Dokumentą elektroniniu parašu pasirašė
AUDRIUS,KAMIENAS
Data: 2022-03-31 16:08:42

VĮ „Ignalinos atominė elektrinė”

Nepriklausomo Auditoriaus Išvada,
Finansinės ataskaitos ir veiklos ataskaita už metus, pasibaigusius 2021 m. gruodžio 31 d.

TURINYS

BALANSAS 2
PELNO (NUOSTOLIŲ) ATASKAITA 4
NUOSAVO KAPITALO POKYČIŲ ATASKAITA 5
PINIGŲ SRAUTŲ ATASKAITA 8
AIŠKINAMASIS RAŠTAS 10
VEIKLOS ATASKAITA 36
NEPRIKLAUSOMO AUDITORIAUS IŠVADA 155

VALSTYBĖS ĮMONĖ IGNALINOS ATOMINĖ ELEKTRINĖ
Įmonės kodas 255450080, Elektrinės g. 4, Drūkšinių k., Visagino sav. LT-31146, Lietuva duomenys kaupiami ir
(Tvirtinimo žyma)

2021 m. gruodžio 31 d. BALANSAS

2022 m. vasario 2 d.
(ataskaitos sudarymo data)

2021 12 31 (ataskaitinis laikotarpis)

Eur (finansinių ataskaitų valiuta ir jos tikslumo lygis)

		Pastabos	2021 12 31	2020 12 31
	TURTAS			
A.	ILGALAIKIS TURTAS		208 306 785	243 375 035
1.	NEMATERIALUSIS TURTAS	1	521 111	507 646
I.1.	Plėtros darbai		-	-
I.2.	Programinė įranga		441 163	458 244
1.3.	Koncesijos , patentai, licencijos, prekių ženklai ir panašios teisės		51 307	20 721
1.4.	Kitas nematerialusis turtas		28 641	28 681
1.5.	Sumokėti avansai		-	-
2.	MATERIALUSIS TURTAS	2	193 726 777	221 273 235
2.1.	Žemė		-	-
2.2.	Pastatai ir statiniai		128 316 670	122 452 136
2.3.	Mašinos ir įrengimai		40 209 696	61 125 348
2.4.	Transporto priemonės		453 296	461 867
2.5.	Kita įranga, prietaisai, įrankiai ir įrenginiai		2 178 569	3 425 624
2.6	Investicinis turtas		-	-
2.6.1.	Žemė		-	-
2.6.2.	Pastatai		-	-
2.7.	Sumokėti avansai ir vykdomi materialiojo turto statybos darbai	2	22 568 546	33 808 260
3.	FINANSINIS TURTAS	3	13 815 417	21 323 669
3.1.	Po vienerių metų gautinos sumos		-	-
3.2.	Kitas finansinis turtas		13 815 417	21 323 669
4.	KITAS ILGALAIKIS TURTAS	4	243 481	270 485
4.1.	Atidėto pelno mokesčio turtas		-	-
4.2.	Biologinis turtas		-	-
4.3.	Kitas turtas		243 481	270 485
B.	TRUMPALAIKIS TURTAS		274 203 813	287 337 781
1.	Atsargos		21 526 630	37 651 392
1.1.	Žaliavos ir komplektavimo gaminiai	5	20 711 683	37 277 696
1.2.	Nebaigta produkcija ir vykdomi darbai		-	-
1.3.	Produkcija		-	-
1.4.	Pirktos prekės, skirtas parduoti		-	-
1.5.	Biologinis turtas		-	-
1.6.	Ilgalaikis materialusis turtas , skirtas parduoti		-	-
1.7.	Sumokėti avansai	6	814 947	373 696
2.	PER VIENERIUS METUS GAUTINOS SUMOS		219 081 121	209 969 082
2.1.	Pirkėjų įsiskolinimas	7	12 685	34 889
2.2.	Kitos gautinos sumos	8	219 068 436	209 934 193
3.	TRUMPALAIKĖS INVESTICIJOS	9	7 508 252	29 999 151
4.	PINIGAI IR PINIGŲ EKVIVALENTAI	10	26 087 810	9 718 156
C.	ATEINANČIŲ LAIKOTARPIŲ SĄNAUDOS IR SUKAUPTOS PAJAMOS	11	181 947	152 107
	TURTO IŠ VISO		482 692 546	530 864 923

(Tęsinys kitame puslapyje)

		Pastabos	2021 12 31	2020 12 31
	NUOSAVAS KAPITALAS IR ĮSIPAREIGOJIMAI			
D.	NUOSAVAS KAPITALAS		18 688 739	19 791 049
1.	ĮMONĖS SAVININKO KAPITALAS	12	565 307 420	565 307 420
2.	TURTĄ, KURIS PAGAL ĮSTATYMUS GALI BŪTI TIK VALSTYBĖS NUOSAVYBĖ, ATITINKANTIS KAPITALAS		-	-
3.	CENTRALIZUOTAI VALDOMĄ VALSTYBĖS TURTĄ ATITINKANTIS KAPITALAS			
4.	PERKAINOJIMO REZERVAS		-	-
5.	REZERVAI		-	-
5.1.	Privalomasis			
5.2.	Kiti rezervai			
6.	NEPASKIRSTYTASIS PELNAS (NUOSTOLIAI)	13	(546 618 681)	(545 516 371)
6.1.	Ataskaitinių metų pelnas (nuostoliai)		(1 102 310)	(588 590)
6.2.	Ankstesnių metų pelnas (nuostoliai)		(545 516 371)	(544 927 781)
E.	DOTACIJOS, SUBSIDIJOS	14	395 275 735	438 028 731
F.	ATIDĖJINIAI	15	59 459 517	65 048 763
1.	Pensijų ir panašių įsipareigojimų		-	-
2.	Mokesčių atidėjiniai		-	-
3.	Kiti atidėjiniai		59 459 517	65 048 763
G.	MOKĖTINOS SUMOS IR KITI ĮSIPAREIGOJIMAI		9 143 821	7 876 385
1.	PO VIENŲ METŲ MOKĖTINOS SUMOS IR KITI ILGALAIKIAI ĮSIPAREIGOJIMAI		-	-
1.1.	Skolinai įsipareigojimai		-	-
1.2.	Skolos kredito įstaigoms		-	-
1.3.	Gauti avansai		-	-
1.4.	Skolos tiekėjams		-	-
1.5.	Pagal vekselius ir čekius mokėtinos sumos		-	-
1.6.	Kitos mokėtinos sumos ir ilgalaikiai įsipareigojimai		-	-
2.	PER VIENUS METUS MOKĖTINOS SUMOS IR KITI TRUMPALAIKIAI ĮSIPAREIGOJIMAI	16	9 143 821	7 876 385
2.1.	Skoliniai įsipareigojimai		-	-
2.2.	Skolos kredito įstaigoms		-	-
2.3.	Gauti avansai		130 732	59 582
2.4.	Skolos tiekėjams		2 470 201	1 918 102
2.5.	Pagal vekselius ir čekius mokėtinos sumos		-	-
2.6.	Pelno mokesčio įsipareigojimai		-	-
2.7.	Su darbo santykiais susiję įsipareigojimai		6 523 144	5 874 557
2.8.	Kitos mokėtinos sumos ir trumpalaikiai įsipareigojimai		19 744	24 144
H.	SUKAUPTOS SĄNAUDOS IR ATEINANČIŲ LAIKOTARPIŲ PAJAMOS	17	124 734	119 995
	NUOSAVO KAPITALO IR ĮSIPAREIGOJIMŲ IŠ VISO		482 692 546	530 864 923

(Pabaiga)

Generalinis direktorius		Audrius Kamienas
(įmonės vadovo pareigų pavadinimas)	(parašas)	(vardas ir pavardė)
Vyriausioji buhalterė		Tamara Lašakonienė
(pareigų pavadinimas)	(parašas)	(vardas ir pavardė)

VALSTYBĖS ĮMONĖ IGNALINOS ATOMINĖ ELEKTRINĖ
Įmonės kodas 255450080, Elektrinės g. 4, K47 Drūkšinių k., Visagino sav. LT-31152, Lietuva, duomenys
(Tvirtinimo žyma)

PELNO (NUOSTOLIŲ) ATASKAITA

2022 m vasario 2 d.
(ataskaitos sudarymo data)

2021 12 31	Eur
(ataskaitinis laikotarpis)	(finansinių ataskaitų valiuta ir jos tikslumo lygis)

		Pastabos	2021 12 31	2020 12 31
1.	Pardavimo pajamos	18	162 258	234 382
2.	Pardavimo savikaina		-	-
3.	Biologinio turto tikrosios vertes pokytis		-	-
4.	BENDRASIS PELNAS (NUOSTOLIAI)		162 258	234 382
5.	Pardavimo sąnaudos		-	-
6.	Bendrosios ir administracinės	18	1 925 562	1 018 843
7.	Kitos veiklos rezultatas	19	717 434	284 255
8.	Investicijų į patronuojančiosios, patronuojamųjų ir asocijuotųjų įmonių akcijas pajamos		-	-
9.	Kitų ilgalaikių investicijų ir paskolų pajamos		-	-
10.	Kitos palūkanų ir panašios pajamos	20	119 307	126 734
11.	Finansinio turto ir trumpalaikių investicijų vertės sumažėjimas			
12.	Palūkanos ir kitos panašios sąnaudos	20	175 747	215 118
13.	PELNAS (NUOSTOLIAI) PRIEŠ APMOKESTINIMĄ		(1 102 310)	(588 590)
14.	Pelno mokestis			
15.	GRYNASIS PELNAS (NUOSTOLIAI)		(1 102 310)	(588 590)

Pastaba. Biologinio turto tikrosios vertės pokyčio eilutėje tikrosios vertės sumažėjimas rodomas skliaustuose arba surodomas skliaustuose arba su minuso ženklu. Sąnaudos, t. y. grynąjį pelną mažinanti suma, įrašomos skliaustuose arba su minuso ženklu.

Generalinis direktorius		Audrius Kamienas
(įmonės vadovo pareigų pavadinimas)	(parašas)	(vardas ir pavardė)
Vyriausioji buhalterė		Tamara Lašakonienė
(pareigų pavadinimas)	(parašas)	(vardas ir pavardė)

VALSTYBĖS ĮMONĖ IGNALINOS ATOMINĖ ELEKTRINĖ

Įmonės kodas 255450080, Elektrinės g. 4, K47 Drūkšinių k., Visagino sav. LT-31152, Lietuva
,duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre

(Tvirtinimo žyma)

NUOSAVO KAPITALO POKYČIŲ ATASKAITA

2022 m. vasario 2 d.
(ataskaitos sudarymo data)

2021 12 31
(ataskaitinis laikotarpis)

Eur
(finansinių ataskaitų valiuta ir jos tikslumo lygis)

		Įmonės savininko kapitalas	Turtą, kuris pagal įstatymus gali būti tik valstybės nuosavybė, atitinkantis kapitalas	Centralizuotai valdomą valstybės turtą atitinkantis kapitalas	Perkainojimo rezervas		Privalomasis rezervas	Kiti rezervai	Nepaskirstytasis pelnas (nuostoliai	Iš viso
					Ilgalaikio materialiojo turto	Finansinio turto				
1.	Likutis užpraėjusio ataskaitinio (metinio) laikotarpio pabaigoje	565 307 420	-	-	-	-	-	-	(544 927 781)	20 379 639
2.	Apskaitos politikos pakeitimo rezultatas	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3.	Esminių klaidų taisymo rezultatas	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4.	Perskaičiuotas likutis užpraėjusio ataskaitinio (metinio) laikotarpio pabaigoje	565 307 420	-	-	-	-	-	-	(544 927 781)	20 379 639
5.	Ilgalaikio materialiojo turto vertės padidėjimas (sumažėjimas)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6.	Veiksmingos apsidraudimo priemonės	-	-	-	-	-	-	-	-	-

	vertės padidėjimas (sumažėjimas)									
7.	Pelno (nuostolių) ataskaitoje nepripažintas pelnas (nuostoliai)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8.	Ataskaitinio laikotarpio grynasis pelnas (nuostoliai)	-	-	-	-	-	-	-	(588 590)	(588 590)
9.	Į valstybės ar savivaldybės biudžetą mokama įmonės pelno dalis	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10.	Turtą, kuris pagal įstatymus gali būti tik valstybės nuosavybė, atitinkančio kapitalo didinimas (mažinimas)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
11.	Centralizuotai valdomą valstybės turtą atitinkančio kapitalo didinimas (mažinimas)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
12.	Sudaryti rezervai	-	-	-	-	-	-	-	-	-
13.	Panaudoti rezervai	-	-	-	-	-	-	-	-	-
14.	Įmonės savininko kapitalo didinimas (mažinimas)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
15.	Likutis praėjusio ataskaitinio (metinio) laikotarpio pabaigoje	565 307 420	-	-	-	-	-	-	(545 516 371)	19 791 049
16.	Ilgalaikio materialiojo turto vertės padidėjimas (sumažėjimas)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
17.	Veiksmingos apsidraudimo priemonės vertės padidėjimas (sumažėjimas)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
18.	Pelno (nuostolių) ataskaitoje nepripažintas pelnas (nuostoliai)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
19.	Ataskaitinio laikotarpio grynasis pelnas (nuostoliai)	-	-	-	-	-	-	-	(1 102 310)	(1 102 310)
20.	Į valstybės ar savivaldybės biudžetą	-	-	-	-	-	-	-	-	-

	mokama įmonės pelno dalis									
21.	Turtą, kuris pagal įstatymus gali būti tik valstybės nuosavybė, atitinkančio kapitalo didinimas (mažinimas)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
22.	Centralizuotai valdomą valstybės turtą atitinkančio kapitalo didinimas (mažinimas)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
23.	Sudaryti rezervai	-	-	-	-	-	-	-	-	-
24.	Panaudoti rezervai	-	-	-	-	-	-	-	-	-
25.	Įmonės savininko kapitalo didinimas (mažinimas)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
26.	Likutis ataskaitinio laikotarpio pabaigoje	565 307 420	-	-	-	-	-	-	(546 618 681)	18 688 739

Generalinis direktorius		Audrius Kamienas
(įmonės vadovo pareigų pavadinimas)	(parašas)	(vardas ir pavardė)
Vyriausioji buhalterė		Tamara Lašakonienė
(pareigų pavadinimas)	(parašas)	(vardas ir pavardė)

VALSTYBINĖ ĮMONĖ IGNALINOS ATOMINĖ ELEKTRINĖ
Įmonės kodas 255450080, Elektrinės g. 4, K47 Drūkšinių k., Visagino sav. LT-31152, Lietuva, duomenys
(Tvirtinimo žyma)

PINIGŲ SRAUTŲ ATASKAITA
2022 m. vasario 2 d.
(ataskaitos sudarymo data)

2021 12 31	Eur
(ataskaitinis laikotarpis)	(finansinių ataskaitų valiuta ir jos tikslumo lygis)

			2021 12 31	2020 12 31
1.	**Pagrindinės veiklos pinigų srautai**			
1.1.	Grynasis pelnas (nuostoliai)		(1 102 310)	(588 590)
1.2.	Nusidėvėjimo ir amortizacijos sąnaudos	1,2	32 006 638	31 387 828
1.3.	Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto perleidimo rezultatų eliminavimas		(2)	-
1.4.	Finansinės ir investicinės veiklos rezultatų eliminavimas	20	(79 558)	(117 559)
1.5.	Kitų nepiniginių straipsnių eliminavimas		(48 919 446)	(35 386 582)
1.6.	Po vienerių metų gautinų sumų (padidėjimas) sumažėjimas		-	-
1.7.	Atidėtojo pelno mokesčio turto sumažėjimas (padidėjimas)		-	-
1.8.	Atsargų, išskyrus sumokėtus avansus, sumažėjimas (padidėjimas)	5	16 566 013	14 641 056
1.9.	Sumokėtų avansų sumažėjimas (padidėjimas)	6	(441 251)	(363 818)
1.10.	Pirkėjų skolų sumažėjimas (padidėjimas)	7	22 204	28 903
1.11.	Kitų gautinų sumų sumažėjimas (padidėjimas)	8	93 818	(150 916)
1.12.	Trumpalaikių investicijų sumažėjimas (padidėjimas)	9	22 490 899	(9 999 151)
1.13.	Ateinančių laikotarpių sąnaudų ir sukauptų pajamų sumažėjimas (padidėjimas)	11	(29 840)	(39 306)
1.14.	Atidėjinių padidėjimas (sumažėjimas)		(5 589 246)	(6 399 793)
1.15.	Ilgalaikių skolų tiekėjams ir gautų avansų padidėjimas (sumažėjimas)		-	-
1.16.	Pagal vekselius ir čekius po vienų metų mokėtinų sumų padidėjimas (sumažėjimas)		-	-
1.17.	Trumpalaikių skolų tiekėjams ir gautų avansų padidėjimas (sumažėjimas)	16	623 249	(1 092 850)
1.18.	Pagal vekselius ir čekius per vienus metus mokėtinų sumų padidėjimas (sumažėjimas)		-	-
1.19.	Pelno mokesčio įsipareigojimų padidėjimas (sumažėjimas)		-	-
1.20.	Su darbo santykiais susijusių įsipareigojimų padidėjimas (sumažėjimas)	16	648 587	1 003 438
1.21.	Kitų mokėtinų sumų ir įsipareigojimų padidėjimas (sumažėjimas)	16	(4 400)	(27 774)
1.22 .	Sukauptų sąnaudų ir ateinančių laikotarpių pajamų padidėjimas (sumažėjimas)	17	4 739	92 851
	Grynieji pagrindinės veiklos pinigų srautai		**16 290 094**	**(7 012 263)**
2.	**Investicinės veiklos pinigų srautai**		-	-

2.1.	Ilgalaikio turto (išskyrus investicijas) įsigijimas		-	-
2.2.	Ilgalaikio turto (išskyrus investicijas) perleidimas		2	-
2.3.	Ilgalaikių investicijų įsigijimas		-	-
2.4.	Ilgalaikių investicijų perleidimas		-	-
2.5.	Paskolų suteikimas		-	-
2.6.	Paskolų susigrąžinimas		-	-
2.7.	Gautos palūkanos	20	79 558	117 559
2.8.	Kiti investicinės veiklos pinigų srautų padidėjimai		-	-
2.9.	Kiti investicinės veiklos pinigų srautų sumažėjimai		-	-
	Grynieji investicinės veiklos pinigų srautai		**79 560**	**117 559**
3.	**Grynieji pinigų srautai**			
3.1.	Pinigų srautai, susiję su įmonės savininkais		-	-
3.1.1.	Įmonės savininko kapitalo didinimas		-	-
3.1.2.	Į valstybės ar savivaldybės biudžetą mokama įmonės pelno įmoka		-	-
3.2.	Pinigų srautai, susiję su kitais finansavimo šaltiniais		-	-
3.2.1.	Paskolų gavimas		-	-
3.2.2.	Paskolų grąžinimas		-	-
3.2.3.	Sumokėtos palūkanos		-	-
3.2.4.	Lizingo (finansinės nuomos) mokėjim**ai**		-	-
3.2.5.	Kitų įmonės įsipareigojimų padidėjimas		-	-
3.2.6	Kitų įmonės įsipareigojimų sumažėjimas		-	-
3.2.7.	Kitas finansinės veiklos pinigų srautų padidėjimas		--	--
3.2.8.	Kitas finansinės veiklos pinigų srautų sumažėjimas		-	-
	Grynieji investicinės veiklos pinigų srautai		-	-
4.	**Valiutų kursų pokyčio įtaka grynųjų pinigų ir pinigų ekvivalentų likučiui**		-	-
5.	**Grynasis pinigų srautų padidėjimas (sumažėjimas)**		**16 369 654**	**(6 894 704)**
6.	**Pinigai ir pinigų ekvivalentai laikotarpio pradžioje**	10	**9 718 156**	**16 612 860**
7.	**Pinigai ir pinigų ekvivalentai laikotarpio pabaigoje**		**26 087 810**	**9 718 156**

Generalinis direktorius		Audrius Kamienas
(įmonės vadovo pareigų pavadinimas)	(parašas)	(vardas ir pavardė)
Vyriausioji buhalterė		Tamara Lašakonienė
(pareigų pavadinimas)	(parašas)	(vardas ir pavardė)

AIŠKINAMASIS RAŠTAS

I. BENDROJI INFORMACIJA

Valstybės įmonė Ignalinos atominė elektrinė (toliau – Įmonė) buvo įregistruota pagal Lietuvos Respublikos įstatymus 1995 m. gegužės 31 d., registracijos Nr. VĮ 95-1 Lietuvos Respublikos juridinių asmenų registre, įmonės kodas 255450080. Įmonės steigėjas bei Įmonės savininko teises ir pareigas įgyvendinanti institucija Lietuvos Respublikos energetikos ministerija. Įmonė neturi filialų ir atstovybių, patronuojamų, asocijuotų ir pagal jungtinės veiklos sutartį kontroliuojamų bendrųjų įmonių. Įmonės buveinės adresas:

Elektrinės g. 4, K47
Drūkšinių kaimas, LT 31152
Visagino savivaldybė
Lietuvos Respublika

Įmonės tikslas – tinkamai ir saugiai vykdyti Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimą, branduolinių ir radioaktyviųjų medžiagų bei atliekų tvarkymą, saugojimą ir laidojimą, veiksmingai ir nuosekliai įgyvendinant tam reikalingas priemones bei racionaliai ir efektyviai panaudojant Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimui ir susijusioms priemonėms skiriamas lėšas. Įgyvendinant šiuos tikslus įmonė planuoja ir organizuoja Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo procesą, jį valdo ir įgyvendina bei vykdo įgyvendinimo priežiūrą ir kontrolę; rengia eksploatavimo nutraukimo projektus ir priemonės, valdo ir įgyvendina juos bei vykdo jų įgyvendinimo priežiūrą ir kontrolę; vykdo įmonėje branduolinės saugos reikalavimus; atlieka panaudoto branduolinio kuro iškrovimo iš Ignalinos atominės elektrinės blokų reaktorių į išlaikymo baseinus darbus ir išvežimą į panaudoto branduolinio kuro saugyklas, vykdo Įmonės įrenginių išmontavimą ir kitą veiklą numatytą Įmonės įstatuose.
2004 m. gruodžio 31 d. Įmonės pirmasis blokas buvo sustabdytas. 2009 m. gruodžio 31 d. sustabdytas ir Įmonės antrasis blokas.
2018 m. gruodžio 31 d. vykdant reorganizavimą prie Valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės prijungta VĮ Radioaktyviųjų atliekų tvarkymo agentūra.
2021 m. Įmonėje vidutinis darbuotojų skaičius 1785 darbuotojų iš jų generalinis direktorius -1, struktūrinių padalinių vadovai-45, specialistai -996, kvalifikuoti ir nekvalifikuoti darbininkai-743 (2020 m.- 1809 darbuotojų iš jų: generalinis direktorius -1, struktūrinių padalinių vadovai-46, specialistai-1023, kvalifikuoto ir nekvalifikuoti darbininkai-739).

II. APSKAITOS POLITIKA

Įmonė metines finansines ataskaitas rengia vadovaudamasi Lietuvos Respublikoje finansinę apskaitą reglamentuojančiais teisės aktais ir Verslo apskaitos standartais. Remiantis 2010 m. liepos 14 d. nutarimu Nr.1052 „Dėl valstybės valdomų įmonių veiklos skaidrumo užtikrinimo gairių aprašo patvirtinimo“ įmonė atleista nuo

apskaitos tvarkymo pagal Tarptautinius apskaitos standartus.

Finansiniai Įmonės metai sutampa su kalendoriniais metais.

2015 m. sausio 1 d. Lietuvos Respublika įstojo į euro zoną, iki to buvusi nacionalinė valiuta litas buvo pakeista į eurą kursu 3,4528.

Žemiau yra išdėstyti svarbiausi apskaitos principai, kuriais Įmonė vadovavosi rengiant šias metines finansines ataskaitas:

a) Įvertinimų naudojimas

Rengiant metines finansines ataskaitas pagal bendrai priimtus apskaitos principus, reikia remtis vertinimais ir prielaidomis, turinčiomis įtakos apskaitomo turto ir įsipareigojimų vertėms bei nebalansinio turto ir įsipareigojimų atskleidimui metinių finansinių ataskaitų dieną bei per ataskaitinį laikotarpį apskaitytoms pajamoms ir sąnaudoms. Nors šie vertinimai remiasi vadovybės turimomis žiniomis apie esamą padėtį ar veiksmus, faktiniai rezultatai gali skirtis nuo šių vertinimų.

b) Užsienio valiutos

Visi valiutiniai straipsniai balanse yra įvertinti eurais, vadovaujantis Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymo 5 straipsnio 3 dalies 1 punkto ir 4 dalies 2 punkto nuostatomis. Įsigijimo savikaina apskaitomas už užsienio valiutą pirktas turtas balanse įvertinamas eurais, taikant įsigijimo metu galiojusį valiutos kursą. Sandoriai užsienio valiuta yra įvertinti eurais pagal sandorio dienos valiutos kursą. Skirtumai, kurie susidaro apmokėjus valiutiniuose straipsniuose užregistruotas sumas kitu valiutos kursu yra pripažįstami ataskaitinio laikotarpio pajamomis arba sąnaudomis.

c) Informacija apie segmentus

Geografinis segmentas yra išskirta verslo sudedamoji dalis, kurioje gaminami produktai ar teikiamos paslaugos tam tikroje geografinėje ekonominėje aplinkoje ir kurios rizika ir pelningumas skiriasi nuo kitų verslo dalių, veikiančių kitoje geografinėje ekonominėje aplinkoje.

Verslo segmentas yra išskirta verslo sudedamoji dalis, kurioje gaminami atskiri arba susiję produktai ar teikiamos atskiros arba susijusios paslaugos ir kurios verslo rizika ir pelningumas skiriasi nuo kitų įmonės verslo dalių.

Vienintelis Įmonės geografinis segmentas – Lietuvos Respublika, o verslo segmentas – elektrinės eksploatavimo nutraukimas. Todėl informacija apie atskirus verslo ir geografinius segmentus šiose metinėse finansinėse ataskaitose nepateikiama.

d) Pardavimo pajamos

Pardavimo pajamas sudaro sąskaitose nurodyta prekių ir paslaugų vertė, atėmus pridėtinės vertės mokestį ir su pardavimais tiesiogiai susijusias kainų nuolaidas.

Kiti prekių ir paslaugų pardavimai pripažįstami pajamomis pagal pirkėjams pateiktas sąskaitas, kurios išrašomos iškart pardavus prekes arba suteikus paslaugas.

e) Nuoma – Įmonė nuomininkė

Nuomos įmokos pripažįstamos sąnaudomis pelno (nuostolių) ataskaitoje proporcingai per visą nuomos laikotarpį.

f) Nuoma – Įmonė nuomotoja

Pajamos, apskaičiuotos pagal nuomos sutartį, pripažįstamos tuo laikotarpiu, kuriuo jos susidaro.

g) Ilgalaikis nematerialusis turtas

Ilgalaikis nematerialusis turtas apskaitomas įsigijimo (pasigaminimo) savikaina, atėmus sukauptą amortizaciją ir vertės sumažėjimą.
Amortizacija skaičiuojama pagal tiesiogiai proporcingą (tiesinį) metodą, atsižvelgiant į nustatytus nematerialiojo turto naudingo tarnavimo laikotarpius. Taikomi šie nematerialiojo turto amortizacijos normatyvai: programinei įrangai – 3 metai, įsigytos teisės (licencijos) – 3 metai, kitas nematerialus turtas – 4 metai.
Ilgalaikis nematerialusis turtas amortizuojamas per 1–10 metų laikotarpį.

h) Ilgalaikis materialusis turtas

Ilgalaikis materialusis turtas, įsigytas iki 1995 m. gruodžio 31 d., apskaitomas indeksuota įsigijimo verte, atėmus sukauptą indeksuotą nusidėvėjimą bei vertės sumažėjimą. Po 1995 m. gruodžio 31 d. įsigytas ilgalaikis materialusis turtas apskaitomas įsigijimo (pasigaminimo) savikaina, atėmus sukauptą nusidėvėjimą ir vertės sumažėjimą.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimais, dalis ilgalaikio materialiojo turto buvo indeksuota naudojant tokius indeksavimo koeficientus skirtingoms turto rūšims:

Indeksacijos data	Indeksacijų koeficientai	Indeksacijos įtaka balansinei vertei (tūkst. Eur)
1994 m. balandžio 1 d.	1,4 – 14	288 865
1995 m. gruodžio 31 d.	1,6 – 1,7	145 410

Nusidėvėjimas skaičiuojamas pagal tiesiogiai proporcingą (tiesinį) metodą, taikant patvirtintus ilgalaikio materialiojo turto nusidėvėjimo normatyvus, kurie buvo nustatyti vadovaujantis galiojusiais Lietuvos Respublikos finansų ministerijos nutarimais bei atsižvelgiant į planuojamą naudingą ilgalaikio materialiojo turto tarnavimo laikotarpį. Nusidėvėjimas pradedamas skaičiuoti nuo kito mėnesio po to, kai turtas pradėtas eksploatuoti. Taikomi šie ilgalaikio materialiojo turto nusidėvėjimo normatyvai:

Ilgalaikio materialiojo turto grupė	Normatyvas metais
Pastatai	8-80
Statiniai	8-50
Mašinos ir įrengimai	5 – 25
Transporto priemonės	4 – 15
Kompiuterinė technika ir ryšių priemonės	2 – 10
Kitas	4 – 7

Turtas priskiriamas ilgalaikiam materialiajam turtui, jei jo tarnavimo trukmė yra ilgesnė nei vieneri metai ir jo įsigijimo vertė 300,00 Eur ir daugiau, taip pat kompiuterinė technika ir ryšio priemonės, kurių įsigijimo vertė yra 150,00 Eur ir daugiau.

Papildomos išlaidos, tenkančios jau apskaitytam ilgalaikiam materialiajam turtui, yra pridedamos prie turto vieneto apskaitinės vertės, kai yra tikimybė, kad ateityje iš to turto vieneto naudojimo Įmonė gaus didesnę ekonominę naudą, nei ta, kurios buvo tikimasi jį įsigijus.

Remonto išlaidos apskaitomos pelno (nuostolių) ataskaitoje tada, kai jos patiriamos.

Nuo 2004 m. sausio 1 d. skolinimosi kaštai, susiję su gautomis paskolomis ilgalaikio materialiojo turto statybai bei įsigijimui finansuoti, patirti per laikotarpį, kol ilgalaikis materialusis turtas yra paruošiamas jo tolesniam numatomam naudojimui, neįskaitomi į šio turto įsigijimo savikainą, o pripažįstami to laikotarpio, kuriame jie patiriami, sąnaudomis.

Nebaigta statyba perkeliama į atitinkamas ilgalaikio materialiojo turto grupes tuomet, kai tik ji užbaigiama ir turtas yra parengtas jo numatytam naudojimui.

Kai ilgalaikis materialusis turtas yra nurašomas arba kitaip perleidžiamas, jo įsigijimo vertė bei susijęs nusidėvėjimas toliau nebeapskaitomi metinėse finansinėse ataskaitose, o su tuo susijęs pelnas arba nuostolis apskaitomas pelno (nuostolių) ataskaitoje. Pelnas arba nuostolis iš ilgalaikio materialiojo turto perleidimo nustatomas kaip skirtumas tarp pajamų ir perleisto ilgalaikio materialiojo turto apskaitinės vertės.

Kai ilgalaikis materialusis turtas, vadovaujantis Lietuvos Respublikos vyriausybės nutarimais, perleidžiamas kitai valstybės institucijai arba savivaldybei ar valstybės arba savivaldybės įmonei, atitinkamai sumažinamas Įmonės įstatinis (savininko) kapitalas.

i) Ilgalaikis finansinis turtas bei trumpalaikės investicijos

Finansinis turtas, turintis nustatytą jo išpirkimo terminą, su fiksuotais arba galimais nustatyti mokėjimais, kurį Įmonė ketina ir gali laikyti iki nustatyto išpirkimo termino, iš pradžių apskaitomas jo įsigijimo savikaina, o vėliau – amortizuota savikaina. Amortizuota finansinio turto savikaina – ilgalaikio finansinio turto įsigijimo savikaina, atėmus atgautą pagrindinės sumos dalį, pripažinus sukauptą skirtumo tarp įsigijimo savikainos ir išpirkimo sumos amortizaciją ir atėmus turto nuvertėjimo sumą.

Finansinis turtas, kurio nustatytas išpirkimo terminas yra po 12 mėn. nuo balanso sudarymo dienos, klasifikuojamas kaip kitas ilgalaikis finansinis turtas, o kurio nustatytas išpirkimo terminas yra per 12 mėn. nuo balanso sudarymo dienos – kaip kitos trumpalaikės investicijos.

j) Kitas ilgalaikis turtas

Straipsnyje ,,Kitas ilgalaikis turtas‘‘, apskaitomas kitas ilgalaikis turtas, kuris nebuvo parodytas kituose ilgalaikio turto straipsniuose.

k) Atsargos

Branduolinis kuras

Branduolinio kuro atsargos metinėse finansinėse ataskaitose pateikiamos grynojo galimo realizavimo verte, kadangi dėl techninių branduolinių reaktorių charakteristikų, elektrinės uždarymo metu reaktoriuose esančiose kuro kasetėse liko nepanaudoto branduolinio kuro, taip pat liko nepanaudotas kuras sandėlyje.

Kitos atsargos

Kitos atsargos, kurių didžiąją dalį sudaro elektrinės ir tinklo eksploatacinės medžiagos, pateikiamos žemesne iš dviejų verčių: įsigijimo savikaina arba grynąja galimo realizavimo verte. Atsargų savikainą sudaro įsigijimo kaina, transportavimo, saugojimo bei kiti kaštai, tiesiogiai susiję su atsargų įsigijimu.
Grynoji galimo realizavimo vertė yra įvertinta pardavimo kaina, atėmus produkcijos užbaigimo savikainą bei pardavimų sąnaudas.
Apskaičiuojant sunaudotų arba parduotų atsargų savikainą taikomas jų įkainojimo ir apskaitos FIFO nuolat apskaitomų atsargų būdas.

l) Gautinos sumos

Gautinos sumos pateikiamos verte, kurią tikimasi atgauti. Ataskaitinio laikotarpio pabaigoje yra peržiūrimos ir įvertinamos visos abejotinos gautinos sumos. Beviltiškos skolos yra nurašomos tais metais, kuriais nustatoma, kad jos nebus atgautos. Balanso kitų gautinų sumų straipsnyje atvaizduojamos pasirašytos sutarys, pagal kurias numatoma gauti finansavimą. Tokia pačia suma dotacijos yra atvaizduotos ir balanso straipsnyje ,,Dotacijos“.

m) Pinigai ir pinigų ekvivalentai

Pinigai ir pinigų ekvivalentai apima lėšas bankų sąskaitose.

n) Kapitalas ir rezervai

Įstatinis (savininko) kapitalas

Valstybės ir savivaldybės įmonės savininko kapitalas –valstybės ir savivaldybės įmonės savininko įmonei perduoto turto, jeigu tai nėra dotacija arba turtas , kuris pagal įstatymus gali būti tik valstybės nuosavybė vertė. Įmonės įstatinis kapitalas gali būti sumažintas Lietuvos Respublikos vyriausybės nutarimu perduodant Įmonės ilgalaikio materialiojo turto dalį, kuri yra nurodyta sprendime, valstybės institucijai, arba savivaldybei, ar valstybės arba savivaldybės įmonei. Įmonė nevaldo turto , kuris pagal įstatymus gali būti tik valstybės nuosavybė , yra Lietuvos Respublikos Konstitucijoje 47 straipsnyje išvardintas Lietuvos Respublikai išimtine nuosavybės teise priklausantis turtas: žemės gelmės , valstybinies reikšmės vidaus vandenys, miškai , parkai, keliai, istorijos , archeologijos ir kultūros objektai, išimtinės teisės į oro erdvę virš jos teritorijos..

Kiti rezervai

Kiti rezervai sudaromi Įmonės įstatuose numatytiems tikslams. Šie rezervai sudaromi ir naikinami Įmonės įstatuose numatyta tvarka.

o) Dotacijos ir subsidijos

Remiantis 21 VAS „Dotacijos ir subsidijos“ dotacija ar subsidija (ar jų dalis) pripažįstamos ir registruojamos finansinėje apskaitoje tada, kai yra pagrįstas užtikrinimas arba sprendimai, kad dotacija ar subsidija bus gauta ir kai dotacijos ar subsidijos gavėjas atitinka dotacijai ar subsidijai keliamas sąlygas.

Dotacijų ir subsidijų straipsnyje apskaitomos sumos pripažįstamos pajamomis pelno (nuostolių) ataskaitoje per susijusio ilgalaikio materialiojo turto (kuris buvo gautas kaip subsidija arba kuriam pirkti, statyti arba kitaip įsigyti buvo gauta subsidija) naudingo tarnavimo laikotarpį ir ta pačia suma yra mažinamos susijusio ilgalaikio materialiojo turto nusidėvėjimo sąnaudos pelno (nuostolių) ataskaitoje.

Pajamų subsidija pripažįstama pajamomis tais laikotarpiais, kuriais yra patiriamos subsidijuojamos išlaidos (subsidija panaudojama). Pajamų subsidijos, skirtos būsimoms išlaidoms kompensuoti, panaudota dalis pripažįstama atitinkamo ataskaitinio laikotarpio finansinės ir investicinės veiklos pajamomis.

Avansiniai apmokėjimai prekių, paslaugų ar ilgalaikio materialiojo turto tiekėjams, finansuojami iš dotacijų ir subsidijų lėšų, yra apskaitomi išankstinių apmokėjimų straipsnyje.

Dotacija patirtoms sąnaudoms kompensuoti pripažįstama panaudota tiek, kiek patiriama sąnaudų, kurioms kompensuoti skirta dotacija.

p) Atidėjimai

Atidėjinys - įsipareigojimas, kurio galutinės įvykdymo sumos arba įvykdymo laiko negalima tiksliai nustatyti, tačiau galima patikimai įvertinti. Atidėjiniai pripažįstami jeigu jie atitinka visus tris bendruosius pripažinimo požymius: Įmonė turi teisinė įsipareigojimą arba neatšaukiamą pasižadėjimą, kurie lėmė praeities įvykiai; tikėtina, kad teisiniam įsipareigojimui ar neatšaukiamam pasižadėjimui įvykdyti reikės naudoti turimą turtą ir įsipareigojimų suma gali būti patikimai įvertinta.

Jei atidėjinių sumai reikšmingą įtaką daro pinigų vertės pokyčiai, atidėjiniai turi būti diskontuojami iki dabartinės vertės. Diskonto norma turėtų parodyti pinigų laiko vertės ir įsipareigojimo dabartinę vertę. Nediskontuotos ir diskontuotos sumų skirtumas pripažįstamas pardavimo ar bendrosiomis ir administracinėmis sąnaudomis.

Įmonė apskaito atidėjinių įsipareigojimus, susijusius su jos veiklos nutraukimu tik tai sumai, kuri atliekant Elektrinės eksploatavimo nutraukimą būtu dengiama iš Įmonės nuosavų lėšų.

r) Pinigų srautų ataskaita

Pinigų srautų ataskaitoje pinigai ir pinigų ekvivalentai apima pinigus bankuose. Sumokėtos palūkanos už paskolas priskiriamos finansinei veiklai. Gautos palūkanos už vyriausybės vertybinius popierius parodomos investicinėje veikloje.

s) Finansinės rizikos valdymas

Efektyvus Įmonės eksploatavimo nutraukimo proceso įgyvendinimas yra susijęs su efektyviu rizikų vertinimu ir valdymu. Remiantis ISO 31000, PMBOOKC standartais, TATENA rekomendacijomis rizikų valdymo srityje, Įmonėje įdiegta korporatyvinė rizikų valdymo sistema, apimanti: Įmonės strateginių tikslų rizikų valdymą; procesų/veiklų tikslų rizikų valdymą; projektų tikslų rizikų valdymą.

Strateginių tikslų rizikų valdymas vykdomas remiantis įmonės korporatyvinių rizikų valdymo instrukcijos reikalavimais. Šias rizikas valdo už strateginių tikslų įgyvendinimą atsakingi asmenys. Rizikų valdymas procesuose/veiklose yra vykdomas pagal metodologiją, išdėstytą Įmonės korporatyvinių rizikų valdymo instrukcijoje. Už šių rizikų valdymą yra atsakingi procesų vadovai. Rizikų valdymas projektuose vykdomas projekto rizikų valdymo grupėse, kurios sudaromos programos vadovo potvarkiu, ir yra reglamentuotas Įmonės eksploatavimo nutraukimo projektų valdymo instrukcijoje.

Pagrindinė rizikų valdymo veikla yra nukreipta į vykdomų eksploatavimo nutraukimo projektų rizikų mažinimą, t.y. valdomos rizikos, kurios turi įtaką projektų tikslams, terminams ir sąnaudoms. Rizikų valdymas einamiems ir suplanuotiems artimiausioje ateityje vykdyti projektams susideda iš rizikų identifikavimo, analizės, įvertinimo, švelninimo priemonių planavimo bei periodinės rizikų kontrolės procesų. Tokiuose projektuose rizikos yra identifikuojamos, vertinamos tiek artimiausiai perspektyvai, tiek, pagal galimybes, ir tolimesnei perspektyvai. Vertinimas atliekamas pagal galimą rizikų poveikį projektų tikslams. Įvertinimui pagal galimybes naudojami ne tik kokybiniai, bei ir kiekybiniai rizikų vertinimo metodai, jis atliekamas rizikų registro pagrindu. Projektams ir darbų paketams , kurių pradžia yra tolimoje ateityje, atliekamas preliminarus rizikų įvertinimas pagal standartizuotą metodą

naudojant koeficientus, kurių dydis priklauso nuo projekto darbų sudėtingumo. Identifikuojant rizikas, yra nustatomos galimos rizikų priežastys. Šių metų aktualioms rizikoms visos galimos rizikų priežastys yra suskirstytos į 8 grupes:

Įmonės procesai – rizikos, susijusios su įmonės procesais, padalinių vykdomomis veiklomis;

Technologijos – rizikos, susijusios su įrangos technologinių naudojimu;

Personalas – rizikos, susijusios su personalu;

Išoriniai veiksniai – rizikos, susijusios su išorinėmis Įmonės atžvilgiu priežastimis (gamtinės priežastys, visuomenė, išorinės instrukcijos, rangovai);

Finansavimas – veiklos finansavimo apribojimo ar laikino/galutinio sustabdymo rizikos;

Planavimas ir kontrolė – rizikos, susijusios su Įmonės procesų/veiklų planavimu, projektų planavimu ir Megaprojekto grafiko vykdymo kontrole;

Kitos programos – rizikos, kylančios iš kitų projektų, programų;

Pirkimai – rizikos, susijusios su viešųjų pirkimų procedūra: pvz., pirkimų vėlavimai, apskundimai, atšaukimai.

III. PASTABOS

1 PASTABA. NEMATERIALUSIS TURTAS

(Eur)

Rodikliai	Patentai, licencijos	Programinė įranga	Kitas nematerialusis turtas	Iš viso
Likutinė vertė praėjusių finansinių metų pabaigoje	**20 721**	**458 244**	**28 681**	**507 646**
Apskaitos politikos pakeitimo įtaka	-	-	-	-
Perskaičiuota likutinė vertė praėjusių finansinių metų pabaigoje	**20 721**	**458 244**	**28 681**	**507 646**
a) Ilgalaikis nematerialusis turtas įsigijimo savikaina		-	-	-
Praėjusių finansinių metų pabaigoje	**1 079 179**	**7 715 617**	**132 234**	**8 927 030**
Finansinių metų pokyčiai:				
turto įsigijimas	45 050	284 348	-	329 398
LR vyriausybės nutarimu gautas turtas	-	-	-	-
kitiems asmenims perleistas ir nurašytas turtas (-)	(11 765)	(592 172)	(40)	(603 977)
perrašymai iš vieno straipsnio į kitą +/(-)	-	-	-	-
2021 gruodžio 31 d.	**1 112 464**	**7 407 793**	**132 194**	**8 652 451**
b) Amortizacija				
Praėjusių finansinių metų pabaigoje	**1 013 525**	**4 491 398**	**103 553**	**5 608 476**
Finansinių metų pokyčiai:		-	-	-
finansinių metų amortizacija	14 464	301 428	-	315 892
LR vyriausybės nutarimu perleisto turto (-)	-	-	-	-
atstatantys įrašai (-)		-	-	-
kitiems asmenims perleisto ir nurašyto turto amortizacija (-)	(11 765)	(592 171)	-	(603 936)
perrašymai iš vieno straipsnio į kitą +/(-)	-	-	-	-
2021 gruodžio 31 d.	**1 016 224**	**4 200 655**	**103 553**	**5 320 432**
c) Vertės sumažėjimas				
Praėjusių finansinių metų pabaigoje	**44 933**	**2 765 975**	**-**	**2 810 908**
nurašyto turto(-)	-	-		-
Finansinių metų vertės sumažėjimas	-	-		-
perrašymai iš vieno straipsnio į kitą +/(-)	-	-	-	-
2021 gruodžio 31 d.	**44 933**	**2 765 975**	**-**	**2 810 908**
d) Likutinė vertė 2021 gruodžio 31 d. (a) - (b) - (c)	**51 307**	**441 163**	**28 641**	**521 111**

Vadovaujantis 23 Verslo apskaitos standarto „Turto nuvertėjimas“ nuostatomis pirmą kartą 2009 metais atliktas nematerialaus turto nuvertinimas. Įmonės nematerialus turtas turėjo aiškų nuvertėjimo požymį – eksploatacijos nutraukimas, turimas turtas nebegamins elektros energijos ir nebus uždirbama pajamų.

Naudojamas amortizuotas ilgalaikis nematerialus turtas (įsigijimo savikaina) (Eur)

Turto grupės pavadinimas	2021 12 31	2020 12 31
Programinė įranga	2 766 540	2 842 928
Patentai, licencijos	987 243	1 001 379
Iš viso	**3 753 783**	**3 844 307**

2 PASTABA. ILGALAIKIS MATERIALUSIS TURTAS

(Eur)

Rodikliai	Pastatai ir statiniai	Mašinos ir įrengimai	Transporto priemonės	Kita įranga, prietaisai, įrankiai ir įrenginiai	Sumokėti avansai ir vykdomi materialaus turto statybos darbai	Iš viso
Likutinė vertė praėjusių finansinių metų pabaigoje	**122 452 136**	**61 125 348**	**461 867**	**3 425 624**	**33 808 260**	**221 273 235**
a) Įsigijimo savikaina						
Praėjusių finansinių metų pabaigoje	**547 840 806**	**494 413 174**	**5 162 615**	**89 909 970**	**33 808 260**	**1 171 134 825**
turto įsigijimas	-	344 418	50 360	832 655	2 911 998	4 139 431
LR vyriausybės nutarimu perleistas turtas (-)	-	-	-	-	-	-
LR vyriausybės nutarimu gautas turtas +	-	-	-	-	-	-
kitiems asmenims perleistas turtas (-)	-	(61 652)	(21 491)	-	-	(83 143)
nurašytas turtas (-)	(2 960 153)	(5 115 663)	-	(425 154)	-	(8 500 970)
perrašymai iš vieno straipsnio į kitą +/(-)	12 837 872	1 313 840	-	-	(14 151 712)	-
2021 gruodžio 31 d.	**557 718 525**	**490 894 117**	**5 191 484**	**90 317 471**	**22 568 546**	**1 166 690 143**
b) Nusidėvėjimas					-	-
Praėjusių finansinių metų pabaigoje	**230 757 549**	**337 076 035**	**4 179 566**	**74 709 379**	**-**	**646 722 529**
Finansinių metų pokyčiai:	-	-	-	-	-	-
finansinių metų nusidėvėjimas	6 973 336	22 579 525	58 931	2 078 954	-	31 690 746
LR vyriausybės nutarimu perleisto turto (-)	-	-	-	-		-
kitiems asmenims perleisto turto (-)	-	(61 435)	(21 491)	-	-	(82 926)
nurašyto turto (-)	(2 851 056)	(3 725 406)	-	(388 412)	-	(6 964 874)
perrašymai iš vieno straipsnio į kitą +/(-)	-	-	-	-	-	0
2021 gruodžio 31 d.	**234 879 829**	**355 868 719**	**4 217 006**	**76 399 921**	**-**	**671 365 475**
c) Vertės sumažėjimas					-	-
Praėjusių finansinių metų pabaigoje	**194 631 121**	**96 211 791**	**521 182**	**11 774 967**	**-**	**303 139 061**
Finansinių metų pokyčiai:					-	
finansinių metų vertės sumažėjimas	-	(5 648)	-	630	-	(5 018)
atstatantys įrašai(-)	-	-	-	-	-	-
kitiems asmenims perleisto (-)	-	(215)	-	-	-	(215)
nurašyto turto (-)	(109 095)	(1 390 226)	-	(36 616)	-	(1 535 937)
perrašymai iš vieno straipsnio į kitą +/(-)	-	-	-	-	-	-
2021 gruodžio 31 d.	**194 522 026**	**94 815 702**	**521 182**	**11 738 981**	**0**	**301 597 891**
d) Likutinė vertė 2021 gruodžio 31 d. (a-b-c)	**128 316 670**	**40 209 696**	**453 296**	**2 178 569**	**22 568 546**	**193 726 777**

Vadovaujantis 23 Verslo apskaitos standarto ,,Turto nuvertėjimas“ nuostatomis 2009 metais pirmą kartą atliktas ilgalaikio turto nuvertėjimo vertinimas. Įmonės turtas turėjo aiškų nuvertėjimo požymį – eksploatacijos nutraukimas, turimas turtas nebegamins elektros energijos ir nebus uždirbama pajamų. Įmonė kasmet ruošiamiems demontuoti pastatams, statiniams atlieka turto nuvertėjimo vertinimą. Kitos turto grupės: mašinos, įrengimai, kita įranga, prietaisai nuvertinami, kai yra šie nuvertėjimo požymiai: daugiau nebus naudojami eksploatacijos nutraukimo procese ir nėra kur jų pritaikyti. Kita vertus, Įmonė turi turto, kuris yra skirtas saugiam panaudoto branduolinio kuro saugojimui ir yra dalinai įsigytas iš dotacijų lėšų. Šis unikalus turtas nebuvo nuvertintas (panaudoto branduolinio kuro saugyklos, kuro saugojimo aikštelės). Objektai, kurie dar bus naudojami ir turi rinkos vertę kaip automobiliai, gamtos apsaugos objektai, įsigyti iš dotacijų lėšų, nenuvertinti.

Laikinai nenaudojimas ilgalaikis materialus turtas (likutinė vertė) (*Eur)*

Turto grupės pavadinimas	2021 12 31	2020 12 31
Pastatai ir statiniai	20 983	22 591
Mašinos ir įrengimai	255	102
Transporto priemonės	3	3
Kita įrangą, prietaisai, įrankiai ir įrengimai	185	151
Iš viso	**21 426**	**22 847**

Naudojamas nusidėvėjęs ilgalaikis materialus turtas (įsigijimo savikaina) *(Eur)*

Turto grupės pavadinimas	2021 12 31	2020 12 31
Pastatai ir statiniai	10 039 304	9 950 232
Mašinos ir įrengimai	34 247 172	31 899 721
Transporto priemonės	3 204 842	3 160 842
Kita įranga, prietaisai, įrankiai ir įrengimai	27 277 348	23 748 821
Iš viso	**74 768 666**	**68 759 616**

Nebaigtos statybos objektai

(Eur)

Pavadinimas	2021 12 31	2020 12 31
Panaudoto branduolinio kuro saugykla(B1)	1 811 232	460 566
Kietųjų radioaktyviųjų atliekų tvarkymo ir saugojimo komplektas (B-2,3,4)	-	12 641 429
Trumpaamžių labai mažo aktyvumo atliekų kapinynas (B19/2)	10 157 559	10 050 938
Mažo ir vidutinio aktyvumo trumpaamžių radioaktyviųjų atliekų paviršinis kapinynas (B25)	10 441 920	10 432 434
Giluminis atliekynas	54 901	-
110/6kV Drūkšių transformatorių pastotė	6 446	-
Kiti projektai	96 488	26 950
Nauja automatizuota nuotekų siurblinė	-	195 943
Iš viso:	**22 568 546**	**33 808 260**

2021 m. gruodžio 31 d. išankstinių apmokėjimų už ilgalaikį materialųjį turtą nebuvo (2020 m. gruodžio 31 d. – nebuvo).

3 PASTABA. FINANSINIS TURTAS

2018 -2019 metais įsigyti Vyriausybės vertybiniai popieriai 2021 12 31:

(Eur)

Įsigijimo data	Išpirkimo data	Nominali vertė	Įsigijimo kaina	Amortizuota savikaina
2018.06.06	2024.08.23	500 000	501 177	501 177
2018.06.06	2024.08.23	294 200	294 751	294 751
2018.06.06	2024.08.23	1 500 000	1 503 713	1 503 713
2019.01.30	2023.08.16	500 000	499 456	499 456
2019.01.30	2023.08.16	500 000	499 680	499 680
2019.01.30	2023.08.16	500 000	500 129	500 129
2019.03.06	2023.08.16	3 000 000	3 003 338	3 003 338
2019.03.06	2023.08.16	3 500 000	3 506 202	3 506 202
2019.03.06	2023.08.16	3 500 000	3 506 971	3 506 971
Iš viso:		**13 794 200**	**13 815 417**	**13 815 417**

2018 -2019 metais įsigyti Vyriausybės vertybiniai popieriai 2020 12 31:

Įsigijimo data	Išpirkimo data	Nominali vertė	Įsigijimo kaina	Amortizuota savikaina
2018.05.30	2022.09.27	2 000 000	2 002 308	2 002 308
2018.05.30	2022.09.27	1 000 000	1 000 725	1 000 725
2018.06.06	2024.08.23	500 000	501 177	501 177
2018.06.06	2024.08.23	294 200	294 751	294 751
2018.06.06	2024.08.23	1 500 000	1 503 713	1 503 713
2019.01.30	2023.08.16	500 000	499 456	499 456
2019.01.30	2023.08.16	500 000	499 680	499 680
2019.01.30	2023.08.16	500 000	500 129	500 129
2019.03.06	2023.08.16	3 000 000	3 003 338	3 003 338
2019.03.06	2023.08.16	3 500 000	3 506 202	3 506 202
2019.03.06	2023.08.16	3 500 000	3 506 971	3 506 971
2019.04.10	2022.03.20	1 500 000	1 500 527	1 501 657
2019.04.10	2022.03.20	1 500 000	1 500 306	1 501 437
2019.04.10	2022.03.20	1 000 000	1 000 057	1 000 810
2019.05.29	2022.03.20	500 000	500 938	501 315
Iš viso:		**21 294 200**	**21 320 278**	**21 323 669**

4 PASTABA. KITAS ILGALAIKIS TURTAS

Rodikliai	*(Eur)*
Įsigijimo savikaina 2020 gruodžio 31 d.	**270 485**
Turto įsigijimas	1 516 491
nurašytas turtas (-)	(84 190)
perrašymai iš vieno straipsnio į kitą +/(-)	(1 459 305)
2021 gruodžio 31 d.	**243 481**

Šiame straipsnyje apskaitomas kitas ilgalaikis turtas, kuris nebuvo parodytas kituose ilgalaikio turto straipsniuose.

5 PASTABA. ATSARGOS

(Eur)

Rodikliai	Žaliavos ir komplektavimo gaminiai		Atsargos pas trečiuosius asmenis	Iš viso
	Branduolinis kuras	Kita		
Atsargų įsigijimo savikaina 2020 m. gruodžio 31 d.	13 839 023	43 760 180	36 465	**57 635 668**
Atimti: nukainojamas iki grynosios realizacinės vertės	(13 839 023)	(6 518 949)		(20 357 972)
Atimti: atidėjimai lėtai judančioms atsargoms				
Grynoji galimo realizavimo vertė 2020 m. gruodžio 31 d.	**-**	**37 241 231**	**36 465**	**37 277 696**
Atsargų įsigijimo savikaina 2021 m. gruodžio 31 d.	**13 839 023**	**28 650 598**	**16 270**	**42 505 891**
Atimti: nukainojamas iki grynosios realizacinės vertės	(13 839 023)	(7 955 185)		(21 794 208)
Atimti: atidėjimai lėtai judančioms atsargoms				
Grynoji galimo realizavimo vertė 2021 m. gruodžio 31 d.	**0**	**20 695 413**	**16 270**	**20 711 683**

6 PASTABA. SUMOKETI AVANSAI

(Eur)

Rodikliai	2021 12 31	2020 12 31
Sumokėti avansai paslaugų tiekėjams	783 097	373 696
Sumokėti avansai atsargų tiekėjams	31 850	-
Iš viso:	**814 947**	**373 696**

7 PASTABA. PIRKĖJŲ ĮSISKOLINIMAS

(Eur)

Rodikliai	2021 12 31	2020 12 31
Paslaugų pirkėjų skolų vertė	13 230	35 530
Pirkėjų skolos už atsargas	-	-
Abejotinos skolos	(545)	(641)
Iš viso:	**12 685**	**34 889**

Abejotinos skolos susidaro už elektros ir šilumos energiją UAB „Visagino statybininkai“ – 513 Eur ir kitos 32 Eur.

8 PASTABA. KITOS GAUTINOS SUMOS

(Eur)

Rodikliai	2021 12 31	2020 12 31
Gautinas PVM	760 159	640 389
Kitos gautinos sumos	30 380 155	30 406 106
Ilgalaikio ir trumpalaikio turto vagystės	3 697	3 697
Mokesčių skola įmonei iš biudžeto	-	-
Atidėjiniai kitoms gautinoms sumoms	(30 367 071)	(30 367 071)
Gautinos dotacijos ir subsidijos	195 407 821	194 845 136
Gautinos kompensuojamos dotacijos ir subsidijos	22 883 675	14 405 936
Iš viso:	**219 068 436**	**209 934 193**

Balanso kitų gautinų sumų straipsnyje atvaizduojamos pasirašytos sutarys, pagal kurias numatoma gauti finansavimą. Tokia pačia suma dotacijos yra atvaizduotos ir balanso straipsnyje ,,Dotacijos“. Sudarant finansines ataskaitas patikrinama ar nėra gautinų dotacijų ir subsidijų vertės sumažėjimo požymių.

9 PASTABA. TRUMPALAIKĖS INVESTICIJOS

2021 m. gruodžio 31 d. Įmonė turėjo 2018-2019 metais įsigyti Vyriausybės vertybiniai popieriai -7 508 252,07 Eur:

Įsigijimo data	Išpirkimo data	Nominali vertė	Įsigijimo kaina	Amortizuota savikaina
2018.05.30	2022.09.27	2 000 000	2 002 308	2 002 308
2018.05.30	2022.09.27	1 000 000	1 000 725	1 000 725
2019.04.10	2022.03.20	1 500 000	1 500 527	1 501 657
2019.04.10	2022.03.20	1 500 000	1 500 306	1 501 437
2019.04.10	2022.03.20	1 000 000	1 000 057	1 000 811
2019.05.29	2022.03.20	500 000	500 938	501 314
Iš viso		7 500 000	7 504 861	7 508 252

2020 m. gruodžio 30 d. Įmonė turėjo terminuotų indelių iki 2021 m. sausio 28 d. už bendrą 20 000 tūkst. Eur. sumą. Šių terminuotų indėlių vidutinė apskaičiuota metinė palūkanų normą - 0,21% .

Taip pat įmonė turėjo 2018 metais įsigytų Vyriausybes vertybinius popierius kurių išpirkimo data 2021m. sausio 31d.:

Įsigijimo data	Išpirkimo data	Nominali vertė	Įsigijimo kaina	Amortizuota savikaina
2018.02.05	2021.01.31	3 000 000	2 991 915	2 999 760
2018.02.05	2021.01.31	3 000 000	2 991 466	2 999 747
2018.02.05	2021.01.31	4 000 000	3 988 024	3 999 644
Iš viso:		10 000 000	9 971 405	9 999 151

10 PASTABA. PINIGAI

(Eur)

Straipsniai	2021 12 31	2020 12 31
1. Pinigai banke	26 087 810	9 718 156
Iš viso:	**26 087 810**	**9 718 156**

Įmonė savo lėšas laiko Swedbanke AB, Luminor Bank AS Lietuvos skyriuje, AB SEB banke, OP Corporate Bank plc Lietuvos filiale, AB Šiaulių banko Visagino KAS.

11 PASTABA. ATEINANČIŲ LAIKOTARPIŲ SĄNAUDOS

(Eur)

Straipsniai	2021 12 31	2020 12 31
1. Ateinančių laikotarpių sąnaudos	181 947	152 108
Iš viso:	**181 947**	**152 108**

Ateinančių laikotarpių sąnaudos susidaro iš sumokėtų atostoginių, draudimo ir kitų sąnaudų, kurios bus pripažįstamos sąnaudomis ateinančiais ataskaitiniais laikotarpiais.

12 PASTABA. ĮMONĖS SAVININKO KAPITALAS

2021 m gruodžio 31 d. Įmonės įstatinį (savininko) kapitalą sudarė 565 307 420 Eur (2020 m. gruodžio 31 d. – 565 307 420 Eur). Įmonė neturi savų akcijų ir per ataskaitini laikotarpį nebuvo jokių jų pirkimų/pardavimų.

13 PASTABA. PELNO PASKIRSTYMO PROJEKTAS

(Eur)

Straipsniai	Suma
Nepaskirstytasis pelnas (nuostoliai) ataskaitinių finansinių metų pradžioje	**(545 516 371)**
Ataskaitinių finansinių metų grynasis pelnas (nuostoliai)	(1 102 310)
Paskirstytinas pelnas (nuostoliai) ataskaitinių finansinių metų pabaigoje	(546 618 681)
Nepaskirstytasis rezultatas pelnas (nuostoliai) perkeliamas (perkeliami) į kitus finansinius metus	**(546 618 681)**

14 PASTABA. DOTACIJOS, SUBSIDIJOS

2021 m. gruodžio 31 d. dotacijas ir subsidijas sudarė:

(Eur)

Straipsniai	2021 12 31	2020 12 31
Dotacijos ir subsidijos-avansiniai mokėjimai	799 722	372 300
Dotacijos ir subsidijos - gautos atsargos	11 371 802	27 346 322
Dotacijos ir subsidijos - ilgalaikis turtas	163 923 005	179 830 683
Dotacijos ir subsidijos - nematerialus turtas	425 386	426 051
Dotacijos ir subsidijos - avansiniai mokėjimai statybos darbams	-	-
Dotacijos ir subsidijos - statybos darbai	22 175 672	33 445 019
Dotacijos ir subsidijos - ateinančių laikotarpių sąnaudos	72 082	103 328
Dotacijos ir subsidijos - pinigai	1 100 245	1 661 686
Dotacijos ir subsidijos –neapmokėtos (rezervuotos sumos)	-	(1 794)
Gautinos dotacijos ir subsidijos	195 407 821	194 845 136
Iš viso:	**395 275 735**	**438 028 731**

Įmonės balanse, gautinos dotacijos ir subsidijos tuo pačiu yra apskaitomos ir Kitų gautinų sumų straipsnyje. Dotacijos bei subsidijos yra skirtos elektrinės uždarymo sąnaudų finansavimui, kitiems su elektrinės eksploatavimu bei uždarymu susijusiems projektams, tame tarpe energetikos sektoriaus restruktūrizacijai, aplinkosauginėms investicijoms, energijos tiekimo saugumo užtikrinimui ir pan.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1995 m. lapkričio 2 d. nutarimu Nr. 1403 buvo patvirtinti Valstybės įmonės „Ignalinos atominė elektrinė" eksploatavimo nutraukimo fondo (toliau – Fondas) nuostatai. 2001 m. liepos 12 d. Lietuvos Respublikos Seimas priėmė Fondo įstatymą kuriame numatyta, kad Fondo steigėjas yra Lietuvos Respublikos Vyriausybė, valdytojas – Fondo taryba, kurią skiria Lietuvos Respublikos Vyriausybė, tvarkytojas – Lietuvos Respublikos ūkio ministerija, laikytojas – Lietuvos Respublikos finansų ministerija. Įmonė kiekvienais metais mokėjo į šį fondą Vyriausybės nustatytą procentą nuo pajamų už parduotą elektros energiją. Fondo pajamas taip pat sudaro užsienio šalių įnašai, investavimo ir kitos pajamos. Pagal įstatymą, Fondo lėšos yra naudojamos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo techniniams ir socialiniams projektams, radioaktyviosioms atliekoms tvarkyti bei branduolinei žalai atlyginti. Iki 2009 m. gruodžio 31 d. įmonė Fondui pervedė 137 mln. Eur. Šios įmonės sukauptos lėšos nebūtų pakankamos atominės elektrinės eksploatavimui nutraukti. Dėl šios priežasties nurodytos veiklos finansavimas priklauso nuo tarptautinių donorų suteiktos paramos.

Europos Komisijos iniciatyva 2000 m. Europos rekonstrukcijos ir plėtros bankas (toliau – ERPB) įkūrė Tarptautinį Ignalinos atominės elektrinės eksploatacijos nutraukimo rėmimo fondą. ERPB yra šio fondo administratorius. Tarptautinio fondo tikslas yra tiekti prekes ir paslaugas, reikalingas atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo darbams bei jų sąlygotiems Lietuvos energetikos sektoriaus pertvarkymo ir modernizavimo darbams vykdyti.

Didžiausi dotacijų ir subsidijų davėjai yra Tarptautinis Ignalinos atominės elektrinės eksploatacijos nutraukimo rėmimo fondas (toliau - TIENRF), Lietuvos Respublikos vyriausybė, VĮ IAE eksploatavimo nutraukimo fondas (toliau ENF), specialioji Ignalinos programos administravimo Lietuvoje programa (toliau BF), Europos sąjungos – Ignalinos programos fondas (IP), Sandia National Laboratories (JAV), Tarptautinė atominės energijos agentūra (IAEA), Europos radioaktyvių atliekų tvarkymo programa (EURAD), Norvegijos finansinis mechanizmas(NF).

Per 2021 metų metus buvo gautos lėšos ir turtas, patirtos sąnaudos ir įsigytas turtas pagal šias programas (Eur):

Programa	Gautos Sumos	Patirtos sąnaudos ir turto įsigijimai	Šaltinis
Komunalinės paslaugos, ADA. 21	3 863 285	6 440 415	IP
Komunalinės paslaugos, ADA. 20	1 687 525	-	IP
Personalo veikla, ADA.21	14 342 726	29 153 836	IP
Personalo veikla, ADA.20	7 031 243		
Viešieji pirkimai, ADA.21	2 852 390	6 147 156	IP
Viešieji pirkimai, ADA.20	3 629 283	-	IP
Radioaktyviųjų atliekų pirminio apdorojimo dirbtuvių įrengimas A2bloke APW.02	44 404	45 221	IP
Paviršinis atliekynas – 2 etapas (statyba)	9 485	9 485	IP
IAE pastatų nugriovimas(1etapas) DML	140 154	77 800	IP
Žemo ir labai žemo aktyvumo radioaktyvių atliekų kapinynas(Landfil) – 3 etapas	-	74 446	IP
Valstybinė TSO techninė parama IAE radiologinės charakterizacijos srityje	70 203	29 497	IP
Maišiagalos radioaktyviųjų atliekų saugyklos eksploatavimo nutraukimas APVA	472 857	333 992	APVA
Konsultacinė parama IAE eksploatacijos nutraukimo projektų valdymo tarnybai	481 017	503 771	TIENRF
Laikinoji panaudoto branduolinio kuro saugykla (LPBKS) B1	2 332 601	2 664 506	TIENRF
Kietųjų radioaktyvių atliekų tvarkymo ir saugojimo kompleksas B2/3/4			TIENRF
Išlaidų, susijusių su darbo užmokesčio mokesčiais, kompensavimas 2021m.	7 287 545	7 288 459	BF
Išlaidų, susijusių su darbo užmokesčio mokesčiais, kompensavimas 2020m.	373	-	BF
Išeitinių išmokų pagal LR darbo kodekso 57 str., socialinio ir sveikatos draudimo įmokų išlaidoms kompensavimas	196 159	272 820	BF
Žemės nuomos mokesčio, mokesčio už gamtos išteklius, mokesčio už aplinkos teršimą, VIAP (Viešuosius interesus atitinkančios paslaugos elektros energetikos sektoriuje), elektros energijos persiuntimo paslaugą bei už generuotą į perdavimo tinklus ir suvartotą iš jų reaktyviąją energiją, elektros energijos akcizą, dujų akcizą, suskystintų gamtinių dujų (SGD) terminalo mokestį, kompensacijų už miško žemės pavertimą kitomis naudmenomis, kompensacijos už servituto nustatymą žemės sklype ir rinkliavų už Valstybinės atominės energetikos saugos inspekcijos išduodamas licencijas, leidimus, modifikacijas, licencijų sąlygų pakeitimus ar kitas su licencijų, leidimų ir modifikacijų išdavimu susijusias paslaugas, išlaidoms 2021 m. kompensuoti	848 907	923 657	BF
Nacionalinės energetikos strategijos tikslus įgyvendinančios Energetikos ministerijos programos priemonę „Saugus radioaktyviųjų atliekų tvarkymas ir atliekynų eksploatavimas“	292 522	266 199	BF
Radioaktyvių atliekų tvarkymo saugumo didinimas Ignalinos atominėje elektrinėje LT05-2-EM-TF-001	73 710	117 040	NF
Europos radioaktyvių atliekų tvarkymo programą (EURAD)	574	-	EURAD
Kiti, 2021 m.	39 377	-	KITI
Iš viso:	**45 696 340**	**54 348 300**	

15 PASTABA. ATIDĖJINIAI

Straipsniai	2021 12 31	2020 12 31
Atidėjinys eksploatacijos nutraukimui	59 459 517	65 048 417
Atidėjinys panaudotų uždarųjų jonizuojančios spinduliuotės šaltinių ir kietųjų radioaktyviųjų atliekų galutinio apdorojimo, dėjimo į atliekyną, atliekyno uždarymo ir uždaryto atliekyno priežiūros	-	-
Paliktųjų jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinių ir radioaktyviųjų atliekų tvarkymo atidėjinys	-	346
Iš viso:	**59 459 517**	**65 048 763**

16 PASTABA. ĮMONĖS ĮSIPAREIGOJIMŲ BŪKLĖ

(Eur)

Rodikliai	Skolos ar jų dalys, apmokėtinos 2021 12 31		Skolos ar jų dalys, apmokėtinos 2020 12 31	
Mokėtinų sumų skaidymas pagal rūšis	**Per vienerius metus**	**Po vienerių metų**	**Per vienerius metus**	**Po vienerių metų**
Skolos tiekėjams	**2 470 201**	**-**	**1 918 102**	**-**
Gauti avansai	**130 732**	**-**	**59 582**	**-**
Pelno mokesčio įsipareigojimai	**-**	**-**	**-**	**-**
Su darbo santykiais susiję įsipareigojimai:	**6 523 144**	**-**	**5 874 557**	**-**
1. Mokėtinas darbo užmokestis	1 146 597	-	1 108 731	-
2. Mokėtinos socialinio draudimo įmokos	705 000	-	648 424	-
3. Mokėtinas gyventojų pajamų mokestis	425 823	-	442 634	-
4. Sukauptos atostoginių sumos	3 774 787	-	3 302 845	-
5. Priedo už rezultatus kaupiniai	470 937		371 923	-
Kitos mokėtinos sumos ir trumpalaikiai įsipareigojimai:	**19 744**	**-**	**24 144**	**-**
1. Mokėtini mokesčiai (išskyrus pelno mokestį)	3 705	-	10 356	-
2. Kitos mokėtinos sumos ir trumpalaikiai įsipareigojimai	16 039	-	13 788	-
Iš viso:	**9 143 821**	**-**	**7 876 385**	**-**

17 PASTABA. SUKAUPTOS SĄNAUDOS IR ATEINANČIŲ LAIKOTARPIŲ PAJAMOS

Straipsniai	2021 12 31	2020 12 31
Sukauptos sąnaudos	5 450	1 670
Ateinančių laikotarpių pajamos	23 703	23 703
Ateinančių laikotarpių atliekų tvarkymo paslaugų pajamos	95 581	94 622
Iš viso:	**124 734**	**119 995**

18 PASTABA. PARDAVIMO PAJAMOS IR BENDROSIOS ADMINISTRACINĖS SĄNAUDOS

(Eur)

Pardavimo rūšys	2021 12 31	2020 12 31
Pardavimai iš viso:	**162 258**	**234 382**
Elektros energija	9	9
Šiluma	-	-
Kiti	-	184
Atliekų tvarkymo paslaugu pajamos	10 201	9 329
Kitos paslaugos	152 048	224 860
Iš jų		
Geležinkelio transporto paslaugos	8 339	2 210
Suspausto oro tiekimas	111 262	153 808
Darbuotojų mokymas ir atestavimas, seminarai	2 735	405
Ekskursijų organizavimas	-	15 868
Patikros ir kalibravimo paslaugos	25 466	19 747
Vamzdyno dalies priežiūros ir aptarnavimo mokestis	1 166	1 585
Konsultavimo paslaugos	-	2 700
Aplinkos taršos leidimai		28 090
Remonto darbai	2 833	-
Kitos	247	447
Pardavimo savikaina	-	-
Bendrosios ir administracinės sąnaudos	**1 925 562**	**1 018 843**
Iš jų		
Mokesčių sąnaudos	22 069	77 951
Nusidėvėjimas	597 783	537 359
Darbo užmokesčio sąnaudos	1 263 273	1 281 827
Atostoginių kaupiniai	471 942	724 418
Turto nuvertėjimas	1 433 802	738 362
Atidėjinių eksploatavimo uždarymui atstatymas	(5 760 535)	(6 537 068)
Konsultacinės ir juridinės paslaugos	67 088	63 238
Elektros energija	698 409	1 420 273
Šildymas	884 194	688 908
Vanduo, nuotekos	535 778	508 751
Kitos komunalinės paslaugos	46 575	48 008
Dujos	2 858	109 397
Komandiruotes	3 270	15 181
Prietaisų ir įrengimų patikros sąnaudos	86 388	47 071
Remonto ir priežiūros sąnaudos	197 027	152 440
Kadrų ruošimo sąnaudos	103 577	57 786
Mokslinio tyrinėjimo darbų sąnaudos	28 357	70 347
Audito paslaugos (finansinių ataskaitų audito)	20 000	17 900
IT aptarnavimo paslaugos	99 844	57 329
Draudimo sąnaudos	73 931	4 990
Atlygis valdybos nariams	84 701	39 654
Kitos materialinės ir joms prilygintos sąnaudos	965 231	894 721

Kadangi elektrinės uždarymo sąnaudos yra dotuojamos, o dotacijos patirtoms sąnaudoms kompensuoti apskaitoje pripažįstamos panaudota tokia dalis, kiek patiriama sąnaudų, kurioms kompensuoti ji skirta, ir tokia pat dalimi mažinama pelno (nuostolių) ataskaitos kompensuojamų sąnaudų straipsnio suma, todėl bendrosiose ir administracinėse sąnaudose atspindi patirtų sąnaudų nedotuojamos sumos. 2021metais palyginus su 2020 metais buvo atliktas 100% nukainuojamas nereikalingų, moraliai ir fiziškai pasenusių, netinkamų toliau naudoti atsargų. 2021 metais.

19 PASTABA. KITA VEIKLA

(Eur)

Rodikliai	2021 12 31	2021 12 31
Pajamos	**1 273 878**	**297 151**
Trumpalaikio turto pardavimas	-	-
Ilgalaikio turto pardavimo rezultatas	-	-
Prekių su IAE logotipu pardavimas	1 851	993
Užpajamuotas metalo laužas ir kitos pajamos	1 256 787	271 578
Nuomos pajamos	15 240	24 580
Sąnaudos	**556 444**	**12 896**
Trumpalaikio turto perleidimo	553 976	29
Ilgalaikio turto pardavimo nuostolis	2	-
Prekių su IAE logotipu pardavimo savikaina	990	703
Ilgalaikio turto nurašymo sąnaudos	145	103
Nuomos sąnaudos	1 163	12 061
Kitos veiklos sąnaudos	168	
Kitos veiklos rezultatas:	**717 434**	**284 255**

Nuo 2020 metų lapkričio mėn., vadovaujantis Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2020 m. lapkričio 25 d. įsakymu Nr. 1-386 „Dėl lėšų gautų už valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės parduotą turto pervedimą“, pajamas už parduotą ilgalaikį ir trumpalaikį turtą įmonė perveda į Lietuvos Respublikos valstybės iždo specialiąją sąskaitą, atidarytą Lietuvos Respublikos finansų ministerijos Lietuvos banke ir skirtą ilgaamžių radioaktyviųjų atliekų giluminiam atliekynui įrengti ir radioaktyviosioms atliekoms tvarkyti. Per 2021 metus buvo parduota turto už 2 622 848,27 Eur.

20 PASTABA. FINANSINĖ IR INVESTICINĖ VEIKLA

(Eur)

Rodikliai	2021 12 31	2020 12 31
Kitos palūkanų ir panašios pajamos	**119 307**	**126 734**
Palūkanų pajamos	79 558	125 354
Kitos pajamos	39 749	1 380
Valiutų kursų pasikeitimo	-	-
Palūkanų ir kitos panašios sąnaudos	**175 747**	**215 118**
Valiutų kursų pasikeitimo	27	232
Delspinigiai, kitos sąnaudos	175 720	214 886

21 PASTABA. NEPINIGINIAI SANDORIAI

Pagrindiniai nepiniginiai sandoriai yra susiję su ilgalaikio materialiojo turto įsigijimu, naudojant gauto finansavimo (dotacijų ir subsidijų) lėšas, kurias donorai tiesiogiai perveda ilgalaikio materialiojo turto pardavėjams bei rangovams.

22 PASTABA. ĮMONĖS TEISĖS IR ĮSIPAREIGOJIMAI, NENURODYTI BALANSE

Civilinė atsakomybė

Įmonė nėra apdraudusi savo civilinės atsakomybės branduolinei žalai atlyginti.

Lietuvos Respublikos branduolinės energetikos įstatymas numato, kad branduolinės energetikos objektą eksploatuojanti organizacija privalo apdrausti jos valdomą objektą ar kitaip užsitikrinti lėšas, reikalingas branduolinei žalai atlyginti. Jeigu draudimo ir kitų turimų lėšų nepakanka branduolinei žalai atlyginti,

trūkstamos sumos išmokėjimą garantuoja Vyriausybė, laikydamasi Lietuvos Respublikos prisiimtų įsipareigojimų pagal Vienos konvenciją.

Trečiųjų asmenų turtas įmonėje

Įmonė užbalansinėse sąskaitose apskaito trečiųjų asmenų turtą ir įsipareigojimus, kurių 2020 m. gruodžio 31 d. buvo – 126 609,45 Eur, 2021 m. gruodžio 31 d. – 186 637,24 Eur.

Įmonės turimos garantijos

Įmonė turi ,,Swedbank“ AB gauta, pareiškėjo NUVIA LIMITED -113 392,00 GBP, garantija, kurios uždarymo data 2023-07-31.

Teisminiai procesai, gautos pretenzijos

2018-01-22 Panevėžio apygardos prokuratūros ieškinio atsakovėms – Vokietijos bendrovei Sypra GmbH ir IAE pagrindu Panevėžio apygardos teisme iškelta civilinė byla Nr. e2-386-252/2018 (e2-51-252/2020) dėl 2014-08-11 IAE vykdyto radioaktyviomis medžiagomis užteršto vario metalo laužo pardavimo aukciono pripažinimo negaliojančiu bei 2014-10-08 IAE ir Sypra GmbH sudarytos pirkimo – pardavimo sutarties Nr. Pst-174(13.66) su papildomais susitarimais pripažinimo negaliojančia nuo jos sudarymo momento.
2018-10-16 Panevėžio apygardos teismo (PAT) nutartimi byla sustabdyta iki Lietuvos Vyriausiajame Administraciniame (LVAT) teisme bus išnagrinėta administracinė byla Nr. 1-1584-815/2018.

2020 m. gegužės 20 d. LVAT baigė nagrinėti administracinę bylą I-1584-815/2018. LVAT nutarties pagrindu 2020-06-25 PAT atnaujino civilinės bylos e2-51-252/2020 nagrinėjimą. Šiuo metu byla nagrinėjama iš esmės.

Bylos baigtis tiesiogiai priklauso nuo administracinės bylos Nr. 1-1584-815/2018 (*Sypra GmbH v. Lietuvos Respublikos konkurencijos taryba*) baigties. Minėta administracinė byla nagrinėjama Lietuvos vyriausiajame administraciniame teisme. Vienašališkas sutarties nutraukimas nesulaukus LVAT sprendimo būtų labai rizikingas, nes Sypra GmbH palankaus teismo sprendimo atveju, Sypra GmbH įgytų teisę reikalauti įvykdyti sutartį (pateikti vamzdelius), o IAE sutarties objektą (vamzdelius) galimai jau būtų realizavusi.
Bylos nagrinėjamas tęsiamas.
2021 m. balandžio 1 d. VĮ IAE procesinis statusas iš atsakovo pakeistas į bendraieškį.
2021 m. balandžio 29 d. byla baigta nagrinėti iš esmės.
2021 m. gegužės 19 d. sprendimas - ieškinys patenkintas iš dalies, t. y.: i) Aukcioną pripažino negaliojančiu; ii) kitą ieškinio dalį atmetė.
Įmonė ir kitos bylos šalys pateikė apeliacinius skundus.

Byla perduota į Lietuvos apeliacinį teismą, teismo posėdis nepaskirtas.

2020-03-13 VĮ IAE skundo pagrindu Regionų apygardos administracinio teismo Panevėžio rūmuose iškelta administracinė byla Nr. el3-3656-279/2020. Atsakovė Visagino savivaldybės administracija. Dėl Visagino savivaldybės administracijos direktoriaus sprendimo atsisakyti organizuoti žemės sklypo formavimo ir pertvarkymo projektą panaikinimo. 2020 m. vasario mėnesį Visagino savivaldybės administracija atsisakė

organizuoti žemės sklypo, reikalingo VĮ IAE saulės elektrinės statybai, atidalijimo projekto rengimą. 2021 m. balandžio 13 d. Teismo iniciatyva į bylą trečiuoju suinteresuotu asmeniu įtrauktas žemės sklypo patikėtinis NŽT. Įtraukus į bylą naują šalį, privaloma atidėti bylos nagrinėjimą. NŽT įpareigota pateikti atsiliepimą į VĮ IAE skundą, kitas posėdis byloje paskirtas 2021 m. rugsėjo 7 d. Teismas išnagrinėjo bylą ir teisme sprendimo priėmimą atidėjo 2021 m. spalio 5 d.

Panevėžio apygardos teismas Įmonės skundą tenkino dalinai – panaikino Visagino savivaldybės administracijos 2020-02-10 sprendimą Nr. (4.19e) I-603 „Dėl žemės sklypo formavimo ir pertvarkymo projekto rengimo“ ir įpareigojo Visagino savivaldybės administraciją iš naujo išnagrinėti Įmonės prašymą organizuoti žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projekto rengimą.

2021-11-05 Visagino savivaldybės administracija pateikė apeliacinį skundą.

Šiuo metu pirmos instancijos teisme nagrinėjama byla dėl piniginių lėšų priteisimo iš UAB,,Torus Soliutions“ Bylos nagrinėjimas sustabdytas, nes paskirta ekspertizė dėl paslaugų suteikimo kokybės ir atsakovo pateiktos specializuota sistemos „Microsoft Dynamics AX“ versijos.

Įmonė atstovavimui teisme pasitelkė išorinius teisininkus – Advokatų kontorą Juodka ir partneriai – PRIMUS

2022-03-29 paskirtas teismo posėdis.

23 PASTABA. DUOMENYS APIE ĮMONĖS PAGRINDINIUS VADOVAUJANČIUOSIUS DARBUOTOJUS

Pagrindiniai vadovaujančioji darbuotojai suskirstyti į administracijos darbuotojus, valdybos narius. Per ataskaitinį ir praėjusį ataskaitinį laikotarpius jiems nebuvo išmokėta ar iš jų gauta avansų, paskolų ir garantijų.

Valdybos sudėtis 2021 m. sausio 1 d. – 2021 m. gruodžio 31d.:

Vardas pavardė	Pareigos	Kadencija	Kitos pareigos
Darius Jasinskis	Nepriklausomas narys, valdybos pirmininkas	Nuo 2020-06-18	UAB FSQUARE akcininkas ir valdybos narys
Patricija Ceiko	Narė, valstybės tarnautoja	Nuo 2020-03-25	Energetikos ministerijos Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo skyriaus patarėja
Rimvydas Štilinis	Darbuotojų atstovas	Nuo 2020-03-25	VĮ IAE ekspertas, Energy cells, UAB generalinis direktorius
Laimonas Belickas	Nepriklausomas narys	Nuo 2020-03-25	UAB Orion Leasing generalinis direktorius ir valdybos pirmininkas
Jurgita Radzevičė	Nepriklausoma narė	Nuo 2020-07-15	UAB „SBA Home“ verslo plėtros direktorė

Išsamiau apie valdybos narius:

Vardas pavardė	Išsilavinimas	Profesinė patirtis
Darius Jasinskis	Kauno technologijos universitetas, telekomunikacijų magistras Vytauto Didžiojo universitetas,	Projektų bei transformacijos programų valdymo patirtis telekomunikacijų ir bankininkystės srityje, vadovavimas Danske

Vardas pavardė	Išsilavinimas	Profesinė patirtis
	tarptautinės verslo vadybos magistras Baltic Management Institute, verslo administravimo studijos (*angl. executive business administration)*	Bank A/S Baltijos šalių bankų apjungimo programai ir tolimesnių transformacijų vykdymas, Danske Bank A/S Estijos filialo direktorius, o vėliau likvidatorius 2019-2020 m. Baltic Institute of Corporate Governance (BICG) narys
Patricija Ceiko	Aplinkos inžinerijos bakalauras (šilumos, dujų tiekimo ir vėdinimo pakraipa), energetikos ir termoinžinerijos mokslo magistras (energetikos planavimo specializacija)	17 metų patirtis energetikos sektoriuje, iš jų: 14 metų teisėkūros, 8 metų strateginio planavimo patirties
Rimvydas Štilinis	Lundo universitetas (Švedija), Industrinės elektrotechnikos fakultetas, magistro studijų 1 semestras; Kauno technologijos universitetas, energetikos inžinerijos magistras; Kauno technologijos universitetas, Elektros technologijų bakalauras Kvalifikacija – profesionalus valdybos narys, Baltic Institute of Corporate Governance (Lietuva)	„Lietuvos energija“, AB, Elektros/šilumos generacijos, dujų/elektros tiekimo ir skirstymo grupė, projektų valdymo departamento direktorius; UAB „Visagino atominė elektrinė“ Branduolinės energetikos departamento direktoriaus pavaduotojas, statybos departamento direktorius, generalinis direktorius; „Lietuvos energija“, AB, projektų vadovas
Laimonas Belickas	Vilniaus universitetas ekonomikos bakalauras, Vilniaus universitetas, tarptautinės prekybos magistras, Baltic Managament Institute, Tulane Universitetas N.Orleanas, JAV verslo administravimo magistrų mokymai	UniCredit verslo steigimas ir vystymas Lietuvoje, vadovavimas ir verslo plėtra Baltijos šalyse, kredito komitetų narys, Nordea Bank verslo klientų finansavimo organizavimas Lietuvoje, kredito komitetų narys, vadovavimas Nordea Grupės vidaus audito padaliniui Baltijos šalyse, narystė Europos lizingo asociacijų konfederacijos veikloje atstovaujant Lietuvą ir atstovaujant visas šalis nares statistikos ir rinkų srityje, narystė Lietuvos Investuotojų forume, kita įvairi verslo konsultacinė veikla
Jurgita Radzevičė	Kauno technologijos universitetas vadybos doktorantūra, Vilniaus universitetas, ekonomikos ir finansų magistras, Vilniaus universitetas, vadybos bakalauras	15 m. strateginio valdymo patirtis žemės ūkio ir FMCG[1] srityje, Scandagra Eesti A/S generalinė direktorė, UAB Vikonda valdybos narė, UAB Vikeda generalinė direktorė, docentė – praktikė, KTU

2021 m. valdybos nariams priskaičiuota 65,012 tūkst. Eurų.

Valdybos narys	Atlygis, *tūkst. Eurų*
Darius Jasinskis	17,635
Patricija Ceiko[2]	10,076
Rimvydas Štilinis	13,295
Jurgita Radzevičė	15,674
Laimonas Belickas	8,332

[2] P. Ceiko už darbą Valdyboje skirtas atlygis pervedamas į Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto sąskaitą.

24 PASTABA. PATIKĖJIMO TEISE VALDOMO TURTO STRUKTŪRA

Įmonės visas turtas nuosavybės teise priklauso Lietuvos Respublikai, o Įmonė turtą valdo, naudoja bei disponuoja juo patikėjimo teisėmis. Įmonės steigėjas bei įmonės savininko teises ir pareigas įgyvendinanti institucija - Lietuvos Respublikos energetikos ministerija. Įmonės savininko kapitalą sudaro Įmonės savininko jai perduoto turto, jei tai nėra turtas, kuris pagal įstatymus gali būti tik valstybės nuosavybė ar dotacija, vertė. Lietuvos Respublikos Konstitucijoje 47 straipsnyje išvardintas Lietuvos Respublikai išimtine nuosavybės teise priklausantis turtas: žemės gelmės, valstybinės reikšmės vidaus vandenys, miškai, parkai, keliai, istorijos, archeologijos ir kultūros objektai, išimtinės teisės į oro erdvę virš jos teritorijos. Įmonė nevaldo turto, kuris pagal įstatymus gali būti tik valstybės nuosavybė, ir (ar) centralizuotai valdomo valstybės turto.

25 PASTABA. VEIKLOS TĘSTINUMAS

Finansinės ataskaitos rengiamos vadovaujantis įmonės veiklos tęstinumo principu.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. lapkričio 25 d. nutarimu Nr. 1491 „Dėl Valstybės Įmonės Ignalinos atominės elektrinės pirmojo bloko sustabdymo datos" Įmonės pirmasis blokas buvo sustabdytas 2004 m. gruodžio 31 d. Vadovaujantis Nacionaline energetikos strategija, patvirtinta Lietuvos Respublikos Seimo 2002 m. spalio 10 d. nutarimu Nr. IX-1130, 2009 m. gruodžio 31 d. buvo sustabdytas antrasis Ignalinos atominės elektrinės blokas.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. lapkričio 26 d. nutarimu Nr. 1848 buvo pasirinktas elektrinės nedelstino išmontavimo būdas. Tai nepertraukiamas procesas, kai elektrinė po galutinio sustabdymo pradedama išmontuoti, o baigiama visišku teritorijos ir radioaktyviųjų atliekų sutvarkymu.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. vasario 2 d. nutarimu Nr. 117 „ Dėl Valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės pirmojo ir antrojo blokų eksploatavimo nutraukimo programos patvirtinimo" buvo patvirtinta Valstybės įmonės Ignalinos atominė elektrinės pirmojo ir antrojo blokų eksploatavimo nutraukimo programa.

Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2020 m. rugpjūčio 11 d. įsakymu Nr. 1-248 buvo patvirtintas galutinis Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo planas, pagal kurį planuojama atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo darbus užbaigti 2038 m., šių darbų prognozuojama kaina neįskaitant infliacijos ir rizikų yra 2 677,15 mln. Eur. Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimui iki 2015 metų išleista 848,8 mln. Eur, o 2015m. – 92,081 mln. Eur, 2016 m. -70,23 mln. Eur, 2017 m. – 89,841 mln. Eur, 2018 m. – 73,8 mln. Eur, 2019 m.– 72,5 mln. Eur, 2020 m. -58,9 mln. Eur, 2021 m.– 54,3 mln. Eur.

Pagal Radioaktyviųjų atliekų tvarkymo plėtros programos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 m. gruodžio 23 d. nutarimu Nr. 1427, 20.3 papunktį baigiantis ilgaamžių atliekų saugojimo laikui (iki 2066 metų), ilgaamžės atliekos turi būti dedamos į giluminį atliekyną, Vykdant Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2018 m. birželio 20 d. įsakymą Nr. 1-182 „Dėl valstybės įmonės Radioaktyviųjų atliekų

tvarkymo agentūros reorganizavimo“ 2018 m. gruodžio 31 d. prie VĮ IAE prijungta VĮ Radioaktyviųjų atliekų tvarkymo agentūra ir VĮ IAE tapo atsakinga už Giluminio radioaktyviųjų atliekų atliekyno įrengimo projekto (toliau – Giluminio atliekyno projektas) įgyvendinimą.

Įgyvendindama 2021–2030 metų nacionalinio pažangos plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. rugsėjo 9 d. nutarimu Nr. 998 „Dėl 2021–2030 metų nacionalinio pažangos plano patvirtinimo“, 6.9 uždavinį, Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2021 m. vasario 3 d. nutarimu Nr. 76 patvirtino 2021–2030 metų branduolinės energetikos objektų eksploatavimo nutraukimo ir radioaktyviųjų atliekų tvarkymo plėtros programą (toliau – Plėtros programa). Energetikos ministro 2021 m. balandžio 30 d. įsakymu Nr. 1-100 buvo patvirtintas 2021–2030 metų branduolinės energetikos objektų eksploatavimo nutraukimo ir radioaktyviųjų atliekų tvarkymo plėtros programos pažangos priemonės „Galutinai sutvarkyti ilgaamžes radioaktyviąsias atliekas“ įgyvendinimo aprašas bei lėšų poreikis 2021-2038 m. priemonės įgyvendinimui.

Bendra projekto vertė nepakito lyginant su Energetikos ministerijos 2020 metų finansinio ataskaitų rinkinyje pateikta informacija ir ji yra **2 520 mln. Eur**. Planuojama Giluminio atliekyno projekto kaina nustatyta pagal Lietuvos ir Švedijos ekspertų 2005 m. atliktą galimybių padėti PBK giluminiame radioaktyviųjų atliekų atliekyne vertinimą *(pagrįstą Švedijos KBS-3 koncepcijos pritaikymu Lietuvai)* bei 2016 m. atliktą preliminaraus giluminio atliekyno įrengimo išlaidų vertinimo patikslinimą. Tiksliau finansavimo poreikis bus nustatytas įvykdžius pradinį tyrimų programos etapą ir parengus Giluminio atliekyno projekto „Megaprojektą“.

Pagal Plėtros programą planuojamas 2021-2030 m. valstybės biudžeto lėšų poreikis Giluminio atliekyno projektui įgyvendinti yra 8,309 mln. Eurų, bei 1,368 mln. Eur yra numatyti Lietuvos Respublikos energetikos ministro valdymo sričių 2022-2024 metų strateginiame veiklos plane.

2031 - 2038 m planuojamas lėšų poreikis Giluminio atliekyno projekto tyrimų programai ~ 102,8 mln. eurų, planuojamas finansavimo šaltinis - valstybės biudžeto lėšos;

2039 – 2079 m. planuojamas lėšų poreikis Giluminio atliekyno projekto įgyvendinimui 2 401,5 mln. Eur.

Giluminio atliekyno projekto vykdyme dalyvauja ir Lietuvos geologijos tarnyba prie Aplinkos apsaugos ministerijos, kuriai finansavimas numatomas Aplinkos ministerijos asignavimuose. 2021-2030 m. tarnybai planuojama skirti 5,188 mln. Eur pagal patvirtintą Plėtros programą.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos valstybės iždo įstatymo 10^1 straipsniu ir Rezervinio (stabilizavimo) fondo nuostatais, patvirtintais Lietuvos Respublikos Seimo 2002 m. gegužės 30 d. nutarimu Nr. IX-912, 2021 m. gruodžio 31 d. radioaktyviųjų atliekų giluminiam atliekynui įrengti ir radioaktyviosioms atliekoms tvarkyti Rezerviniame (stabilizavimo) fonde buvo sukaupta 42, 552 mln. Eur[3] ir nuo 2022 m. sausio 1 d. numatoma toliau kaupti, ne mažiau kaip 3 mln. Eur valstybės lėšų kasmet Giluminio atliekyno projekto finansavimui užtikrinti.

Pagal preliminarų susitarimą su Energetikos ministerija, įmonė planuoja finansuoti Giluminio

[3] Pagal Lietuvos Respublikos finansų ministerijos darbo tvarka pateiktus duomenis.

atliekyno projekto įgyvendinimą iš LR biudžeto atitinkamų programų lėšų ir iki 2030 m neplanuoja teikti paraiškų dėl lėšų skyrimo iš Rezervinio fondo.

26 PASTABA. POBALANSINIAI ĮVYKIAI

Atsižvelgiant i šio metų susiklosčiusia geopolitinė situaciją, įmonė numatė preliminariai sekantį veiksmų planą dirbant su sutartims:

-Esamos sutartys:

ES sankcijų, kurios susijusios su Tarybos 2014 m. sprendimu patvirtintu (ir pastaruoju metu atnaujintu) asmenų, subjektų ir organizacijų, kuriems taikomas lėšų ir ekonominių išteklių įšaldymas, klausimui svarbu tai, kad gali būti atliekami mokėjimai pagal sutartis, susitarimus ar įsipareigojimus, kurie buvo sudaryti arba atsirado iki datos, kurią pradėtos taikyti ribojančios priemonės.

Esamų sutarčių analizė: prekių kilmės šalis, prašoma informacijos iš tiekėjo apie galutinius naudos gavėjus/patvirtinimo, kad galutinis naudos gavėjas nėra įtrauktas į sankcionuojamų asmenų sąrašą/prekės (jų dalys), paslaugos neįtrauktos į sankcijų sąrašą (pasirinktinai tikrinami), padaliniai-užsakovai analizuoja prekių tiekimo sustabdymo/vėlesnio pristatymo/analogiškų prekių iš kito gamintojo pirkimo poveikį jų veiklai.

- Vykdomi pirkimai:

Prašoma informacijos iš tiekėjo apie galutinius naudos gavėjus/patvirtinimo, kad galutinis naudos gavėjas nėra įtrauktas į sankcionuojamų asmenų sąrašą, tikrinama ar prekės (jų dalys), paslaugos neįtrauktos į sankcijų sąrašą (pasirinktinai tikrinami), 2022.03.22 priimti VPĮ pakeitimai leidžiantys atmesti pasiūlymus dėl prekių paslaugų iš RU/BY (laukiam įsigaliojimo).

-Busimi pirkimai:

koreguojam mūsų sutartis, įvertinus VPĮ pakeitimus, derinam pakeitimus su CPVA, kad jie atliktų pakeitimus Toltec sistemoje;

koreguojam pirkimo dokumentų šablonus.

Dėl sankcijų taikymo konsultuojamės su VPT, URM, Lietuvos Respublikos energetikos ministerija, kitomis perkančiosiomis organizacijomis.

Generalinis direktorius		Audrius Kamienas
(įmonės vadovo pareigų pavadinimas)	(parašas)	(vardas ir pavardė)
Vyriausioji buhalterė		Tamara Lašakonienė
(pareigų pavadinimas)	(parašas)	(vardas ir pavardė)

VALSTYBĖS ĮMONĖS IGNALINOS ATOMINĖS ELEKTRINĖS 2021 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

2022-__-__ Nr. _____

Visaginas

IŠŠŪKIAI ŠIANDIEN. ATSAKOMYBĖ AMŽIAMS

TURINYS

TURINYS **37**
ĮŽANGINIS GENERALINIO DIREKTORIAUS ŽODIS **38**
VALDYBOS KREIPIMASIS **40**
BENDRA INFORMACIJA APIE ĮMONĘ **41**
PAGRINDINIAI ĮMONĖS VEIKLOS IR FINANSINIAI RODIKLIAI **42**
INFRASTRUKTŪRA, ORGANIZACINĖ STRUKTŪRA, REGULIACINĖ APLINKA **43**
ĮMONĖS VEIKLOS FINANSAVIMAS **49**
ĮMONĖS VALDYMAS **52**
ĮMONĖS STRATEGIJA **61**
SPECIALIEJI ĮPAREIGOJIMAI IR VALSTYBĖS LŪKESČIAI **66**
VEIKLOS APŽVALGA **73**
REIKŠMINGI ĮVYKIAI **83**
ĮMONĖS VEIKLOS IR FINANSINIŲ RODIKLIŲ ANALIZĖ **85**
RIZIKŲ VALDYMAS **98**
DARBUOTOJAI IR DARBO UŽMOKESTIS **101**
SOCIALINĖS ATSAKOMYBĖS ATASKAITA **107**
ĮMONĖS VEIKLA SUINTERESUOTOS ŠALYS IR JŲ LŪKESČIAI 109
RIZIKOS SOIALINĖS ATSAKOMYBĖS SRITYSE 111
SOCIALINIS ASPEKTAS. ATSAKOMYBĖ DARBUOTOJAMS 112
SOCIALINIS ASPEKTAS. DARBUOTOJŲ SAUGA IR SVEIKATA 121
SOCIALINIS ASPEKTAS. ATSAKOMYBĖ VISUOMENEI IR VIETINEI BEDRUOMENEI 124
APLINKOS APSAUGA 127
EKONOMINIS ASPEKTAS. VEIKLOS EFEKTYVINIMAS, ENERGETINIŲ RESURSŲ TAUPYMAS 131
EKONOMINIS ASPEKTAS. VADYBOS SISTEMA IR VIDAUS KONTROLĖ 134
EKONOMINIS ASPEKTAS. SKAIDRUMAS 144
VEIKLOS IR FINANSINĖ PROGNOZĖ **151**

ĮŽANGINIS GENERALINIO DIREKTORIAUS ŽODIS

Pasaulis šiandien yra kaip niekada dinamiškas – kasdien susiduriame su pokyčiais rinkoje, teisiniame reguliavime ir kasdieniuose darbuose. Keičiantis mus supančiai aplinkai – keičiamės ir mes, kadangi pokyčiai ir iššūkiai lemia naujus poreikius, galimybes ir atsakomybes.
Išliekame svarbiu Lietuvos strateginiu objektu, prisiimdami atsakomybę už saugų ir savalaikį radioaktyviųjų atliekų sutvarkymą. Išsikėlę sau aukščiausius skaidrumo ir veiklos efektyvumo standartus atsakingai planuojame savo veiklą bei siekiame geriausių įmanomų rezultatų.

2021 m. Ignalinos atominei elektrinei buvo kaip niekad turiningi. Šiais metais pasiekėme panaudoto branduolinio kuro tvarkymo finalinį etapą – pirmame bloke nebeliko panaudoto branduolinio kuro, o iš antro bloko liko išvežti paskutines pažeisto kuro rinkles. Sėkmingai vykdomi kuro išlaikymo baseinų dugno valymo darbai.

Sklandžiai užbaigtas labai mažo aktyvumo radioaktyviųjų atliekų atliekyno statybų pirmasis etapas, kurio metu buvo pastatyti atliekyno statiniai ir galutiniam labai mažo aktyvumo trumpaamžių radioaktyviųjų atliekų sutvarkymui įrengta infrastruktūra paruošta eksploatacijai.

Rezultatyviai ir patikimai vykdomi įrangos išmontavimo darbai – gautas Valstybinės atominės energetikos saugos inspekcijos leidimas vykdyti IAE 1-ojo bloko turbinų salės boksų konstrukcijų (turbinų pagrindų, perdangos konstrukcijų, drenažinių ir kitų pastato sistemų,) išmontavimo darbus. Džiugina faktas, kad didžiąją dalį (apie 84%) iki šiol išmontuotos įrangos pavyko išvalyti ir paversti antrinėmis žaliavomis. Tokiu būdu IAE prisideda prie aplinkos tausojimo ir žiedinės ekonomikos principų įgyvendinimo, kai atliekos nededamos į atliekynus, o grąžinamos atgal į rinką. Taip kuriame darnią ir aplinką tausojančią Įmonės veiklą.

2027-2028 m. prasidėsiantys fiziniai reaktoriaus šerdies išmontavimo darbai – beprecedentis darbas, kokio iki šiol niekas nedarė. Dviejų galingiausių pasaulyje RBMK tipo reaktorių išmontavimas – pirmasis pasaulinėje praktikoje tokios branduolinės jėgainės eksploatavimo nutraukimo projektas. Sklandžiai vyksta viešasis pirkimas „Inžinerinės paslaugos, susijusios su Ignalinos atominės elektrinės reaktorių šerdžių išmontavimu“, kurio metu buvo gauti 4 pasiūlymai.

2021 m. Įmonė vėl sėkmingai išlaikė gerosios valdysenos egzaminą bei yra tarp geriausiai vertinamų valstybės valdomų įmonių. Nuolat siekiame aukščiausių veiklos efektyvumo bei skaidrumo standartų, todėl ir ateityje atsakingai dirbsime – tobulinsime savo veiklas bei procesus pagal Valdymo koordinavimo centro pateiktas rekomendacijas. Įmonės padarytą pažangą teigiamai įvertino LR Seimo energetikos ir darnios plėtros komisija apsilankiusi IAE aikštelėje.

Planuodami Įmonės veiklą didelį dėmesį skiriame darnumo tikslams. Siekiame tapti socialiai atsakinga ir aplinkai palankia organizacija, kuri gali prisidėti prie darnios visuomenės ir pažangios valstybės kūrimo. 2021 m. Įmonė patvirtino tiekėjų etikos kodeksą, kuriame nustatė tvarumo lūkesčius prekes, paslaugas ir darbus teikiančioms organizacijoms. Atsižvelgdami į geriausias Lietuvos ir pasaulio praktikas atnaujinome Įmonės darbuotojų etikos kodeksą. Siekdami įvertinti darbuotojų savijautą Įmonėje atliekame darbuotojų įsitraukimo ir įgalinimo bei lygių galimybių tyrimus, o pagal jų rezultatus jau parengėme gerinimo planus. Suvokdami partnerystės svarbą dalykiškai bendradarbiaujame su darbuotojų atstovais, su kuriais sutarėme šiuo pandeminiu laikotarpiu pratęsti Įmonės kolektyvinės sutarties galiojimą. Taip užtikrinome, kad mūsų darbuotojai bei jų šeimos nariai ir toliau nenutrūkstamai galėtų pasinaudoti šia sutartimi teikiamomis garantijomis bei papildomomis naudomis. Džiugu ir tai, jog LR Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos buvome pripažinti kaip geriausias darbdavys 2021 m. tarp

didžiųjų Lietuvos įmonių. Tai yra itin svarbus visos IAE komandos pripažinimas. Ateinančiais metais toliau dėsime pastangas vystant bendradarbiavimą su suinteresuotomis šalimis ir kuriant tvarius ryšius su vietos bendruomenėmis.

2021-uosius užbaigiame pasiekę daug užsibrėžtų tikslų. Mūsų kolektyvo laukia turiningi 2022-ieji – ateinantiems metams numatyti kuro tvarkymo, įrangos išmontavimo, statinių griovimo bei radioaktyviųjų atliekų tvarkymo infrastruktūros įrengimo projektų tikslai yra ambicingi. Šie darbai reikalauja susitelkimo, atidaus planavimo ir pastangų, nukreiptų į Įmonės galimybes, todėl visada siekiame tobulėti, dalintis savo sukaupta patirtimi ir plėtoti naujas technologijas bei praktikas, kurios leistų pasiekti užsibrėžtus strateginius tikslus. Esame atviri naujoms patirtims, inovacijoms, mokomės ir siekiame išsaugoti vertingiausias savo darbuotojų žinias.

Savo veikla siekiame įgyvendinti valstybės, visuomenės ir tarptautinių partnerių lūkesčius, kurių pasitikėjimas ir Įmonės rezultatų įvertinimas yra varomoji jėga ir garantas, kad mūsų darbas ir ateityje bus prasmingas.

Generalinis direktorius Audrius Kamienas

VALDYBOS KREIPIMASIS

Mielieji,

2021 m. buvo turiningi ne tik matomais ir apčiuopiamais rezultatais, bet ir geru įdirbiu svarbiausiuose ateities projektuose. Esame nepaprastai dėkingi ir didžiuojamės profesionaliu įmonės kolektyvu, kuriam kasdien tenka susidurti ir spręsti dar niekada ir niekur kitur pasaulyje nespręstus uždavinius.

Beveik nelikus panaudoto branduolinio kuro reaktoriuose, o beliko išvežti paskutines pažeisto kuro rinkles iš antrojo bloko, ruošiamasi sekančiam įmonės gyvavimo etapui ir svarbiausiems projektams, susijusiems su pačių reaktorių išmontavimo projektavimu bei pasiruošimu atitinkamų atliekų sutvarkymu. Naujoje įmonės strategijos redakcijoje peržiūrėjome ir pagal numatomą ateities veiklą nustatėme strateginius rodiklius, kurių bus aktyviai siekiama įmonės ir kiekvieno darbuotojo lygiu. Nuo 2022 m liepos mėnesio sieksime pakoreguoti įmonės organizacinę struktūrą labiau išgryninant veiklas projektų valdymo bei technologijų srityse ir tokiu būdu įgalinant siekti strateginių tikslų ateinančiu laikotarpiu. Pokyčio įgyvendinimui bus reikalingas glaudus bendradarbiavimas su darbuotojais, darbuotojų atstovais, kitomis suinteresuotomis šalimis.

Įmonės veikla dėl savo kompleksiškumo yra sąlygojama itin didelių neapibrėžtumų. Tam suvaldyti reikalingi geriausi savo srities specialistai ir gera darbo atmosfera. 2021-aisiais pradėjome ir toliau tęsime iniciatyvą kelti projektų ir rizikų valdymo brandos lygį, kitas ugdymo programas suteikdami darbuotojams galimybes mokytis, įgyti tarptautinius sertifikatus ir iš karto žinias pritaikyti praktikoje. Iškovotas „Metų darbovietės 2021" titulas Nacionalinio atsakingo verslo apdovanojimuose įpareigoja tęsti gerąsias įmonės valdymo praktikas, o taip pat diegti naujas iniciatyvas veiklos tvarumo srityje.

Išoriniai geopolitiniai įvykiai, ypatingai prasidėję karo veiksmai Ukrainoje, 2022-aisis metais neišvengiamai veiks ne tik projektų įgyvendinimo terminus ir biudžetus, bet ir mūsų visų nuotaikas. Įmonėje visada buvo puikus tarpkultūrinis bendravimas, kurį išlaikysime pateisindami socialiai atsakingos ir strategiškai svarbios visam regionui įmonės vardą.

Taikių ir darbingų metų linkėdamas.

Valdybos pirmininkas Darius Jasinskis

BENDRA INFORMACIJA APIE ĮMONĘ

Valstybės įmonės Ignalinos atominė elektrinė (toliau – įmonė) yra viešąjį interesą tenkinanti įmonė, kurios vienvaldis savininkas yra valstybė, o pagrindinė funkcija – vykdyti Ignalinos atominės elektrinės (toliau – IAE) eksploatavimo nutraukimą ir radioaktyviųjų atliekų tvarkymą. Savininko teisės ir pareigos įgyvendinamos per Vyriausybės įgaliotą instituciją Lietuvos Respublikos energetikos ministeriją.

Kontaktiniai duomenys	
Įmonės pavadinimas	VĮ Ignalinos atominė elektrinė
Teisinė forma	Valstybės įmonė
Registruota	1995 m. gegužės 31 d. Lietuvos Respublikos juridinių asmenų registre[1]
Įmonės kodas	255450080
PVM mokėtojo kodas	LT 554500811
Buveinės adresas	Valstybės įmonė Ignalinos atominė elektrinė Elektrinės g. 4, K47, Drūkšinių k., LT-31152 Visagino sav.
Kontaktai	Tel. +370 386 28985, faks. +370 386 24396 el. paštas iae@iae.lt; info@iae.lt
Internetinė svetainė	https://www.iae.lt/
Komunikacijos skyriaus vadovė	el. paštas Natalija.Survila@iae.lt tel. +370 386 28242 mob. +370 686 34153
Biuro Vilniuje adresas	Mėnulio g. 11, LT-04326 Vilnius, tel. +370 5 259 5464

Ataskaitinis laikotarpis

Valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės 2021 m. metinė veiklos ataskaita apima ataskaitinį laikotarpį nuo 2021 m. sausio 1 d. iki 2021 m. gruodžio 31 d., taip pat nušviečiant reikšmingus įvykius, pasibaigus ataskaitiniam laikotarpiui – nuo 2022 m. sausio 1 d. iki 2022 m. kovo 31 d.

Metinėje veiklos ataskaitoje pateikiama ir integruota darnaus vystymosi (socialinės atsakomybės) ataskaita.

[1] Nepriklausomoje Lietuvoje VĮ IAE pirmą kartą įregistruota Ignalinos rajono valdyboje 1991 m. rugsėjo 11 d.

PAGRINDINIAI ĮMONĖS VEIKLOS

		2019 m.	2020 m.	2021 m.
Pirmojo ir aukštesnio lygio įvykių pagal INES skalę skaičius, *vnt*		0	0	0
Panaudoto branduolinio kuro iškrovimas, *vnt.*	konteinerių	49	37	15
	PBKr[2]	4 459	2 988	301
IAE įrangos ir konstrukcijų išmontavimas, *tonų*		5 896[3]	7 791[4]	7 629[5]
Radioaktyviųjų atliekų tvarkymas, m^3	Bendras galutinai apdorotų atliekų kiekis	6 935	8 809	9 038
	A klasės KRA[6] apdorojimas	3 047	3 069	2 399
	B ir C klasių KRA apdorojimas	164,8	59,7	242,7
	D ir E klasių KRA apdorojimas	20,4	33,9	50,7
	B ir C klasių SRA[7] apdorojimas	0	75,9	275
	Talpinimas į saugyklas	44,9	103,2	1 854
Darbuotojų skaičius[8]		1 837	1 800	1 744
Aplinkos apsaugos užtikrinimas, *Bq*	Į orą išmestų radioaktyvių medžiagų aktyvumas	$5,5 \times 10^9$	$1,1 \times 10^{11}$	$2,73 \times 10^{10}$
	Į vandenį pašalintų radioaktyvių medžiagų aktyvumas	$6,3 \times 10^{10}$	$6,45 \times 10^{10}$	$3,1 \times 10^{10}$
Įmonės turtas, *mln. eurų*		580,82	530,87	482,69
Finansavimas, *mln. eurų*	ES lėšos	61,59	46,30	45,18
	LT lėšos	12,19	13,48	14,27
Bendros įmonės išlaidos, *mln. eurų*		72,98	59,78	59,45
Finansavimo įsisavinimas, *proc.*		86	87	87

[2] panaudoto branduolinio kuro rinklė
[3] iš jų 1 440 t metalo konstrukcijų ir gelžbetonio, likusi dalis – IAE technologinė įranga.
[4] iš jų 3 579 t metalo konstrukcijų ir gelžbetonio, likusi dalis – IAE technologinė įranga.
[5] iš jų 4 200 t metalo konstrukcijų ir gelžbetonio, likusi dalis – IAE technologinė įranga.
[6] kietosios radioaktyviosios atliekos
[7] skystosios radioaktyviosios atliekos
[8] kiekvienų metų pabaigoje

INFRASTRUKTŪRA, ORGANIZACINĖ STRUKTŪRA, REGULIACINĖ APLINKA

Ignalinos atominė elektrinė – vakar

Ignalinos atominės elektrinės statyba buvo pradėta 1974 m. Galinga jėgainė buvo numatyta ne tik Lietuvos poreikiams patenkinti, bet ir palaikyti buvusios Sovietų Sąjungos Šiaurės-Vakarų energetikos sistemos gyvybingumą. Statant IAE, buvo nutiesta 142 km kelių, 50 km geležinkelio bėgių, 390 km ryšio linijų, 334 km elektros energijos perdavimo tinklų bei 164 km šilumos vamzdynų, statybai buvo sunaudota 3 544 000 m³ gelžbetonio konstrukcijų ir 76 480 t armatūros. Elektrą gamino du galingiausi pasaulyje RBMK-1500 tipo reaktoriai, sumontuoti 1-jame ir 2-jame energijos blokuose. 1 ir 2 IAE energijos blokų korpusą, kurio plotis 180 m, ilgis 660 m,, sudarė 11 sujungtų pastatų:

- A1, A2 – 1 ir 2 reaktorių pastatai kartu su ventiliacijos vamzdžiais ir elektros tiekimo įrenginiais,
- B1, B2 – 1 ir 2 blokų specialaus cheminio vandens valymo įrenginiai,
- V1, V2 – 1 ir 2 reaktorių pagalbinių technologinių sistemų blokai (reaktorių dujų kontūrai, speciali ventiliacijos sistema ir pan.),
- D0 – bendri šilumos vamzdynai ir priešgaisrinė įranga,
- D1, D2 – 1 ir 2 blokų valdymo, elektros ir deaeratorių (įrenginių, iš vandens šalinančių ištirpusias dujas) patalpos,
- G1, G2 – 1 ir 2 blokų turbinų generatorių salė su pagalbinėmis sistemomis, maitinimo ir šilumos tiekimo įrenginiais.

Kiekvienam energijos blokui buvo priskirti atskiri pastatai (117/1, 117/2) su reaktorių avarinio aušinimo sistemos įranga ir po 6 dyzelinius generatorius, skirtus avariniam elektros tiekimui.

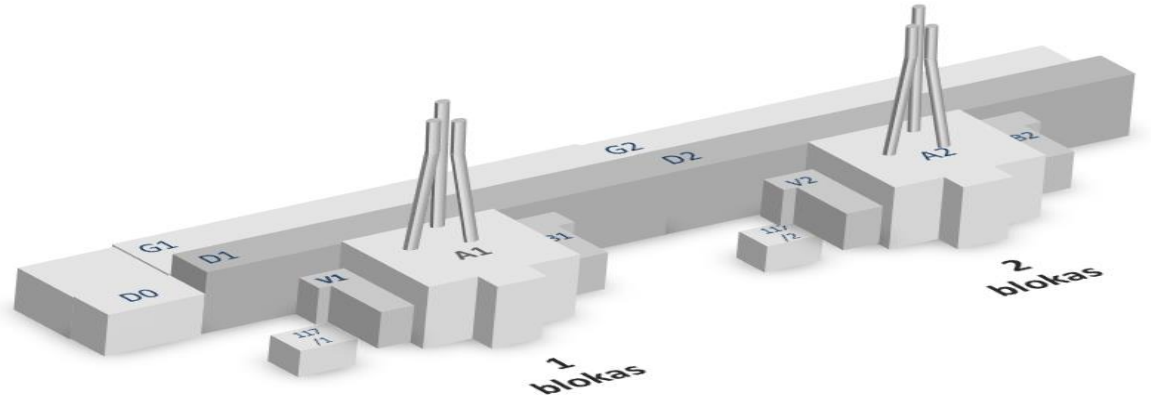

Pirmasis IAE energijos blokas pradėtas eksploatuoti 1983 m. gruodžio 31 d., antrasis – 1987 m. rugpjūčio 18 d. Eksploatavimo metu IAE buvo pagrindinis elektros energijos tiekėjas Lietuvoje, gaminantis 70 – 80 proc. visos šalyje suvartojamas elektros energijos. 1993 m. IAE pagamino 12,26 mlrd. kWh, tais metais branduolinė energija sudarė rekordinę dalį – 88 proc. visos šalyje suvartotos elektros energijos. Projektinis reaktorių eksploatavimo laikas 30 metų, tad pirmasis IAE energijos blokas turėjo būti eksploatuojamas iki 2013 m., o antrasis – iki 2017 m. 2003 m. ratifikavus stojimo į Europos Sąjungą sutartį, pirmasis IAE reaktorius buvo galutinai sustabdytas 2004 m. gruodžio 31 d., antrasis – 2009 m. gruodžio 31 d. Pirmojo bloko stabdymo metu įmonėje dirbo 3 517 darbuotojų, antrojo – 2 354. Nuo eksploatavimo pradžios iki galutinio sustabdymo energijos blokai dirbo 21-22 metus. Iš viso IAE

buvo eksploatuojama 26 metus, per kuriuos pagamino apie 308 mlrd. kilovatvalandžių elektros energijos: pirmame bloke – 137 mlrd., antrame – 171 mlrd.

Ignalinos atominė elektrinė – šiandien

Šiandien vykdomas valstybės iškeltas tikslas – nutraukti IAE eksploatavimą, t.y. išmontuoti nereikalingus pastatus ir įrangą bei saugiai sutvarkyti susidariusias radioaktyviąsias atliekas. Dėl daugelio priežasčių, tarp kurių svarbus veiksnys turimos darbo jėgos bei IAE eksploatavimo metu įgytos patirties ir žinių panaudojimas, IAE eksploatavimą pasirinkta nutraukti nedelstino išmontavimo būdu, kuriam pritarė visos suinteresuotos šalys. Atsižvelgiant į Europos Sąjungos bei kitų valstybių ir tarptautinių finansų institucijų ilgalaikės ir esminės finansinės pagalbos IAE uždarymui sąlygas, bei remiantis Nacionaline energetikos strategija, 2000 m. Lietuvos Respublikos Seimas priėmė Ignalinos atominės elektrinės pirmojo bloko eksploatavimo nutraukimo įstatymą. 2001 m. vasario 19 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybė patvirtino IAE pirmojo bloko eksploatavimo nutraukimo programą nedelstino išmontavimo būdu, kad IAE eksploatavimo nutraukimas neturėtų sunkių socialinių, ekonominių, finansinių ir poveikio aplinkai pasekmių. Pirmą kartą nutraukti pasaulyje galingiausių RBMK[9] reaktorių eksploatavimą, didelis iššūkis įmonei ir šaliai, kurį Lietuva priėmė, stodama į Europos Sąjungą. Savo ruožtu, Europos Sąjunga, pripažindama, jog šis analogų neturintis IAE eksploatavimo nutraukimo projektas yra neatitinkanti šalies dydžio ir ekonominio pajėgumo finansinė našta Lietuvai, įsipareigojo teikti adekvačią finansinę paramą. Europos Sąjungos lėšomis finansuojama didžiausia IAE eksploatavimo nutraukimo ir radioaktyviųjų atliekų tvarkymo, įskaitant tam reikalingos infrastruktūros įrengimą, išlaidų dalis, sudaranti apie 86 proc. įmonėje vykdomų projektų vertės. IAE eksploatavimo nutraukimas vykdomas, remiantis galutiniu eksploatavimo nutraukimo planu (toliau – GENP), kuriame aprašyta IAE technologinė įranga, įvertintos eksploatavimo nutraukimo išlaidos, preliminarūs susidarysiančių radioaktyviųjų atliekų kiekiai ir jų tvarkymo būdai, numatyta IAE eksploatavimo nutraukimo strategija ir išdėstytas darbų atlikimo planas. Pagal atnaujintą ir 2020 m. rugpjūčio 11 d. energetikos ministro įsakymu Nr. 1-248 patvirtintą GENP, IAE eksploatavimo nutraukimo kaina, įskaičiavus infliaciją ir rizikas, yra apie 3,3 mlrd. eurų, nacionalinis indėlis vidutiniškai siekia 14 proc., numatoma darbų pabaiga – 2038 m. Nuo 2009 m. iki dabar IAE eksploatavimo nutraukimo procesą koordinuoja Lietuvos Respublikos energetikos ministerija, perėmusi šią funkciją iš Ūkio ministerijos.

IAE aikštelė, apribota beveik 4 000 m ilgio fizinės saugos perimetru, užima apie 75 ha, teritorija suskirstyta į kontroliuojamą ir stebėjimo zonas pagal radiacinės rizikos kategorijas. Be 1 ir 2 energijos blokų objektų, IAE aikštelėje ir už jos ribų dar yra daug statinių, įrenginių ir inžinerinių tinklų, reikalingų įvairioms su eksploatavimo nutraukimu ir atliekų tvarkymu susijusioms veikloms vykdyti – iš viso įmonė patikėjimo teise valdo 540 statinių, didžioji jų dalis turi būti išmontuota. Eksploatavimo nutraukimas yra vykdomas arba projektuojamas įrangai, esančiai 72 statiniuose, priklausančiuose 6 pagrindiniams IAE branduolinės energetikos objektams (toliau – BEO):

- 1 energijos blokas;
- 2 energijos blokas;
- skystųjų radioaktyviųjų atliekų cementavimo įrenginys;
- skystųjų radioaktyviųjų atliekų bitumavimo įrenginys (bitumuotų radioaktyviųjų atliekų saugykla);
- kietųjų radioaktyviųjų atliekų laikinos saugyklos;
- kietųjų radioaktyviųjų atliekų išėmimo ir pradinio apdorojimo įrenginys.

[9] RBMK – didelio galingumo (1500 MW), kanalinio tipo branduolinis reaktorius

RBMK tipo reaktoriaus aušinimo sistema sudaryta iš vieno kontūro, tai sąlygoja ypač didelius užterštos įrangos kiekius – bendra IAE išmontuotinos įrangos masė yra didesnė nei 16-kos Eifelio bokštų, iš kurių 14,5 būtų užteršti. Tikslų IAE eksploatavimo nutraukimo metu susidarysiančių radioaktyviųjų atliekų kiekį sunku iš anksto nustatyti, tačiau prognozuojama, kad įmonei reikės sutvarkyti daugiau kaip 110 tūkst. m^3 trumpaamžių labai mažo, mažo ir vidutinio aktyvumo (A, B, C klasių) ir ilgaamžių mažo ir vidutinio aktyvumo (D ir E klasių) radioaktyviųjų atliekų.

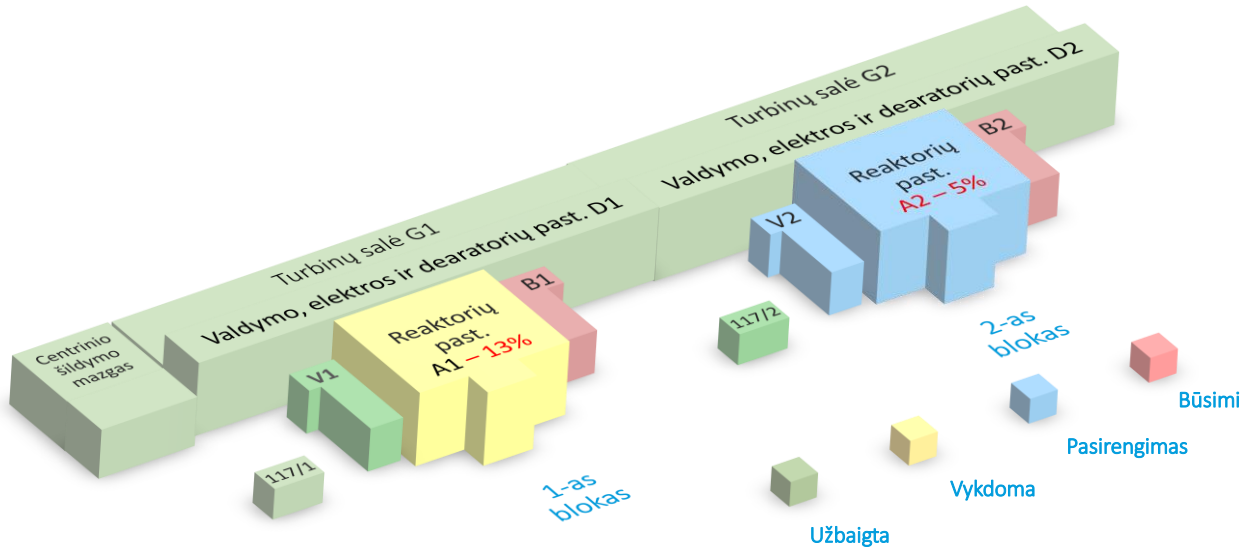

IAE įrangos ir sistemų bei konstrukcijų išmontavimo rodikliai ir planai:

	2010-2021 m.	2010-2038 m. iš viso
Išmontuota, *tūkst. tonų*		
Įranga	62,4	~180
Gelžbetonis (statiniai ir konstrukcijos)	9,2	~1 700

Perėmus VĮ Radioaktyviųjų atliekų tvarkymo agentūros (toliau – RATA) funkcijas, nuo 2019 m. įmonės infrastruktūrą papildė Maišiagalos radioaktyviųjų atliekų saugykla (toliau – MRAS), kurios eksploatavimas taip pat nutraukiamas.

IAE fizinės saugos perimetro ribose yra dar trys BEO, kurių eksploatavimas nenutraukiamas:

- labai mažo aktyvumo trumpaamžių radioaktyviųjų atliekų saugykla (buferinė saugykla, projektas B19-1);
- sucementuotų skystųjų radioaktyviųjų atliekų saugykla 158/2 pastate, kurią planuojama panaudoti laikinam apšvitinto grafito saugojimui;
- bitumuotų skystųjų radioaktyviųjų atliekų saugykla 158 pastate, (kurią planuojama pertvarkyti į atliekyną, projektas B20).

Radioaktyviųjų atliekų ir panaudoto branduolinio kuro saugojimui pastatyta, dar statoma arba jau eksploatuojama nauja infrastruktūra. Tai BEO, kurie bus eksploatuojami ir po galutinio IAE eksploatavimo nutraukimo:

- sauso tipo tarpinio saugojimo panaudoto branduolinio kuro saugykla (toliau – SPBKS) (pastatyta ir eksploatuojama nuo 2000 m.);
- laikinoji panaudoto branduolinio kuro saugykla (toliau – LPBKS) (pastatyta ir eksploatuojama nuo 2017 m. pagal B1 projektą);
- kietųjų radioaktyviųjų atliekų tvarkymo ir saugojimo kompleksas B3/4 (pastatytas 2018 m. pagal B2/3/4 projektą; kietųjų radioaktyviųjų atliekų išėmimo kompleksas B2 jau pramoninėje eksploatacijoje – B2-1 modulis eksploatuojamas nuo 2019 m. gegužės, B2-2 – nuo 2020 m. birželio, o KRA tvarkymo ir saugojimo komplekso B3/4 bandymai su radioaktyviosiomis atliekomis (toliau – „karštieji“ bandymai) taip pat jau atlikti, vyksta priėmimo į pramoninį eksploatavimą procesas);
- labai mažo aktyvumo trumpaamžių radioaktyviųjų atliekų atliekynas (B19-2 projektą statyba baigta. 2021 m. Gegužės 11 d. gautas Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos statybos užbaigimo aktas (B19-2)“. Rengiami dokumentai leidimui pirmą kartą įvežti radioaktyviąsias medžiagas į atliekyną (pirmosios radioaktyviųjų atliekų pakuočių dėjimo kampanijos atlikimui);
- trumpaamžių mažo ir vidutinio aktyvumo radioaktyviųjų atliekų paviršinis atliekynas (suprojektuotas ir bus statomas pagal B25 projektą).

Nuo 2019 m. įmonės atsakomybėje yra ilgaamžių radioaktyviųjų atliekų giluminio atliekyno įrengimo projekto vykdymas.

ORGANIZACINĖ ĮMONĖS STRUKTŪRA

2021 m. gruodžio 31 d., duomenimis įmonėje dirbo 1 744 darbuotojai. Pagal atliekamas funkcijas įmonės padaliniai hierarchiniu principu sugrupuoti į 3 departamentus, 5 skyriai – vidaus audito, saugos priežiūros ir kokybės valdymo, prevencijos, rizikų valdymo, komunikacijos, yra tiesiogiai pavaldūs įmonės generaliniam direktoriui.

Nuo 2018 m. birželio mėn. įmonei vadovauja Audrius Kamienas, Energetikos ministro įsakymu paskirtas eiti VĮ IAE generalinio direktoriaus pareigas penkerių metų kadencijai.

Diagramoje atvaizduota įmonės organizacinė struktūra, galiojanti nuo 2021 m. sausio 1 d.

VALSTYBĖS ĮMONĖS IGNALINOS ATOMINĖS ELEKTRINĖS
ORGANIZACINĖ STRUKTŪRA
(nuo 2021-01-01)
2020 m. gruodžio 9 d. Nr. DVSta-0121-1V13
Visaginas

NUSTATYTA
Valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės valdybos sprendimu
(2020 m. gruodžio 9 d. protokolas Nr. VVP-3(1.160E))

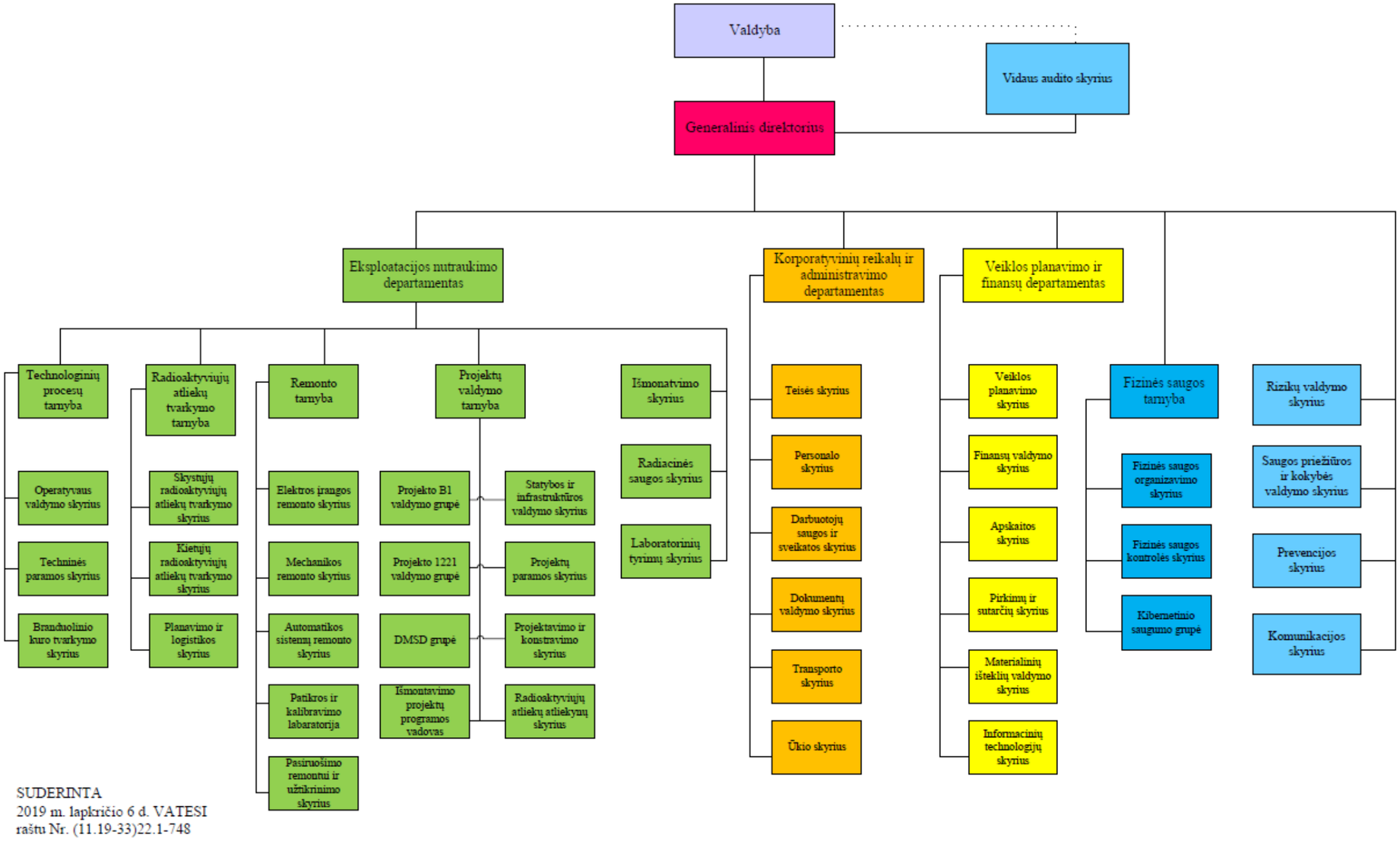

SUDERINTA
2019 m. lapkričio 6 d. VATESI
raštu Nr. (11.19-33)22.1-748

REGULIACINĖ APLINKA ĮMONĖS BRANDUOLINEI SAUGAI

Branduolinės saugos įsakymo reguliavimo srityje šiuo metu įmonėje galioja Valstybinės atominės energetikos saugos inspekcijos (toliau – VATESI) licencijos, išduotos eksploatuoti BEO:

- Licencija Nr. 12/99(P) IAE pirmojo energijos bloko eksploatacijai;
- Licencija Nr. 2/2004 IAE antrojo bloko eksploatacijai;
- Licencija Nr. 3/2000(P) IAE PBKSS eksploatacijai;
- Licencija Nr. 1/2006 IAE sucementuotų skystųjų radioaktyviųjų atliekų saugyklos eksploatacijai;
- Licencija Nr. 16.1-87(2013) IAE labai mažo aktyvumo radioaktyviųjų atliekų saugyklos eksploatacijai;
- Licencija Nr. 16.1-91(2016) IAE panaudoto branduolinio kuro saugyklos, pastatytos pagal techninį projektą Nr. 05IO0203000, eksploatacijai (Laikinoji panaudoto branduolinio kuro saugykla);
- Licencija Nr. 16.1-93(2017) eksploatuoti radioaktyviųjų atliekų tvarkymo įrenginį, pastatytą pagal techninį projektą Nr. 05IO0204000 (Kietųjų radioaktyviųjų atliekų išėmimo ir pradinio apdorojimo įrenginys, B2-1 projektas);
- Licencija Nr. 16.1-94(2017) eksploatuoti radioaktyviųjų atliekų tvarkymo įrenginį ir radioaktyviųjų atliekų saugyklą, pastatytus pagal techninį projektą Nr. 05IO0204000 (Kietųjų radioaktyviųjų atliekų tvarkymo ir saugojimo įrenginiai, B3/4 projektas);
- Licencija Nr. 16.1-97(2021) vykdyti Maišiagalos radioaktyviųjų atliekų saugyklos eksploatavimo nutraukimą;

Taip pat dvi VATESI licencijos, išduotos statyti ir eksploatuoti BEO: Licencija Nr. 16.1-89(2015) statyti ir eksploatuoti trumpaamžių labai mažo aktyvumo radioaktyviųjų atliekų atliekyną, B19-2 projektas; Licencija Nr. 16.1-95(2017) statyti ir eksploatuoti radioaktyviųjų atliekų atliekyną, pastatytą pagal techninį projektą Nr. SM1301P25 (mažo ir vidutinio aktyvumo trumpaamžių atliekų radioaktyviųjų paviršinį atliekyną, B25 projektas).

ĮMONĖS VEIKLOS FINANSAVIMAS

Pagrindinė įmonės veikla yra orientuota į valstybės **specialiųjų įpareigojimų vykdymą** ir vykdoma sąnaudų kompensavimo principu, t.y. dotuojama Europos Sąjungos bei Lietuvos Respublikos lėšomis.

Lėšos iš Europos Sąjungos IAE eksploatavimo nutraukimui ir susijusioms išlaidoms finansuoti patenka iš Ignalinos programos fondo (toliau – **IP**) ir Tarptautinio Ignalinos eksploatavimo nutraukimo fondo (toliau – **TIENRF**), iš Lietuvos Respublikos biudžeto – Ignalinos programos administravimo Lietuvoje programos bendrojo finansavimo lėšų (toliau – **BF)** ir įmonės sukauptų nuosavų lėšų:

- **IP** lėšomis finansuojamos IAE eksploatavimo nutraukimo metinės veiklos ir su jomis susijusios išlaidos – darbo užmokesčiui, energetiniams ištekliams, prekių, paslaugų ir išorinių darbų pirkimui, bei infrastruktūros įrengimui.
- **TIENRF** fondo lėšos naudojamos investiciniam (infrastruktūriniam) projektui „Naujas kietųjų radioaktyviųjų atliekų tvarkymo ir saugojimo kompleksas“ (projektas B 3/4) bei projektams, susijusiems su panaudoto branduolinio kuro tvarkymu – „LPBKS esamos „karštosios“ kameros modifikacija trijų tipų konteinerių tvarkymui“ (projektas 1225), „Branduolinio kuro nuolaužų surinkimas ir pašalinimas nuo 1-ojo ir 2-ojo blokų KIB dugno“ (projektas 3103), bei užsienio konsultantų paslaugoms finansuoti.
- **BF** lėšomis finansuojami mokesčiai, susiję su darbo užmokesčiu, išeitinės išmokos darbuotojams, kiti mokesčiai.
- **Įmonės nuosavos lėšos** skiriamos išmokoms pagal kolektyvinę sutartį, su darbo santykiais susijusioms išmokoms, energetinių resursų išlaidoms, kurios nefinansuojamos IP lėšomis. Sukauptos įmonės lėšos (įskaitant investuotas į Lietuvos Respublikos Vyriausybės vertybinius popierius) 2021 m. gruodžio 31 d. duomenimis yra 47,41 mln. Eurų. Jos naudojamos kaip apyvartinės lėšos bei rezervas vienerių metų veiklai.

Kitai įmonės veiklai – susijusiai su iš visos Lietuvos teritorijos surinktų radioaktyviųjų atliekų tvarkymu, MRAS eksploatavimo nutraukimu, giluminio atliekyno įgyvendinimo projektu ir pan., skirtus finansavimo šaltinius papildė:

- nuo 2020 m. birželio mėn. finansavimo šaltinius papildė Europos ekonominės erdvės ir Norvegijos finansinio mechanizmo lėšos (toliau – **NOR)** pagal programą „Aplinkosauga, energetika, klimato kaita“ projekto „Radioaktyviųjų atliekų tvarkymo saugumo didinimas Ignalinos atominėje elektrinėje“ vykdymui (15 proc. nuo panaudotų šiam projektui lėšų yra įsipareigojusi padengti Lietuvos Respublika iš savo biudžeto). **NOR** lėšomis finansuojama veikla, susijusi su IAE saugyklose laikomų radioaktyviųjų atliekų tvarkymu, kontrole ir neigiamo poveikio aplinkai, ekosistemai bei gyventojams prevencija. Dalis lėšų skirta padengti pradinius giluminio atliekyno įrengimo projekto įgyvendinimo etapus, kita – radioaktyviųjų atliekų tvarkymui, eksploatavimo nutraukimo procesų tobulinimui bei darbuotojų kompetencijos vystymui.
- MRAS eksploatavimo nutraukimui finansuoti yra skiriamos Europos Sąjungos Sanglaudos fondo lėšos, koordinuojamos APVA **(**toliau – **APVA**).
- Lėšos iš Lietuvos Respublikos biudžeto pagal Nacionalinės energetikos strategijos tikslus įgyvendinančios Energetikos ministerijos programos priemonę „Saugus radioaktyviųjų atliekų tvarkymas ir atliekynų eksploatavimas“ (toliau – **BF/NES VB)** yra skirtos MRAS

eksploatavimui (iki EN) finansuoti, išlaidas radioaktyviųjų atliekų surinkimui iš visos Lietuvos teritorijos, tolesniam jų tvarkymui bei daliai giluminio atliekyno įgyvendinimo projekto darbų.

Finansavimo šaltinis, *sutrumpintas pavadinimas*	**Lėšų administratorius**	**Panaudojimas**
Europos Sąjungos lėšos		
Tarptautinis Ignalinos eksploatavimo nutraukimo rėmimo fondas – *TIENRF*	Europos rekonstrukcijos ir plėtros bankas (toliau – ERPB)	Infrastruktūriniams projektams
Europos Sąjungos Ignalinos programos fondas – *IP*	Centrinė projektų valdymo agentūra prie LR Finansų ministerijos (toliau – CPVA)	Išlaidos personalui, energetiniams ištekliams, eksploatacinės išlaidos, energetiniai ištekliai, infrastruktūriniams ir kitiems projektams
Europos Sąjungos Sanglaudos fondas	Aplinkos projektų valdymo agentūra (toliau – APVA)	Maišiagalos RAS eksploatavimo nutraukimas
Europos ekonominės erdvės ir Norvegijos finansinis mechanizmas – *NOR*	CPVA	Projektams, susijusiems su IAE radioaktyviųjų atliekų tvarkymu ir kontrole bei neigiamo poveikio aplinkai, ekosistemai bei gyventojams prevencijai
Lietuvos Respublikos lėšos		
Lietuvos Respublikos biudžeto lėšos (IP koofinansavimas) – *BF*	LR energetikos ministerija	Gyventojų pajamų mokesčiui, privalomam sveikatos draudimui, valstybiniam socialiniam draudimui, įmokoms į garantinį fondą, išeitinėms išmokoms darbuotojams, kitiems mokesčiams
Lietuvos Respublikos biudžeto lėšos (NES programa) – *VB*	LR energetikos ministerija	Paliktiesiems / pamestiesiems jonizuojančios spinduliuotės šaltiniams tvarkyti, giluminio radioaktyviųjų atliekų atliekyno įrengimo projektui vykdyti
Įmonės lėšos		
Įmonės nuosavos lėšos – *IAE lėšos*	VĮ Ignalinos atominė elektrinė	Finansuojamos išlaidos/pirkimai, kurie negali būti finansuojami IP lėšomis, dalis energetinių išteklių, darbo išlaidos, teisinės paslaugos, išlaidos pagal kolektyvinę sutartį, mokesčiai, kitos išlaidos

Vadovaujantis Rezervinio (stabilizavimo) fondo nuostatais, patvirtintais Lietuvos Respublikos Seimo 2002 m. gegužės 30 d. nutarimu Nr. IX-912, nuo 2020 m. gruodžio 1 d. pajamas už parduotą turtą Įmonė perveda į Lietuvos Respublikos valstybės specialiąją Rezervinio (stabilizavimo) fondo sąskaitą radioaktyviųjų atliekų giluminiam atliekynui įrengti ir radioaktyviosioms atliekoms tvarkyti Lietuvos Respublikos Vyriausybė yra įsipareigojusi skirti ne mažiau kaip 14 proc. lėšų, reikalingų IAE eksploatavimo nutraukimui.

Prognozuojama IAE eksploatavimo nutraukimo kaina yra 3,3 mlrd. Eurų (įskaitant rizikas ir infliaciją) ir apima visus finansavimo šaltinius – tiek Europos Sąjungos paramą, tiek Lietuvos skiriamą dalį.

2000 – 2027 m. laikotarpiui Europos Komisija eksploatavimo nutraukimui įsipareigojo skirti 2‘109 mln. Eurų, o Lietuvos Respublika iki 2021 m. imtinai skyrė 218,3 mln. Eurų. Lietuvos indėlio į eksploatavimo nutraukimą dalis nebus didinama ir išliks 14 proc. Siekiant toliau tęsti IAE eksploatavimo nutraukimą nedelstino išmontavimo būdu, svarbu užtikrinti šios veiklos finansavimą iki IAE eksploatavimo nutraukimo darbų pabaigos, kuris 2028 – 2038 m. laikotarpiui turėtų sudaryti 753 mln. Eurų bei prognozuojamas Lietuvos Respublikos įnašas 2022 – 2038 m. apie 247,4 mln. Eurų. Tačiau šios sumos neturėtų būti laikomos galutinėmis – peržiūrint GENP, jos, tikėtina, bus koreguojamos atsižvelgiant į likusių darbų apimtis, faktinius kaštus ir visą eilę kitų aplinkybių.

Nuo 2000 m. IAE eksploatavimo nutraukimui panaudota 1 365 mln. Eurų, diagramoje pavaizduotas finansavimo panaudojimas procentais pagal lėšų šaltinius 2000 – 2021 m:

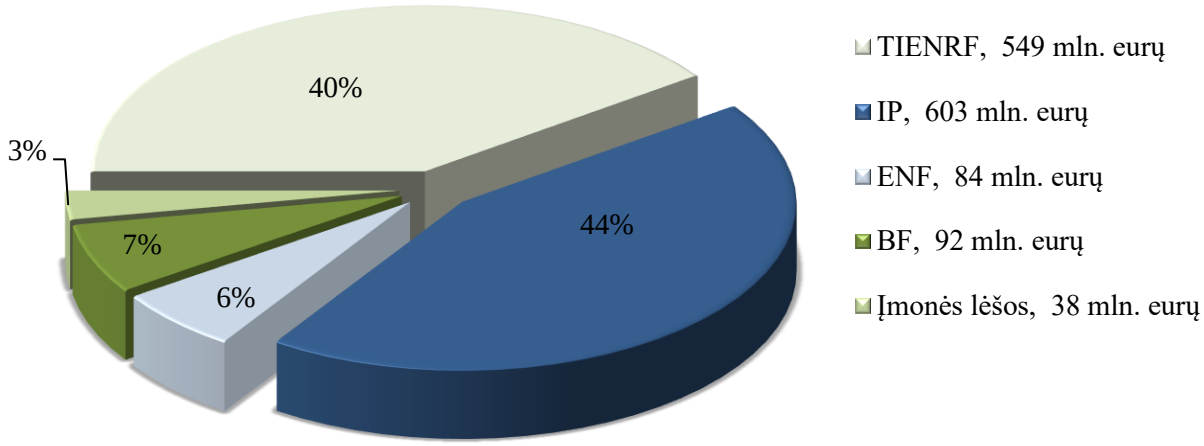

ĮMONĖS VALDYMAS

Įmonės savininko teises ir pareigas įgyvendina Lietuvos Respublikos energetikos ministerija. Energetikos ministerija tvirtina įmonės veiklos strategiją bei įstatus, nustato įmonės veiklos rodiklius, skiria ir atšaukia įmonės generalinį direktorių bei valdybos narius, nustato darbo sutarties su įmonės vadovu sąlygas, tvirtina įmonės vadovo pareigybės nuostatus, metinę įmonės veiklos išlaidų sąmatą, metinį finansinių ataskaitų rinkinį ir parenka atestuotą auditorių šio rinkinio auditui atlikti, tvirtina pelno (nuostolių) paskirstymą, sprendžia kitus pagal Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įstatymą bei kitus teisės aktais įmonės savininko teises ir pareigas įgyvendinančios institucijos kompetencijai priskirtus klausimus.

Įmonės valdymo organai:

- įmonės vadovas – generalinis direktorius.
- kolegialus valdymo organas – įmonės valdyba (toliau – valdyba).

Generalinis direktorius priimamas į darbą viešo konkurso būdu 5 metų kadencijai ir gali juo būti ne daugiau kaip 2 kadencijas iš eilės. Jis organizuoja kasdienę įmonės veiklą, priima ir atleidžia darbuotojus bei skatina juos, nustato padalinių atsakomybę, darbuotojų kvalifikacijos reikalavimus, užtikrina personalo politikos ir mokymo programoms reikalingų išteklių skyrimą. Per įmonės vadovą įmonė įgyja civilines teises, prisiima ir įgyvendina civilines pareigas – jis veikia įmonės vardu ir atstovauja įmonei santykiuose su trečiaisiais asmenimis bei teisme ir arbitraže, įmonės vardu sudaro sandorius, išskyrus sandorius, kuriems sudaryti yra būtinas išankstinis Energetikos ministerijos arba valdybos pritarimas. Nustato turto nusidėvėjimo skaičiavimo metodus ir normatyvus, kurie turi būti taikomi įmonėje. Generalinis direktorius atsako už įmonės veiklos strategijos projekto, metinės veiklos ataskaitos parengimą ir jų pateikimą Energetikos ministerijai bei valdybai, metinių finansinių ataskaitų rinkinio bei įmonės pelno (nuostolių) paskirstymo projektų sudarymą bei jų pateikimą Energetikos ministerijai ir valdybai kartu su audito ataskaita ir išvada, už valdybai ir Energetikos ministerijai teikiamą informaciją apie įmonės finansinę būklę, veiklos organizavimą, įmonės strategijos įgyvendinimą, veiklos prognozes, planus, rezultatus ir įvykius, turinčius esminės reikšmės įmonės veiklai. Įmonės vadovas užtikrina įmonės turto valdymą, normalių darbo sąlygų įmonės darbuotojams sukūrimą, dokumentų ir kitos informacijos apie įmonę saugojimą, atsako už branduolinės, radiacinės ir fizinės saugos bei avarinės parengties užtikrinimą, atlieka kitas įmonės įstatuose bei Energetikos ministerijos ir valdybos sprendimuose nustatytas funkcijas.

Įmonės generalinio direktoriaus pareigas nuo 2018 m. birželio mėn. eina Audrius Kamienas. Prieš tai jis 5 metus vadovavo įmonės veiklos planavimo ir finansų valdymo departamentui, kitų pareigų neturi. Apie generalinio direktoriaus darbo užmokestį plačiau išdėstyta skyriuje „Darbuotojai ir darbo užmokestis“.

Įmonės vadovybė:

Pareigos, ***vykdo nuo***	**Vardas, Pavardė**	**Išsilavinimas**
Generalinis direktorius *2018 m. birželio mėn.*	Audrius Kamienas	Kauno Technologijos universitetas verslo administravimo ir valdymo magistras
Eksploatacijos nutraukimo departamento direktorius (l.e.p.) *2022 sausio mėn.*	Arūnas Garūbis	Kauno Technologijos universitetas, elektronika, elektronikos inžinerijos bakalauras
Veiklos planavimo ir finansų departamento direktorius (l.e.p.) *2018 m. vasario mėn.*	Olga Lakina-Raubė	Vilniaus universitetas, vadybos ir verslo administravimo magistras
Korporatyvinių reikalų ir administravimo departamento direktorius *2012 m. lapkričio mėn.*	Tomas Liukaitis	Vilniaus universitetas, teisė

Valdyba įmonėje veikia nuo 1994 m. Sustabdžius IAE reaktorius ir nutraukus elektros gamybą, iš pelningos įmonė tapo valstybės viešąjį interesą užtikrinanti dotuojama įmonė. Pasikeitė ir valdybos indėlis į valdymą. Pagrindinė valdybos paskirtis – prižiūrėti ir užtikrinti, kad įmonė tinkamai atliktų valstybės ir Energetikos ministerijos iškeltus uždavinius ir pasiektų strateginius tikslus.

Pagal galiojančią įmonės įstatų redakciją valdybą sudaro 5 nariai, kuriuos skiria Energetikos ministerija 4 metų kadencijai. Valdybos nariai renkami pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 m. birželio 17 d. nutarimu Nr. 631 patvirtintą Kandidatų į valstybės įmonės ar savivaldybės įmonės valdybą ir kandidatų į valstybės ar savivaldybės valdomos bendrovės visuotinio akcininkų susirinkimo renkamą kolegialų priežiūros ar valdymo organą atrankos aprašą.

Pasibaigus valdybos kadencijai Energetikos ministerija, atlikusi nepriklausomų valdybos narių atranką, 2020 m. kovo 24 d. naujai kadencijai paskyrė nepriklausomą valdybos narį Laimoną Belicką, darbuotojų atstovą Rimvydą Štilinį ir Energetikos ministerijos Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo skyriaus patarėją Patriciją Ceiko. 2020 m. birželio 17 d. nepriklausomu valdybos nariu buvo paskirtas Darius Jasinskis, o 2020 m. liepos 14 d. – Jurgita Radzevičė. Valdybos sudėtis atitinka Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybės įmonių įstatyme nustatytus reikalavimus: 3 iš 5 valdybos narių yra nepriklausomi nariai, į valdybos sudėtį įtrauktas darbuotojų atstovas.

2020 m. rugsėjo 24 d. valdybos nariai valdybos pirmininku išrinko Darių Jasinskį.
Valdybos sudėtis 2021 m. sausio 1 d. – 2021 m. gruodžio 31d.:

Vardas pavardė	Pareigos	Kadencija	Kitos pareigos
Darius Jasinskis	Nepriklausomas narys, valdybos pirmininkas	Nuo 2020-06-18	UAB FSQUARE akcininkas ir valdybos narys
Patricija Ceiko	Narė, valstybės tarnautoja	Nuo 2020-03-25	Energetikos ministerijos Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo skyriaus patarėja
Rimvydas Štilinis	Darbuotojų atstovas	Nuo 2020-03-25	VĮ IAE ekspertas, Energy cells, UAB generalinis direktorius
Laimonas Belickas	Nepriklausomas narys	Nuo 2020-03-25	UAB Orion Leasing generalinis direktorius ir valdybos pirmininkas
Jurgita Radzevičė	Nepriklausoma narė	Nuo 2020-07-15	UAB „SBA Home“ verslo plėtros direktorė

Išsamiau apie valdybos narius:

Vardas pavardė	Išsilavinimas	Profesinė patirtis
Darius Jasinskis	Kauno technologijos universitetas, telekomunikacijų magistras Vytauto Didžiojo universitetas, tarptautinės verslo vadybos magistras Baltic Management Institute, verslo administravimo studijos (*angl. executive business administration)*	Projektų bei transformacijos programų valdymo patirtis telekomunikacijų ir bankininkystės srityje, vadovavimas Danske Bank A/S Baltijos šalių bankų apjungimo programai ir tolimesnių transformacijų vykdymas, Danske Bank A/S Estijos filialo direktorius, o vėliau likvidatorius 2019-2020 m. Baltic Institute of Corporate Governance (BICG) narys
Patricija Ceiko	Aplinkos inžinerijos bakalauras (šilumos, dujų tiekimo ir vėdinimo pakraipa), energetikos ir termoinžinerijos mokslo magistras (energetikos planavimo specializacija)	17 metų patirtis energetikos sektoriuje, iš jų: 14 metų teisėkūros, 8 metų strateginio planavimo patirties
Rimvydas Štilinis	Lundo universitetas (Švedija), Industrinės elektrotechnikos fakultetas, magistro studijų 1 semestras; Kauno technologijos universitetas, energetikos inžinerijos magistras; Kauno technologijos universitetas, Elektros technologijų bakalauras	„Lietuvos energija“, AB, Elektros/šilumos generacijos, dujų/elektros tiekimo ir skirstymo grupė, projektų valdymo departamento direktorius; UAB „Visagino atominė elektrinė“ Branduolinės energetikos departamento direktoriaus pavaduotojas, statybos

Vardas pavardė	Išsilavinimas	Profesinė patirtis
	Kvalifikacija – profesionalus valdybos narys, Baltic Institute of Corporate Governance (Lietuva)	departamento direktorius, generalinis direktorius; „Lietuvos energija“, AB, projektų vadovas
Laimonas Belickas	Vilniaus universitetas ekonomikos bakalauras, Vilniaus universitetas, tarptautinės prekybos magistras, Baltic Managament Institute, Tulane Universitetas N.Orleanas, JAV verslo administravimo magistrų mokymai	UniCredit verslo steigimas ir vystymas Lietuvoje, vadovavimas ir verslo plėtra Baltijos šalyse, kredito komitetų narys, Nordea Bank verslo klientų finansavimo organizavimas Lietuvoje, kredito komitetų narys, vadovavimas Nordea Grupės vidaus audito padaliniui Baltijos šalyse, narystė Europos lizingo asociacijų konfederacijos veikloje atstovaujant Lietuvą ir atstovaujant visas šalis nares statistikos ir rinkų srityje, narystė Lietuvos Investuotojų forume, kita įvairi verslo konsultacinė veikla
Jurgita Radzevičė	Kauno technologijos universitetas vadybos doktorantūra, Vilniaus universitetas, ekonomikos ir finansų magistras, Vilniaus universitetas, vadybos bakalauras	15 m. strateginio valdymo patirtis žemės ūkio ir FMCG[10] srityje, Scandagra Eesti A/S generalinė direktorė, UAB Vikonda valdybos narė, UAB Vikeda generalinė direktorė, docentė – praktikė, KTU

2021 m. įvyko 17 valdybos posėdžių, iš jų 7 posėdžiai buvo atlikti apklausos protokolo būdu. Valdybos posėdžių metu nagrinėti svarbiausi su įmonės veikla susiję klausimai, aptartas įmonės strategijos įgyvendinimas, nagrinėti kiti Valdybos kompetencijai pavesti klausimai.

2021 m. įvykę valdybos posėdžiai ir valdybos narių lankomumas:

Eil. Nr.	Posėdžio data	Posėdžio būdas	Darius Jasinskis	Laimonas Belickas	Jurgita Radzevičė	Rimvydas Štilinis	Patricija Ceiko
1.	2021-01-12	Apklausa	+	+	+	+	
2.	2021-01-13	Posėdis	+	+	+	+	+
3.	2021-02-24	Posėdis	+	+	+	+	+
4.	2021-03-08	Apklausa	+	+	+	+	+
5.	2021-03-24	Posėdis	+	+	+	+	+
6.	2021-04-19	Apklausa	+			+	+
7.	2021-04-21	Posėdis	+	+	+	+	+

[10] FMCG - trumpą gyvavimo ciklą turinčių (greito vartojimo / plataus vartojimo) prekės

Eil. Nr.	Posėdžio data	Posėdžio būdas	Darius Jasinskis	Laimonas Belickas	Jurgita Radzevičė	Rimvydas Štilinis	Patricija Ceiko
8.	2021-05-18	Posėdis	+	+	+	+	+
9.	2021-06-16	Posėdis	+	+	+	+	+
10.	2021-07-26	Apklausa	+	+	+	+	+
11.	2021-08-24	Apklausa	+	+	+	+	
12.	2021-09-22	Posėdis	+	+	+	+	+
13.	2021-10-20	Posėdis	+	+	+	+	+
14.	2021-11-29	Posėdis	+	+	+	+	+
15.	2021-11-30	Apklausa	+	+	+	+	+
16.	2021-12-22	Posėdis	+	+	+	+	+
17.	2021-12-30	Apklausa	+	+	+	+	+
	Iš viso	**10+7**	**17**	**16**	**16**	**17**	**15**

Svarbiausi valdybos priimti sprendimai ir inicijuoti veiksmai 2021 m.:

- patvirtintas 2021 m. Audito ir rizikų komiteto 2021 m. veiklos planas;
- pateiktas pritarimas ir pasiūlymai Energetikos ministerijai dėl generalinio direktoriaus kintamos dalies rodiklių nustatymo;
- pateiktas pritarimas ir pasiūlymai Energetikos ministerijai dėl įmonės veiklos 2021-2024 m. strategijos ir įmonės veiklos 2021-2024 m. strategijos įgyvendinimo priemonių plano tvirtinimo;
- patvirtintas valdybos veiklos tobulinimo planas;
- Valdyba teikė rekomendaciją Energetikos ministerijai dėl Įmonės 2020 m. metinių finansinių ataskaitų rinkinio bei Įmonės paskirstytinojo pelno (nuostolių) paskirstymo projekto tvirtinimo;
- pritarė darbuotojų bazinio atlyginimo peržiūrėjimo fondo kintamosios panaudojimui nuo 2021 m. liepos 1 d.;
- iš esmės pritarė planuojamiems organizacinės struktūros pakeitimams;
- patvirtino Įmonės atlygio, kokybės vadybos ir saugos politikas.

2021 m. liepos mėn. vyko strateginė sesija, kurios pasėkoje buvo parengta nauja Įmonės veiklos strategija 2022-2027 metams., Formuodama naują veiklos strategiją Įmonės vadovybė padarė reikšmingą posūkį į suinteresuotų šalių pusę. Įmonės misija ir vizija išliko nepakitusios, tačiau veiklos strategijos formavimas buvo atliktas kitaip nei anksčiau – pradėtas nuo svarbiausių suinteresuotų šalių identifikavimo ir įsipareigojimų joms formulavimo, po to – rodiklių, kuriais būtų prasmingiausia matuoti įsipareigojimų vykdymą, išgryninimo. Pasiekus sutarimą dėl rodiklių, buvo nustatytos siektinos jų reikšmės – strateginiai tikslai. Skirtingai nei anksčiau, strateginės veiklos kryptys nebuvo įvardintos *a priori*, tačiau numatytos, atsižvelgiant į siekiamus tikslus.

Atlygio dydį valdybos nariams nustato Energetikos ministerija teisės aktų numatyta tvarka. Jis sudaro 55 eurus už darbo valdyboje valandą ir nepriklauso nuo įmonės veiklos rezultatų. Atlygis valdybos nariams skiriamas Energetikos ministro įsakymu ir mokamas pasibaigus ketvirčiui. Nepriklausomiems valdybos nariams, darbuotojų atstovui atlygis pervedamas į jų banko sąskaitą, o valdybos nariams, kurie yra valstybės tarnautojai – į Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto sąskaitą. Papildomos naudos, kurios nėra numatytos teisės aktuose, valdybos nariams ir pirmininkui nėra skiriamos.
2021 m. valdybos nariams priskaičiuota 65,012 tūkst. Eurų, tai 99 proc. daugiau nei 2020 m.

Valdybos narys	**Atlygis,** *tūkst. Eurų*
Darius Jasinskis	17,635
Patricija Ceiko[11]	10,076
Rimvydas Štilinis	13,295
Jurgita Radzevičė	15,674
Laimonas Belickas	8,332
Iš viso	**65,012**

Valdyba reguliariai atlieka savo veiklos vertinimą, kaip priemonę spręsti problemas ir gerinti savo veiklą. Valdybos veiklos vertinimas už 2021 m. buvo aptartas 2022 vasario 24 d. Valdybos posėdyje, nustatytos tobulintinos valdybos veiklos sritys, parengtas valdybos veiklos tobulinimo planas.

Audito ir rizikų komitetas yra sudarytas valdybos sprendimu ir yra pavaldus ir atskaitingas valdybai. Audito ir rizikų komitetas turi Lietuvos Respublikos finansinių ataskaitų audito įstatyme ir kituose susijusiuose teisės aktuose apibrėžtas teises bei pareigas, ir veikia kaip patariamasis valdybos organas įmonės vidaus kontrolės ir veiklos rizikų valdymo srityse. Komiteto veiklą reglamentuoja 2020 m. rugsėjo 10 d. patvirtinti atnaujinti Audito ir rizikų komiteto nuostatai. Pagrindinės komiteto funkcijos – didinti įmonės valdybos darbo efektyvumą, komitetui veikiant nepriklausomai ir teikiant valdybai rekomendacijas rizikų valdymo, kontrolės, išorės ir vidaus audito srityse. Audito ir rizikų komitetą sudaro ne mažiau, kaip 3 nariai, iš kurių 2 turi būti nepriklausomi. Komiteto narius 4 metų laikotarpiui skiria ir jų atlygį nustato valdyba.

Pasibaigus Audito ir rizikų komiteto kadencijai, 2020 m. liepos 23 d. valdyba sudarė audito ir rizikų komitetą, paskyrė nepriklausomus komiteto narius: Laurą Garbenčiūtę – Bakienę ir Laimoną Belicką. 2020 m. spalio 21 d. nepriklausoma komiteto nare buvo paskirta Jurgita Radzevičė. Audito ir rizikų komitetas sudarytas 4 metų kadencijai. Nuo 2016 m. liepos mėn. komiteto posėdžiuose valdybos pavedimu dalyvauja valdybos narė Patricija Ceiko.

2020 m. spalio 26 d. audito ir rizikų komiteto nariai komiteto pirmininke išrinko Laurą Garbenčiūtę-Bakienę. Laura Garbenčiūtė – Bakienė turi Tarptautinio vidaus audito instituto vidaus audito lyderystės sertifikatą, priklauso Kalifornijos atestuotų apskaitininkų asociacijai bei Atestuotų diplomuotų apskaitininkų asociacijai (ACCA; Didžioji Britanija). Jos profesinė patirtis apima strateginį planavimą, įmonės veiklos efektyvumo vertinimą rizikų valdymo ir vidaus kontrolės srityse.

[11] P. Ceiko už darbą Valdyboje skirtas atlygis pervedamas į Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto sąskaitą.

Audito ir rizikų komiteto sudėtis:

Pareigos komitete	Varas, Pavardė, *kitos pareigos*	Kadencija	Išsilavinimas
Nepriklausoma narė, komiteto pirmininkė	Laura Garbenčiūtė-Bakienė *UAB Investicijų ir verslo garantijos stebėtojų tarybos narė, AB Klaipėdos nafta audito komiteto narė, VĮ Lietuvos oro uostai audito komiteto pirmininkė, Ukrainos Energijos efektyvumo fondo valdybos narė, UAB Plungės vandenys valdybos narė, UAB Baltijos ekonomistas savininkė ir direktorė*	Nuo 2020-07-23	Vilniaus Gedimino technikos universitetas, finansų magistras; Kauno technologijos universitetas, verslo administravimo bakalauras
Nepriklausomas narys	Laimonas Belickas, *UAB Orion Leasing generalinis direktorius ir valdybos pirmininkas*	Nuo 2020-07-23	Vytauto Didžiojo universitetas, bakalauras, Klaipėdos universitetas, magistras Baltic Managament Institute, verslo adiministravimo magistras
Nepriklausoma narė	Jurgita Radzevičė, UAB „SBA Home“ verslo plėtros direktorė	Nuo 2020-10-21	Kauno technologijos universitetas vadybos doktorantūros studijos Vilniaus universitetas, ekonomikos ir finansų magistras Vilniaus universitetas, vadybos bakalauras

2021 m. įvyko 18 audito ir rizikų komiteto posėdžiai.
Audito ir rizikų komiteto posėdžiai bei narių lankomumas:

Posėdžio data	Laura Garbenčiūtė-Bakienė	Laimonas Belickas	Jurgita Radzevičė
2021-01-06	+	-	+
2021-02-10	+	+	+
2021-02-17	+	+	+
2021-03-04	+	+	+
2021-03-10	+	+	+
2021-03-17	+	+	+

Posėdžio data	Laura Garbenčiūtė-Bakienė	Laimonas Belickas	Jurgita Radzevičė
2021-03-30	+	-	+
2021-04-14	+	+	+
2021-04-16	+	+	+
2021-04-19	+	+	+
2021-05-12	+	+	+
2021-05-17	+	+	+
2021-06-10	+	+	+
2021-08-04	+	+	+
2021-09-15	+	+	+
2021-10-15	+	+	+
2021-11-18	+	+	+
2021-12-17	+	+	+
Iš viso	**184**	**416**	**418**

Svarbiausi 2021m. audito ir rizikų komiteto priimti sprendimai:

- Nepriklausomo auditoriaus atliekamo finansinių ataskaitų audito proceso stebėsena ir išvadų apie Įmonės finansines ataskaitas projektų aptarimas;
- Leidimo audito įmonei dalyvauti ir teikti pasiūlymus kitų, nei finansinių ataskaitų audito, paslaugų pirkime, suteikimas;
- Įmonės vidaus kontrolės ir rizikos valdymo sistemų veiksmingumo stebėsena kibernetinės saugos, korupcijos prevencijos, aplinkosaugos, krizių valdymo, pirkimų, sprendimų priėmimo ir kitose srityse;
- Įmonės veiklos procesų veiksmingumo vertinimas ir rekomendacijų dėl gerinimo teikimas;
- Vidaus audito proceso organizavimo efektyvumo stebėsena;
- Susipažinimas su Įmonės vadovybei pateiktais vidaus audito pastebėjimais;
- Stebėsena, ar Įmonės vadovybė tinkamai atsižvelgia į vidaus audito, nepriklausomos audito įmonės ir išorės reguliatorių teikiamas rekomendacijas ir pastabas.

Už veiklą audito ir rizikų komitete nariams mokamas 45 eurų valandinis atlygis, tačiau ne daugiau kaip 1 500 eurų komiteto pirmininkei, ne daugiau kaip 1 200 eurų komiteto nariui, o komiteto nariui, kuris yra ir valdybos narys ne daugiau kaip 600 eurų per mėnesį. Atlygis audito ir rizikų komiteto nariams, kaip ir valdybos nariams, yra mokamas pasibaigus ketvirčiui, atlygį skiria valdyba. Papildomos naudos, kurios nėra numatytos teisės aktuose, komiteto nariams ir pirmininkui nėra skiriamos.

Už darbą Audito ir rizikų komitete 2021 metais jo nariams buvo paskirtas 19,687 eurų atlygis:

Komiteto narys	**Dalyvauta posėdžių,** *kartai*	**Atlygis,** *tūkst. Eurų*
Laura Garbenčiūtė – Bakienė	18	9,525
Jurgita Radzevičė	18	5,475
Laimonas Belickas	16	4,687
Iš viso	**18**	**19,687**

ĮMONĖS STRATEGIJA[12]

Įmonės misija – saugiai ir efektyviai įgyvendinti unikalų projektą – IAE su RBMK-1500 tipo reaktoriais eksploatavimo nutraukimą.

Įmonės vizija – integruotis į tarptautinę branduolinės energetikos objektų eksploatavimo nutraukimo rinką ir tapti pripažinta branduolinės energetikos objektų eksploatavimo nutraukimo ir radioaktyviųjų atliekų tvarkymo eksperte.

Įmonės vertybės – saugos kultūra, veiklos skaidrumas, efektyvumas, profesionalumas, socialinė atsakomybė.

2021 m. kovo 10 d. Lietuvos Respublikos energetikos ministro įsakymu Nr. 1-40 patvirtinta 2021-2038 m. įmonės veiklos strategija, kurioje išskirtos 3 kryptys:

- saugiai ir efektyviai nutraukti IAE eksploatavimą;
- saugiai tvarkyti radioaktyviąsias atliekas, užtikrinant, kad ateities kartos nepaveldėtų nepagrįstos radioaktyviųjų atliekų tvarkymo naštos;
- integruotis į tarptautinę branduolinės energetikos objektų eksploatavimo nutraukimo rinką.

Strateginis žemėlapis

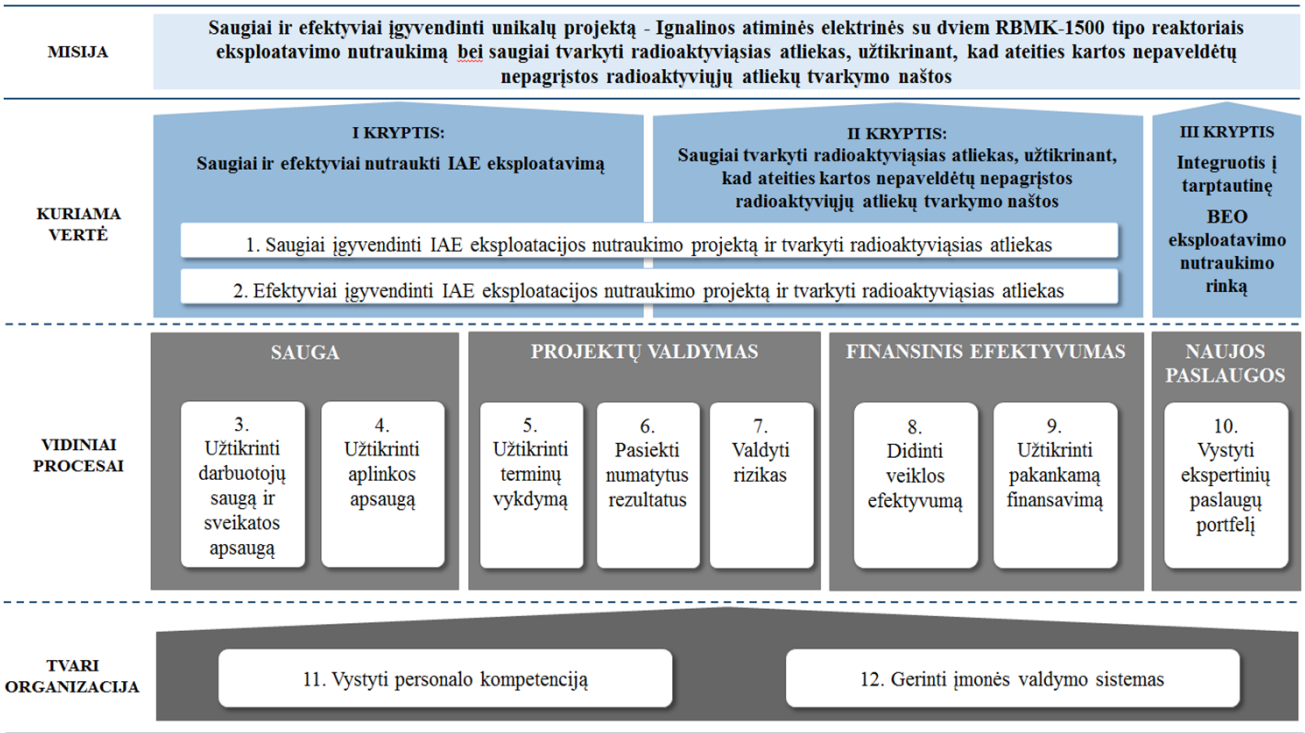

Pagrindinis įmonės veiklos tikslas nėra pelno siekimas, iš esmės tiesioginės finansinės vertės įmonė negeneruoja, netikslinga ir nėra galimybių apskaičiuoti teikiamą naudą, todėl pasirinktos 3 strateginės perspektyvos:

[12] Nuo 2022 metų Įmonės veiklos strategija reikšmingai keičiasi, tačiau ši ataskaita parengta vadovaujantis 2021m. galiojusia strategija

- kuriamos vertės, kuri apibrėžiama kaip saugus ir efektyvus IAE eksploatavimo nutraukimo įgyvendinimas, saugus radioaktyviųjų atliekų tvarkymas bei integravimasis į BEO eksploatavimo nutraukimo rinką;
- vidinių procesų – perspektyva, apimanti svarbiausius saugos, projektų valdymo ir finansinio efektyvumo procesus;
- tvarios organizacijos – sutelkiant dėmesį į vidinės kompetencijos ugdymą ir vadybos sistemos kokybę.

Didžiausia įmonės resursų dalis skiriama pirmosios strateginės krypties įgyvendinimui – **saugiam ir efektyviam IAE eksploatavimo nutraukimui**.
Įgyvendinant Lietuvos Respublikos radioaktyviųjų atliekų tvarkymo įstatymą, įmonei iškeltas naujas uždavinys – užtikrinti saugaus visų Lietuvos teritorijoje esamų ir būsimų radioaktyviųjų atliekų tvarkymą, tęsiant radioaktyviųjų atliekų tvarkymo plėtros programos įgyvendinimą. Šis uždavinys realizuojamas, vykdant antrąją įmonės strateginę kryptį – **saugiai tvarkyti radioaktyviąsias atliekas, užtikrinant, kad ateities kartos nepaveldėtų nepagrįstos radioaktyviųjų atliekų tvarkymo naštos.**

Ambicinga įmonės trečioji strateginė kryptis – **integruotis į tarptautinę BEO eksploatavimo nutraukimo rinką**. Kaupdama unikalią patirtį, kurią galima pritaikyti kituose branduolinės energetikos sektoriaus projektuose, įmonė ieško galimybių integruotis į rinką, teikiant paslaugas panašaus pobūdžio projektuose.

Strategijos įgyvendinimo stebėjimui ir vertinimui sudaromas įmonės veiklos strategijos įgyvendinimo priemonių planas, kuriame numatomi strateginių tikslų pasiekimo rodikliai, uždaviniai ir priemonės. 2021 - 2024 m. strategijos įgyvendinimo priemonių planas patvirtintas 2021 m. kovo 10 d. Lietuvos Respublikos energetikos ministro įsakymu Nr. 1-41.

2021 m. įgyvendinta 65, 5 procentai priemonių plane numatytų uždavinių ir priemonių:

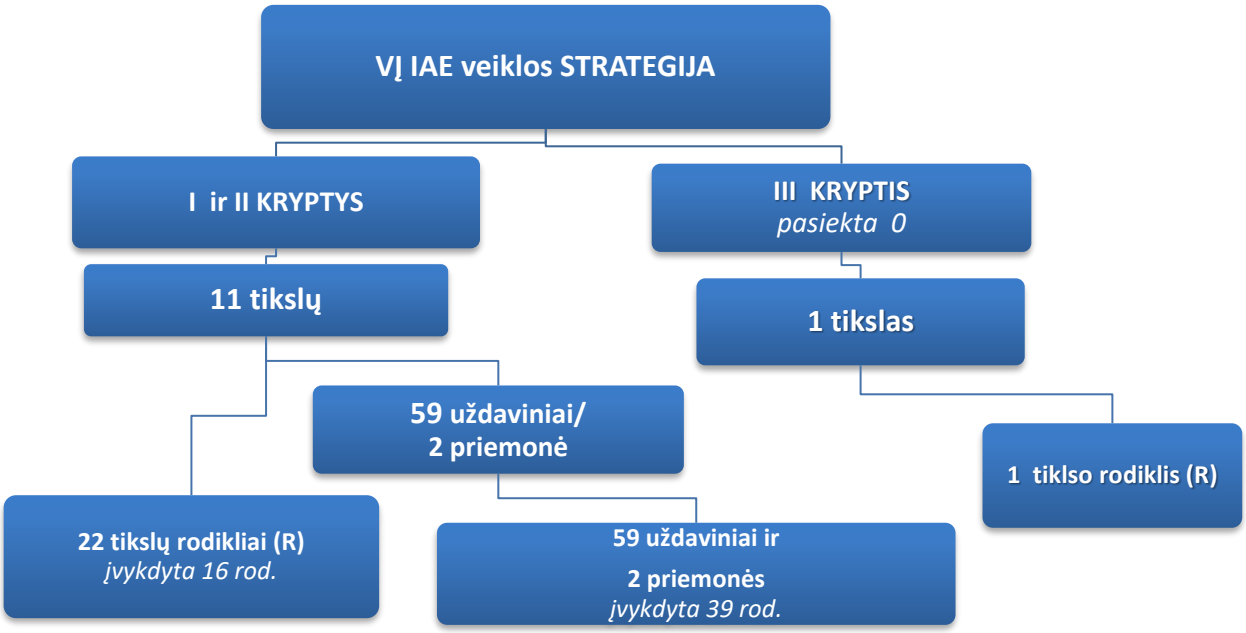

Įmonės veiklos strategijos žemėlapyje numatyti 12 strateginių tikslų, kurie tiesiogiai susieti su strateginėmis kryptimis ir orientuoti į nuolatinę veiklą:

	Tikslas, trumpas aprašymas
T1	**Saugiai įgyvendinti IAE eksploatacijos nutraukimo projektą ir tvarkyti radioaktyviąsias atliekas**, nesukeliant aukštesnio nei pirmojo lygio įvykio pagal tarptautinę branduolinių įvykių skalę (angl. *INES)*
T2	**Efektyviai įgyvendinti IAE eksploatacijos nutraukimo projektą ir tvarkyti radioaktyviąsias atliekas** pagal nustatytą Megaprojekto grafiką, užtikrinant uždirbtos vertės rodiklių vykdymą
T3	**Užtikrinti darbuotojų saugą ir sveikatos apsaugą**, įmonės veikloje laikantis ALARA (*angl. as low as reasonably achievable*) principų, apsaugant įmonės ir rangovinių organizacijų darbuotojus nuo nustatytas normas viršijančios žalingos jonizuojančios spinduliuotės bei iki absoliutaus minimumo sumažinant nelaimingų atsitikimų darbe, įvykusių dėl darbdavio kaltės, skaičių
T4	**Užtikrinti aplinkos apsaugą**, apsaugant visuomenę ir gamtą nuo taršos radionuklidais ir kenksmingomis cheminėmis medžiagomis
T5	**Užtikrinti terminų vykdymą**, darbus atliekant pagal Megaprojekto grafiką, ypatingą dėmesį skiriant projektų, esančių kritiniame kelyje, terminams
T6	**Pasiekti numatytus rezultatus**: per nustatytą terminą ir pagal patvirtintus projektus išmontuoti IAE įrangą, sutvarkyti panaudotą branduolinį kurą ir kitas radioaktyvias atliekas bei patalpinti jas į laikinąsias saugyklas arba atliekynus
T7	**Valdyti rizikas**, aiškiai įvardijant galimas rizikas, jų neigiamą poveikį bei įgyvendinant priemones šioms rizikoms valdyti
T8	**Didinti veiklos efektyvumą**, mažinant veikloje sunaudojamus energetinius išteklius ir kontroliuojant veiklos sąnaudas
T9	**Užtikrinti pakankamą finansavimą** veiklos vykdymui, nustatant finansavimo poreikius, skaidriai ir laiku įsisavinant paskirtas lėšas bei savo kompetencijos ribose prisidedant prie tolesnio finansavimo užtikrinimo
T10	**Vystyti ekspertinių paslaugų portfelį**, numatant būtinus veiksmus ir išteklius naujai veiklai pradėti bei nustatant siektinus rezultatus
T11	**Vystyti darbuotojų kompetenciją**, užtikrinant pakankamą saugai svarbių pareigybių rezervą, organizacijos kritinių žinių išsaugojimą bei mažinant rizikas, susijusias su personalo senėjimu
T12	**Gerinti įmonės valdymo sistemas**, siekiant didinti personalo darbo našumą, gerinti darbuotojų motyvaciją ir užtikrinti vykdomų procesų kokybę

Rodiklių sąrašas bei 2021m. siektini ir faktiniai rezultatai pateikti lentelėje:

	Strateginių tikslų pasiekimo rodikliai (R)	Rodiklių reikšmės	
		Planas 2021 m.	Faktas 2021 m.
T1	R1. Pirmo ir aukštesnio lygio įvykių pagal tarptautinę branduolinių įvykių skalę skaičius	0	0
T2	R2. Bendrasis Megaprojekto laiko panaudojimo efektyvumo indeksas (SPI)	≥ 0,92	0,918
	R3. Bendrasis Megaprojekto biudžeto panaudojimo efektyvumą indeksas (CPI)	≥ 1,0	1,0459
T3	R4. Įmonės darbuotojų, kurių suminė apšvitos dozė viršijo ribinę (≤ 18 mSv), skaičius	0	0
	R5. Sunkių ir mirtinų nelaimingų atsitikimų darbe, įvykusių dėl darbdavio kaltės, skaičius	0	0
T4	R6. Į atmosferą pašalintų radionuklidų aktyvumas	≤ $3,6\times10^{12}$ Bq	$2,73\times10^{10}$
	R7. Į vandenį pašalintų radionuklidų aktyvumas	≤ $1,2\times10^{12}$ Bq	$3,1\times10^{10}$
T5	R8. Kritinio kelio rezervo indeksas (CPLI)	≥ 1	- 0,006
T6	R9. Išmontuotos įrangos kiekis (liko 108 054 t, iš viso 166 993 t)	3 315 t	3 429 t
	R10. Išardytų pastatų konstrukcijų ir gelžbetonio kiekis liko 1 624 208 t, iš viso 1 629 228 t, visas kiekis neinventorizuotas)	4 000 t	4 200 t
	R11. Į laikinąją saugyklą perkeltų panaudoto branduolinio kuro konteinerių skaičius (liko 18 vnt., iš viso 190 vnt.)	11 vnt.	15 vnt.
	R12. Bendras galutinai apdorotų radioaktyviųjų atliekų kiekis (liko 125 038 m^3, iš viso 183 047 m^3)	6 447 m^3	9 038 m^3
	R13. Atliekų, patalpintų į tarpines saugyklas ir atliekynus, kiekis (liko 109 071 m^3, iš viso 134 232 m^3)	5 214 m^3	1 855 m^3
T7	R14. Įmonės rizikingumo lygio rodiklis (matuojama kaip rizikų vertės ir likusio nepanaudoto Megaprojekto biudžeto (be infliacijos) santykis, proc.)	< 10 %	8,6 %
T8	R15. Energetinių resursų taupymo rodiklis (lyginama su 2016 metais), ne daugiau	79,4 %	70,7%
	R16. Tarptautinių ir supaprastintų viešųjų pirkimų, viršijusių 180 d. terminą, procentinė dalis, ne daugiau	4%	3,59 %
T9	R17. Lėšų adekvatumo rodiklis	100 %	100%
T11	R19. Žmogiškųjų išteklių tvarumo rodiklis	4 įvykdyti rodikliai	4 rodikliai

	Strateginių tikslų pasiekimo rodikliai (R)	Rodiklių reikšmės	
		Planas 2021 m.	Faktas 2021 m.
	R20. Saugai svarbių pareigybių rezervo parengimo lygis	≥ 85 %	98%
T12	R21. Darbuotojų įsitraukimo rodiklis	57,6%	53,0%
	R22. Darbuotojų įgalinimo rodiklis	48,8%	48,5%
	R23. Koreguojančių priemonių įgyvendinimo lygis, (tolerancijos riba 14 k.d.) ne mažiau	100 %	96 %
T10	R18. Pajamų, gautų iš ekspertinių paslaugų pardavimo, suma	0,03 mln. eurų	0 mln. eurų

2021 m. Įmonė įvykdė 16 iš 23 strateginių rodiklių. Visi saugos ir atitikties rodikliai (R1, R4÷R7); įrangos ir gelžbetonio išmontavimo / pastatų griovimo darbų (R9, R10), panaudoto branduolinio kuro tvarkymo (R11), radioaktyviųjų atliekų tvarkymo (R12) rodikliai buvo įvykdyti ir viršyti, taip pat energetinių resursų taupymo rodiklis (R15), rizikų valdymo, pirkimų, finansavimo ir kiti rodikliai.

Tačiau 2021 m. didėjo atsilikimas nuo grafiko (tiek kritinio kelio, tiek visos programos) dėl LMAA pirmos kampanijos perkėlimo į 2022 metus buvo neįvykdytas vienas iš atliekų tvarkymo rodiklių, taip pat suprastėjo darbuotojų įgalinimo ir įsitraukimo rodikliai (tačiau verta pažymėti, kad nors darbuotojų įsitraukimo ir įgalinimo rodikliai (R21÷R23) nepasiekti, galima teigti jog gautas rezultatas atitinka Lietuvos gamybinių įmonių vidurkį ir yra pakankamai aukšto lygio). Iš ekspertinių paslaugų pardavimo pajamų nebuvo gauta, tačiau Įmonė sudarė bendradarbiavimo sutartis ir dalyvauja keliuose projektuose (Salaspilio reaktoriaus išmontavimo projekte Latvijoje, taip pat Paldiski projekte Estijoje).

SPECIALIEJI ĮPAREIGOJIMAI IR VALSTYBĖS LŪKESČIAI

SPECIALIEJI ĮPAREIGOJIMAI

Vadovaujantis 2021 m. kovo 16 d. Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministro įsakymu „Dėl valstybės valdomų įmonių ir jų dukterinių bendrovių vykdomų specialiųjų įpareigojimų sąrašo patvirtinimo“ įmonė vykdo valstybės pavestus specialiuosius įpareigojimus:

- Pasiruošimas nutraukti Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimą ir saugus šios elektrinės eksploatavimo nutraukimas;,
- Saugus radioaktyviųjų atliekų tvarkymas;
- Maišiagalos radioaktyviųjų atliekų saugyklos eksploatavimas ir eksploatavimo nutraukimas.

Iš kitų smulkiųjų radioaktyviųjų atliekų darytojų surenkamų radioaktyviųjų atliekų tvarkymas priskiriamas valstybės pavestoms komercinėms funkcijoms. Įmonės komercinė veikla (IAE nereikalingo turto pardavimas, transporto paslaugų teikimas, nuoma ir kita ūkinė bei investicinė veikla) ir valstybės pavestos komercinės funkcijos sudaro nereikšmingą įmonės veiklos dalį – mažiau nei 1 proc. visos veiklos apimties, todėl finansiniuose duomenyse nėra išskirti.

Vykdant 2018 m. birželio 20 d. Lietuvos Respublikos energetikos ministro įsakymą Nr. 1-182 „Valstybės įmonės radioaktyviųjų atliekų tvarkymo agentūros reorganizavimo sąlygų aprašas“, ir 2019 m. gruodžio 31 d. prie VĮ IAE prijungus RATA, nuo 2019 m. sausio 1 d., įmonės veikla pasipildė perimtu iš RATA specialiuoju įpareigojimu – Maišiagalos radioaktyviųjų atliekų saugyklos atliekų surinkimu, pradiniu apdorojimu, pervežimu bei paliktųjų / pamestųjų jonizuojančios spinduliuotės šaltinių tvarkymu visoje Lietuvos teritorijoje.

Specialiųjų valstybės įpareigojimų vykdymas įmonei negeneruoja finansinės naudos, o įmonės gautos pajamos iš savo neženklios komercinės veiklos taip pat yra skiriamos šių įpareigojimų vykdymui.

Specialiųjų įpareigojimų vykdymas sudaro pagrindinę įmonės veiklą, todėl visas įmonės patiriamas sąnaudas galima priskirti specialiųjų įpareigojimų vykdymui. Tuo pačiu, įmonės finansiniai rodikliai būtent ir atspindi specialiųjų įpareigojimų vykdymą, paaiškinant įmonės nepelningumą. Įmonės veiklos modelis aprašytas šios ataskaitos skyriuje „Veiklos apžvalga“, o visų veiklų (specialiųjų įpareigojimų) sąnaudos, apskaitomos vadovaujantis 2021-03-12 Ignalinos AE valdymo apskaitos klasifikatorių sąrašu (nauja redakcija) Nr. Sr-984(15.80.1E), pagal programas, projektus, finansavimo šaltinius ir t.t.

VALSTYBĖS LŪKESČIAI

Vadovaujantis Valstybės turtinių ir neturtinių teisių įgyvendinimo valstybės valdomose įmonėse tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. birželio 6 d. nutarimu Nr. 665, įmonei keliami valstybės lūkesčiai: Valstybei atstovaujanti institucija ne rečiau kaip kas 4 metus parengia ir pateikia valstybės valdomai įmonei raštą, kuriame identifikuoja ir nurodo siekiamus tikslus ir keliamus lūkesčius valstybės valdomai įmonei. VĮ IAE atveju, kai valstybės valdoma įmonė nevykdo ūkinės komercinės veiklos arba jos vykdoma ūkinė komercinė veikla nėra laikoma reikšminga, vadovaujantis ekonomikos ir inovacijų ministro patvirtintomis valstybės valdomų įmonių specialiųjų įpareigojimų nustatymo ir informacijos pateikimo rekomendacijomis, pelningumo rodikliai neskaičiuojami ir Vyriausybei tvirtinti neteikiami.

2020 m. spalio 5 d. Energetikos ministro įsakymu buvo atnaujinti valstybės lūkesčiai, pateikti raštu. Valstybės lūkesčiai per savininko funkciją vykdančią Energetikos Ministeriją įmonei nustato 2 pagrindines kryptis, siekiant:

- užtikrinti ilgalaikę socialinę naudą,
- užtikrinti IAE veiklos sėkmę ir padidinti efektyvumą.

Valstybės lūkesčiai papildyti siekiu didinti „žaliosios energijos“ panaudojimą.

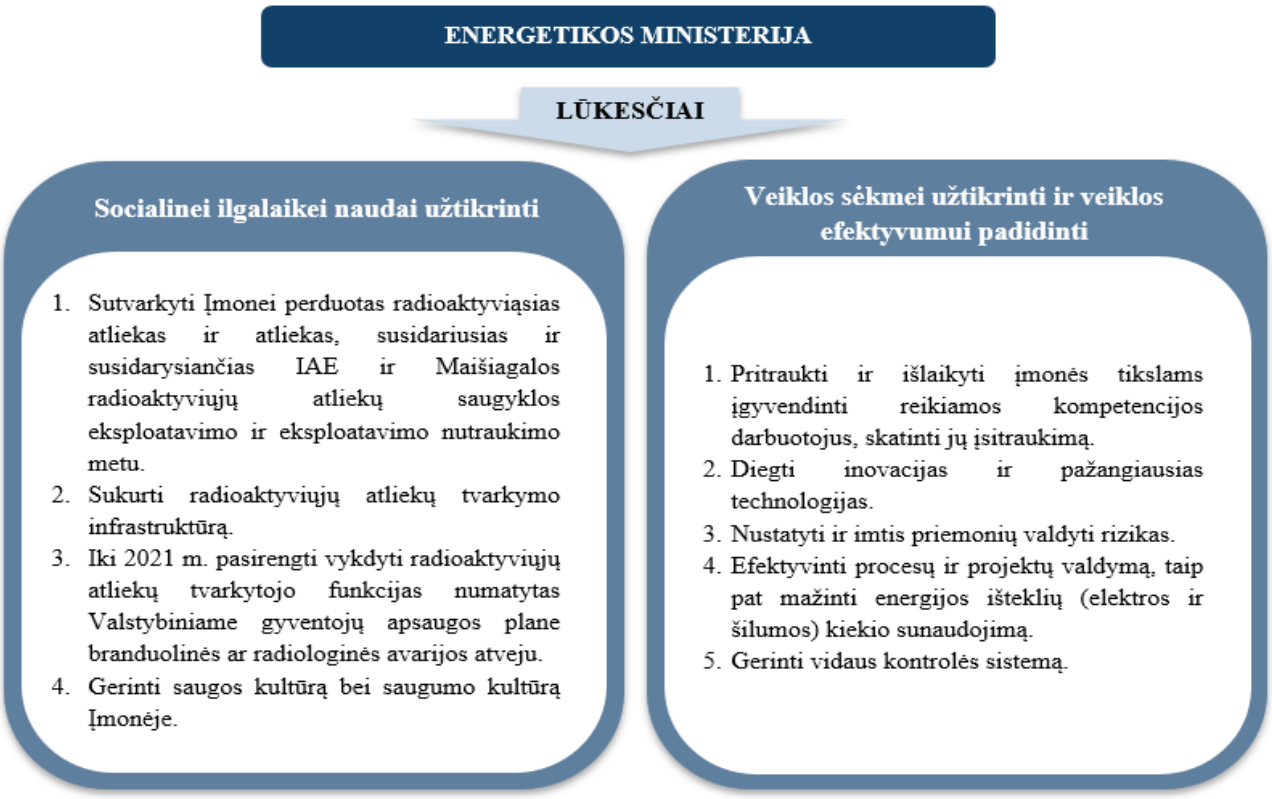

VALSTYBĖS LŪKESČIŲ ĮGYVENDINIMAS

Lūkesčiai socialinės ilgalaikės naudos užtikrinimui

Sutvarkyti IAE teritorijoje esančias radioaktyviąsias atliekas ir Maišiagalos radioaktyviųjų atliekų saugyklos atliekas

Valstybė tikisi, kad įmonė iki IAE eksploatavimo nutraukimo pabaigos užtikrins tinkamą esamų ir susidarančių radioaktyviųjų atliekų tvarkymą, kad apsaugotų visuomenę ir aplinką nuo radiologinių ir kitų pavojų. Šis lūkestis atspindimas jau galutinai apdorotų radioaktyviųjų atliekų kiekiu ir jo santykiu su reikalinga apdoroti atliekų apimtimi, atitinkamai pagal atliekų klases:

		Mato vnt.	2021 m.	
			Planas	Faktas
Atliekos, kurių radiologinių savybių vertės neviršija nebekontroliuojamų lygių (neradioaktyviosios atliekos)		tonos *proc.*	48 986 *44,5*	**49 741** ***45,2***
Labai mažo radioaktyvumo atliekos, patalpintos į atliekyną su pakuotėmis		m^3 *proc.*	3 500 *5,8*	**0** ***0***
Mažo ir vidutinio radioaktyvumo atliekos, patalpintos į tarpines saugyklas su pakuotėmis		m^3 *proc.*	27 020 *36,4*	**27 016** ***36,5***
Ilgaamžės radioaktyviosios atliekos	Panaudotas branduolinis kuras, rinklės, patalpintos į saugyklą	vnt. *proc.*	21 457 *99,5*	**21 540** ***99,998***
	Kitos ilgaamžės radioaktyviosios atliekos, patalpintos į saugyklą be pakuotės	m^3 *proc.*	163,4 *2,8*	**105.0**[13] ***1,76***

Sukurti radioaktyviųjų atliekų tvarkymo infrastruktūrą

Lūkestis	Komentarai apie vykdymą
2021 metais pradės trumpaamžių labai mažo aktyvumo radioaktyviųjų atliekų atliekyno (B19-2 projektas) pramoninį eksploatavimą	2021 m. gegužės 11 d. gautas Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos, prie LR aplinkos ministerijos, komisijos pasirašytas „Branduolinės energetikos objekto statinio (-ių) statybos užbaigimo aktas (B19-2). Pramoninis eksploatavimas nepradėtas dėl pirmos kampanijos perkėlimo į 2022 m.
2022 metais nuties technologinį kelią, skirtą radioaktyviųjų atliekų pervežimui iš įmonės saugomos teritorijos į mažo ir vidutinio aktyvumo	Kadangi mažo ir vidutinio aktyvumo trumpaamžių radioaktyviųjų atliekų paviršinio atliekyno (projektas B25)

[13] Nepradėtas reaktorių kanalų išmontavimas (nebuvo atliekų tiekimo), išėmimas su IM-3 iš senų saugyklų vis dar vyksta nepakankamu tempu, nes prioritetas teikiamas atliekų, susidarančių PBK tvarkymo metu, sutvarkymui.

trumpaamžių radioaktyviųjų atliekų paviršinio atliekyno (B25 projektas) teritoriją, 2023 metais pradės eksploatuoti fizinės saugos sistemą, o 2024 metais pradės nurodyto atliekyno pramoninį eksploatavimą	statybos sutartis nėra dar sudaryta, todėl technologinio kelio, skirto radioaktyviųjų atliekų pervežimui iš įmonės saugomos teritorijos į atliekyno teritoriją, sutartis negalėjo būti sudaryta.
Vykdydama giluminio radioaktyviųjų atliekų atliekyno įrengimo projektą, 2022 metais atliks geofizinius (seisminius) tyrimus reprezentatyviose vietose, o 2024 metais parengs geologinių tyrimų programą	2021 m. spalio 29 d. IAE paskelbė rinkos konsultaciją CVP IS sistemoje. Gauti 2-jų tiekėjų dalyvių komentarai.
2021 metais gaus valstybės institucijų pritarimą bitumuotų atliekų saugyklos rekonstravimo (pavertimo atliekynu) poveikio aplinkai vertinimo ataskaitai, o 2023 metais gaus licenciją bitumuotų atliekų saugyklos rekonstravimui	2021 m. kovo 15 d patikslinti atliekyno koncepcijos ir atliekyno aikštelės vertinimo ataskaitos dokumentai pateikti VATESI derinimui. Gavus VATESI raštą su TATENA ekspertų ataskaita, kurioje pateiktos išvados ir pastabos dokumentams, IAE pateikė VATESI atsakymus. Poveikio aplinkai vertinimo ataskaita bus rengiama po atliekyno koncepcijos gavimo.
Pramoninių atliekų saugyklos (poligono) radiacinei kontrolei panaikinti 2022 metais parengs pramoninių atliekų saugojimo aikštelės tyrimų ataskaitą, o 2023 metais parengs poligono saugos ir poveikio aplinkai vertinimo ataskaitą ir sąlyginių nebekontroliuojamųjų radioaktyvumo lygių nustatymo ataskaitą	2021 m. kovo 5 d. su galutine VATESI patvirtinta TS versija buvo inicijuota nauja rinkos tyrimų procedūra. Gegužės 14 d. IAE paskelbė atliekų, sukauptų IAE pramoninių atliekų poligone, sąlyginių nebekontroliuojamų radioaktyvumo lygių nustatymo paslaugų pirkimą. Birželio 17 d. buvo gautas vienas pasiūlymas, kuris atitiko visiems reikalavimams. Rugsėjo 1 d. gautas CPVA dokumentų suderinimo raštas ir rugsėjo 9 d. sutartis su teikėju buvo pasirašyta. Rugsėjo 24 d. sutartis įsigaliojo, darbai pradėti.

Iki 2021 metų pasirengti vykdyti radioaktyviųjų atliekų tvarkytojo funkcijas, numatytas Valstybiniame gyventojų apsaugos plane branduolinės ar radiologinės avarijos atveju

Šiam valstybės lūkesčiui įgyvendinti buvo parengtas ir 2020 m. spalio 5 d. patvirtintas pasiruošimo veikti, įsigaliojus Valstybiniam gyventojų apsaugos planui, branduolinės ar radiologinės avarijos atveju valstybės lygiu priemonių planas.

Parengta ir įmonės išoriniame tinklalapyje patalpinta rekomendacinė informacija, kaip saugiai atlikti radioaktyviųjų atliekų nukenksminimą, rūšiavimą, surinkimą, laikiną saugojimą ir transportavimą. Parengtas ir pristatytas įmonės valdybai veiksmų plano, susidarius ekstremaliai situacijai dėl radiologinio užterštumo Lietuvos regione ar aktyvavus Valstybinį gyventojų apsaugos planą branduolinės ar radiologinės avarijos atveju, projektas. Sprendžiamas tarpinstitucinės atsakomybės klausimas, atsižvelgiant Valstybinį gyventojų apsaugos planą branduolinės ar radiologinės avarijos atveju.

Gerinti saugos kultūrą bei saugumo kultūrą

Šis valstybės lūkestis atspindimas saugos rodiklių pasiekimu:

	2018 m.	2019 m.	2020 m.	2021 m.
Pirmojo ir aukštesnio lygio įvykių pagal INES skalę skaičius, *vnt*.	0	0	0	0
Saugos rodiklis, *balai.*	35,0	36,3	35,9	34,5
Saugos kultūros indikatorius, proc.	84,2	87,0	84,6	87,1
Saugumo kultūros indikatorius, proc	90,0	97,0	99,0	99,0

Plačiau apie saugos kultūrą bei saugumo kultūrą – integruotos socialinės atsakomybės ataskaitos skyriuje „Ekonominis aspektas. Vadybos sistema ir vidaus kontrolė“.

Lūkesčiai veiklos sėkmei užtikrinti ir veiklos efektyvumui padidinti

Pritraukti ir išlaikyti įmonės tikslams įgyvendinti reikiamos kompetencijos darbuotojus ir skatinti jų įsitraukimą

Šis valstybės lūkestis susijęs su įmonės personalo politika, darbo užmokesčio principais darbuotojų motyvavimui, žinių išsaugojimu, ir plačiau išdėstytas skyriuje „Darbuotojai ir darbo užmokestis“ bei integruotoje „Socialinės atsakomybės ataskaitos“ skyriuje „Socialinis aspektas. Atsakomybė darbuotojams“. Nuo 2021 m. į įmonės veiklos strateginius rodiklius įtrauktas darbuotojų įsitraukimo lygio padidinimas ne mažiau, nei 1 proc.

Diegti inovacijas ir pažangias technologijas

Apie šį valstybės lūkestį aprašoma integruotoje „Socialinės atsakomybės ataskaitos“ skyriuje „Ekonominis aspektas. Vadybos sistema ir vidaus kontrolė“

Nustatyti ir imtis priemonių valdyti rizikas

Šiam siekiui įgyvendinti įmonėje įdiegta korporatyvinė rizikų valdymo sistema. Remiantis šios sistemos reikalavimais, įmonėje rizikos valdomos visais lygiais: projektuose, procesuose/veiklose ir įmonės korporatyviniame lygyje. Identifikavus ir įvertinus rizikas, yra parengiamos rizikas švelninančios priemonės. 2021 m. buvo atliktas rizikų įvertinimas ir atnaujinti visų IAE eksploatavimo nutraukimo projektų rizikų, Maišiagalos RAS eksploatacijos nutraukimo rizikų, įmonės procesų/veiklų rizikų, įmonės strateginių tikslų pasiekimo ir Megaprojekto rizikų registrai. Šios informacijos pagrindu buvo sudarytas pagrindinių įmonės rizikas mažinimo priemonių planas. Nuo 2020 m. sausio 1 d. įmonėje veikia rizikų valdymo skyrius, tiesiogiai pavaldus generaliniam direktoriui. Taip pat buvo pakoreguota Audito ir rizikų komiteto sudėtis, į šią veiklą įtraukiant daugiau nepriklausomų valdybos narių, tuo siekiama didesnio valdybos įsitraukimo, valdant įmonės rizikas. Apie šį valstybės lūkestį plačiau išdėstyta „Rizikų valdymas“ skyriuje.

Efektyvinti procesų ir projektų valdymą, taip pat mažinti energijos išteklių (elektros ir šilumos) sunaudojimą

Valstybė tikisi, kad įmonė reguliariai peržiūrės įmonės procesų ir projektų valdymą, taikys jų valdymo gerinimo priemones ir sieks aukštesnių įmonės veiklos efektyvumo rodiklių.

Šiam valstybės lūkesčiui įgyvendinti buvo 2021 m. nustatytas papildomas proceso optimizavimo vadovo pareigos, kurių paskirtis – analizuoti ir vertinti, koordinuoti ir kontroliuoti įmonės padalinių valdomus veiklos procesus, inicijuoti jų pokyčius, siekiant procesų optimizavimo bei veiklos efektyvumo didinimo.

Siekiant tobulinti personalo projektų valdymo gebėjimus, 2021 m. buvo organizuojami mokymai: „Užduočių, laiko ir resursų projektuose planavimas ir valdymas pažengusiems“ ir „Projekto sąnaudų valdymas pažengusiems“, „Uždirbtos vertės metodikos valdymas pažengusiems“, „Projektų valdymo informacinė sistema MS Project pažengusiems“. Vykdant darbuotojų įsitraukimo ir įgalinimo skatinimo priemonių planą, IAE darbuotojams buvo pravesti mokymai „Efektyvus grįžtamasis ryšys – raktas į darbuotojų motyvaciją ir darbo kokybę“, „Šiuolaikiniai problemų sprendimo metodai“ ir „ Emocinio intelekto ugdymas“.

Veiklos efektyvinimui buvo atliktas įmonės veiklų vertinimas pagal sistemos „Daryti ar pirkti“ kriterijus, kurio pagrindu 45 proc. įmonės veiklų buvo įtraukta į analizuojamų pagal šiuos kriterijus sąrašą. 2021 metais procesas buvo tęsiamas geodezijos ir esamų statinių priežiūros veikloms, užbaigtas kondicionierių techninės priežiūros ir remonto paslaugų pirkimas. Buvo išanalizuotos 4 veiklos, pristatytos įmonės vadovybei, pateikti pasiūlymai jų efektyvumo padidinimui: Mobiliųjų darbo vietų įrengimas / darbuotojų perkėlimas iš blokų į administracinius pastatus; Optimizuotas pirkimo procesas, įvestas pirkimo proceso efektyvumo rodiklis; Nešiojamų kompiuterių materialiniai leidimai pakeisti unikaliais holografiniais lipdukais; Išanalizuotas sutarčių administravimo procesas. Dalis pasiūlymų ir sprendimų dėl išvardintų veiklų efektyvinimo jau buvo įgyvendinta 2021 metais, kita dalis bus įgyvendinta 2022-2023 metais.

Valstybė tikisi, kad iki 2024 metų įmonė turi sumažinti energijos išteklių (elektros ir šilumos) sunaudojimą ne mažiau nei 25,5 proc. nuo 2016 metais suplanuoto išteklių sunaudojimo.

Lyginant bendrą metinį energetinių resursų sunaudojimą su 2016 m. planu, 2021 m. savoms reikmėms sunaudota 70,7 proc. šių resursų, tai yra 29,3 proc. mažiau, nei 2016 m. planuotas kiekis.

Valstybė tikisi, kad iki 2026 m. įmonės sunaudojamos elektros ir šilumos energijos, pagamintos iš atsinaujinančių energijos išteklių, dalis turi sudaryti ne mažiau kaip 45 proc.

Įmonė, atsižvelgdama į šį valstybės lūkestį, inicijavo saulės elektrinės, skirtos savoms reikmėms, įrengimo projektą. 2021 m. gruodžio 3 d. VĮ Ignalinos atominė elektrinė su viešojo konkurso nugalėtoju UAB „Ignitis“ sudarė žaliosios elektros energijos pirkimo sutartį. Pagal sudarytą sutartį per 12 mėnesių laikotarpį planuojama įsigyti iki 80 600 000 kWh elektros energijos, kuri pagal sudarytos sutarties sąlygas privalo būti pagaminta tik iš atsinaujinančių elektros energijos šaltinių, t. y. „žalia“ elektros energija.

Plačiau apie veiklos efektyvinimą ir energetinių resursų taupymą – integruotos socialinės atsakomybės ataskaitos skyriuje „Ekonominis aspektas. Veiklos efektyvinimas, energetinių resursų taupymas“.

Gerinti vidaus kontrolės sistemą

Valstybė tikisi, kad įmonė 2020-2023 metams numatys ir įgyvendins vidaus kontrolės gerinimo priemones, ypatingą dėmesį skiriant: Energetikos ministerijai ir įmonės valdymo organams teikiamos informacijos patikimumui ir išsamumui, įmonėje vykdomų procesų ir procedūrų racionalumui ir tinkamumui, įmonės veiklos ekonomiškumui, efektyvumui, skaidrumui, rezultatyvumui, strateginių veiklos planų įgyvendinimui, rizikos veiksnių įvertinimui.

Įmonėje įdiegta vidaus kontrolės sistema, veikia vidaus audito skyrius, kuris atlieka veiklos vidaus auditus ir teikia rekomendacijas vidaus kontrolės sistemos gerinimui. 2021 m. įgyvendinti iškelti strateginio tikslo T12 “Gerinti įmonės valdymo sistemas” uždaviniai: atnaujinta VĮ IAE vidaus kontrolės politika, integruotoje vadybos sistemoje procesų skaičius sumažintas nuo 41 iki 32, procesai susieti su veiklos rūšimis ir įvestas naujas sąnaudų blokas „pagal procesus“, taip sumažinant administracinę naštą valdymo procedūrų aprašų, procesų rodiklių bei procesų rizikų derintojams / koordinatoriams / kontrolieriams. 2020 m. įvykdytos priemonės, kurių dėka įmonėje įdiegtas trečias vidaus kontrolės lygis – pakeista vidaus audito skyriaus pavaldumo hierarchija. Siekiant užtikrinti nepriklausomą, objektyvų veiklos vertinimą ir konsultavimą, nuo 2021 m. sausio 1 d. vidaus audito skyrius organizacinėje struktūroje yra pavaldus įmonės generaliniam direktoriui, o funkcionaliai pavaldus įmonės valdybos audito ir rizikų komitetui. Plačiau apie vidaus kontrolės sistemą – integruotoje „Socialinės atsakomybės ataskaitos“ skyriuje „Ekonominis aspektas. Vadybos sistema ir vidaus kontrolė“

VEIKLOS APŽVALGA

VEIKLOS MODELIO APRAŠYMAS

Įmonės veikla suskirstyta į projektus, kurie sugrupuoti į programas ir visumoje sudaro Įmonės projektų portfelį (Megaprojektą). 6 programos yra skirtos IAE eksploatavimo nutraukimo veiklai, o nuo 2019 m. sausio 1 d., įgyvendinant Lietuvos Respublikos radioaktyviųjų atliekų tvarkymo įstatymą ir įmonės veiklą papildžius Maišiagalos RAS eksploatavimo nutraukimo ir ilgaamžių radioaktyviųjų atliekų galutinio sutvarkymo veikla, Megaprojektą papildė dar viena – galutinio ilgaamžių radioaktyviųjų atliekų tvarkymo programa, tad dabar Megaprojektą sudaro 7 programos:

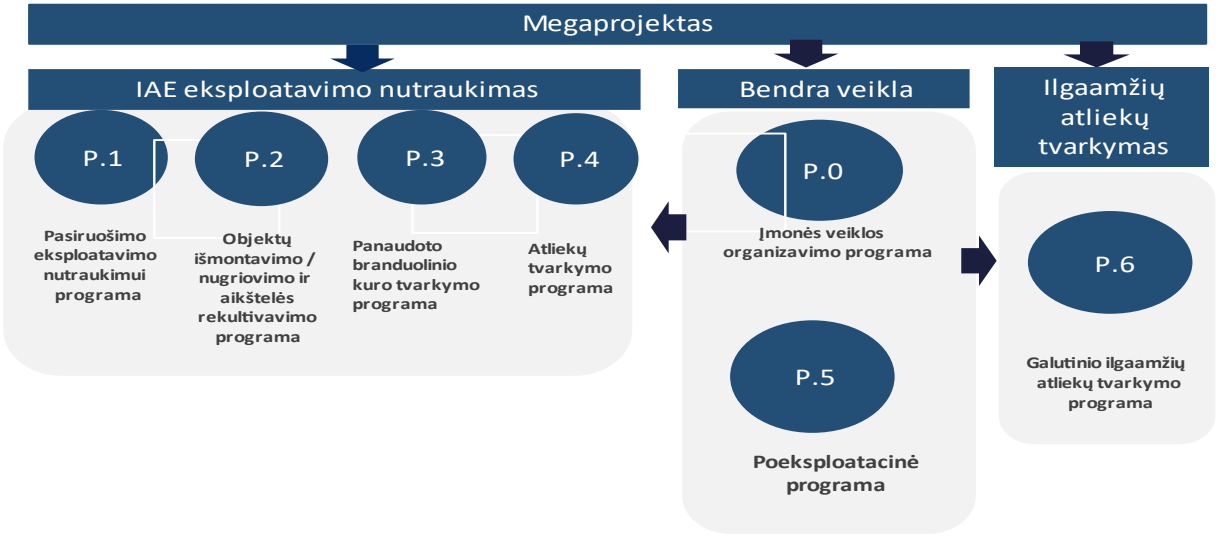

Kol visas branduolinis kuras neišvežtas iš abiejų IAE blokų, įmonėje atliekami darbai, susiję su IAE eksploatavimo nutraukimu, vertinami kaip pasiruošimas IAE eksploatavimo nutraukimui. Jie apima:

- sistemų, užtikrinančių branduolinę, radiacinę, priešgaisrinę bei fizinę branduolinio objekto saugą, eksploatavimą;
- panaudoto branduolinio kuro iškrovimą iš IAE blokų ir pervežimą saugojimui į LPBKS;
- įrangos ir pastatų išmontavimą ir dezaktyvavimą;
- naujų objektų, skirtų susidarančių radioaktyviųjų atliekų tvarkymui ir saugojimui, projektavimą, statybą ir eksploatavimą;
- radioaktyviųjų atliekų, susidarančių išmontuojant IAE įrangą, apdorojimą ir saugojimą.

Galutinio ilgaamžių atliekų tvarkymo veikla apima:

- Maišiagalos saugyklos priežiūrą ir eksploatavimo nutraukimą,
- giluminio radioaktyviųjų atliekų atliekyno įrengimo projekto įgyvendinimą,

- radioaktyviųjų atliekų iš smulkiųjų darytojų surinkimą ir tvarkymą,
- paliktųjų radioaktyviųjų šaltinių ir radioaktyviosiomis medžiagomis užterštų objektų tvarkymą Vyriausybės nustatyta tvarka.

Kai visas branduolinis kuras bus išvežtas iš abiejų IAE blokų, įmonė privalės gauti IAE eksploatavimo nutraukimo licenciją, leidžiančią tęsti darbus, tarp kurių patys svarbiausi – reaktorių išmontavimas ir jo metu susidarysiančių radioaktyviųjų atliekų tvarkymas.

VEIKLOS APŽVALGA ĮMONĖS STRATEGINĖSE KRYPTYSE

I strateginė kryptis – saugiai ir efektyviai įgyvendinti i IAE eksploatavimo nutraukimo projektą ir tvarkyti radioaktyviąsias atliekas

Šiai krypčiai priklauso 6 Megaprojekto programos – P.0, P.1, P.2, P.3, P.4 ir P.5, jos įgyvendinimui skiriama didžiausia resursų dalis, ją apibūdina 11 strateginių tikslų, o stebėjimui ir kontrolei priskirta daugiausia rodiklių.

P.0 programa. Įmonės veiklos organizavimas

Tikslas – efektyviai organizuoti ir administruoti įmonės veiklą, užtikrinti BEO saugą.

Programa apima įmonės valdymą, kokybės užtikrinimą, komercinę veiklą, fizinę, radiacinę ir ekologinę saugą, techninį veiklos užtikrinimą, konsultacinę paramą.
Pagrindiniai pasiekimai programoje per 2021 m.:

- Įvykdyti visi saugaus IAE eksploatavimo nutraukimo strateginiai rodikliai.
- Kadangi 2022 m. baigiamas panaudoto branduolinio kuro tvarkymas, todėl buvo pradėtas Įmonės organizacinės struktūros pakeitimas. Planuojam, kad nauja Įmonės organizacinė struktūra įsigalios 2022 m. viduryje.
- Įmonė dėjo daugiau pastangų į veiklos efektyvumo padidinimą. Buvo išanalizuotos 4 veiklos, pristatytos įmonės vadovybei, pateikti pasiūlymai jų efektyvumo padidinimui: mobiliųjų darbo vietų įrengimas / darbuotojų perkėlimas iš blokų į administracinius pastatus; optimizuotas pirkimo procesas, įvestas pirkimo proceso efektyvumo rodiklis; nešiojamų kompiuterių materialiniai leidimai pakeisti unikaliais holografiniais lipdukais; išanalizuotas sutarčių administravimo procesas. Dalis pasiūlymų ir sprendimų dėl išvardintų veiklų efektyvinimo jau buvo įgyvendinta 2021 metais, kita dalis bus įgyvendinta 2022-2023 metais.
- Parengta ir suderinta su IAE pramoninių atliekų poligono Tyrimų atlikimo programa bei Atliekų radiacinės kontrolės panaikinimo metodika. Gruodžio 27 d. šie dokumentai buvo išsiųsti į VATESI derinimui.

P.1 programa. Pasiruošimas IAE eksploatavimo nutraukimui

Tikslas – saugiai prižiūrėti naudojamą IAE įrangą, vykdyti nenaudojamų sistemų ir įrenginių inventorizavimą ir radiologinį apibūdinimą, jų izoliavimą ir pradinį dezaktyvavimą, infrastruktūros modifikavimą, įskaitant naujų objektų statybą bei jų priėmimą į eksploataciją.

Programai priklauso infrastruktūriniai projektai, inžinerinis įrangos inventorizavimas, izoliavimas, radiologinis apibūdinimas, eksploatavimo nutraukimo licencijos gavimas.

Šiuo metu įmonėje vykdomi infrastruktūriniai projektai, skirti trumpaamžių radioaktyviųjų atliekų tvarkymo ir saugojimo infrastruktūrai, kurių bendra vertė sudaro apie 529 mln. eurų ir kurių apimtyje statomi arba jau pastatyti ir baigiami įrengti nauji trumpaamžių radioaktyviųjų atliekų tvarkymo ir saugojimo objektai:

- laikinoji panaudoto branduolinio kuro saugykla (projektas B1). LPBKS pradėta eksploatuoti 2017 m., tačiau projektas tęsiamas iki pažeisto kuro tvarkymo sistemos įdiegimo (išsami projekto informacija vykdomų projektų lentelėse žemiau);
- kietųjų radioaktyviųjų atliekų išėmimo kompleksas (projektas B2) (nuo 2020 m. birželio 9 d. kompleksas dirba pramoninio eksploatavimo režimu, tačiau projektas dar neuždarytas – vykdomas dokumentacijos perdavimas į archyvą);
- kietųjų radioaktyviųjų atliekų tvarkymo ir saugojimo kompleksas (projektas B3/4);
- trumpaamžių labai mažo aktyvumo radioaktyviųjų atliekų atliekynas (projektas B19-2);
- mažo ir vidutinio aktyvumo trumpaamžių radioaktyviųjų atliekų paviršinis atliekynas (projektas B25).
- LPBKS esamos „karštosios kameros“ modifikacija trijų tipų konteinerių tvarkymui (panaudoto branduolinio kuro konteinerių tvarkymo komplekso įrengimas) (projektas 1225);

Įmonėje taip pat vykdomi infrastruktūriniai projektai, skirti esamos infrastruktūros modernizavimui, pritaikant ją tolimesniam radioaktyviųjų atliekų saugojimui ar esamų funkcijų pagerinimui, kurių bendra vertė sudaro apie 19,1 mln. eurų:

- radioaktyviųjų metalo atliekų pirminio apdorojimo komplekso pastate 130/2 įrengimas (projektas B27);
- bitumuotų atliekų saugyklos modernizavimas (projektas B20);
- elektros energijos tiekimo IAE vartotojams schemų optimizavimas (projektas 1221).

Pagrindiniai pasiekimai programoje per 2021 m.:

- Per metus inventorizuota **4 410** tonos IAE įrangos, inventorizacijos projektas 2021 m. buvo užbaigta. 2021 m. pabaigai IAE inventoriaus duomenų bazėje apskaitytos technologinės įrangos metalo konstrukcijų suminis kiekis yra 180 tūkstančiai tonų, lyginant su tuo kiekiu kuris buvo rengiant paskutinę GENP redakciją jis padidėjo ~10 tūkstančių tonų, šis padidėjimas gan ženklus.
- Izoliuota **21** sistema dalinai.
- Birželio 15 d. Saugos analizės ataskaita (toliau – SAA) lietuvių ir rusų kalbomis pateikta visuomenei (https://www.iae.lt/naujienos/pranesimai-spaudai/visuomenei-pateikiama-eksploatavimo-nutraukimo-saugos-analizes-ataskaita/726). Gruodžio 10 d. SAA buvo pataisyta pagal Valstybinės atominės energetikos saugos inspekcijos (toliau – VATESI)

pastabas ir pakartotinai pateikta VATESI. Gruodžio 21 d. IAE pateikė VATESI atnaujintą paraišką dėl eksploatavimo nutraukimo licencijos.

- Liepos 24 d. IAE pateikė „Naujo kietųjų radioaktyviųjų atliekų tvarkymo ir saugojimo komplekso“ (projektas B 3/4) Galutinę saugos analizės ataskaitą VATESI patvirtinimui. 2022 m. sausio 21 d. VATESI patvirtino Galutinę saugos analizės ataskaitą (toliau – GSAA).
- Gegužės 11 d. gautas Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos, prie LR aplinkos ministerijos, komisijos pasirašytas „Branduolinės energetikos objekto statinio (-ių) statybos užbaigimo aktas (B19-2). 2021 m. turėjo būti atlikta pirmoji atliekų dėjimo kampanija (tuo pačiu ir karštieji bandymai), tačiau dėl iškilusių problemų pirkime buvo perkelta į 2022 m. ir bus daroma savo jėgomis.
- Paskelbus „Mažo ir vidutinio radioaktyvumo trumpaamžių radioaktyviųjų atliekų atliekyno (projektas B25) statybos paslaugų pirkimą, 2021 m. sausio 25 d. gauti 3 tiekėjų pasiūlymai. Po viešųjų pirkimų komisijos vertinimo gauta pretenzija, dėl kurios pirkimo procedūros buvo laikinai sustabdytos. Po teismo nutarimo viešųjų pirkimų komisija atnaujino pirkimo procedūras. Lapkričio 29 d. buvo kreiptasi į antroje vietoje esantį tiekėją dėl pasiūlymo atnaujinimo užtikrinimo.

  Gruodžio 16 d. buvo paskelbta pakartotinė rinkos konsultacija dėl Darbų susijusių su atliekyno paviršinio inžinerinio barjero demonstracinio modelio (angl. mock-up) įgyvendinimu.

  Kovo 28 d. buvo pakartotinai paskelbtas mažo ir vidutinio aktyvumo trumpaamžių radioaktyviųjų atliekų paviršinio atliekyno (projektas B25) statybos techninės priežiūros ir FIDIC inžinieriaus paslaugų konkursas. Lapkričio 29 d. gauti tiekėjų pasiūlymai.

  Gegužės 18 d. pagaminta įranga trijų tipų konteinerių tvarkymui esamoje LPBKS „karštoje“ kameroje buvo pristatyta į IAE. Po įrangos priėmimo bandymų programos atlikimo, gruodžio 23 d. su VATESI buvo suderinta ir partvirtinta baigiamoji ataskaita „LPBKS esamos „karštosios“ kameros modifikacija trijų tipų konteinerių tvarkymui“.

  Kovo 15 d. patikslinti bitumuotų atliekų atliekyno koncepcijos ir atliekyno aikštelės vertinimo ataskaitos dokumentai pateikti VATESI derinimui. Vasario 9 d. rangovas pateikė su Lietuvos geologijos tarnyba (toliau – LGT) suderintą planuojamo bitumuotų radioaktyviųjų atliekų atliekyno aikštelės požeminio vandens monitoringo 2021 metais programą. Rugpjūčio 31 d. įvyko susitikimas su Europos komisijos (toliaus – EK) (CPVA) pasitelktais nepriklausomai projekto dokumentų peržiūrai ekspertais. Rugsėjo 27 d. gautas VATESI raštas su Tarpatautinė atominės energijos agentūra (toliau – TATENA) ekspertų ataskaita, kurioje pateiktos išvados ir pastabos dokumentams. Gruodžio 3 d. surengtas susitikimas su VATESI, IAE ir tiekėju komentarų ir atsakymų svarstymui ir aptarimui.
- Vykdant projekto „Radioaktyviųjų metalo atliekų pirminio apdorojimo komplekso įrengimas 130/2 pastate“ įgyvendinimą, 2021 m. IAE suderino vėdinimo sistemų modernizavimo įrangos pirkimo dokumentaciją su Centrine projektų valdymo agentūra (toliau – CPVA), ir gruodžio 14 d. paskelbė konkursą.
- Kovo 5 d. su galutine VATESI patvirtinta technine specifikacijos versija buvo inicijuota nauja rinkos tyrimų procedūra gamybinių atliekų „poligone“ sukauptų labai mažo aktyvumo kietųjų radioaktyviųjų atliekų radiologinio poveikio aplinkai kompleksinio tyrimo paslaugų pirkimui. Gegužės 14 d. IAE paskelbtas atliekų, sukauptų IAE pramoninių atliekų poligone, sąlyginių nebekontroliuojamų radioaktyvumo lygių nustatymo paslaugų pirkimas. Rugsėjo 9 d. pasirašyta sutartis su teikėju pasirašyta.

P.2 programa. Objektų išmontavimas / nugriovimas ir aikštelės rekultivavimas

Tikslas – sukurti technologijas IAE įrangos išmontavimui, parengti projektinę dokumentaciją, pasiruošti ir saugiai vykdyti IAE įrangos išmontavimą ir dezaktyvavimą bei nebereikalingų pastatų nugriovimo darbus, atlikti aikštelės rekultivavimo darbus.

Šiai programai priklauso 1-ojo ir 2 blokų reaktoriaus įrenginių išmontavimas, IAE technologinės įrangos bei sistemų išmontavimo ir pradinio atliekų apdorojimo, statinių nugriovimo bei aikštelės rekultivavimo projektai.

IAE reaktorių išmontavimo darbai „geografiškai“ yra padalinti į zonas R1, R2 ir R3. R1 zona apima viršutinę pagrindinio cirkuliacijos kontūro įrangą, R2 zona yra pagrindinio cirkuliacijos kontūro apatinė įranga, o R3 zona yra reaktoriaus šerdis (grafito klojinys ir jį supančios metalo konstrukcijos su užpildais):

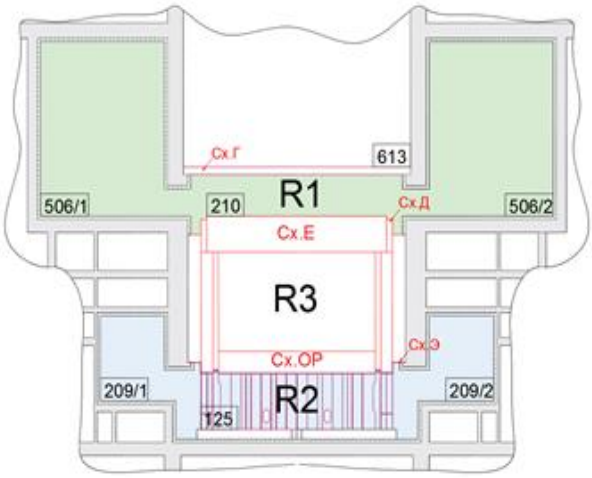

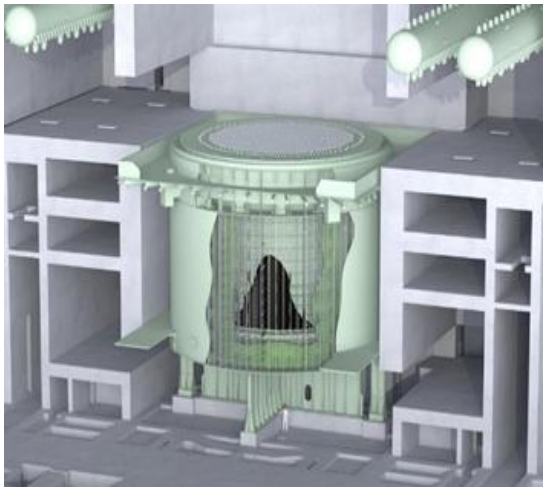

Pagrindiniai pasiekimai programoje per 2021 m.:

- Liepos 9 d. VATESI suderino 1-o bloko R1 ir R2 zonų išmontavimo techninį projektą ir Saugos analizės ataskaitą su sąlyga, kad per 12 mėnesių IAE turi įdiegti projekto nuotoliniu būdu valdomą įrangą (robotą), taip pat įstrigusių grafito komplektų ištraukimo procedūra ir jos saugos pagrindimas turės būti suderinti su VATESI.
- Balandžio 12 d. „2-ojo bloko reaktoriaus įrenginio išmontavimas (R1 ir R2 zonos)“ Poveikio aplinkai vertinimo ataskaita (toliau - PAVA) suderinta su VATESI ir Aplinkos apsaugos agentūrai (toliau – AAA), balandžio 28 d. AAA informavo kaimynines valstybes (Baltarusiją, Lenkiją ir Latviją) dėl planuojamos veiklos. Visi klausimai su Lenkija ir Latvija išspręsti.
- Patikslinti inžinerinių paslaugų (R3D.01) ir Techninės paramos grupės paslaugų (TSG.01) aprašai (Project Fiche) pagal sutartą pirkimo koncepciją: persvarstyta paslaugų apimtis ir padidintas šių paslaugų pirkimų biudžetas, buvo pakoreguotas darbo grafikas. 2021 m. kovo 8 d. Europos Komisijai patvirtinus projekto R3D.01 aprašą, pakeista finansavimo sutartis pasirašyta kovo 30 d.. Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje R3D pirkimas paskelbtas gegužės 27 d., Gruodžio 8 d. buvo atplėšti konkurso pasiūlymai. Pradėtas pasiūlymų vertinimas. Vertinimo procedūra turėtų trukti iki 2022 m. II ketvirtį, o sutartis su potencialiu rangovu būtų pasirašyta 2022 m. rugpjūčio mėn.

- Rugsėjo 30 d. VATESI suderino A2 nuklidinio vektoriaus nustatymo ataskaitą.
- Balandžio 27 d. VATESI patvirtino „A1 bloko išmontavimas“ techninį projektą ir Saugos analizės ataskaitą.
- Nenaudojamų IAE pastatų nugriovimas - 2021 m. kovo 3 d. paskelbtas 75, 75a, 3, 4, 4a, 5, 6, 6a, 7, 13, 140/3 pastatų griovimo darbų su projektavimu pirkimas. Rugpjūčio16 d. pasirašytos 75 ir 75a, 161 ir 161/1, 140/3 pastatų griovimo ir „cheminė apsauga“ komplekso griovimo sutartys. Nugriauti 4 statiniai šiame komplekse (4a, 5, 6, 7). Gegužės 20 d. paskelbtas konkursas 129 pastato griovimui, IAE saugomos teritorijos apsaugos perimetro ir galerijos į 130/2 pastatą rekonstravimo projektavimo ir statybos darbų atlikimui Rugsėjo 29 d. „129 pastato griovimo, apsaugos perimetro ir 130 pastato rekonstravimo projektavimo ir darbų atlikimo“ sutartis perduota pasirašyti UAB „Vilniaus BDT“.
- 2021 m. išmontuota **3 429** tonos IAE įrangos (planas 3 315 tonos), taip pat išardyta **4 200** tonų gelžbetonio konstrukcijų (planas 4 000 tonos).

P.3 programa. Panaudoto branduolinio kuro tvarkymas

Tikslas – saugiai tvarkyti, iškrauti, transportuoti į saugojimo vietas visą IAE abiejuose blokuose esantį panaudotą branduolinį kurą ir užtikrinti jo saugojimą, pašalinti branduolinio kuro nuolaužas iš abiejų blokų išlaikymo baseinų dugno.

Pagrindiniai pasiekimai programoje per 2021 m.:

- Iš IAE 1-ojo ir 2-ojo blokų branduolinio kuro išlaikymo baseinų buvo iškrauta **301** panaudoto branduolinio kuro rinklių, kurios buvo patalpintos į **15** konteinerius, kurie išvežti saugojimui į LPBKS: iš viso iki 2021 m. gruodžio 31 d. į naująją saugyklą pervežti **187** konteineriai su **15 524** PBKr.
- Vasario 5 d. IAE suderinus ir patvirtinus darbo projektą, rangovas pagamino įrangą, o gegužės 6 d. atlikti jos gamykliniai bandymai. Rugpjūčio 12 d. branduolinio kuro nuolaužų surinkimo ir pašalinimo įranga buvo pristatyta į IAE aikštelę, o rugsėjo 6 d. buvo įrengta ir suderino.
- Gegužės 11 d. iš IAE 1-jo bloko į laikinąją saugyklą buvo transportuotas paskutinis konteineris su pažeistu panaudotu branduoliniu kuru.

P.4 programa. Radioaktyviųjų atliekų tvarkymas

Tikslas – saugiai, efektyviai ir atsakingai sutvarkyti sukauptas ir IAE eksploatavimo nutraukimo metu susidarančias radioaktyviąsias atliekas.

Pagrindiniai programos eigos rodikliai iki 2021 m. pabaigos:

Apdorota radioaktyviųjų atliekų:

	Mato vnt.	Viso 2021 m. pabaigai
Atliekos, kurių radiologinių savybių vertės neviršija nebekontroliuojamųjų lygių (neradioaktyviosios atliekos)	m^3	49 741
Labai mažo radioaktyvumo atliekos apdorota be pakuotės	m^3	14 496
Mažo ir vidutinio radioaktyvumo atliekos apdorota be pakuotės	m^3	2705
Viso	m^3	66 943

Patalpinta į tarpines saugyklas ir saugyklas:

	Mato vnt.	Viso 2021 m. pabaigai	Liko patalpinti į saugyklas
Labai mažo radioaktyvumo atliekos patalpintos į tarpines saugyklas su pakuote	m^3	12 939	-
Labai mažo radioaktyvumo atliekos patalpintos į saugyklas su pakuote	m^3	0	60 000
Mažo ir vidutinio radioaktyvumo atliekos, patalpintos į tarpines saugyklas su pakuotėmis	m^3	27 016	-
Mažo ir vidutinio radioaktyvumo atliekos, patalpintos į saugyklas su pakuotėmis	m^3	0	74 232
Kitos ilgaamžės radioaktyviosios atliekos, patalpintos į saugyklą be pakuotės	m^3	105	5 836
Viso	m^3	40 060	140 068

P.5 programa. Poeksploatacinė veikla

Tikslas – saugiai eksploatuoti ir prižiūrėti objektus iki jų išmontavimo / nugriovimo, efektyviai valdyti įmonės veiklai reikalingus energetinius išteklius.

Programai priklauso poeksploatacinė IAE sistemų ir įrangos priežiūra ir energetinių resursų valdymas.

Pagrindiniai programos eigos rodikliai per 2021 m.:

- Sunaudota **58 215** MWh elektros energijos, tai **7,4** proc. mažiau, nei buvo suplanuota metams. Vykdant pagal energetinių resursų taupymo programą numatytas priemones, 2021 m. įmonėje sunaudota 2 395 MWh mažiau elektros energijos (arba 4,0 proc.) palyginus su 2020 m.

- Sunaudota **67 636** MWh šilumos energijos, tai **3** proc. mažiau, nei buvo suplanuota metams. Vykdant pagal energetinių resursų taupymo programą numatytas priemones, 2021 m. įmonėje sunaudota 9 728 MWh daugiau šilumos energijos (16,8 proc.), palyginus su 2020 m.

II kryptis – saugiai ir tvarkyti radioaktyviąsias atliekas, užtikrinant, kad ateities kartos nepaveldėtų nepagrįstos radioaktyviųjų atliekų tvarkymo naštos

Nuo 2019 m. sausio 1 d. įmonė vykdė MRAS priežiūrą ir jos eksploatavimo nutraukimo projektą, giluminio radioaktyviųjų atliekų atliekyno įrengimo projektą, radioaktyviųjų atliekų surinkimą iš smulkiųjų atliekų darytojų ir radioaktyviųjų atliekų, rastų visoje Lietuvos teritorijoje, surinkimą ir tvarkymą.

2021 m. vasario 3 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybė patvirtino „2021–2030 metų branduolinės energetikos objektų eksploatavimo nutraukimo ir radioaktyviųjų atliekų tvarkymo plėtros programą“, kurioje tęsiama ankstesnių nutarimų kryptis bei numatoma, kad panaudotas branduolinius kuras kartu su ilgaamžėmis radioaktyviomis atliekomis bus padėtas giluminiame radioaktyviųjų atliekų atliekyne. Įmonė pagal Vyriausybės patvirtintą radioaktyviųjų atliekų tvarkymo plėtros programą yra atsakinga už ilgaamžių radioaktyviųjų atliekų sutvarkymą ir saugojimą. Ilgaamžėms radioaktyviosioms atliekoms laikomos tokios, kurios savo sudėtyje turi radionuklidų, kurių pusėjimo trukmė ilgesnė nei 30 metų (235U, 238U, 226Ra, 239Pu, 63Ni, 14C, 36Cl, 129I ir kt.), joms priskiriama;

- panaudotas branduolinis kuras,
- metalinės reaktorių konstrukcijos, kuro rinklių dalys ir valdymo strypai,
- reaktoriuje panaudotas grafitas,
- panaudoti jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniai (F klasės atliekos),
- kitos radioaktyviosios atliekos priskirtinos D ir E klasės atliekoms.

Šių uždavinių įgyvendinimui vykdoma P.6 programa „Galutinis ilgaamžių radioaktyviųjų atliekų tvarkymas“.

P.6 programa. Galutinio ilgaamžių radioaktyviųjų atliekų tvarkymo programa

Tikslas – saugiai surinkti, sutvarkyti ir saugoti ilgaamžes radioaktyviąsias atliekas, surinktas iš visos Lietuvos teritorijos, vykdyti MRAS eksploatavimo nutraukimą ir giluminio atliekyno įrengimo projektą.

MRAS eksploatavimo nutraukimas įgyvendinamas dviem etapais:

- Pirmojo etapo metu, vykdomi paruošiamieji darbai, t. y. reikalingų dokumentų saugyklos eksploatavimui nutraukti rengimas, įskaitant VATESI licencijos vykdyti MRAS eksploatavimo nutraukimą gavimą.
- Antrajame etape, planuojami saugyklos eksploatavimo nutraukimo darbai: infrastruktūros įrengimas, radioaktyviųjų atliekų išvežimas ir teritorijos sutvarkymas.

Giluminio atliekyno įgyvendinimas preliminariai planuojamas tokiais etapais:

- Žvalgybinio gręžinio vietos parinkimas ir gręžinio įrengimas (2019-2023 m.);

- Tyrimai žvalgybiniame gręžinyje, papildomų gręžinių vietos parinkimas (2024-2032 m.);
- Tyrimai papildomuose gręžiniuose, požeminės tyrimų laboratorijos vietos parinkimas (2033-2037 m.);
- Požeminės laboratorijos įrengimas, tyrimai požeminėje laboratorijoje, giluminio atliekyno vietos patvirtinimas (2038-2047 m.);
- Giluminio atliekyno projektavimas (2048-2057 m.);
- Giluminio atliekyno statyba ir pasiruošimas eksploatavimui (2058-2067 m.).

Iki 2023 m. planuojama parinkti vietą žvalgybiniam gręžiniui ir įrengti gręžinį. Šiam tikslui įmonėje reikia atlikti:

- pagrindinių atliekyno vietos atrankos kriterijų nustatymą;
- potencialių atliekyno įrengimui vietų socialinį-ekonominį vertinimą;
- potencialių tinkamų atliekyno įrengimui teritorijų pirminį įvertinimą;
- geofizinius (seisminius) tyrimus reprezentatyviose vietose;
- parengti žvalgybinių gręžinių aikštelės aprašą.

Pagrindiniai pasiekimai programoje per 2021 m.:

- gegužės 13 d. gauta MRAS eksploatavimo nutraukimo licencija.
- Siekiant supažindinti visuomenę su MRAS eksploatavimo nutraukimo veikla, rugsėjo 9 d. Ignalinos AE specialistai apsilankė Širvintų rajono savivaldybėje, Bartkuškyje, kur pristatė MRAS eksploatavimo nutraukimo projektą.
- Parengta giluminio atliekyno projekto viešinimo strategija.
- Parengta „Geologinės aplinkos tinkamumo giluminiam radioaktyviųjų atliekų atliekynui teritorinių geologinių tinkamumo kriterijų nustatymas“ galutinė ataskaita.
- Parengta Giluminio atliekyno įrengimo vietų socialinio-ekonominio vertinimo metodika.
- Pagal RSC pranešimą buvo surinktas ir sutvarkytas 1 rastas jonizuojantis šaltinis.
- Iš smulkiųjų atliekų darytojų pagal 3 sudarytas sutartis buvo priimtos ir sutvarkytos atliekos.

III strateginė kryptis – integruotis į tarptautinę BEO eksploatavimo nutraukimo rinką

Įmonė turi patirtį ir žinių, kurias būtų galima pritaikyti kituose BEO eksploatavimo nutraukimo ir radioaktyviųjų atliekų tvarkymo projektuose. Tačiau šiuo metu Įmonė neturi pakankamai laisvų žmogiškųjų resursų, kurių dėka galėtų skirti daugiau dėmesio paslaugų eksportui – prioritetas skiriamas pavestų įpareigojimų vykdymui. Vis gi mažesnio mąsto projektuose siekiama dalyvauti:

- Kartu su Latvijos partneriais Įmonė (kaip subrangovas) dalyvauja Salaspilio mokslinio reaktoriaus išmontavimo projekto parengimo projekte. Ekspertinių paslaugų teikimo sutartis su Latvijos užsakovu pasirašyta 2021 m., numatoma paslaugų tiekimo trukmė – ne mažiau kaip 2 metai.
- 2021 m. Įmonė kartu su Lietuvos energetikos institutu ir Valstybės mokslinių tyrimų instituto Fizinių ir technologijos mokslų centru pasirašė bendradarbiavimo susitarimą, siekiant kartu dalyvauti Europos branduolinių įrenginių eksploatavimo nutraukimo ir radioaktyviųjų atliekų tvarkymo projektuose.

Dar 2017 m. pasirašytos bendradarbiavimo su Suomijos techninių tyrimų centru (VTT) sutarties dėka įmonė turi galimybę pristatyti savo paslaugas, kartu su šiuo centru dalyvaudama įvairiuose projektuose. Siekiant plėsti galimų partnerių gretas, įmonės veikla pristatoma tarptautiniame lygmenyje, stebimi skelbimai apie planuojamus Europos Komisijos konkursus. Užmegzti ryšiai su potencialiais klientais, dalyvaujant įvairiuose renginiuose ir pristatant įmonės galimybes BEO eksploatavimo nutraukimo, radiologinio apibūdinimo, radioaktyviųjų atliekų tvarkymo srityse.

- Kaip pramoninis Suomijos techninio ir mokslinio centro (VTT) partneris įmonė dalyvauja Suomijos vyriausybės finansuojame projektuose EcoDeco (ECOsystem for DECOmmissioning) ir SAFIR (SAfety of Finland Reactors). Siekiant plėsti galimų partnerių gretas, Įmonės veikla pristatoma tarptautiniame lygmenyje, nuolat stebimi skelbimai apie planuojamus ES konkursus. Įmonė kartu su LEI yra pateikusi paraiškas ir tikisi panaudoti savo galimybes teikiant konsultacijas bei būnant inovacijų bandymų vieta.
- Įmonė dalyvauja OECD/NEA tarptautinėje BEO eksploatavimo nutraukimo programoje, kurios metu įvairių pasaulio šalių atstovai dalinasi eksploatavimo nutraukimo srityje įgyta patirtimi. Šios programos apimtyje įmonė dalyvauja robotizuotų ir nuotolinių sistemų naudojimo eksploatavimo nutraukimo procesuose vertinime, siekiant nustatyti galimus minėtų sistemų naudojimo privalumus ir trūkumus.

Įmonės darbuotojai nuolat dalyvauja TATENA organizuojamuose renginiuose, kaupia žinias ir dalinasi savo patirtimi. Dėl COVID-19 pandemijos. 2021 m. renginiai vyko nuotoliniu būdu, juose dalyvavo 37 darbuotojai.

REIKŠMINGI ĮVYKIAI

ATASKAITINIS LAIKOTARPIS

Ataskaitinis laikotarpis	
2021 m. I ketvirtis	**Įvykai**
	Sausio **27** d. suderinta su VATESI „šaltųjų“ bandymų programos įvykdymo ataskaita (B19-2 projektas). Sausio **27** d. paskelbtas „Viešinimo plano ir informacijos apie giluminio radioaktyviųjų atliekų atliekyno įrengimo projektą parengimo (projekto viešinimo) paslaugos“ pirkimas. Vasario **19** d. iš IAE 2-jo energijos bloko į laikinąją saugyklą buvo išvežtos paskutinės nepažeisto panaudoto branduolinio kuro rinklės. Vasario **18** d. VĮ IAE paskelbtas labai mažai radioaktyvių atliekų atliekyno pirmojo modulio radioaktyviųjų atliekų pakuočių dėjimo darbų pirkimas. Kovo **3** d. paskelbtas 161, 161/1, 75, 75a, 3, 4, 4a, 5, 6, 6a, 7, 13, 140/3 pastatų griovimo darbų su paprojektavimu pirkimas. Kovo **12** d. paskelbtas Giluminio atliekyno įrengimo bendrųjų saugos kriterijų parengimo pirkimas. Kovo **15** d. suderinta atnaujinta Saugos analizės ataskaita, atlikti pakeitimai / parengtos eksploatavimo instrukcijos. (B19-2 projektas).
2021 m. II ketvirtis	
	Balandžio **27** d. VATESI patvirtino projekto „A1 bloko išmontavimas“ techninį projektą ir Saugos analizės ataskaitą. Gegužės **4** d. VATESI patvirtino patikslintą Kietųjų radioaktyviųjų atliekų perdirbimo ir saugojimo komplekso deginimo sistemos „karštųjų“ bandymų vykdymo ataskaitą. Gegužės **11** d. iš IAE 1-jo bloko į laikinąją saugyklą buvo transportuotas paskutinis konteineris su pažeistu panaudotu branduoliniu kuru. Gegužės **12** d. gautas Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos, prie LR aplinkos ministerijos, komisijos pasirašytas „Branduolinės energetikos objekto statinio (-ių) statybos užbaigimo aktas (B19-2)“. Gegužės **13** d. gauta MRAS eksploatavimo nutraukimo licencija. Gegužės **20** d. paskelbtas konkursas 129 pastato griovimui, IAE saugomos teritorijos apsaugos perimetro ir galerijos į 130/2 pastatą rekonstravimo projektavimo ir statybos darbų atlikimui. Birželio **23** d. iš 2-jo bloko išvežtas pirmas konteineris, į kurį patalpinta 18 pažeisto panaudoto branduolinio kuro rinklių.
2021 m. III ketv.	Įvykiai

	Liepos **8** d. VATESI patvirtino B3/4 komplekso atnaujintos „karštųjų“ bandymų programos vykdymo ataskaitą. Rugpjūčio **10** d. buvo išsiųsta į VATESI A2 nuklidinio vektoriaus nustatymo ataskaita, o rugsėjo 30 d. suderinta su VATESI. Rugsėjo **30** d. A2 nuklidinio vektoriaus nustatymo ataskaita suderinta su VATESI.
2021 m. IV ketv.	Įvykiai
	Spalio **1** d. sėkmingai baigti naujos trijų tipų konteinerių tvarkymui esamoje LPBKS „karštoje“ kameroje įrangos bandymai. Lapkričio **17** d. sėkmingai įvykdyti pakartotiniai „šaltieji“ grafito tvarkymo įrangos (bunkerio-dozatoriaus) bandymai. Lapkričio **22** d. atliekyne išbandytas avarijų likvidavimo planas, ataskaita patvirtinta VATESI gruodžio 16 d. (B19-2 projektas) Lapkričio **26** d. patvirtinta įrangos, suprojektuotos ir pagamintos trijų tipų konteinerių tvarkymui esamoje LPBKS „karštoje“ kameroje, priėmimo bandymų programos atlikimo ataskaita. Gruodžio **21** d. IAE pateikė VATESI atnaujintą paraišką dėl eksploatavimo nutraukimo licencijos. Gruodžio **23** d. su VATESI buvo suderinta ir partvirtinta baigiamoji ataskaita „"LPBKS esamos „karštosios“ kameros modifikacija trijų tipų konteinerių tvarkymui“.
PO -ATASKAITINIS LAIKOTARPIS	
2022 m. I ketv.	Įvykiai
	Sausio **21** d. VATESI patvirtino radioaktyvių atliekų tvarkymo komplekso galutinė saugos analizės ataskaitą. Nuo sausio **21** d. įsigaliojo sutartis dėl giluminio radioaktyviųjų atliekų atliekyno įrengimo Lietuvoje bendrųjų saugos kriterijų parengimo laimėtoja Suomijos įmone „Posiva Solutions Oy**“.** Sausio **26** d. UAB „GCERT BALTIC“ auditoriai atliko VĮ IAE vadybos sistemos sertifikavimo pagal ISO 9001:2015 standartą auditą, kurio metu jokių neatitikčių nenustatyta. Vasario **3** d. paskelbtas ERPB klientų elektroninių pirkimų portale ECEPP *Bendrasis pranešimas apie pirkimą*. *(*1-ajame ir 2-ajame energijos blokuose esančių technologinių įrenginių garo būgnų-separatorių ir susijusių sistemų išmontavimas).

ĮMONĖS VEIKLOS IR FINANSINIŲ RODIKLIŲ ANALIZĖ

ĮMONĖS VEIKLOS RODIKLIAI

Saugos rodikliai 2019-2021 m.:

		2019 m.	2020 m.	2021 m.
Pirmojo ir aukštesnio lygio įvykių pagal INES skalę skaičius		0	0	**0**
Darbuotojų saugos ir sveikatos užtikrinimas	Viršyta leistina apšvitos dozė darbuotojams, *vnt.*	0	0	**0**
	Sunkių / mirtinų įvykių dėl darbdavio kaltės skaičius, *vnt.*	0	0	**0**
Aplinkos apsaugos užtikrinimas	Į orą išmestų radioaktyvių medžiagų aktyvumas (ne daugiau $2,4\times10^{15}$ Bq)	$5,5 \times 10^{9}$	$1,1 \times 10^{11}$	**$2,73 \times 10^{10}$**
	Į vandenį pašalintų radioaktyvių medžiagų aktyvumas (ne daugiau $1,7\times10^{14}$ Bq)	$6,3 \times 10^{10}$	$6,45 \times 10^{10}$	**$3,1 \times 10^{10}$**

Veiklos rodikliai 2019-2021 m.:

		2019 m.	2020 m.	2021 m.
Panaudoto branduolinio kuro iškrovimas, *vnt.*	Konteineriai	49	37	**15**
	PBKr[14]	4 459	2 998	**301**
IAE įrangos išmontavimas, *tonų*		4 4 56	4 212	**3 429**
Metalo konstrukcijų ir gelžbetonio		1 440	3 579	**4 200**
IAE radioaktyviųjų atliekų tvarkymas, m^3	Bendras galutinai apdorotų atliekų kiekis	6 935	8 809	**9 038**
	A klasės KRA[15] apdorojimas	3 047	3 069	**2 399**
	B ir C klasių KRA apdorojimas	164,8	59,7	**242,7**
	D ir E klasių KRA apdorojimas	20,4	33,9	**50,7**
	B ir C klasių SRA[16] apdorojimas	0	75,9	**275**

[14] panaudoto branduolinio kuro rinklė
[15] kietosios radioaktyviosios atliekos
[16] skystosios radioaktyviosios atliekos

		2019 m.	2020 m.	2021 m.
	Talpinimas į saugyklas	44,9	103,2	**1 854**
Darbuotojų skaičius[17]		1 837	1 800	**1 744**
Energijos sunaudojimas, *MWh*	Elektros energijos	61 962	61 610	**58 192**
	Šilumos energijos	62 005	57 908	**67 636**
Radioaktyviųjų atliekų tvarkymas visoje Lietuvos teritorijoje	Pagal RSC pranešimus surinkti jonizuojantys šaltiniai, *vnt.*	4	1	**1**
	Iš smulkiųjų atliekų darytojų priimti jonizuojantys šaltiniai, *vnt.* (radioaktyviosios atliekos, m^3)	91 vnt.	Pagal 10 sutarčių	**Pagal 6 sutartys**

FINANSINIAI RODIKLIAI

Pagrindiniai įmonės finansiniai rodikliai 2019-2021 m.:

	2019 m.	2020 m.	2021 m.	2020 – 2021 m. pokytis, *proc.*
Vidutinis darbo užmokestis, *eurais*[18]	1 647	1 723	**1 781**	Δ +3,4
Bendrasis finansavimas, *mln. eurų*	73,30	59,78	**59,45**	Δ -0,5
Finansavimo įsisavinimas, *proc.*	86,00	87,00	**87**	-
Bendrosios išlaidos, *mln. eurų*	73,00	59,78	**59,45**	Δ -0,5
Įmonės turtas, *mln. eurų*	580,82	530,87	**482,69**	Δ -9
Įmonės pajamos, *mln. eurų*	1,46	0,38	**2,918**	Δ +87

Apžvelgiant įmonės finansinius rodiklius, reikia atkeipti dėmesį į tai, kad pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. spalio 17 d. nutarimą Nr. 1042 įmonei privalomai netaikoma valstybės valdomų įmonių veiklos skaidrumo užtikrinimo gairių aprašo (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. liepos 14 d. nutarimas Nr. 1052) 14 punkto nuostata, įpareigojanti tvarkyti buhalterinę apskaitą pagal tarptautinius standartus, nes pagrindinė įmonės veikla negeneruoja teigiamų pinigų srautų (komercinė įmonės veikla sudaro nereikšmingą veiklos dalį, o gautos pajamos iš esmės skiriamos pagrindinei veiklai finansuoti, yra orientuota į viešojo (valstybės) intereso tenkinimą – specialiųjų įpareigojimų atlikimą, finansuojama valstybės ir tarptautinės

[17] 2019 m. gruodžio 31 d. duomenimis
[18] duomenų palyginimui 2017 ir 2018 m. vidutinis darbo užmokestis taip pat padaugintas iš 2019 m. sausio 1 d. įvesto koeficiento 1,289

paramos lėšomis ir vykdoma sąnaudų kompensavimo principu. Todėl tarptautinių standartų taikymas neproporcingai padidintų administracinę naštą ir buhalterinės apskaitos kaštus.
Įmonės apskaitos politikoje specialiųjų įpareigojimų finansinė informacija nėra atskirta ir atskirai neapskaitoma – IAE eksploatavimo nutraukimo kaina[19] įmonės balanse nerodoma, kaip neapibrėžti įsipareigojimai dėl šių veiklos ypatumų:

- pagrindinė įmonės vykdoma veikla negeneruoja teigiamo pinigų srauto, nes yra orientuota į viešojo intereso tenkinimą (specialiųjų įpareigojimų atlikimą),
- pagrindinė įmonės veikla yra finansuojama valstybės ir tarptautinės paramos lėšomis (skyriuje „Finansavimas“ išvardinti visi finansavimo šaltiniai), t. y. dotuojama,
- komercinė veikla sudaro nereikšmingą veiklos dalį (nereikalingo turto pardavimas, transporto paslaugų teikimas, statinių nuoma ir kita ūkinė bei investicinė veikla) finansiniuose duomenyse nėra atskirta nuo specialiųjų įpareigojimų, nes sudaro mažiau negu 1 proc. nuo jos apimties),
- IAE eksploatavimo nutraukimo metu bus likviduojama didžioji dalis įmonės šiuo metu valdomo turto,
- didžioji įmonės turto dalis po IAE eksploatavimo nutraukimo negalės būti parduota ar kitaip realizuota, t. y. turtas iš esmės bus nelikvidus,
- įmonės valdymo organai neplanuoja perleisti viso ar dalies įmonės turto privačiam subjektui arba leisti investuoti į įmonę privačiam subjektui, norint gauti pajamų.

Balansas. Įmonės finansiniai duomenys (balansas) 2019-2021 m. laikotarpiui, *tūkst. eurų*:

Eil. Nr.	Straipsnis	2019 m.	2020 m.	2021 m.	
	Turtas				
A.	**Ilgalaikis turtas**	**291 898**	**243 375**	**208 307**	**Δ -14,4**
1.	**Nematerialusis turtas**	**515**	**508**	**521**	**Δ +2,6**
	Programinė įrangą	513	458	441	
	Koncesijos, patentai, licencijos, prekių ženklai ir panašios teisės	-	21	51	
	Kitas nematerialus turtas	2	29	29	
2.	**Materialusis turtas**	**259 783**	**221 273**	**193 727**	**Δ -12,4**
	Pastatai ir statiniai	128 908	122 452	128 317	
	Mašinos ir įranga	81 739	61 125	40 210	
	Transporto priemonės	528	462	453	
	Kita įrangą, prietaisai, įrankiai ir įrenginiai	5 013	3 426	2 178	
	Sumokėti avansai ir vykdomi materialiojo turto statybos darbai	43 595	33 808	22 569	
3.	**Finansinis turtas**	**31 313**	**21 324**	**13 816**	**Δ -35**
	Kitas finansinis turtas	31 313	21 324	13 816	

[19] pagal šiuo metu galiojantį GENP – 3,3 mln. eurų, įskaitant infliaciją ir rizikas

Eil. Nr.	Straipsnis	2019 m.	2020 m.	2021 m.	
4.	**Kitas ilgalaikis turtas**	**287**	**270**	**243**	**Δ -10**
	Kitas turtas	287	270	243	
B.	**Trumpalaikis turtas**	**288 810**	**287 338**	**274 204**	**Δ -4,6**
1.	**Atsargos**	51 929	**37 651**	**21 527**	**Δ -42**
	Žaliavos, medžiagos ir komplektavimo detalės	51 919	37 278	20 712	
	Sumokėti avansai	10	374	815	
2.	**Per vienerius metus gautinos sumos**	**200 269**	**209 969**	**219 081**	**Δ +4,3**
	Pirkėjų įsiskolinimas	64	35	13	
	Kitos gautinos sumos	200 205	209 934	219 068	
3.	**Trumpalaikės investicijos**	20 000	**29 999**	**7 508**	**Δ -75**
4.	**Pinigai ir pinigų ekvivalentai**	16 613	**9 718**	**26 088**	**Δ +168**
C.	**Ateinančių laikotarpių sąnaudos ir sukauptos pajamos**	**113**	**152**	**182**	**Δ +20**
	Turto iš viso	**580 821**	**530 865**	**482 693**	**Δ -9**
	Nuosavas kapitalas ir įsipareigojimai				
D.	**Nuosavas kapitalas**	**20 380**	**19 791**	**18 689**	**Δ -5,6**
1.	**Įmonės savininko kapitalas**	**565 307**	**565 307**	**565 307**	-
2.	**Turtą, kuris pagal įstatymus gali būti tik valstybės nuosavybė, atitinkantis kapitalas**	-	-	-	
3.	**Centralizuotai valdomą valstybės turtą atitinkantis kapitalas**	-	-	-	
4.	**Perkainojimo rezervas(rezultatai)**	-	-	-	
5.	**Rezervai**	-	-	-	
6.	**Nepaskirstytasis pelnas (nuostolis)**	**(544 928)**	**(545 516)**	**(546 618)**	**Δ -0,2**
	Ataskaitinių metų pelnas(nuostoliai)	(1 042)	(589)	(1 102)	
	Ankstesniųjų metų pelnas(nuostoliai)	(543 886)	**(544 928)**	**(545 516)**	
E.	***Dotacijos, subsidijos***	**480 972**	**438 029**	**395 276**	**Δ -9,7**
F.	***Atidėjiniai***	**71 449**	**65 049**	**59 459**	**Δ -8,6**
	Kiti atidėjiniai	71 449	65 049	59 459	
G.	***Mokėtinos sumos ir įsipareigojimai***	**7 994**	**7 877**	**9 144**	**Δ +16**
1.	**Po vienerių metų mokėtinos sumos ir ilgalaikiai įsipareigojimai**	-	-	-	

Eil. Nr.	Straipsnis	2019 m.	2020 m.	2021 m.	
2.	**Per vienerius metus mokėtinos sumos ir trumpalaikiai įsipareigojimai**	**7 994**	**7 877**	**9 144**	**Δ +16**
	Gauti avansai	61	60	131	
	Skolos tiekėjams	3 009	1 918	2 470	
	Su darbo santykiais susiję įsipareigojimai	4 871	5 875	6 523	
	Kitos mokėtinos sumos ir trumpalaikiai įsipareigojimai	52	24	20	
H.	**Sukauptos sąnaudos ir ateinančių laikotarpių pajamos**	**27**	**120**	**125**	**Δ +4,2**
	Nuosavo kapitalo ir įsipareigojimų iš viso:	**580 821**	**530 865**	**482 693**	**Δ -9**

Pagrindinės finansinių rodiklių kitimą lėmusios priežastys:

- Ilgalaikio turto nusidėvėjimas;
- Ilgalaikio finansinio turto sumažėjimą sąlygojo taip pat ir Vyriausybės vertybinių popierių išpirkimo datos suėjimas – 2022 m. sausio 31 d. šių vertybinių popierių vertė buvo perkelta į trumpalaikes investicijas,
- Atidėjinio IAE eksploatavimo nutraukimui iš nuosavų lėšų diskontavimas iki dabartinės vertės.

Pelningumas ir turto nuvertėjimas

Vadovaujantis 23 Verslo apskaitos standarto „Turto nuvertėjimas“ nuostatomis, 2009 m. įmonėje pirmą kartą buvo atliktas ilgalaikio turto nuvertėjimo vertinimas, turint aiškų turto nuvertėjimo požymį – sustabdžius IAE reaktorius, pradėtas vykdyti IAE eksploatavimo nutraukimas, nebegaminama elektros energija ir nebus gaunama pajamų. Kasmet įmonėje atliekamas turto nuvertėjimo vertinimas, kurį labiausiai paveikia ruošiamų nugriauti pastatų bei statinių įvertinimas. Kitos turto grupės: mašinos, įrengimai, kita įranga ir prietaisai nuvertinami, atsiradus nuvertėjimo požymiams: kai jie daugiau nebenaudojami eksploatacijos nutraukimo procese ir nėra galimybės juos pritaikyti kitur. Kita vertus, įmonėje yra turto, kuris didžiąja dalimi įsigytas iš dotacijų lėšų. Šis unikalus turtas nebuvo nuvertintas (tai panaudoto branduolinio kuro saugyklos, kuro saugojimo aikštelės). Taip pat nenuvertinti įsigyti iš dotacijų lėšų objektai, kurie dar bus naudojami įmonėje ir turi rinkos vertę (pvz. automobiliai, gamtos apsaugos objektai).

Balanso rodikliai

	2019 m.	2020 m.	2021 m.
Kapitalo grąžos rodikliai, *proc*.			
Kapitalo grąža (ROA)	-0,2	-0,1	**-0,2**
Nuosavo kapitalo grąža (ROE)	-4,6	-3,0	**-5,9**
Įdarbinto kapitalo grąža (ROCE)	-3	-1	**-2**
Kapitalo pakankamumo ir likvidumo rodikliai, santykinis dydis			
Bendras likvidumo koeficientas (Current ratio)	36,13	36,48	**29,99**
Kritinis likvidumo koeficientas (Quick ratio)	29,63	31,7	**27,63**
Apyvartumo rodikliai, santykinis dydis			
Turto apyvartumas	0	0	**0**
Ilgalaikio turto apyvartumas	0	0	**0**
Nuosavo kapitalo apyvartumas	0,02	0,01	**0,01**
Pelningumo rodikliai, *proc*.			
EBITDA marža	9 658	13 178	**19 081**
Tipinės veiklos pelno marža	-229	-213	**-644**
Grynojo pelno marža	-330	-251	**-679**
Kiti rodikliai			
Bendrojo likvidumo koeficientas	36,1	36,5	**30,0**
Nuosavo kapitalo ir turto santykis proc.	3,5	3,7	**3,9**
Įsiskolinimo koeficientas	0,01	0,01	**0,02**
Dividendai	0	0	**0**

Įmonės pajamos

Įmonės pajamas sudaro pajamos už parduotą nebereikalingą IAE turtą, nuomą, investicinę, ūkinę veiklą ir kt. 2021 m. gautų įmonės pajamų struktūra, *proc*.

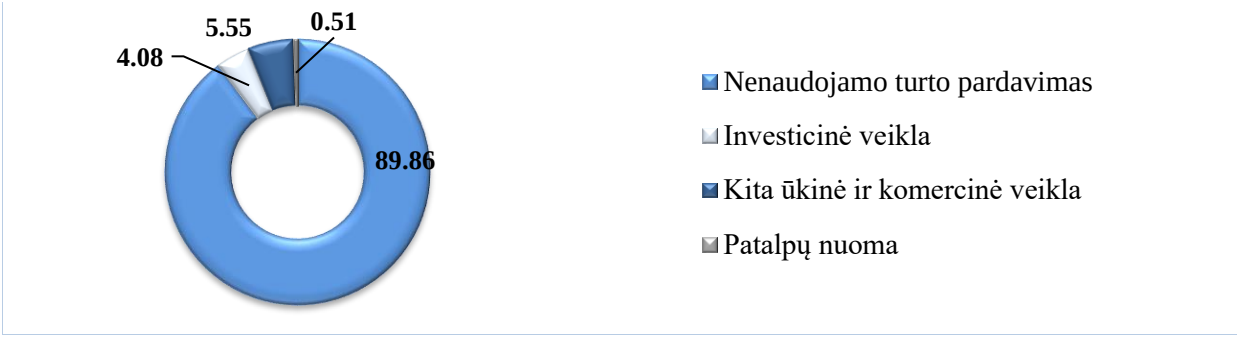

Nuo 2020 metų lapkričio mėn., vadovaujantis Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2020 m. lapkričio 25 d. įsakymu Nr. 1-386 „Dėl lėšų gautų už valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės parduotą turto pervedimą“, pajamas už parduotą ilgalaikį ir trumpalaikį turtą įmonė perveda į Lietuvos Respublikos valstybės iždo specialiąją sąskaitą, atidarytą Lietuvos Respublikos finansų ministerijos Lietuvos banke ir skirtą ilgaamžių radioaktyviųjų atliekų giluminiam atliekynui įrengti ir radioaktyviosioms atliekoms tvarkyti. Likusios pajamos naudojamos kaip apyvartinės lėšos įmonės metinei veiklai.

Didžiausią pajamų dalį įmonė gauna parduodama nebereikalingą trumpalaikį ir ilgalaikį turtą. Išmontavus nereikalingą neužterštą IAE įrangą arba nukenksminus užterštą įrangą iki nekontroliuojamo radiaciniu požiūriu (O) lygio ir patikrinus užterštumą radiologinių matavimų įrenginyje (B10), ji parduodama viešai skelbiamuose aukcionuose. Dėl nepalankių rinkos kainų įmonės vadovybės sprendimu metalo laužas 2020 m. nebuvo parduodamas. Kadangi pajamos už parduotą metalo laužą sudaro didžiausią įmonės gautų pajamų šaltinį, 2021 m. įmonės gautos pajamos padidėjo 87 proc., palyginus su 2020 m.

Parduodant nereikalingą trumpalaikį ir ilgalaikį turtą, 2021 m. buvo gauta 2 622 848 eurų, tai sudarė 89,86 proc. nuo visų gautų pajamų, kai tuo tarpu 2020 m. įmonė pardavė nereikalingo trumpalaikio ir ilgalaikio turto, įskaitant metalo laužą, už 76 eurus, t.y. 0,002 proc. visų gautų pajamų. 2021 m. iš investicinės veiklos įmonė uždirbo 119 307 eurų (4,08 proc.), nuomojant patalpas 15 240 eurų (0,51 proc.). Palyginimui, 2020 m. iš investicinės veiklos įmonė uždirbo 126 733 eurus (8,53 proc. visų gautų pajamų), nuomojant patalpas – 24 580 eurus (6,4 proc.) Pajamos už kitą ūkinę veiklą (suspausto oro tiekimą, transporto, mokymo paslaugas, laikiną jonizuojančių šaltinių priėmimą ir saugojimą ir kt.) 2021 m. sudarė 162 258 eurų (5,55 proc.), o 2020 m. – 234 382 eurų (60,63 proc.) visų įmonės gaunamų pajamų).

Įmonės gautos pajamos 2019-2021 m., *mln. eurų*:

Pajamos	**2019 m.**	**2020 m.**	**2021 m.**
Parduotas nebereikalingas turtas	0,994	0,000076	**2,622**
Investicinė veikla	0,124	0,127	**0,119**
Nuoma	0,021	0,025	**0,015**
	2019 m.	**2020 m.**	**2021 m.**
Kita	0,316	0,234	**0,162**
Iš viso gauta pajamų	**1,46**	**0,38**	**2,918**

Įmonės pajamos sistemingai augo nuo 2016 m., tačiau nuo 2019 m. dėl nepalankių rinkos kainų buvo nuspręsta neparduoti metalo laužo, tai turėjo didžiausią įtaką įmonės pajamų sumažėjimui 2020 metais.

Įmonės gautos pajamos 2016-2021 m., *mln. eurų*:

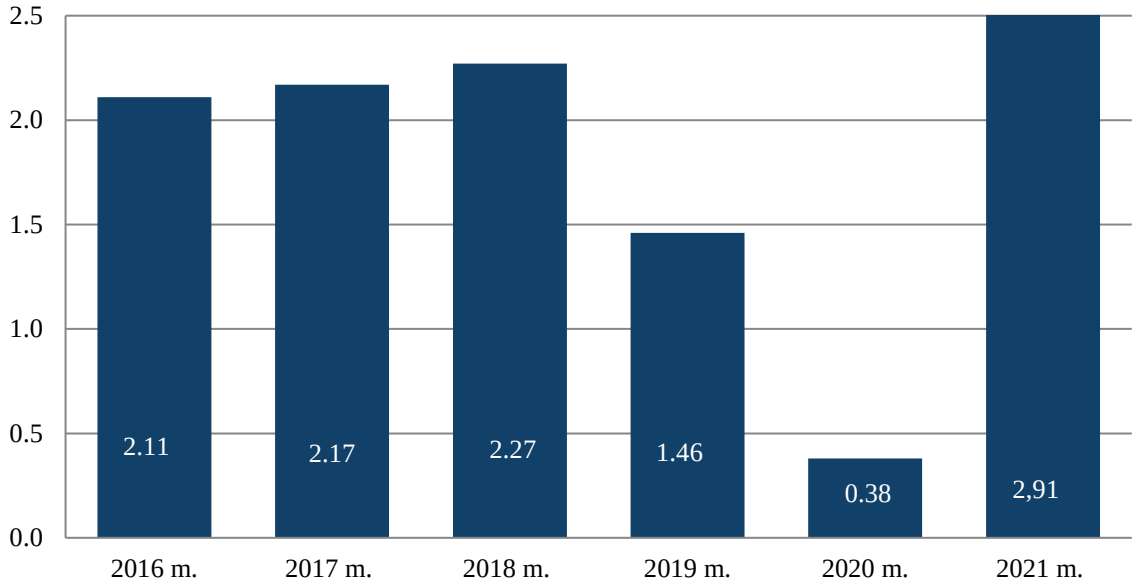

Pelno (nuostolių) ataskaita

Pelno (nuostolių) rodikliai 2019-2021 m., *eurais*:

	2019 m.	2020 m.	2021 m.	2019-2021 m. pokytis, *proc.*
Pardavimai	315 806	234 382	162 258	**Δ -30,8**
Kita veikla	1 045 667	297 152	1 273 878	**Δ +328**
Tame tarpe užpajamuotas metalo laužas ir kitos pajamos	1 025 065	272 572	1 258 638	**Δ +361**
Tame tarpe nuoma	20 602	24 580	15 240	**Δ -38%**
Investicinė veikla	126 028	126 734	119 307	**Δ -5,9**

Pardavimai sumažėjo dėl COVID -19 pandemijos, nebuvo organizuojamos ekskursijos į VĮ IAE ir sumažėjo atliekamų paslaugų kiekis.

Dividendai

2020 m. pabaigoje įmone turėjo 545 516 371 eurų nuostolių. Nepaskirstytų nuostolių suma 2021 m. pabaigoje padidėjo iki 546 618 681 eurų. Vadovaujantis 1994m. gruodžio 21 d. Lietuvos Respublikos Valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymo Nr.I-722 15 straipsnių įmonės veikla negeneruoja pelno ir yra dotuojama, ir įmonės veiklą yra nuostolinga, pelno įmoką į valstybės biudžetą neskaičiuojamą ir nemokamą.

Įmonės sąnaudos

Lentelėje pateikiama įmonės sąnaudų išsidėstymas pagal sąnaudų grupes ir 2019-2021 m., *tūkst. eurų*:

	2019 m.	2020 m.	2021 m.	2020-2021 m. pokytis, *proc.*
Bendrosios ir administracinės sąnaudos				
Darbo užmokesčiui	930	1 282	**1 263**	
Atostoginių kaupiniams	20	725	**472**	
Nusidėvėjimo	514	537	**598**	
Turto nuvertėjimo	78	738	**1 434**	
Mokesčiams	6	78	**22**	
Atidėjimų IAE eksploatavimo nutraukimui atstatymo	-1 311	-6 537	**-5 761**	
Konsultacinėms ir juridinėms paslaugoms	-	63	**67**	
Elektros energijai	976	1 420	**698**	
Šildymui	543	689	**884**	
Atlygiui valdybos nariams	36	40	**85**	
Kitos materialinės sąnaudos	221	1 984	**2 164**	
Iš viso	**1 857**	**1 019**	**1 926**	**Δ -89**
Kitos veiklos sąnaudos				
Trumpalaikio turto perleidimo	203	-	**554**	
Ilgalaikio turto pardavimo nuostolis	-	-	**-**	
Nuomos sąnaudos	25	12	**1**	
Kita	1	1	**1**	
Iš viso	**1 857**	**13**	**556**	**Δ -4 178**
Finansinės ir investicinės veiklos sąnaudos				
Delspinigiai, kitos sąnaudos	444	215	**176**	**Δ -18**
Valiutų kursų pasikeitimo				
Iš viso	**444**	**215**	**176**	**Δ -18**

Kadangi pagrindinės įmonės veiklos sąnaudos yra dotuojamos, o dotacijos patirtoms sąnaudoms kompensuoti apskaitoje pripažįstamos panaudotomis tokia dalimi, kiek patiriama sąnaudų, kurioms kompensuoti jos yra skirtos, ir tokia pat dalimi mažinama pelno (nuostolių) ataskaitos kompensuojamų sąnaudų straipsnio suma, todėl bendrosiose ir administracinėse sąnaudose atspindimos tik patirtų sąnaudų **nedotuojamos** sumos.

Įmonės sąnaudos 2020-2021 m., *tūkst. eurų:*

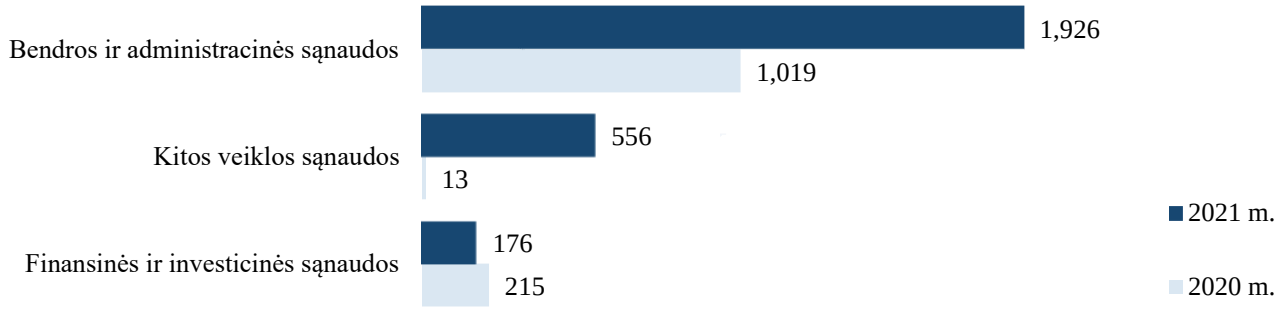

Pagrindinės sąnaudų pokyčių priežastys:

- Išaugo turto nuvertėjimo sąnaudos, nes vadovaujantis 9-ojo verslo apskaitos standarto „Atsargos“ nuostatomis, atsargos įvertintos grynojo galimo realizavimo verte;
- Šildymo sąnaudos padidėjo dėl išaugusios šildymo kainos rinkoje
- Kitos materialinės sąnaudos padidėjo, nes buvo daugiau paslaugų ir medžiagų įsigyjama iš nuosavų lėšų, taip pat 2021 m. nebuvo dotuojamos sąnaudos akcizo, žemės nuomos, aplinkos teršimo ir gamtos išteklių mokesčiams.
- 2021 m. bendrosios ir administracinės sąnaudos reikšmingai sumažėjo, nes buvo diskontuotas iki dabartinės vertės atidėjinys IAE eksploatavimo nutraukimui iš nuosavų lėšų.

2021 m. dotuojamos įmonės sąnaudos sudarė 97 622 tūkst. eurų (iš jų: 31 407 tūkst. eurų – nusidėvėjimo sąnaudos, 37 118 tūkst. eurų – darbo užmokesčio sąnaudos, 6 440 tūkst. eurų – elektros energijos ir šildymo sąnaudos, 22 657 tūkst. eurų – materialinės ir joms prilygintos sąnaudos (tarp jų konteineriams – 15 278 tūkst. eurų). Į šią suma įtrauktos sąnaudos specialiesiems įpareigojimams – Maišiagalos radioaktyviųjų atliekų saugyklos atliekų surinkimui, pradiniam apdorojimui, pervežimui bei paliktųjų / pamestųjų jonizuojančios spinduliuotės šaltinių tvarkymui visoje Lietuvos teritorijoje – vykdyti 600 tūkst. eurų (iš jų: 341 tūkst. eurų - darbo užmokesčio sąnaudos, 10 tūkst. eurų - nuomos sąnaudos, 196 tūkst. eurų paslaugos, 53 tūkst. eurų materialinės ir joms prilygintos sąnaudos).

2020 m. dotuojamos įmonės sąnaudos sudarė 112 039 tūkst. eurų, tai buvo 12,8 proc. daugiau nei 2021 m.

Užbalansiniai duomenys

Įmonė užbalansinėse sąskaitose apskaito trečiųjų asmenų turtą ir įsipareigojimus. 2020 m. gruodžio 31 d. duomenimis užbalansinėse sąskaitose buvo 127 tūkst. eurų, 2021 m. gruodžio 31 d. duomenimis – 187 tūkst. eurų.

Finansavimo panaudojimas

2021 m. įmonė IAE eksploatavimo nutraukimo veiklai panaudojo 41,9 mln. eurų IP lėšų, 2,8 mln. eurų iš TIENRF, 8,5 mln. eurų iš Lietuvos respublikos biudžeto (BF) ir 5,5 mln. eurų nuosavų lėšų. 2020 m. atitinkamai: 42,8 mln. eurų IP lėšų, 2,9 mln. eurų iš TIENRF, 7,2 mln. eurų iš BF ir 6 mln. eurų nuosavų lėšų. B3/4 komplekso ‚karštųjų' bandymų ataskaitų ir galutinės saugos analizės ataskaitos suderinimai su VATESI užsitęsė, todėl leidimo pramoninei eksploatacijai gavimas buvo nukeltas į 2022 m. (atitinkamai nukelti mokėjimai).

Finansavimo iš šaltinių panaudojimas 2019-2021 m. *mln. eurų*:

		2019 m.	2020 m.	2021 m.	2020 -2021 pokytis, *proc.*
Įmonėje panaudota lėšų iš viso		**72,98**	**59,78**	**58,72**	**Δ -1,7**
	Iš viso ES lėšų	59,406	46,30	**44,75**	
	Iš viso LT lėšų	13,574	13,48	**13,97**	
IAE eksploatavimo nutraukimui	IP	46,07	42,80	**41,95**	**Δ -2**
	TIENRF	13,33	2,90	**2,80**	**Δ -3,3**
	LR biudžetas (BF)	7,61	7,16	**8,49**	**Δ +19**
	Įmonės lėšos	5,5	5,98	**5,48**	**Δ -8,4**
IAE eksploatavimo nutraukimui iš viso		72,54	58,85	**58,72**	**Δ -0,2**
Kitai veiklai[20]	LR biudžetas (BF/NES VB)	0,268	**0,303**	**0,291**	**Δ -4**
	APVA	0,075	**0,565**	**0,311**	**Δ -45**
	NOR	-	**0,030**	**0,112**	**Δ +273**
	Įmonės lėšos	0,121	**0,031**	**0,011**	**Δ -65**
Kitai veiklai iš viso		0,464	0,930	**0,725**	**Δ -22**

2021 m. buvo skirta daugiau lėšų iš LR biudžeto (IP koofinansavimas), todėl buvo panaudota mažiau nuosavų lėšų. Sumažėjo lėšų panaudojimas iš APVA fondo dėl veiklos, susijusios su MRAS eksploatavimo nutraukimu- užsitęsė pirkimo procedūros ir atsidėjo sutarties pasirašymas ir darbų vykdymas.

[20] Ilgaamžių RA tvarkymui (paliktiesiems ir pamestiesiems jonizuojančios spinduliuotės šaltiniams tvarkyti, giluminio radioaktyviųjų atliekų atliekyno įrengimo projektui vykdyti; MRAS eksploatavimui ir eksploatavimo nutraukimu)– programai P.6

Įmonės lėšos, 2021 m. panaudotos šiai veiklai, sumažėjo, nes 2020 m. įmonės lėšomis buvo apmokėta darbo užmokesčio dalis, netinkama kompensuoti IP ir Lietuvos Respublikos biudžeto lėšomis.

Finansavimo IAE eksploatavimo nutraukimui panaudojimas 2019-2021 m., *tūkst. eurų*:

Įmonės išlaidos

Įmonėje kasmet rengiamas detalus metinis darbų planas, išlaidos jam finansuoti numatomos metinėje veiklos išlaidų sąmatoje, kuri tvirtinama Lietuvos Respublikos energetikos ministro įsakymu, gavus įmonės valdybos pritarimą. Vykdydama IAE eksploatavimo veiklą, įmonė iki 2014 m. išleido 718,3 mln. eurų. 2014 - 2022 m. duomenimis įmonės veiklos išlaidų sąmatos vykdymas sudaro apie 90 proc. numatyto plano.

Detalizuotos įmonės išlaidos 2019-2022 m., *mln. eurų*:

	2019 m.	2020 m.	2021 m.	2020-2021 m. pokytis, *proc.*
Darbo užmokesčiui	36,2	36,69	**37,82**	Δ +3
Infrastruktūriniams projektams	19,6	5,11	**2,60**	Δ -49
Prekėms, rangovų darbams ir paslaugoms	7,6	8,82	**8,80**	-
Energetiniams resursams	9,1	8,45	**9,37**	Δ +11
Mokesčiams	0,09	0,06	**0, 13**	Δ +112
MRAS eksploatavimo nutraukimui	0,07	0,57	**0,31**	Δ -46
Radioaktyviųjų atliekų tvarkymo saugumo didinimo projektai (Norvegijos finansinio mechanizmo lėšomis)	-	-	**0,05**	-
Giluminio radioaktyviųjų atliekų atliekyno projektas	0,03	0,06	**0,17**	Δ +183

Prekių, darbų, paslaugų pirkimai radioaktyviųjų atliekų surinkimo Lietuvos teritorijoje veiklai	0,02	0,02	**0,05**	**Δ +150**
Iš viso išlaidų, mln. eurų	**72,98**	**59,83**	**59,45**	
Išlaidų plano vykdymas, *proc.*	86	87	**87**	

2021 m. įmonė išleido daugiau lėšų energetiniams ištekliams dėl išaugusių kainų.

Išlaidos infrastruktūriniams projektams sumažėjo, nes neužbaigtas B3/4 projektas (užsitęsė dokumentų derinimas su VATESI, mokėjimas perkeltas į 2022 m.), taip pat dėl neužbaigtos pirkimo procedūros kol kas nesudaryta sutartis Mažo ir vidutinio aktyvumo trumpaamžių radioaktyviųjų atliekų paviršinis atliekyno statybai (B25 projektas) ir nepradėtos atliekyno B19-2 pakrovimo darbai "pirmosios kampanijos" metu.

Sumažėjo MRAS eksploatavimo nutraukimo veiklos išlaidos- dėl biudžeto didinimo ir dalyvio pretenzijos užsitęsė pirkimo procedūros ir atsidėjo sutarties pasirašymas ir vykdymas.

Įmonės išlaidų plano vykdymas 2016-2021 m.:

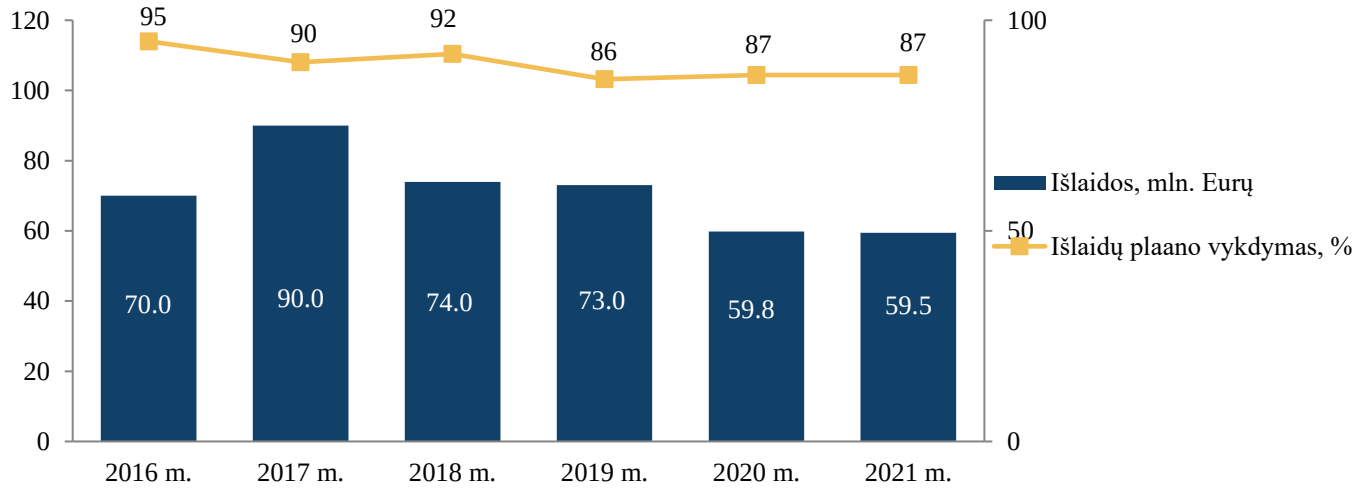

RIZIKŲ VALDYMAS

Efektyvus IAE eksploatavimo nutraukimo proceso įgyvendinimas yra susijęs su efektyviu rizikų valdymu. Remiantis ISO 31000, PMBOOK© standartais, TATENA rekomendacijomis rizikų valdymo srityje, įmonėje įdiegta korporatyvinė rizikų valdymo sistema, apimanti:

- Įmonės strateginių tikslų pasiekimo rizikų, kurios gali turėti įtakos įmonės strateginių tikslų įgyvendinimui ir reikšmingą poveikį viso IAE eksploatavimo nutraukimo vykdymui, valdymą;
- Procesų rizikų, kurios yra susijusios su nuolatine veikla pagal įmonės pagrindinius, valdymo ir palaikomuosius procesus, valdymą;
- Projektų rizikų, kurios kyla vykdant eksploatavimo nutraukimo investicinius, įrangos išmontavimo, panaudoto branduolinio kuro, radioaktyvių atliekų tvarkymo ir kt. projektus, valdymą.

Strateginių tikslų pasiekimo rizikų valdymas vykdomas, remiantis įmonės korporatyvinių rizikų valdymo instrukcijos reikalavimais. Šias rizikas valdo už strateginių tikslų įgyvendinimą atsakingi asmenys. Rizikų valdymas procesuose yra vykdomas pagal metodologiją, išdėstytą įmonės korporatyvinių rizikų valdymo instrukcijoje. Už šių rizikų valdymą yra atsakingi procesų vadovai. Rizikų valdymas projektuose vykdomas projekto rizikų valdymo grupėse, kurios sudaromos programos vadovo potvarkiu, ir yra reglamentuotas IAE eksploatavimo nutraukimo projektų valdymo instrukcijoje.

Korporatyvinės rizikų valdymo sistemos priežiūrą ir tobulinimą įmonėje vykdo rizikų valdymo skyrius. Aukščiausias rizikų valdymo organas – įmonės valdybos audito ir rizikų komitetas.

Pagrindinė rizikų valdymo veikla yra nukreipta į vykdomų eksploatavimo nutraukimo projektų rizikų mažinimą – valdomos rizikos, kurios turi įtaką projektų apimčiai, terminams ir sąnaudoms. Rizikų vertinimas atliekamas pagal galimą rizikų poveikį projektų tikslams. Įvertinimui pagal galimybes naudojami ne tik kokybiniai, bet ir kiekybiniai rizikų vertinimo metodai, jis atliekamas rizikų registro pagrindu. Kiekvieno projekto ir proceso rizikų registre apibrėžtos rizikos, įvertinta jų tikimybė ir poveikis, aprašytos valdymo priemonės, nustatytas atsakingas darbuotojas ir priemonių įgyvendinimo data. Projektams ir darbų paketams, kurių pradžia yra tolimoje ateityje, atliekamas preliminarus rizikų įvertinimas pagal standartizuotą metodą, naudojant koeficientus, kurie priklauso nuo projekto darbų sudėtingumo.
Šiuo metu aktualioms rizikoms visos galimos priežastys yra suskirstytos į 9 grupes:

Sritis	Rizikos apibūdinimas
Įmonės procesai	Rizikos, susijusios su įmonės procesais, veiklomis
Technologijos	Rizikos, susijusios su įrangos/technologijų naudojimu ir palaikymu
Personalas	Rizikos, susijusios su personalu
Finansavimas	Veiklos finansavimo apribojimo ar laikino/galutinio sustabdymo rizikos

Sritis	Rizikos apibūdinimas
Išoriniai veiksniai	Rizikos, susijusios su išorinėmis įmonės atžvilgiu priežastimis (gamtinės priežastys, visuomenė, išorinės institucijos, rangovai)
Planavimas ir kontrolė	Rizikos, susijusios su įmonės procesų/veiklų planavimu, projektų planavimu ir Megaprojekto grafiko vykdymo kontrole
Rangovai	Rizikos, susijusios su rangovais ir jų veikla
Kitos programos	Rizikos, kylančios iš kitų projektų, programų
Pirkimai	Rizikos, susijusios su viešųjų pirkimų procedūra: pvz., pirkimų vėlavimai, apskundimai, atšaukimai

Pagrindinės įmonės rizikos 2021 m. buvo susijusios su projektų B25, B19-2 įgyvendinimu bei 1-ojo ir 2-ojo reaktorių R3 zonos išmontavimo technologijų koncepcijos sukūrimu. Pagrindiniai IAE eksploatavimo nutraukimo projektų rizikų veiksniai:

- Suinteresuotų šalių reikalavimų pasikeitimai. Įmonei tenkinant viešąjį interesą, pagrindinių suinteresuotų šalių – Europos Komisijos, Energetikos ministerijos, VATESI, CPVA – reikalavimai yra privalomi vykdyti. Netikėtai ir nelauktai suformuluoti nauji reikalavimai, arba jų pakeitimai reikalauja daug papildomų finansinių, darbo jėgos ir laiko resursų, tuo pačiu gali turėti įtakos ne tik konkrečių, bet ir susijusių projektų vėlavimui.
- Kvalifikuotų rangovų trūkumas, rangovų teikiamų paslaugų vėlavimas. Projektų B1, B2/3/4 įdiegimo patirtis parodė, kad rangovų atliekamų darbų kokybė ir vėlavimas juos atlikti yra vienas iš pagrindinių rizikos veiksnių projektuose, ir tai lems ateinančių projektų įgyvendinimo eigą. Šis veiksnys labai svarbus trumpaamžių labai mažo aktyvumo radioaktyviųjų atliekų atliekyno (projektas B19-2) ir trumpaamžių vidutinio aktyvumo radioaktyviųjų atliekų atliekyno (projektas B25) statybai. Tačiau didžiausią įtaką IAE eksploatavimo nutraukimo grafikui gali turėti reaktoriaus zonos R3 išmontavimo projektavimo paslaugų pirkimas ir jų vykdymas. Tai susiję tiek su ribotu rangovų skaičiumi šioje labai specifinėje srityje, tiek ir su didele perkamų paslaugų apimtimi.
- Technologijos. Šį rizikos veiksnį sukelia IAE eksploatavimo nutraukimo metu atliekamų darbų specifika, patirties stoka, pirmą kartą atliekant tam tikrus unikalius darbus ar pradedant eksploatuoti naujas technologijas bei įrenginius. Su technologijomis susijusios rizikos ypač pasireiškė kietųjų radioaktyviųjų atliekų išėmimo, tvarkymo ir saugojimo kompleksų (projektai B2, B3/4) įvedimo į pramoninę eksploataciją metu. Šis veiksnys aktualiu išliks ir ateities projektuose, kuriuose teks panaudoti neturinčius analogų technologinius sprendimus, ypač reaktoriaus šerdies išmontavime.
- Personalas. Šis rizikos veiksnys didžiąja dalimi susijęs su įmonės personalo senėjimu ir kvalifikuotų darbo išteklių trūkumu. Jis pasireiškia beveik visuose projektuose, bet aktualiausias yra IAE technologinės įrangos išmontavimo projektinės dokumentacijos rengimo projektuose bei įrangos išmontavimo projektuose, ypač tuo atveju, kai išmontavimas tuo pačiu metu vykdomas keliuose blokuose. Rizika taps ypač aktualia, vykdant iškart abiejų reaktorių išmontavimą. Kvalifikuoto personalo, turinčio pakankamai žinių apie technologinių IAE įrenginių ir sistemų charakteristikas bei ypatumus, trūkumas gali iššaukti projektų parengimo vėlavimą.

- Pirkimai. Šis rizikos veiksnys pasireiškia daugumoje projektų ir veiklų. Prekių, paslaugų, darbų pirkimų vėlavimai, nepagrįsti projekto apimties skaidymai į smulkius pirkimus gali sukelti riziką, kad pagrindinis projektų tikslas nebus pasiektas laiku.

Rizikų valdymas įmonėje vyksta pagal numatytas procedūras ir planą. Visi numatyti rizikų valdymo sistemos rodikliai 2021 m. yra pasiekti. Pagrindinių projektų ir procesų rizikų registrai atnaujinti. 2021 m. pradžioje buvo identifikuoti pagrindiniai įmonės rizikos šaltiniai ir surinkti duomenys apie pagrindines rizikas, kurios gali įtakoti strateginių 2021 m. tikslų pasiekimą. Remiantis šia informacija, buvo išleista IAE strateginių 2021 m. tikslų pasiekimo ir Megaprojekto rizikų suvestinė ir parengtas priemonių, mažinančių pagrindines įmonės rizikas, planas. Priemonių, mažinančių pagrindines įmonės rizikas, planas patvirtintas įmonėje 2021 m. balandžio 13 d., jame numatytos įvairiapusės priemonės, tarp jų – bendrosios priemonės, mažinančios rizikas visuose projektuose ar veiklose, tokios kaip:

- VĮ IAE ir išorės suinteresuotų šalių pozicijų, derinant atskirų eksploatavimo nutraukimo projektų dokumentus, skirtumų mažinimo priemonės, kurios turės poveikį visiems eksploatacijos nutraukimo procesams ir projektams;
- Strateginių pirkimų vėlavimo rizikų mažinimo priemonės – pirkimų ir sutarčių valdymo programos įdiegimas, pirkimo techninių užduočių standartizavimas, reguliari strateginių pirkimų, kurie turi būti pradėti per ateinančius 3 metus pasiruošimo (techninių specifikacijų rengimo ir pan.) būsenos kontrolė – kurios mažina rizikas projektuose, turinčiuose svarbių, galinčių įtakoti projektų grafikus, pirkimų.

Priemonių plane numatytos ir konkrečios priemonės atskiriems projektams, kaip pvz. – parengti būgninio separatoriaus išmontavimo paslaugų pirkimo dokumentus ir, taip sumažinti personalo trūkumo išmontavimo darbams riziką.

Metų eigoje šių priemonių įgyvendinimas buvo reguliariai kontroliuojamos įmonės administracijos pasitarimuose. Reikia pažymėti, kad kai kurios svarbios rizikos pvz. panaudoto branduolinio kuro tvarkyme, buvo sėkmingai suvaldytos, o rizikos, susiję su COVID-19 pandemijos galima įtaka įmonės veiklai, darbuotojų saugai ir sveikatai, buvo sėkmingai valdomos, įmonėje taikant tiek organizacines, tiek technines priemones.

Įmonėje valdomos ne tik IAE eksploatavimo nutraukimo bei kitos veiklos projektų rizikos, bet ir įmonės valdymo rizikos. Rizikos, apimančios socialinės atsakomybės sritis, analizuojamos žmogiškųjų išteklių proceso bei atliekų tvarkymo procesų apimtyje, darbuotojų saugos ir sveikatos, radiacinės saugos užtikrinimo procesuose, komunikacijos proceso apimtyje, energijos išteklių valdymo procese. Dauguma socialinei atsakomybei priklausančių rizikų valdomos ir korporatyviniame rizikų valdymo lygyje, nes siejamos su strateginių tikslų pasiekimu. Plačiau apie rizikas socialinėje srityje – integruotoje socialinės atsakomybės ataskaitoje.

DARBUOTOJAI IR DARBO UŽMOKESTIS

Dėl besikeičiančios veiklos nuo 2014 m. stabiliai mažėja įmonės darbuotojų skaičius. 2021 m. sausio 1 d. duomenimis įmonėje dirbo 1 744 darbuotojų. Pertvarkius įmonės organizacinę struktūrą, taikant „daryti ar pirkti‘ metodiką bei vykdant vidinius struktūrinių padalinių pertvarkymus, optimizuojant darbuotojų skaičių ir perskirstant funkcijas, darbuotojų skaičius 2021 m. sumažėjo 3 proc., palyginus su 2020 m.

Darbuotojų skaičiaus dinamika 2016-2021 m. (metų pabaigoje):

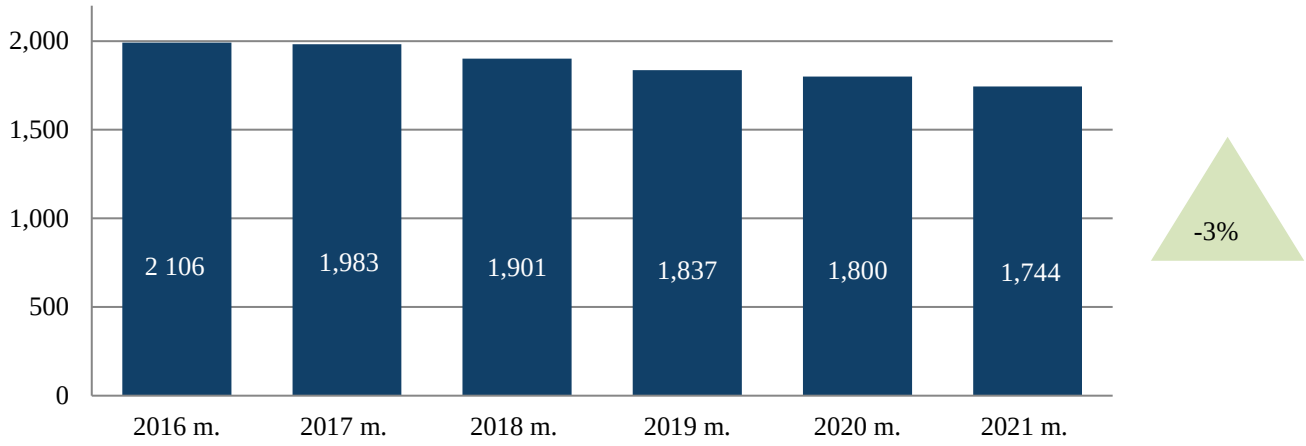

2019-2021 m. pagal pareigas darbuotojai įmonėje pasiskirstę (duomenys metų pabaigai):

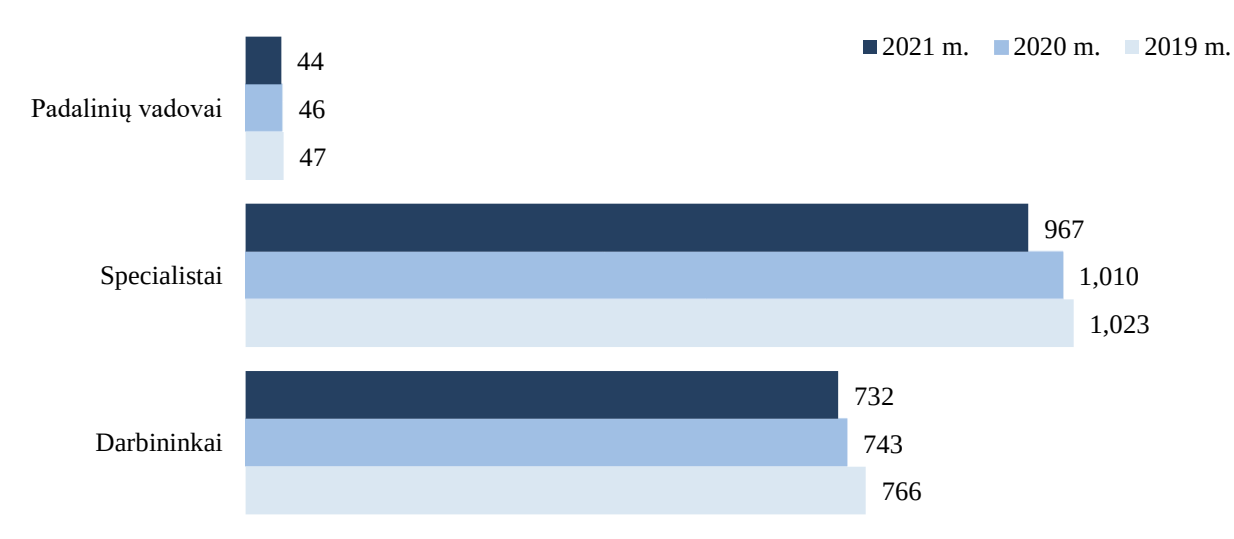

Vidutinis įmonės darbuotojų amžius 2021 metais, palyginus su 2020 metais, nepasikeitė ir buvo 53 m.. 2021 m. pabaigoje įmonėje dirbo apie 11,1 proc. pensinio ir apie 27,1 proc. priešpensinio amžiaus darbuotojų.

Darbuotojų senėjimo problema aktuali įmonei, stengiamasi įvairias būdais sudominti ir pritraukti jaunesnio amžiaus darbuotojus. 2021 metais 31 naujai priimti darbuotojas – 41,3 proc. nuo visų per metus priimtųjų, buvo iki 35 metų amžiaus.

Darbuotojų skaičiaus pasiskirstymas pagal amžių 2020 -2021 m.:

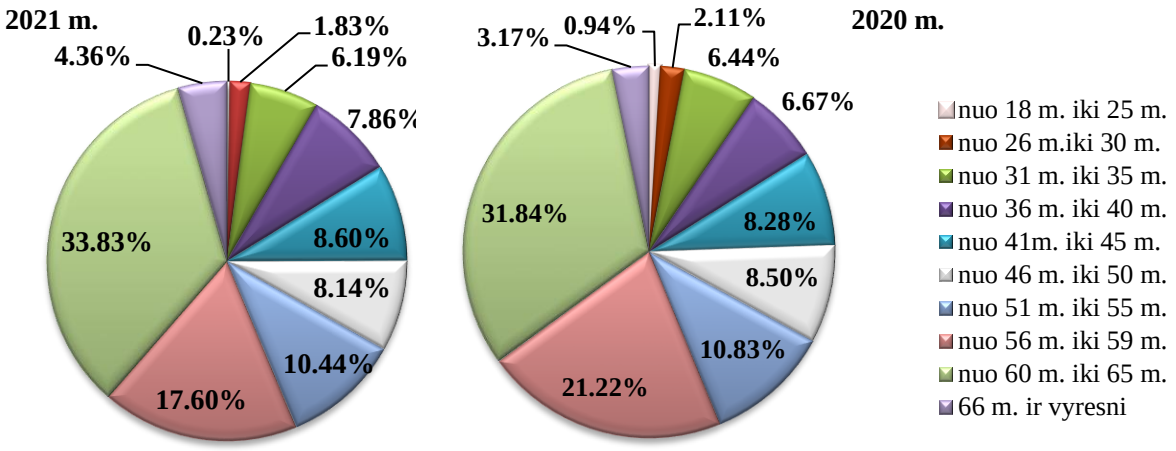

2021 m., kaip ir 2020 m., vidutinis darbuotojų darbo stažas įmonėje – 20 metų. Pagal darbo stažą darbuotojai pasiskirstę:

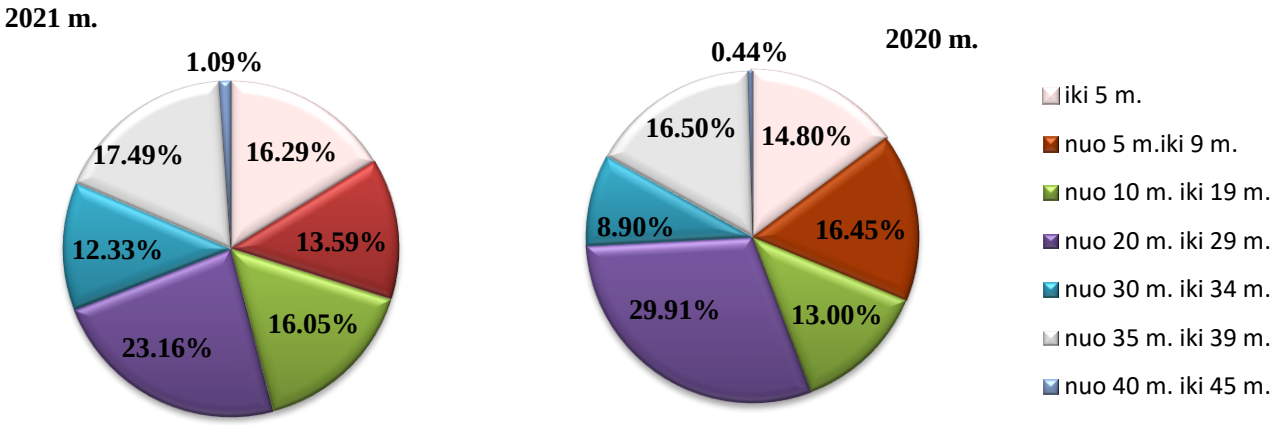

Darbuotojų pasiskirstymas pagal išsilavinimą 2021 m. įmonėje praktiškai nepasikeitė, palyginus su 2020 m. Įmonės generalinis direktorius, departamentų direktoriai, tarnybų vadovai ir beveik visi padalinių vadovai turi aukštąjį išsilavinimą.

2021 m. duomenimis aukštąjį išsilavinimą turi daugiau kaip 45 proc. įmonės darbuotojų:

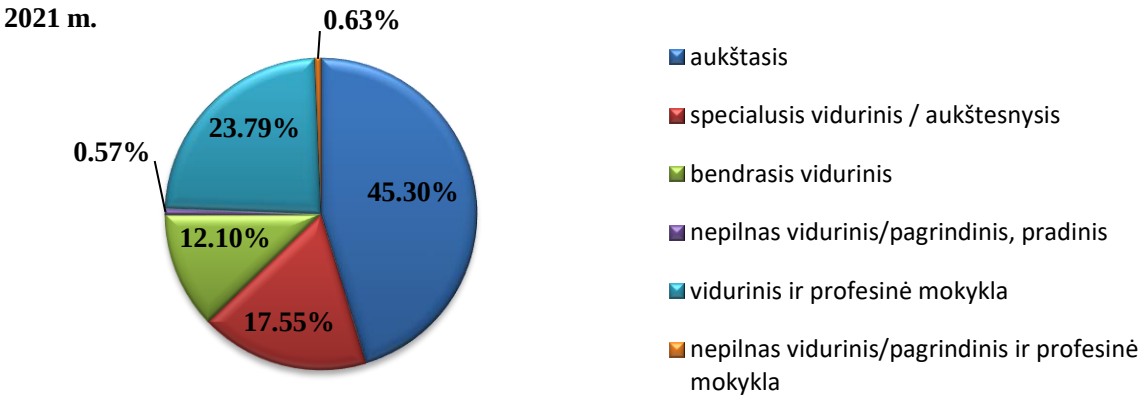

Darbo užmokestis ir jo apskaičiavimo principai

Pagal siūlomą atlygį už darbą ir darbuotojų socialines garantijas įmonė yra pirmaujanti vietos regione, o darbuotojų vidutinis atlyginimas nuolat auga. Įmonė siekia užtikrinti atlygio už darbą teisingumo principą, susiejant kiekvieno darbuotojo darbo užmokestį su jo veiklos rezultatais ir įmonės strategijoje numatytų tikslų įgyvendinimu – tai sukuria sąlygas užtikrinti veiklos sėkmę ir efektyvumą.

Siekiant įgyvendinti savininko lūkesčius, susijusius su darbo apmokėjimo sistemos tobulinimu bei Įmonės tikslams pasiekti reikiamos kompetencijos darbuotojų pritraukimu, išlaikymu ir motyvavimu, 2021 metais Įmonės Valdybos sprendimu patvirtinta Atlygio politika. Įmonės Atlygio politikoje yra nustatyti pagrindiniai darbo apmokėjimo valdymo principai ir gairės Įmonėje, kurių taikymas padės įgyvendinti valstybės lūkesčius, susijusius su Įmonės tikslams pasiekti reikiamos kompetencijos darbuotojų pritraukimu, išlaikymu ir motyvavimu, siekiant užtikrinti Įmonės veiklos sėkmę ir padidinti efektyvumą. Atlygio politikoje suformuotą siekį Įmonės darbuotojams mokėti konkurencingą vidutinį darbo užmokestį, siekiantį palyginamosios atlygio rinkos darbo užmokesčio medianą, planuojama įgyvendinti iki 2026 m.

Įmonės darbuotojų bazinis atlyginimas yra susietas su darbo rezultatais ir iškeltų užduočių vykdymu, įgyvendinant įmonės strateginius tikslus, ir kasmet peržiūrimas pagal metinio veiklos vertinimo rezultatus. 2020 metais įmonės darbuotojų bazinių atlyginimų peržiūrėjimui skirta 3,44 proc. bazinio atlyginimo lėšų, t. y. 575 tūkst. Eur (neįskaitant darbdavio mokesčių 1,77 proc.) ir nuo 2021 m. liepos 1 d. peržiūrėtas bazinis atlyginimas pagal 2020 m. veiklos rezultatus. 2021 m. vidutinis darbuotojo bazinio atlyginimo padidinimas sudarė 49 eurus (3,17 proc.), o 2020 m. įmonės darbuotojų bazinio atlyginimo padidinimas vidutiniškai sudarė 52 eurus (3,24 proc.).

Siekiant motyvuoti darbuotojus, kurių veiksmai ir priimami sprendimai turi tiesioginės įtakos IAE eksploatavimo nutraukimo veiklos rezultatams, 2021 m. įmonėje taikytos kintamo priedo už rezultatus skatinimo schemos darbuotojams, dalyvaujantiems branduolinio kuro tvarkymo programoje, IAE eksploatavimo nutraukimo saugos analizės ir 2-ojo bloko periodinės saugos analizės ataskaitos parengime ir išmontavimo procese.

2021 m. išmokėtas kintamas priedas pagal skatinimo schemas: 286 išmontavimo proceso darbuotojų už 2020 m. rezultatus – 611,41 tūkst. Eurų; 115 darbuotojų, dalyvaujančių branduolinio kuro tvarkymo programoje, už 2020 m. II pusmečio ir 2021 m. I pusmečio rezultatus – 99,17 tūkst. eurų. Darbuotojams, dalyvaujantiems IAE eksploatavimo nutraukimo saugos analizės ir 2-oji bloko

periodinės saugos analizės ataskaitos parengime kintamas priedas neišmokėtas, nes tarpinė skatinimo schemos užduotis neįvykdyta.
Paskatinimo už veiklos rezultatus rodikliai įmonėje 2019-2021 m.:

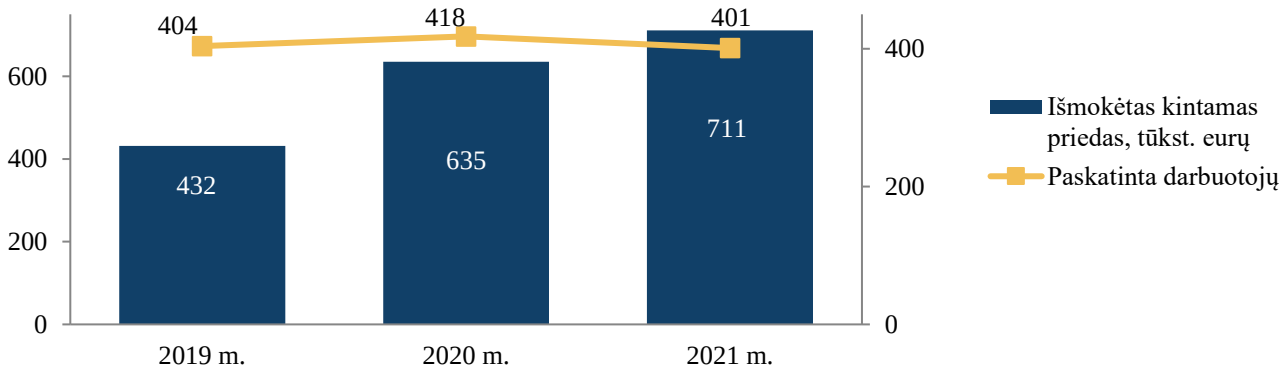

Vidutinis įmonės darbuotojų darbo užmokestis 2021 m. (1 781 Eur) išaugo 4,6 proc., palyginus su 2020 m. Vidutinis darbo užmokesčio kitimas 2016-2021 m. (palyginimo įvertinimui visais metais priskaičiuotas nuo 2019 m. taikomas koeficientas 1,289), *eurais:*

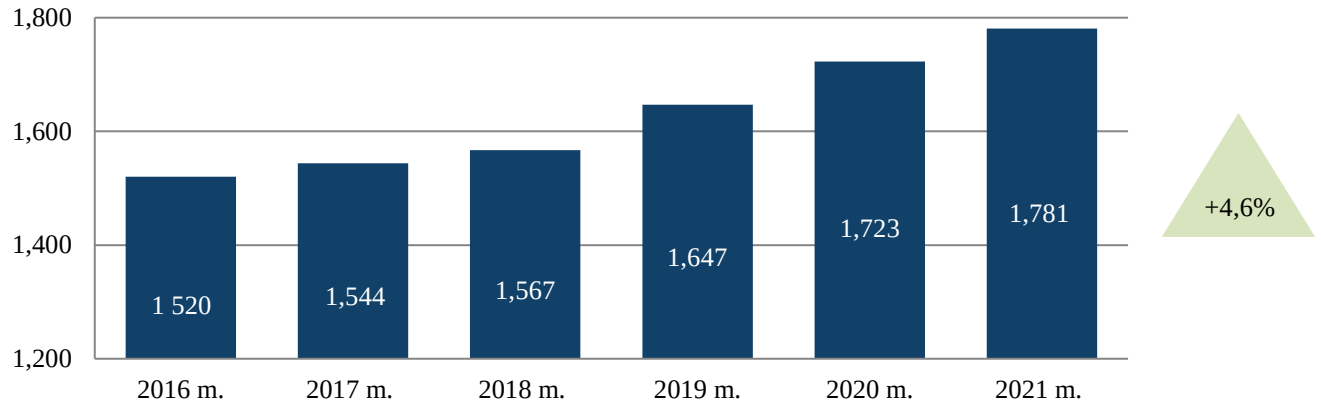

Vidutinis įmonės darbuotojų darbo užmokestis pagal pareigas 2019-2021 m. pasiskirstęs:

	2019 m.	2020 m.	2021 m.	2020-2021 m. pokytis, *proc.*
Vidutinis padalinių vadovų darbo užmokestis, eurais	3 209	3 222	**3 337**	**Δ +3,6**
Vidutinis specialistų darbo užmokestis, eurais	1 749	1 842	**1 945**	**Δ +5,6**
Vidutinis darbininkų darbo užmokestis, eurais	1 426	1 507	**1 560**	**Δ +3,5**

Įmonės generalinio direktoriaus darbo užmokestį sudaro darbo užmokesčio pastovioji ir kintamoji dalis. Kintamoji dalis priklauso nuo įmonės veiklos rezultatų ir pasiektų numatytų įmonės

generalinio direktoriaus veiklos tikslų, ir nustatoma Lietuvos Respublikos energetikos ministro įsakymu, atsižvelgiant į praėjusio ketvirčio rezultatus. Papildomos naudos, kurios nėra numatytos teisės aktuose, generaliniam direktoriui nėra skiriamos.
2020-2021 m. generalinio direktorius vidutinis darbo užmokestis: sumažėjo 2,4 proc.:

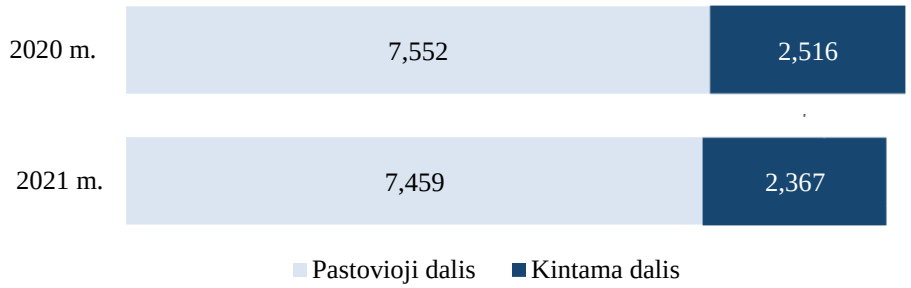

Vidutinio įmonės generalinio direktoriaus darbo užmokesčio pastoviosios ir kintamos dalių bei įmonės departamentų direktorių darbo užmokesčio dinamika 2019-2021 m.:

	2019 m.	2020 m.	2021 m.	2020-2021 m. pokytis, *proc.*
Vidutinis generalinio direktoriaus darbo užmokestis, pastovioji dalis, *eurais*	7 585	7 552	**7 459**	**Δ -0,8**
Vidutinis generalinio direktoriaus darbo užmokestis, kintama dalis, *eurais*	2 215	2 516	**2 367**	**Δ -5,9**
Vidutinis departamentų direktorių darbo užmokestis, *eurais*	5 438	6 375	**5 618**	**Δ -11,9**

Visų įmonės darbuotojų vidutinio darbo užmokestis 2020 – 2021 m., *eurais*:

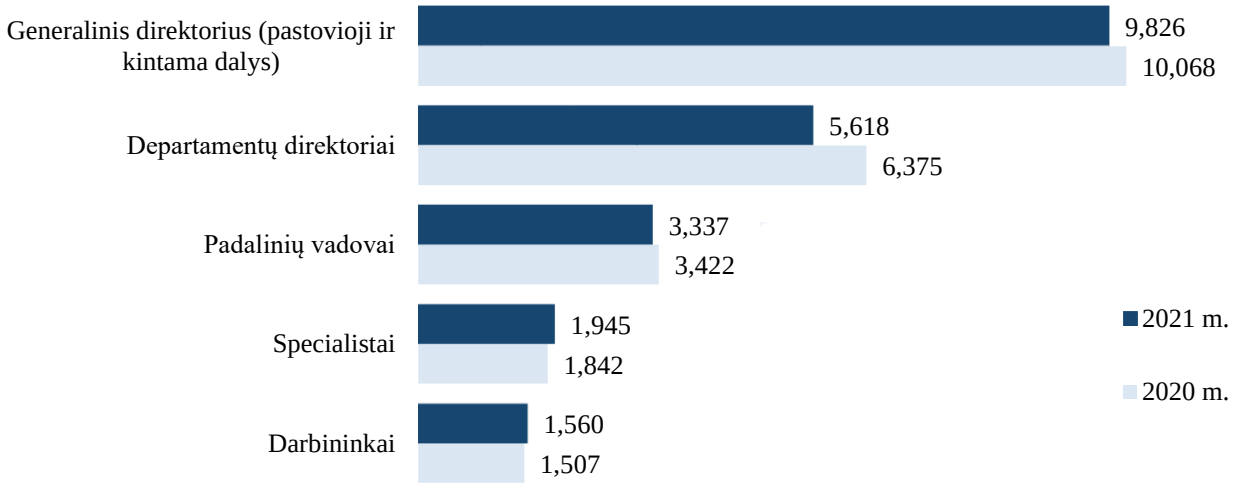

2021 m. bendras darbo užmokesčio fondas įmonės darbuotojams pagal Lietuvos Respublikos energetikos ministro įsakymu patvirtintą įmonės išlaidų sąmatą sudarė 38 927 tūkst. eurų, per metus panaudota 97,6 proc. fondo lėšų – 37 994 tūkst. eurų.
2020-2021 m. darbo užmokesčio fondo panaudojimo palyginimas pagal išlaidų rūšis, *tūkst. eurų*:

	2020 m.	2021 m.	Pokytis, *proc.*
Darbo užmokesčiui	35 289	**36 442**	**Δ +3,3**
Išeitinėms išmokoms ir susijusiems mokesčiams	280	**443**	**Δ +58,2**
Kitoms susijusioms išlaidoms (kintamoji dalis, kintamas priedas už rezultatus, darbo užmokestis, nefinansuojamas IP lėšomis)	834	**939**	**Δ +12,6**
Darbo užmokesčiui ir susijusiems mokesčiams perimtų RATA funkcijų vykdymui	288	**170**	**Δ -41**
Darbo užmokesčiui ir susijusiems mokesčiams MRAS eksploatavimo nutraukimui	34	**171**	**Δ +402**
Darbo užmokesčiui ir susijusiems mokesčiams Norvegijos finansinio mechanizmo tiesioginio finansavimo projekto pagal Aplinkosaugos, energetikos, klimato kaitos programą administravimui	30	**62**	**Δ +106**
Iš viso	**36 691**	**38 227**	**Δ +4,2**

2021 m. įmonės išlaidos darbuotojų darbo užmokesčiui padidėjo dėl išeitinių išmokų išmokėjimo darbuotojams, optimizuojant pareigybių skaičių bei darbuotojams išeinant iš darbo dėl pensinio amžiaus; dėl darbuotojams išmokėto kintamo priedo už pasiektus rezultatus pagal taikomas skatinimo schemas bei ryšium su MRAS eksploatavimo nutraukimu.

SOCIALINĖS ATSAKOMYBĖS ATASKAITA

Kurti sėkmingą verslą ir kurti sėkmingą pasaulį nėra vienas kitam prieštaraujantys tikslai – jie yra esminiai ilgalaikės sėkmės ingredientai

Šios VĮ IAE socialinės atsakomybės ataskaitos tikslas – informuoti įmonės suinteresuotas šalis apie įmonės progresą, įgyvendinant jai pavestus socialinės atsakomybės tikslus 2021 m., bei atskleisti įmonės daromus poveikius aplinkos apsaugos, socialinėje ir ekonominėje srityse.

Įmonė siekia savo veiklą vystyti darniai, atsižvelgdama į suinteresuotų šalių poreikius bei suvokdama vietos regiono (Visagino miestas, Ignalinos ir Zarasų rajonai), Lietuvos, Europos Sąjungos ir pasaulio kontekstus. Todėl Įmonės veikla planuojama ir socialinės atsakomybės ataskaitos rengiamos atsižvelgiant į Nacionalinę darnaus vystymosi strategiją bei Pasaulinių darnaus vystymo tikslų“ (angl. Sustainable Development Goals), Jungtinių Tautų (JT) „Pasaulio susitarimo“ (angl. Global Compact) ir „Europos žaliojo kurso“ (angl. European Green Deal) principus.

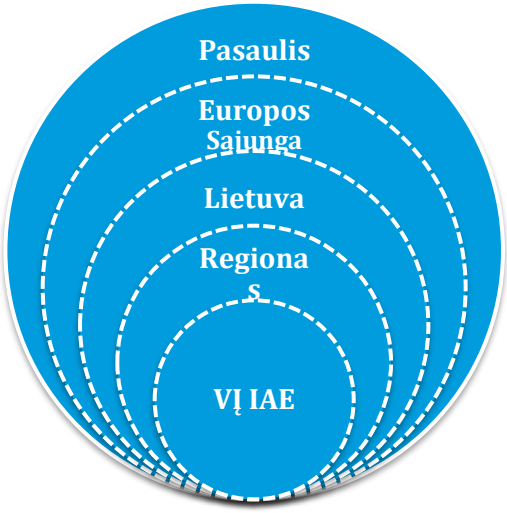

2021 m. VĮ IAE veiklos strategijoje apibrėžta įmonės misija, vizija ir vertybės, kurios išryškina įmonės **paskirtį –** įvykdyti Lietuvos Vyriausybės pavestą **Misiją** nutraukimą ir radioaktyviųjų atliekų sutvarkymą, per vidinius procesus kuriant įmonės **Tvarumą** bei puoselėjant **Vertybes** didinti **Kuriamą Vertę** ir artėti prie savo **Vizijos –** integruotis į tarptautinę branduolinės energetikos objektų eksploatavimo nutraukimo rinką ir tapti pripažinta branduolinės energetikos objektų eksploatavimo nutraukimo ir radioaktyviųjų atliekų tvarkymo eksperte.

Įmonės vertybių sistemoje socialinė atsakomybė įvardinta, kaip viena iš pagrindinių. Todėl veiklos sėkmė suvokiama kaip **tvarios vertės kūrimas** suinteresuotoms šalims ilgalaikėje perspektyvoje. Dėka to padidėja galimybės kurti ilgalaikius ir pasitikėjimu grįstus santykius su darbuotojais, tiekėjais, veiklą reguliuojančiomis bei valdžios institucijomis, vietinėmis ir tarptautinėmis bendruomenėmis, žiniasklaida ir plačiąja visuomene. Užtikrindama atliktį įmonė savo veikloje vadovaujasi nacionaliniais teisės aktais, reglamentuojančiais aplinkos apsaugą, santykius su darbuotojais ir jų atstovais, veiklos skaidrumą, Europos Sąjungos politika bei nuostatomis, kitomis tarptautinių direktyvų ir konvencijų nuostatomis bei standartais. Tokiu būdu užtikrinamas skaidrus valdymas, gerbiant žmogaus teises, skatinant ir vystant korupcijos prevenciją, taikant gamtos išteklius tausojančias priemones. Socialinės atsakomybės principai ir priemonės detalizuojamos viešai interneto svetainėje skelbiamoje įmonės socialinės atsakomybės politikoje

Įmonės vertybių sistema:
Atsižvelgiant į įmonės veiklos strategijoje apibrėžtą viziją, misiją, vertybes, strateginius tikslus,

suinteresuotų šalių interesus ir pagrindinius iššūkius, taip pat vadovaujantis VĮ IAE socialinės atsakomybės politikos nuostatomis, įmonė realizuoja savo socialinę atsakomybę socialinėje, aplinkos apsaugos ir ekonominėje (valdysenos) srityse. Kiekvienoje srityje apibrėžtos pagrindinės temos, kurioms skiriamas esminis dėmesys.

VĮ IAE aplinkosaugos, socialinės ir ekonominės sričių žemėlapis ir pagrindinės temos:

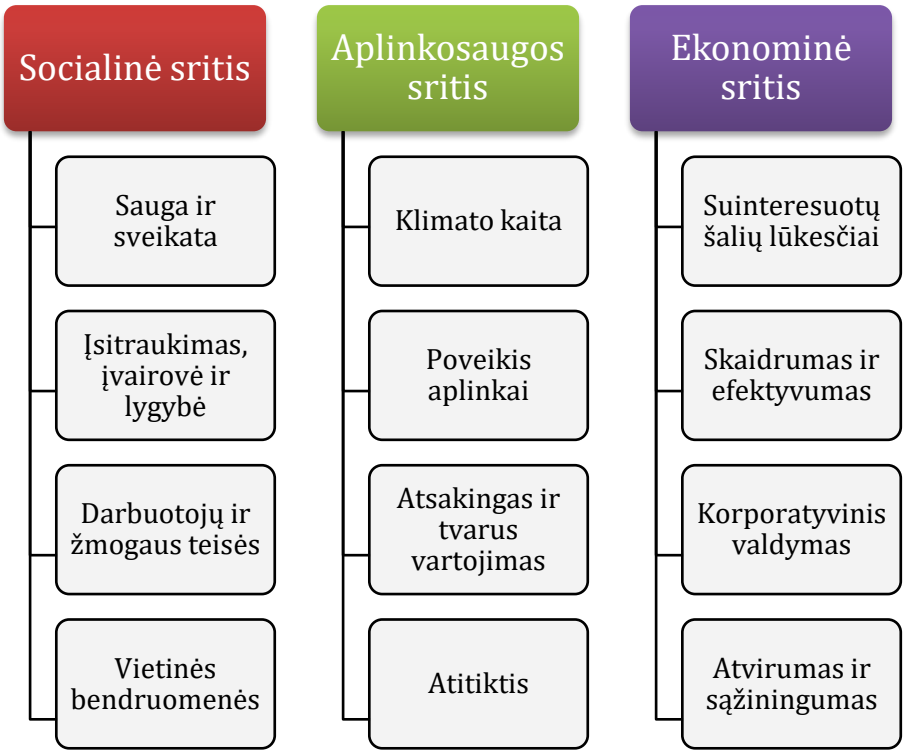

ĮMONĖS VEIKLA SUINTERESUOTOS ŠALYS IR JŲ LŪKESČIAI

Vykdydama veiklą ir įgyvendindama strateginius tikslus, įmonė siekia veikti atsakingai, atsižvelgdama į suinteresuotų šalių interesus bei lūkesčius. Suinteresuotos šalys – Lietuvos Respublikos Vyriausybė, investuotojai, rėmėjai, įmonės darbuotojai, profsąjungos, vietos bendruomenė bei kitos institucijos, organizacijos, grupės ir pan., kuriems įmonės veikla daro tiesioginę ar netiesioginę įtaką, ar kurie yra suinteresuoti įmonės veiklos rezultatais ar priklausomi nuo jų. Suinteresuotos šalys apima tiek vidinius tiek išorinius suinteresuotus subjektus. Pagal svarbą ir poveikį bei įtaką išskiriamos keturios suinteresuotų šalių grupės:

- valstybė per savininko teises ir pareigas įgyvendinančią instituciją (Lietuvos Respublikos energetikos ministeriją) – išorės suinteresuota šalis, daranti tiesioginį poveikį įmonės veiklai ir valdymui, priimdama sprendimus, susijusius su strategijos formavimu ir visa įmonės veikla,
- darbuotojai, įskaitant darbuotojų atstovus – vidinė suinteresuota šalis, kurios įtaka yra vienas svarbiausių elementų įmonės veiklai,
- Donorai, tiekėjai, partneriai – išorės suinteresuota šalis, tiesiogiai dalyvaujanti įmonės veikloje bei prisidedanti prie projektų įgyvendinimo,
- Visuomenė – išorės suinteresuota šalis, kuri yra suinteresuota įmonės veiklos rezultatais, kuriama pridėtine verte ekonomikai ir vietos bendruomenėms bei daromu poveikiu aplinkai.

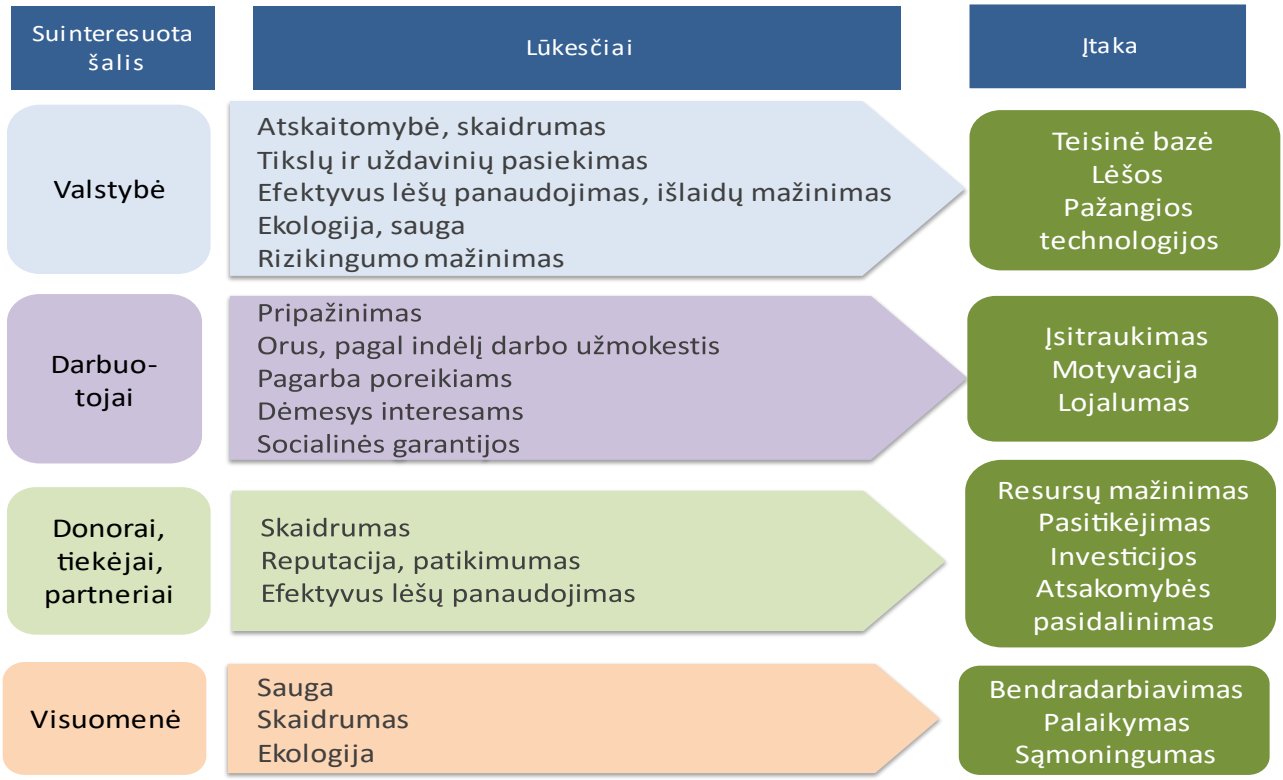

Platesnis įmonės suinteresuotų šalių sąrašas ir įmonės įsipareigojimai:

Suinteresuota šalis	Įmonės įsipareigojimai
Lietuvos Respublikos Vyriausybė, savininko teises ir pareigas įgyvendinanti institucija - Lietuvos Respublikos energetikos ministerija, VĮ IAE valdyba	Įgyvendinti institucijos keliamą strategiją ir valstybės lūkesčius; užtikrinti patikimą ir laiku teikiamą informaciją apie įmonės veiklą, rezultatus, lėšų panaudojimą ir kt. užtikrinti efektyvų grįžtamąjį ryšį, laiku priimant sprendimus, siekti įsipareigojimų valstybei įgyvendinimo, saugiai ir efektyviai nutraukiant IAE eksploatavimą bei tvarkant radioaktyviąsias atliekas
Darbuotojai	Užtikrinti vienodas darbo sąlygas visiems darbuotojas; užtikrinti konkurencingą atlygį ir socialines garantijas, didinant darbuotojų motyvaciją ir lojalumą įmonei; skatinti darbuotojų kompetencijų ugdymą; sukurti darbo aplinką, sudarančią sąlygas tobulėti
Lietuvos Respublikos priežiūros institucijos: VATESI, APVA, Valstybinė energetikos reguliavimo taryba Tarptautinės priežiūros institucijos: Europos Komisija, TATENA	Užtikrinti teisės aktų bei visų norminių reikalavimų laikymąsi, užtikrinti patikimą ir laiku teikiamą informaciją apie įmonės veiklą, rezultatus ir kt.;, užtikrinti veiklos skaidumą ir grįžtamąjį ryšį; užtikrinti ES direktyvų, kitų tarptautinių nuostatų laikymąsi
Kitos ministerijos ir valstybės institucijos	Užtikrinti patikimą ir laiku teikiamą informaciją apie įmonės veiklą, rezultatus ir kt., užtikrinti veiklos skaidumą
Donorai, finansavimo lėšų administratoriai: Ignalinos programos fondo nacionalinis administratorius – CPVA, TIENRF administratorius – ERPB	Užtikrinti racionalų lėšų panaudojimą. užtikrinti patikimą ir laiku teikiamą informaciją apie veiklos rezultatus, lėšų panaudojimą ir kt.; užtikrinti veiklos skaidumą, saugojanti ir puoselėjant įmonės patikimumą
Rangovai ir tiekėjai	Kurti ir palaikyti profesionalumu grįstą partnerystę; užtikrinti skaidrią veiklą ir pirkimus; užtikrinti nešališką sprendimų priėmimą; dirbti su etikos standartų ir antikorupcijos nuostatų besilaikančiais rangovais.
Visuomenė – vietinė bendruomenė, šalies visuomenė, kaimyninės Lietuvai šalys (Latvija, Lenkija, Rusija, Baltarusija)	Laikytis teisės aktų nuostatų; viešinti aktualią informaciją; užtikrinti aplinkos apsaugą, veikti socialiai atsakingai, saugant visuomenės ir vietos bendruomenės teises bei interesus.

Tiekėjų etikos kodeksas

2021 m. įmonėje patvirtintas VĮ IAE tiekėjų etikos kodeksas, kuris skelbiamas viešai interneto svetainėje ir su kuriuo kviečiami susipažinti visos prekes, paslaugas ar darbus teikiančios organizacijos. VĮ IAE būdama viena iš didžiausių perkančiųjų organizacijų šiuo kodeksu siekia informuoti išorės tiekėjus apie įmonės tvarumo vertybes, nustatyti bendruosius lūkesčius darnumo srityje bei pakviesti tiekėjus laikytis aukštesnių nei teisės aktuose įtvirtintų minimalių reikalavimų verslo etikos, aplinkosaugos bei socialinės atsakomybės srityse. Šiuo metu tai yra rekomendacinio pobūdžio dokumentas, tačiau ateityje planuojama palaipsniui įdiegti reikalavimus kaip privalomus, kadangi LR Vyriausybės nutarimu įmonei yra pavesta 2023 m. atlikti 100% pirkimų, kurie būtų žalieji (darnieji) pirkimai. Daugiau informacijos apie Įmonės atliekamus viešuosius pirkimus pateikiama ataskaitos dalyje „Ekonominis aspektas. Vadybos sistema ir vidaus kontrolė“ poskyryje „Viešieji pirkimai“.

Darnaus vystymosi vadovas

Atsižvelgdama į socialinės atsakomybės ir darnumo svarbą, Įmonėje nuo 2021 m. liepos mėn. dedikuota nauja pareigybė – darnaus vystymosi vadovas, kuris yra atsakingas už įmonės darnumo tikslų nustatymą bei jų susiejimą su veiklos strategijos tikslais, suinteresuotų šalių valdymą bei socialinės atsakomybės veiklų koordinavimą bei stiprinimą. Darnaus vystymosi vadovas yra tiesiogiai pavaldus generaliniam direktoriui.

RIZIKOS SOIALINĖS ATSAKOMYBĖS SRITYSE

Rizikos, susijusios su personalu, analizuojamos žmogiškųjų išteklių proceso apimtyje. Pagrindinės rizikos yra personalo senėjimas, galimas kritinių darbuotojų ir žinių praradimas. Šios rizikos mažinamos, vykdant darbuotojų kritinių žinių išsaugojimo veiklą, analizuojant ir planuojant galimą specialistų poreikį 5 metų laikotarpiui, vykdant jaunų darbuotojų pritraukimo kvalifikacijos kėlimą ir t.t. Rizikos, kurios gali paveikti darbuotojų sveikatą, valdomos darbuotojų saugos ir sveikatos, radiacinės saugos užtikrinimo, procesuose. Darbuotojų instruktavimas, apmokymas ir atestavimas dirbti pavojingus darbus, aprūpinimas asmeninėmis apsaugos priemonėmis, informaciniai ženklinimai, darbo vietų kontrolė ir pan. – tai poveikio darbuotojų saugai ir sveikatai rizikų mažinimo priemonės. Galima paminėti, kad rizikos, susietos su COVID-19 pandemijos galima įtaka įmonės veiklai bei darbuotojų saugai ir sveikatai, buvo sėkmingai valdomos įmonėje, taikant tiek organizacines, tiek technines priemones.

Rizikos, susiję su vidine ir išorine komunikacija, valdomos komunikacijos procesų rizikų apimtyje.

Valdant aplinkos apsaugos rizikas, įmonėje yra įdiegtos monitoringo sistemos, pvz. IAE radionuklidų išmetimo į aplinką (tiek į orą, tiek į vandenį), IAE aplinkos monitoringo ir t.t. Šios rizikos valdomos ne tik ekologinės saugos, radiacinė saugos užtikrinimo, atliekų tvarkymo procesų apimtyje, bet ir korporatyviniame rizikų valdymo lygyje, kadangi dalis įmonės strateginių tikslų siejama su gamtosauginiais tikslais.

Įmonė pastoviai siekia mažinti energetinių išteklių naudojimą, atitinkamos rizikos valdomos energijos išteklių valdymo procese.

Antikorupcinės rizikos yra įtrauktos į įmonės valdymo rizikų registrą. Rizikų mažinimo priemonės yra orientuotos mažinti rizikas atskirose galimos korupcijos apsireiškimo srityse: viešųjų pirkimo organizavime, nereikalingo turto valdyme, darbuotojų paieškos ir atrankos, viešųjų ir privačių

interesų derinimo, komercinių paslapčių neviešinimo srityse ir t.t. Tarp bendrų korupcijos pasireiškimo rizikas mažinančių priemonių galima paminėti antikorupcinių mokymų organizavimą, nuolatinį personalo švietimą, vystant bendrą antikorupcinę kultūrą įmonėje.

SOCIALINIS ASPEKTAS. ATSAKOMYBĖ DARBUOTOJAMS

Įmonės personalo politika

Personalo politika orientuota į pagrindinį įmonės turtą – darbuotojus, užtikrinant jų vieningumą, tobulėjimą, kompetentingumo ugdymą, nepamirštant etikos kodekso laikymosi, nuolatinio rūpesčio jų sauga, sveikata bei socialine gerove, o taip pat ir atsakomybės šaliai bei visuomenei. Personalo valdymas vykdomas, vadovaujantis branduolinės saugos reikalavimais žmogiškųjų išteklių valdymo srityje, BSR-1-4.3-2017 „Licencijuojamas veiklas branduolinės energetikos srityje vykdančių organizacijų žmogiškieji ištekliai“, ir įmonės žmogiškųjų išteklių valdymo politikoje iškeltais ilgalaikiais tikslais. Žmogiškųjų išteklių vadybos procesas apima visus įmonės vidinius procesus, turi užtikrinti pakankamą kvalifikuotų ir motyvuotų darbuotojų skaičių saugiam ir efektyviam IAE eksploatavimo nutraukimui bei kurti vieningą vertybėmis pagrįstą įmonės organizacinę kultūrą. Darbininkų, reikalingų IAE įrangos išmontavimui vykdyti, pasiūla IAE regione (Visagino, Ignalinos rajono ir Zarasų rajono savivaldybėse) šiuo metu patenkina įmonės poreikį, nes įmonė pagal siūlomą atlygį už darbą ir socialines garantijas yra pirmaujanti regione. Tačiau Lietuvos mastu dar nėra konkurencinga ir patraukli, todėl siekiant užtikrinti tinkamą personalo organizavimą, sukurta ir vykdoma žmogiškųjų išteklių valdymo politika, apimanti darbuotojų poreikio planavimą, jų pritraukimą, darbo organizavimą ir apmokėjimą, darbuotojų motyvavimą ir kitus aktualius klausimus. Svarbiausi įmonėje sprendžiami žmogiškųjų išteklių valdymo uždaviniai:

- didinti veiklos efektyvumą, išgryninant ir optimizuojant pagrindinių veiklų procesus bei aptarnaujančias funkcijas, formuojant naują organizacinę struktūrą, atitinkančią kintančios įmonės veiklos pobūdį;
- užtikrinti darbuotojų kvalifikacijos kėlimą bei įmonei svarbių pareigybių pamainą, organizuojant darbuotojų mokymą ir reikiamų kompetencijų vystymą;
- kelti darbuotojų motyvaciją, įsitraukimą, skatinti iniciatyvumą;
- užtikrinti saugai svarbias pareigas einančių ir/ar įmonės veiklai kritinių darbuotojų žinių perdavimą ir išsaugojimą;
- užtikrinti skaidrų darbuotojų atlygio valdymą.

Dėl besikeičiančios/išnykstančios veiklos pobūdžio įmonėje būtini organizaciniai pasikeitimai, kurie leidžia efektyviausiu būdu pasiekti pagrindinius tikslus. Tačiau įmonės organizacinės struktūros atnaujinimai, pritaikant ją prie kintančios veiklos, susiję su kai kurių funkcijų optimizavimu ar panaikinimu ir neišvengiamai su dalimi darbuotojų darbo santykiai nutraukiami. Tai sukelia įtampą, pokyčių baimę, netikrumą dėl ateities ir įmonei tenka didelis iššūkis – psichologinio klimato švelninimas. Atleidžiamiems iš darbo darbuotojams taikomas Lietuvos Respublikos valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės darbuotojų papildomų užimtumo ir socialinių garantijų įstatymas, papildomos garantijos numatomos įmonės kolektyvinėje sutartyje, suteikiama galimybė persikvalifikuoti.

Vykdant žmogiškųjų išteklių valdymo politikoje apibrėžtą įmonės vadovybės įsipareigojimą, daug dėmesio skiriama jaunų specialistų, atitinkančių reikalavimus, pritraukimui. 2015 m. birželio mėn. įsigaliojo įmonės generalinio direktoriaus patvirtinta jaunų specialistų pritraukimo programa,

kurioje numatyti įmonės uždaviniai, siekiant išsaugoti įmonės darbuotojų kvalifikaciją atsižvelgus į natūralų darbuotojų senėjimo procesą. Jaunų specialistų pritraukimui įmonė vykdo šiuos programoje numatytus uždavinius:

- analizuoja ir įvertina planuojamą jaunųjų specialistų poreikį;
- bendradarbiauja su švietimo įstaigomis;
- kuria ir vysto įmonės, kaip geidžiamo darbdavio, įvaizdį darbo rinkoje;
- vykdo įmonės jaunų perspektyvių specialistų karjeros ugdymo veiklą.

2021 m. į darbą įmonėje buvo priimti 22 jaunieji specialistai. Tai sudaro 29 proc. visų 2021 m. priimtų darbuotojų skaičiaus (75 darb.). Įgyvendinant jaunųjų specialistų pritraukimo programą, įmonė organizuoja praktiką Lietuvos Respublikos ir užsienio švietimo įstaigų studentams bei studijuojantiems Įmonės darbuotojams. 2021 m. įmonėje organizuota praktika 22 studentų, iš kurių 10 – įmonės darbuotojai.

Įmonė skatina savo darbuotojus įgyti išsilavinimą, kolektyvinėje sutartyje numatant apmokamas atostogas mokymui. 2021 m. 4 įmonės darbuotojų įgijo išsilavinimą Lietuvos Respublikos švietimo įstaigose. Šiuo metu 15 įmonės darbuotojai studijuoja aukštosiose ir profesinėse mokymo įstaigose.

Kolektyvinė sutartis

Įmonėje veikia jungtinė darbuotojų profesinė sąjunga (toliau – JPSA). Darbuotojai ir darbdavys, būdami atsakingi vieni kitiems, yra sudarę Kolektyvinę sutartį, kurios paskirtis – numatyti priemones įmonės darbuotojų socialinei gerovei kelti ir užtikrinti darbuotojams geresnes darbo sąlygas, nei nustatyta Lietuvos Respublikos teisės aktais, mainais į darbuotojų įsitraukimą ir lojalumą. Nuolat vyksta JPSA atstovų ir įmonės vadovybės susitikimai, aptariant Kolektyvinės sutarties vykdymo ar aktualius klausimus. Lietuvos Respublikos Darbo kodekso pasikeitimai buvo įvertinti 2019 m. vasarį JPSA ir darbdavio pasirašytoje Kolektyvinėje sutartyje, kuri nuo 2019 m. kovo 22 d. įsigaliojo ir taikoma visiems įmonės darbuotojams. 2021 m. gruodžio mėn. pratęstas Kolektyvinės sutarties galiojimas iki 2022 m. gruodžio 31 d. (2021-12-01 susitarimas Nr. Spr-219(1.185E)). Įmonės administracija nuolat bendradarbiauja su JPSA, rengiami generalinio direktoriaus susitikimai su profesinių sąjungų vadovais bei valdymo organų nariais, vyksta administracijos atstovų susitikimai su darbuotojų kolektyvų atstovais, derinami dokumentai, susiję su darbuotojų interesais.

Kolektyvinė sutartis yra svarbi efektyviam įmonės darbui, darbuotojų bei jų šeimų gerovei. Kolektyvinėje sutartyje įtvirtinamos darbo apmokėjimo, darbo ir poilsio laiko, darbuotojų saugos ir sveikatos, papildomos socialinės garantijos atleidžiamiems darbuotojams, papildomos garantijos pažeidžiamoms darbuotojų grupėms – darbuotojams auginantiems mažamečius vaikus ar vaikus su negalia, ir kt., darbuotojams – kraujo donorams. Siekiant mažinti COVID-19 ligos (koronaviruso infekcijos) plitimą įmonėje ir motyvuoti darbuotojus skiepytis, darbuotojams suteikiamas laisvas nuo darbo laikas skiepo nuo COVID-19 ligos atlikimui. Kolektyvinėje sutartyje taip pat numatyta materialinė pagalba įvairiais gyvenimo atvejais – artimųjų laidotuvėms, taip pat išmokos gimus vaikui, mirus darbuotojui, jo šeimos nariui, darbuotojo ar jo vaiko ligos atvejais ir kt.

Kolektyvinės sutarties įsipareigojimų vykdymui pagal Lietuvos Respublikos energetikos ministro įsakymu patvirtintą Įmonės išlaidų sąmatą skirta 147 tūkst. eurų (darbuotojų materialinės pašalpoms – 90 tūkst. eurų; dovanoms – 57 tūkst. eurų). Per 2021 m. materialinėms pašalpoms panaudota 58 tūkst. eurų, įskaitant mokesčius.

Per 2021 m. Įmonės darbuotojams suteikta 4 973 papildomų apmokamų atostogų dienų, iš jų 102 – nepilnamečių vaikų su negalia priežiūrai, 83 – darbuotojams, vieniems auginantiems vaiką iki 14 metų, 1 288 – darbuotojams, auginantiems 2 ir daugiau vaikų iki 12 metų, 403 – darbuotojams, auginantiems 2 ir daugiau vaikų iki 14 metų, 70 – darbuotojams, auginantiems vaiką iki 14 metų (mokslo metu pradžia), 8 – santuokai sudaryti, 279 – mirus šeimos nariui, 854 – naujo darbo paieškai, 401 – atostogų dienos mokymuisi, 1 485 - papildomas mokamas poilsio laikas pasiskiepyti.

Įmonės įsipareigojimų pagal Kolektyvinę sutartį vykdymas 2019-2021 m. :

	2019 m.	2020 m.	2021 m.	2020-2021m. pokytis,%
Suteikta papildomų atostogų dienų, *vnt*	3 269	2 784	**4 973**	**Δ +78,6**
Skirta Kolektyvinės sutarties įsipareigojimams, *tūkst. eurų*	100	110	**147**	**Δ +33,6**
Panaudota įsipareigojimų vykdymui, *tūkst. eurų*	95	84	**99**	**Δ +17,9**

2021 m. 410 darbuotojų įteikti generalinio direktoriaus sveikinimai ir dovanos su Įmonės simbolika už nepertraukiamą stažą Įmonėje (5, 10, 15, 20, 25, 30 metų ir t.t.) ir 145 darbuotojams - generalinio direktoriaus sveikinimai ir dovanos asmeninių (30, 40, 50, 60, 70 metų) jubiliejų proga.

Etiškos darbdavystės ir lygių galimybių principų laikymasis

Įmonės personalo politikos principai nukreipti prieš bet kokią diskriminaciją ir už lygių galimybių užtikrinimą visiems darbuotojams, nepriklausomai nuo lyties, amžiaus, rasės, religinių įsitikinimų. 2018 m. spalio mėn. įmonėje patvirtintas ir galioja lygių galimybių politikos ir vykdymo priežiūros principų įgyvendinimo priemonių aprašas, kuriame aiškiai išsakoma įmonės pozicija ir visapusiškai išdėstyta, kaip įmonėje laikomasi pagrindinių lygių galimybių politikos principų – kaip organizuojamas darbas, vykdomas darbo apmokėjimas, suteikiamos galimybės mokytis, kelti kvalifikaciją, neapribojant žmogaus teisių, priklausomai nuo įsitikinimų, tikėjimo ar pažiūrų, lyties, rasės, kilmės, socialinės padėties, amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, ketinimo turėti vaikų, išvaizdos, atsižvelgus į Lietuvos Respublikos nustatytus apribojimus ar reikalavimus. Apraše taip pat nurodytos priemonės, kurios taikomos, paaiškėjus bet kokiam tiesioginės ar netiesioginės diskriminacijos atvejui ar lygių galimybių pažeidimui.

2021 m. pabaigoje drauge su LR Lygių galimybių kontrolieriaus tarnyba Įmonėje atliktas Lygių galimybių liniuotės tyrimas, kurio metu apklausta 416 darbuotojų. Tyrimu siekta nustatyti, kaip darbuotojai atpažįsta diskriminaciją, kokia jų savijauta darbe, kaip gali pasinaudoti karjeros ar kvalifikacijos kėlimo galimybėmis ir kaip bendrai vertina lygių galimybių situaciją įmonėje. Įmonė įvertinta 7.9 balais iš 10, kuris vertinamas kaip vidutiniškas ir yra egzistuoja sričių, kuriose situacija yra tobulintina. Rezultatas viešai skelbiamas kontrolieriaus tarnybos puslapyje.

Lygių galimybių liniuotės tyrimo metu identifikuotos stipriosios įmonės veiklos sritys: didelė darbuotojų įvairovė (ypač kalbos, tautybės ir (ne)tikėjimo pagrindais), gera savijauta darbe, palankus vadovų vertinimas, užtikrinamas darbuotojų skundų nagrinėjimo mechanizmas, patvirtinta lygių galimybių politika. Atkreiptinas dėmesys, jog net 86% apklausoje dalyvavusių darbuotojų jaučiasi visaverte organizacijos dalimi. Atitinkamai identifikuotos ir tobulintinos sritys: bendravimo kultūra, įdarbinimo praktikos, atlygio nustatymo ir paaukštinimo skyrimo procesai, diskriminacijos atpažinimas ir vertinimas, asmeninio bei profesinio gyvenimo derinimas, lygių galimybių priemonių planas. Atsižvelgiant į pateiktas rekomendacijas, Personalo skyriaus vadovė paskirta lygių galimybių koordinatore, o į 2022 m. padalinio veiklos planą įtrauktos lygybę gerinančios priemonės. Planuojama tyrimą pakartotinai atlikti po keleto metų, siekiant įvertinti įmonės padarytą pažangą

Įsidarbinti įmonėje sudarytos lygios galimybės ir vyrams ir moterims, tačiau veiklos specifika bei fiziškai sunkūs darbai ar yra nukrypimų nuo normalių darbo sąlygų, tokie kaip IAE technologinės įrangos išmontavimas ir dezaktyvavimas bei pasiruošimas IAE įrangos išmontavimui, apsprendžia, kad didžiąją dalį įmonės darbuotojų sudaro vyrai – 2021 m., kaip ir 2020 m., įmonėje dirbančių vyrų / moterų santykis praktiškai nepasikeitė.

2021 m. gruodžio 31 d. duomenimis įmonėje dirbo 1 277 vyrai ir 467 moterys, vyrai sudaro 73 proc. visų įmonės darbuotojų:

	2019 m.	2020 m.	2021 m.	2020-2021 m. pokytis,%
Moterys	490	469	**467**	**Δ -0,4**
Vyrai	1 347	1 331	**1 277**	**Δ -4,1**

Darbuotojų pasiskirstymas pagal lytį 2021-2020 m., *proc.* nuo bendro darbuotojų skaičiaus:

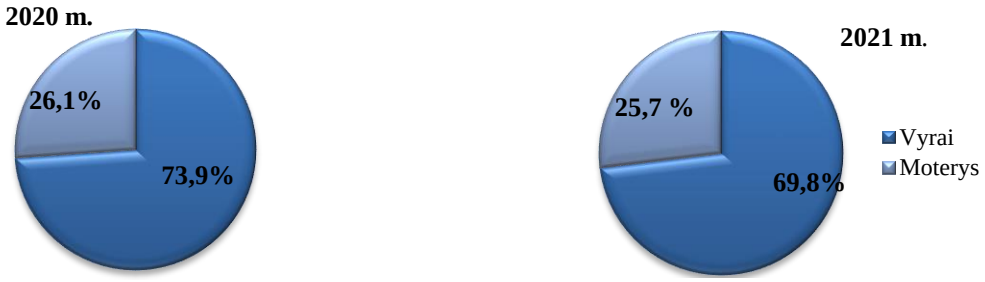

Įmonėje padaugėjo vadovaujančių moterų – 2019 m. moterys sudarė 14,3 proc. visų vadovaujančių darbuotojų skaičiaus, 2020 m. – 17 proc., o 2021 m. – 17,8 proc.

	2018 m.[21]	2019 m.	2020 m.	2021 m.	2020-2021 m. pokytis, proc.
	Vidutinis padalinių vadovų darbo užmokestis, *eur*				
Bendras vidurkis	3 056	3 209	3 422	**3 448**	**Δ +0,8**
Moterų	3 159	3 213	3 294	**3 519**	**Δ +6,8**
Vyrų	3 035	3 232	3 446	**3 433**	**Δ -0,4**
	Vidutinis specialistų darbo užmokestis, *eur*				
Bendras vidurkis	1 694	1 749	1 842	**1 945**	**Δ +5,6**
Moterų	1 397	1 445	1 532	**1 635**	**Δ+6,7**
Vyrų	1 886	1 951	2 047	**2 141**	**Δ +4,6**
	Vidutinis darbininkų darbo užmokestis, *eur*				
Bendras vidurkis	1 381	1 426	1 507	**1 560**	**Δ +3,5**
Moterų	1 100	1 128	1 159	**1 191**	**Δ +2,8**
Vyrų	1 428	1 476	1 565	**1 627**	**Δ +4,0**

Palyginus vyrų ir moterų vidutinius atlyginimus 2020 m. ir 2021 m., pastebima, kad 2021 m. moterų, užimančių vadovaujančias ir specialistų pareigas, vidutinio atlyginimo augimas įmonėje buvo daug spartesnis, nei vyrų. Tam įtakos turėjo vadovaujančių darbuotojų kaita. Bendrai vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumai yra susiję su atliekamo darbo sudėtingumu, darbuotojo pareigybės priskyrimu vienai iš atlyginimo klasių bei profesine segregacija. Tai reiškia, kad vienose veiklose ir profesijose dominuoja moterys, o kitose – vyrai.

Diagramose pateikta vyrų ir moterų (padalinių vadovų ir specialistų) vidutinio darbo užmokesčio dinamika 2020-2021 m., eurais:

[21] palyginimo įvertinimui, vidutiniam darbo užmokesčiui pritaikytas nuo 2019 m. sausio 1 d. įvestas koeficientas 1,289

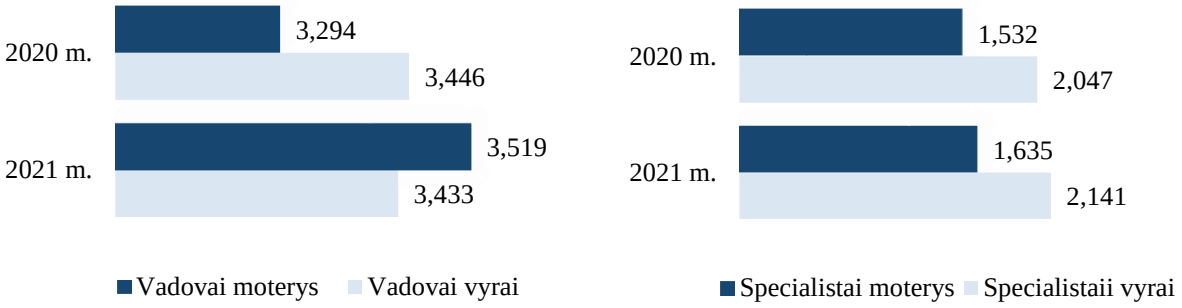

2021 m. Įmonėje atnaujintas VĮ IAE darbuotojų etikos kodeksas, atsižvelgiant į geriausias kitų organizacijų praktikas. Ypatingas dėmesys buvo skirtas darbuotojų skundų dėl neetiško elgesio, diskriminacijos, priekabiavimo ir kito neprofesionalaus ar nederamo elgesio nagrinėjimui. Esminis kodekso pakeitimas – darbuotojai apie etikos pažeidimus gali pranešti per įmonėje esančią anoniminę pranešimų liniją, taip pat atsisakyta etikos pažeidimų nagrinėjimo komisijos dėl jos neefektyvumo.

Darbuotojų kvalifikacija ir kompetencijų ugdymas.

Vienas iš svarbiausių žmogiškųjų išteklių valdymo politikos uždavinių yra užtikrinti darbuotojų kvalifikacijos augimą bei įmonei svarbių pareigybių pamainą, organizuojant darbuotojų mokymus ir reikiamų kompetencijų vystymą. Saugai svarbių pareigybių rezervo parengimo lygis per 2021 metus sudaro 98 proc.

Siekiant identifikuoti Įmonės veiklos tęstinumui užtikrinti svarbias pareigybes, kuriančias didžiausią vertę Įmonėje, 2021 m. II ketv. patvirtintas Valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės kertinių pareigybių nustatymo tvarkos aprašas. Taikant apibrėžtus kertinių pareigybių nustatymo principus, įvertintos visos Įmonės pareigybės bei patvirtinti Valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės struktūrinių padalinių vadovų ir kitų kertinių pareigybių sąrašai. Patvirtinta Įmonės kertinių pareigybių nustatymo tvarka leidžia įvertinti darbuotojų pakeičiamumo užtikrinimo poreikį bei pasirengti operatyviai užpildyti atsilaisvinusias pareigybes išvengiant neigiamo poveikio pagrindinių Įmonės procesų tęstinumui.

2021 m. įmonėje buvo organizuoti ir pravesti 1550 asmenų mokymai ir atestavimai, iš jų — 163 vadovams, 776 specialistams, 593 darbininkams, 18 tarnautojams.

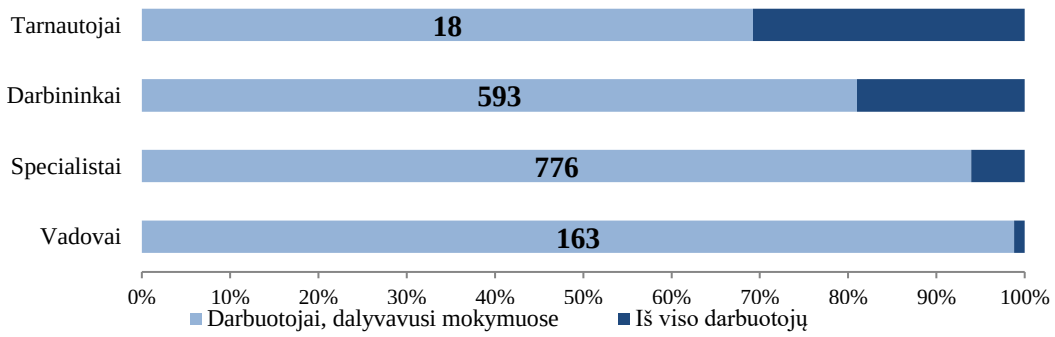

Įmonė nuolat rūpinasi darbuotojų kompetencijos ugdymu, kuris apima personalo ruošimą (personalo mokymas ir atestavimas), kvalifikacijos palaikymą ir kėlimą, bendrųjų ir funkcinių kompetencijų tobulinimą. Siekiant užtikrinti kritiškai svarbių žinių išsaugojimą Įmonėje vyksta kritinių darbuotojų žinių išsaugojimo ir perdavimo veikla pagal žinių kaupimo ir išsaugojimo Ignalinos AE programą.

Personalo kvalifikacijai palaikyti ir kelti, žinioms, įgūdžiams ir požiūriui į darbą gerinti, vykdomos darbuotojų kvalifikacijos palaikymo ir kėlimo priemonės Įmonėje arba kitose Lietuvos Respublikos ir užsienio mokymo įstaigose. 2021 m. 576 darbuotojai kėlė kvalifikaciją IAE, Lietuvos ir užsienio mokymo įstaigų organizuotuose kvalifikacijos kėlimo renginiuose. Įmonėje buvo apmokyti ir atestuoti: atlikti darbus su pavojinga įranga – 1369 darbuotojai, naujoms pareigoms Įmonės atestacijos komisijose – 206 darbuotojai (įskaitant periodinį atestavimą), radiacinės saugos – 199 darbuotojai, gaisrinės saugos – 653 darbuotojai, elektros saugos – 82 darbuotojai, darbuotojų saugos ir sveikatos – 301 darbuotojas, pirmosios pagalbos – 114 darbuotojų.

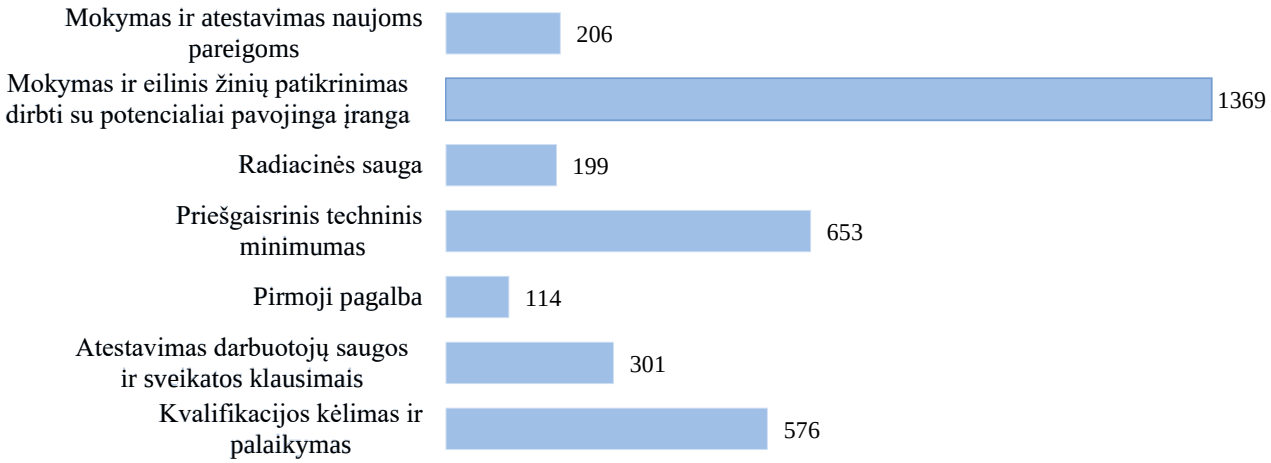

Vykdant kritinių žinių kaupimo ir išsaugojimo veiklą IV pusmetyje buvo parengtas ir patvirtintas 1 darbuotojo kritinių žinių/įgūdžių išsaugojimo priemonių planas bei parengtas jaunojo ASRS specialisto profesinės karjeros ugdymo individualus planas. Laikantis individualių grafikų, vykdomos Eksploatavimo nutraukimo departamento kritinių darbuotojų žinių išsaugojimo priemonės (iš viso įvykdyta 40 priemonių iš 41). Taip pat buvo peržiūrėtas ir atnaujintas įsivertinimo atlikimo VĮ Ignalinos AE tvarkos aprašas (įtraukti klausimai dėl žinių valdymo veiklos įsivertinimo padalinyje bei kritinių darbuotojų žinių išsaugojimo programos vykdymo apžvalga). Siekiant atnaujinti Ignalinos AE kritinių darbuotojų sąrašą, buvo išsiųstas raštas struktūrinių padalinių vadovams dėl darbuotojų, turinčių kritinių ar svarbių struktūrinio padalinio/įmonės veiklai žinių/įgūdžių, preliminaraus sąrašo rengimo bei organizuoti ir pravesti struktūrinių padalinių vadovams 3 susirinkimai žinių kaupimo ir išsaugojimo klausimais. Atsižvelgiant į vidaus kokybės audito pasiūlymą dėl gerinimo ir remiantis pateiktais preliminariais sąrašais buvo atliktas išsamus vertinimas (interviu) 15 darbuotojų, parengtos ir patvirtintos 4 darbuotojų kritinių žinių/įgūdžių vertinimo ataskaitos bei atnaujintas ir patvirtintas VĮ Ignalinos AE kritinių darbuotojų sąrašas. Taip pat, per visą laikotarpį buvo išsaugotos ir perduotos 15 atleidžiamų darbuotojų kritinės žinios, pilnai

įgyvendinti 9 darbuotojų kritinių žinių/įgūdžių išsaugojimo priemonių planai ir parengtos devynios jų ataskaitos. Įmonės veiklai kritinių darbuotojų žinių išsaugojimo lygis per 2021 m. sudaro 98 proc.

Saugai svarbių pareigybių rezervo parengimui pagal 2020 metų lapkričio 13 d. VĮ Ignalinos AE rezervo pagal pareigybes, svarbias saugai užtikrinti, sąrašą iš 85 pareigybių 1-ai neparengtas rezervas. Saugai svarbių pareigybių rezervo parengimo lygis per 2021 metus sudaro 98 proc. Pagal 2021 metų kovo 2 d. VĮ IAE personalo, kuriam reikalinga teisė pavaduoti darbuotojus pagal pareigybes svarbias saugai, ilgalaikis atestavimo grafiką, iš planuojamų 2021 metų paruošti rezervui 10 darbuotojų, per 2021 metus atestuoti 9 darbuotojai.

Įmonė deda pastangas sušvelninti struktūrinių pokyčių pasekmes, įmonės darbuotojams suteikiamos galimybės persikvalifikuoti, įgyti naujų žinių ir kompetencijų, užimant atsilaisvinusias dėl personalo kaitos darbo vietas, siūlomas darbas naujuose objektuose**.** 2021 m. parengta 12 individualių karjeros vystymo planų, perkvalifikuoti 5 darbuotojai.
Įmonėje nustatyti ir nuolat analizuojami žmogiškųjų išteklių valdymo proceso rodikliai:

- vidinių personalo mokymų apimtis – įmonės viduje apmokytų darbuotojų skaičiaus ir bendro darbuotojų skaičiaus santykis,
- išorinių personalo mokymų apimtis –už įmonės ribų apmokytų darbuotojų skaičiaus ir bendro darbuotojų skaičiaus santykis;
- saugai svarbių pareigybių rezervo parengimo lygis –atestuotų rezervui eiti saugai svarbias pareigas darbuotojų skaičiaus ir bendro saugai svarbių pareigybių rezervo poreikio santykis;
- įmonės veiklai kritinių darbuotojų žinių išsaugojimo lygis, taikomas nuo 2019 m. – įmonės faktinis įvykdytų individualiųjų kritinių darbuotojų žinių perdavimo priemonių skaičius / planuojamas įvykdyti individualiųjų kritinių darbuotojų žinių perdavimo priemonių skaičius*100.

Šių rodiklių dinamika 2019-2021 m., *proc.*:

	2019 m.	2020 m.	2021 m.	2020-2021 m. pokytis, *proc.*
Vidinių personalo mokymų apimtis	52	44	**46**	**Δ +4,5**
Išorinių personalo mokymų apimtis	39	23	**39**	**Δ +69,6**
	2019 m.	**2020 m.**	**2021 m.**	**2020-2021 m. pokytis, *proc.***
Saugai svarbių pareigybių rezervo parengimo lygis	95	93	**98**	**Δ**
Įmonės veiklai kritinių darbuotojų žinių išsaugojimo lygis	88	98	**98**	**0**

Darbuotojų įsitraukimas ir įgalinimas

Šiuolaikinėse organizacijose, darbuotojų įsitraukimas – viena esminių darbo su žmonėmis ir vadovavimo gebėjimų stiprinimo krypčių. Kaip rodo įvairiose šalyse atliekami darbuotojų įsitraukimo lygio bei organizacijų veiklos rezultatų palyginimai, darbuotojų įsitraukimas tiesiogiai susijęs su įmonės finansiniais rodikliais, veiklos efektyvumu, reikiamų darbuotojų išlaikymų organizacijose. Įtraukiančios aplinkos ir įsitraukimo kultūros formavimas yra ilgalaikis ir nuoseklus procesas. Siekiant įvertinti šio proceso sėkmę, svarbu žinoti koks darbuotojų įsitraukimo lygis

įmonėje yra dabar ir kaip darbuotojai vertina skirtingus įsitraukimui formuotis sąlygas sukuriančius veiksnius. Nustačius įsitraukimą įtakojančius veiksnius, planuojami būdai ir priemonės rezultatams pagerinti.

Pirmą kartą Įmonės darbuotojų įsitraukimas buvo įvertintas 2016 m. Nuo 2019 m. Įmonė kasmet organizuoja nepriklausomas darbuotojų apklausas įsitraukimo lygiui nustatyti.

Nuo 2020 m. į įmonės veiklos strateginius rodiklius įtrauktas darbuotojų įsitraukimo rodiklis ir siekiama kasmet padidinti įsitraukimo lygį ne mažiau, nei 1 proc.

Darbuotojų įsitraukimo ir įgalinimo lygiai nustatomi nepriklausomos trečiosios šalies atliekamo tyrimo metu. Tyrimo ataskaitoje identifikuojami įsitraukimo ir įgalinimo lygį įtakojantys veiksniai bei pateikiamos rezultatų gerinimo rekomendacijos, kurių pagrindu formuojamas Įmonės darbuotojų įsitraukimo ir įgalinimo stiprinimo priemonių planas.

Darbuotojų įsitraukimo lygio rezultatai 2019-2021 m.:

Metai	Darbuotojų įsitraukimo lygis, *maksimali reikšmė 100%*
2019	51,8
2020	57,6
2021	53

Nuo 2021 m., siekiant gerinti įmonės valdymo sistemas, bei atskleisti ir panaudoti darbuotojų gebėjimus, kad kiekvienas maksimaliai prisidėtų prie įmonės sėkmės, į įmonės veiklos strateginius rodiklius įtrauktas darbuotojų įgalinimo rodiklis bei nustatyta siekiama reikšmė - išlaikyti 2020 m. nustatytą darbuotojų įgalinimo lygį 48,8 %:

Metai	Darbuotojų įgalinimo lygis, *maksimali reikšmė 100%*
2019	46,2
2020	48,8
2021	48,5

Siekiant padidinti darbuotojų įsitraukimą ir įgalinimą, atsižvelgiant į 2020 metų atlikto darbuotojų įsitraukimo ir įgalinimo tyrimo rezultatus, Įmonėje parengtas ir vykdomas VĮ Ignalinos AE darbuotojų įsitraukimo ir įgalinimo skatinimo priemonių planas.

Per 2021 m. identifikuotos ir išanalizuotos probleminės įsitraukimo ir įgalinimo sritys bei organizuoti susitikimai su atskirais įmonės struktūriniais padaliniais įsitraukimo ir įgalinimo aptarimui. Siekiant gerinti aktualios/svarbios informacijos pateikimą, prieinamumą bei stiprinti grįžtamojo ryšio suteikimo kultūrą, struktūriniuose padaliniuose paskirti vidinės komunikacijos koordinatoriai; organizuota darbuotojų apklausa dėl gaunamos informacijos kiekybės ir kokybės, pravesti mokymai apie grįžtamąjį ryšį bei parengta atmintinė Įmonės darbuotojams apie grįžtamojo ryšio ir komunikacijos svarbą.

Papildomos naudos, gerosios iniciatyvos

Įmonė disponuoja keturiais jai priklausančiais ir vienu nuomojamu lengvaisiais automobiliais, kurie naudojami personalo pervežimui, nutolusių įmonės objektų aptarnavimui, vykstančių į

komandiruotes darbuotojų aptarnavimui, pašto ir kitų dokumentų pristatymui bei įmonės vadovaujančių darbuotojų tiesioginių darbo funkcijų vykdymui.

Rūpinamasi naujai priimtais darbuotojais – jiems organizuojamos pažintinės ekskursijos, parengta ir kiekvienam naujai priimamam darbuotojui teikiama „Welcome box“ atmintinė su svarbia kelrodine informacija.

Įmonės vadovybė, rūpindamasi darbuotojų sveikata ir saugumu bei siekdama prisidėti prie darbuotojų motyvacijos ir įsitraukimo, pasirašė sutartį dėl darbuotojų nelaimingų atsitikimų draudimo su draudimo bendrove ADB Compensa Vienna Insurance Group. Šis draudimas visiems Įmonės darbuotojams įsigaliojo nuo š. m. gegužės 1 dienos ir galios vienerius metus, t. y. iki 2022 metų balandžio 30 dienos (imtinai).

SOCIALINIS ASPEKTAS. DARBUOTOJŲ SAUGA IR SVEIKATA

Vienas iš svarbiausių įmonės tikslų, atliekant pagrindinę veiklą ir įgyvendinant strateginius uždavinius – darbuotojų saugos ir sveikatos užtikrinimas. Įmonėje galioja generalinio direktoriaus patvirtinta darbuotojų saugos ir sveikatos politika, veikia darbuotojų saugos ir sveikatos skyrius, kurio paskirtis numatyti ir įgyvendinti prevencines priemones, planuoti ir vykdyti iniciatyvas, apsaugant įmonės ir rangovinių organizacijų darbuotojus nuo žalingos (nustatytas normas viršijančios) jonizuojančios spinduliuotės poveikio bei iki absoliutaus minimumo sumažinant nelaimingų atsitikimų darbe skaičių.

2021 m. nebuvo užfiksuoti sunkūs ar mirtini nelaimingi atsitikimai darbe, tačiau 5 lengvi nelaimingi atsitikimai darbe, 3 lengvi nelaimingi atsitikimai pakeliui į / iš darbo ir 1 incidentas. Išanalizuotos jų priežastys ir parengti informaciniai biuleteniai, su kuriais supažindinti visi Įmonės darbuotojai. Užtikrinant darbuotojų saugą, 42 Įmonės padaliniuose buvo vykdoma darbuotojų saugos ir sveikatos vidinė kontrolė. Visos pastabos buvo operatyviai pašalintos. Įmonės darbuotojai periodiškai supažindinami ir su nelaimingais atsitikimais Lietuvoje ir užsienio atominėse elektrinėse bei jų priežastimis, informuojami apie Sveikatos ministerijos rekomendacijas užsikrėtimo COVID-19 prevencijai, jiems nuolat primenama apie darbų saugos taisyklių ir reikalavimų laikymąsi. Keletą kartų per dieną dezinfekuojami paviršiai viešojo naudojimo vietose. Įmonės medicinos punkte prieš darbą tikrinama Įmonės operatyvinio personalo, vairuotojų, šilumvežio mašinistų bei kitų geležinkelio darbuotojų sveikata, atliekamos būtinosios slaugos paslaugos, tikrinama temperatūra, kraujospūdis ir pan. Medicinos punkte per pusmetį 1 239 darbuotojams suteikta medicininė pagalba. 17 darbuotojams medicininė pagalba suteikta darbo vietose, o 37 darbuotojai buvo transportuoti į miesto gydymo įstaigas.

	2019 m.	2020 m.	2021 m.	2020-2021 m. pokytis
Nelaimingų įvykių skaičius / iš jų įvykusių darbe	11 / 5	7 / 4	**8 / 5**	**Δ - 14,3 / Δ - 25**
Bendra nedarbingumo trukmė, kalendorinės dienos	555	307	**449**	**Δ - 46,2**

Darbuotojų saugos užtikrinimo prevencija

Atsižvelgiant į veiklos pobūdį, ypatingas dėmesys įmonėje skiriamas darbuotojų radiacinei apsaugai. Įmonėje vadovaujamasi ALARA principu, siekiant kad įmonės ir rangovinių organizacijų darbuotojai būtų maksimaliai apsaugoti nuo žalingos jonizuojančios spinduliuotės, viršijančios leistinas normas. ALARA – *angl*. as low as reasonably achievable, – tai pagrindinis radiacinės saugos principas, reikalaujantis, kad individualioji apšvitos dozė, kurią darbuotojas gauna atlikdamas tam tikrą žinomą veiklą, spinduliuotės paveikiamų darbuotojų skaičius ir poveikio tikimybė turi būti mažiausi, kiek tai įmanoma, racionaliai naudojant lėšas ir atsižvelgiant į socialines ir ekonomines sąlygas. Įmonėje sudaryta ALARA darbo grupė, kurios paskirtis vykdyti radiacinės saugos požiūriu pavojingų darbų radiacinės saugos optimizavimo analizę, numatyti priemones darbuotojų apšvitos dozių mažinimui. Pagal kasmet atnaujinamą ALARA programą visiems IAE eksploatavimo nutraukimo darbams atliekama išsami radiacinio poveikio analizė. Darbo organizavimas visų pirma numato šių darbų apšvitos dozės paskaičiavimą bei jos mažinimo būdus. Kiekvienam radiaciniu požiūriu pavojingam darbui numatomas racionalus personalo išdėstymas, paskaičiuojamas maksimalus leistinas darbuotojų sugaištamas laikas didelių radiacijos spinduliavimo laukų zonose, atliekamas didelės apšvitos reikalaujančių operacijų ar darbų pašalinimas / apimties išskaidymas.

Nuolat atliekama personalo, dirbančio kontroliuojamoje zonoje, radiacinės apšvitos stebėsena. Elektroninių dozimetrų naudojimas, atliekant radiacinės saugos požiūriu pavojingus darbus, leidžia operatyviai kontroliuoti personalo individualią apšvitos dozę ir greitai reaguoti. Vieną kartą per metus įmonės radiacinės saugos skyriaus specialistai atlieka patvirtinančią vidinės apšvitos kontrolę. 2021 m. individualioji dozimetrinė kontrolė buvo atlikta 2 096 asmenų, iš jų 1 514 – įmonės personalas, 582 - rangovinių organizacijų personalas, komandiruotieji bei įmonės lankytojai. Taip pat vieną kartą per metus buvo atlikta patvirtinanti vidinės personalo apšvitos stebėsena 1 278 IAE darbuotojams ir 21 rangovinių organizacijų darbuotojams.

Kasmet, atsižvelgiant į praėjusių metų aktualijas, įmonės darbuotojų saugos ir sveikatos skyrius rengia prevencinių priemonių planus, numato ir atlieka periodinius instruktavimus, organizuoja konsultacinius seminarus, rengia ir platina lankstinukus aktualiomis temomis. Numatytų darbuotojų saugos užtikrinimo priemonių įgyvendinimas nuolat kontroliuojamas, kas ketvirtį rengiami ir pasirašytinai platinami informaciniai biuleteniai, kuriuose pateikiama informacija apie įmonėje įvykusius nelaimingus atsitikimus bei incidentus, Lietuvos Respublikos Valstybinės darbo inspekcijos informacija apie sunkius bei mirtinus nelaimingus atsitikimus šalyje ir Pasaulinių atominių elektrinių organizacijų asociacijos informacija apie nelaimingus atsitikimus užsienio atominėse elektrinėse. Strategijos įgyvendinimo ataskaitose, su kuriomis supažindinama Energetikos ministerija ir įmonės valdyba, darbuotojų saugos ir sveikatos užtikrinimo priemonių įgyvendinimas kas ketvirtį atspindimas strateginio rodiklio T3 pasiekimu:

	2019 m.	2020 m.	2021 m.
Sunkių ir mirtinų nelaimingų atsitikimų darbe dėl darbdavio kaltės skaičius, *vnt.*	0	**0**	**0**

Įmonėje veikia darbuotojų saugos ir sveikatos komitetas, atliekamos personalo darbo sąlygų, darbo priemonių ir įrangos būklės stebėjimo periodinės inspekcijos, vykdomi papildomi tiksliniai ir neplanuoti patikrinimai, darbo vietose vertinama profesinė rizika. Apie rastus neatitikimus informuojamas įmonės personalas ir įmonės darbuotojų saugos ir sveikatos komitetas, numatomos

ir vykdomos jų šalinimo bei prevencinės priemonės. Inspekcijų patikrinimo aktai skelbiami vidinio įmonės tinklalapio darbuotojų saugos ir sveikatos skyriaus aktualioje informacijoje. 2021 m. buvo organizuotos 10 inspekcijų, nustatyti 13 personalo darbo, darbo priemonių ir įrangos neatitikimai, neeilinio patikrinimo metu rasta 2 darbuotojų saugos ir sveikatos teisės aktų pažeidimai, dėl kurių padalinių vadovams pateikti nurodymai skubiai juos ištaisyti.

Siekiant įvertinti įmonės taikomas darbų saugos priemones ir įvykių prevenciją, 2021 m. pirmą kartą pasitelktas tarptautiniu mastu pripažintas darbų saugos rodiklis – bendras užfiksuotų incidentų indeksas (ang. Total Recordable Incident Rate arba TRIR). Šis rodiklis parodo, kiek saugios darbo sąlygos per metus ir apskaičiuojamas visų darbų saugos incidentų skaičių padauginant iš 200 000 ir padalinant iš visų darbuotojų dirbtų valandų skaičiaus per praėjusius metus. Nustatytas IAE rezultatas - 0.42, kas rodo, jog darbo sąlygos yra itin saugios (pagal metodiką vidutinė rodiklio reikšmė yra 3). 2021 m. toks darbų saugos matavimas buvo pilotinis projektas, kuris pristatytas suinteresuotoms šalims. Atsižvelgiant į jų nuomonę ir rodiklio teikiamą vertę, bus svarstoma, ar ateityje tęsti šio rodiklio matavimą.

Darbuotojų sveikatos priežiūra

Įmonės darbuotojų saugos ir sveikatos skyriaus sudėtyje veikia medicinos punktas, kuriame atliekamas sveikatos patikrinimas prieš darbą personalui, atsakingam už įmonės branduolinės saugos užtikrinimo sistemų eksploatavimą, ir darbuotojams, vairuojantiems įmonei priklausančias transporto priemones, bei suteikiama skubi ar būtina pirminė medicininė pagalba (matuojama temperatūra, kraujospūdis, ir pan.). Pirmosios medicininės pagalbos rinkiniai yra ir skyriuose, kad darbuotojai galėtų patys sau suteikti nedidelę pagalbą, susižeidus sutvarstyti sužalojimą. Nuo 2020 m. gegužės 11 d. būtinosios medicininės pagalbos paslaugas, ūmiai susirgus, atsitikus nelaimingam įvykiui, 24 val. per parą pagal sutartį teikia UAB Ambulansas:

Įmonė prevenciškai rūpinasi darbuotojų sveikata – darbuotojams periodiškai organizuojamas profilaktinis sveikatos patikrinimas pagal sutartį, sudarytą su Visagino pirminės sveikatos priežiūros centru. Profilaktiniam įmonės darbuotojų sveikatos patikrinimui 2021 m. iš įmonės lėšų buvo panaudota 13 282,35 eurų.

Apsisaugojimo nuo COVID-19 prevencija

Įmonėje yra patvirtintos darbuotojų elgesio ir darbo organizavimo taisyklės COVID-19 protrūkio (grėsmės) bei susijusios nepalankios epidemiologinės situacijos metu, nustatančios darbuotojų elgesio standartą, darbuotojų saugos ir sveikatos asmens higienos rekomendacijas, reikalavimus ir atsakomybę už jų nesilaikymą. Darbuotojai įpareigoti dėvėti burną ir nosį dengiančias priemones, iškabinti ženklai, nurodantys kaip teisingai plauti ir dezinfekuoti rankas, laikytis saugaus atstumo, nesigrupuoti mažose erdvėse, nuolat vėdinamos patalpos, valomi ir dezinfekuojami paviršiai. Darbuotojai aprūpinami dezinfekavimo priemonėmis, muilu, popieriniais vienkartiniais rankšluosčiais. Padaliniai buvo aprūpinti kūno temperatūrą matuojančiais prietaisais, o nuo 2020 m. lapkričio mėn. įmonėje įrengti bekontakčiai kūno temperatūros matuokliai, ir visi darbuotojai įpareigoti pasitikrinti kūno temperatūrą, įeinant į įmonės teritoriją. Matavimai atliekami infraraudonųjų spindulių technologijos pagrindu, naudojant integruotus šilumos jutiklius, aptinkančius natūraliai skleidžiamą veido odos šilumą. Vykdoma pirkimo procedūra, siekiant sudaryti ilgalaikę sutartį patalpų dezinfekavimui.
Tuo atveju, kai įmonės darbuotojui patvirtinta darbuotojui COVID-19 infekcija, skubiai išaiškinami galimai sąlytį turėję asmenys, kurie iš karto nukreipiami izoliacijai, iškviečiama brigada, kuri atlieka pilną patalpų dezinfekciją.

SOCIALINIS ASPEKTAS. ATSAKOMYBĖ VISUOMENEI IR VIETINEI BEDRUOMENEI

Nušviečiant šią sritį, pirmiausia reikia paminėti, kad įmonė yra didžiausias darbdavys regione, todėl suteikia reikšmingą galimybę vietiniams gyventojams įsidarbinti, taip pagerinant savo perbūvį ir gaunat visą paketą socialinių privalumų, kuriuos įmonė taiko savo darbuotojams. Tai neabejotinai daro įtaką vietinės bendruomenės gerbūviui, įmonės santykiams su bendruomene ir bendruomenės lūkesčiams.

Tačiau, atsižvelgiant į veiklos pobūdį, įmonės atsakomybė visuomenei ir vietinei bendruomenei bei santykis su visuomene pagrinde liečia aplinkosauginę sritį. Suprantant, kad įmonės veikla yra jautrus ir visuomenei svarbus klausimas, laikomasi maksimalaus informavimo, atvirumo ir bendradarbiavimo nuostatos, o įmonės pagrindinis dėmesys šioje srityje skiriamas teigiamos visuomenės nuomonės formavimui, pasitikėjimo skatinimui, visuomenės informavimui, suteikiant vietinei bendruomenei ir plačiajai visuomenei galimybę susipažinti su vykdoma veikla, aplinkosauginiais parametrais, licencijavimo dokumentais, galimybę turėti grįžtamąjį ryšį ir teikti pastabas rengiamiems IAE eksploatavimo nutraukimo dokumentų projektams.

Pagrindiniai visuomenės informavimo tikslai:

- Pagrindinės informacijos apie IAE eksploatavimo nutraukimo darbus, jų unikalumą, saugą ir svarbą viešinimas – informacijos šalies ir užsienio žiniasklaidai rengimas ir platinimas.
- Atvirumas ir skaidrumas, formuojant teigiamą požiūrį į įmonės vykdomą veiklą – pranešimų spaudai rengimas ir platinimas, aktualios informacijos apie įmonės veiklą ir pasiektus rezultatus talpinimas išoriniame ir vidiniame įmonės tinklalapiuose.
- Visuomenės pasitikėjimo įmonės veikla skatinimas, platesnės auditorijos siekimas – seminarų organizavimas, reprezentacinių leidinių ir informacinės medžiagos rengimas ir platinimas, informacijos per socialinius tinklus (Facebook, YouTube, LinkedIn) platinimas, ekskursijų ekspozicijų salėse ir įmonės viduje organizavimas.
- Objektyvumo, teisingumo, aiškumo, operatyvumo ir reguliarumo principų laikymasis – informacijos apie IAE eksploatavimo nutraukimo eigą, atliekamų darbų mastą ir sudėtingumą platinimas, visuomenės supažindinimas su pasiekimais, projektuojant ir statant naujus objektus, išmontuojant IAE įrangą, tvarkant radioaktyviąsias atliekas, informacijos apie skiriamų įmonei lėšų panaudojimo viešinimas.

Nuosekliai tęsiamas įmonės vizualinio identiteto stiprinimas pagal vizualinio identiteto gido gaires. Tęsiamas bendradarbiavimas su mokslo pažinimo laida „Mokslo sriuba“. Balandžio 4 d. per LRT PLIUS kanalą buvo transliuojama nauja laida apie IAE išmontavimo darbus https://www.youtube.com/watch?v=GjlRXO9iSr0. Įvyko meninio projekto Antidote premjera Ignalinos AE Samanta at Ignalina Nuclear Power Plant - Antidote #14 - YouTube

Nuo 2017 m. tęsiamas bendradarbiavimas su KTU mokslininkais EDUATOM projekte, kurio tikslas - parengti Atominio turizmo virtualų maršrutą, kurio turinys bus susietas su Lietuvos bendrojo ugdymo mokyklų programa. Planuojami mokymai Lietuvos mokytojams kaip integruoti Projekto informaciją į geografijos, fizikos dalykus. Vyko susitikimai su mokslininkais, dalinamasi medžiaga, kuri reikalinga virtualaus maršruto sukūrimui. Sukurtą produktą planuojama integruoti į IAE informacijos centro organizuojamų pažintinių ekskursijų programą.

Kovo 30 d. vyko interviu su Vytauto didžiojo universiteto kūrybinių industrijų programos magistro antro kurso studente tema: „Atominės pramonės įpaveldinimo galimybės: Ignalinos atominės elektrinės atvejis“.

Baigtas darbuotojų įsitraukimą skatinantis projektas „Žmonės, kuriais didžiuojamės“. Projekto tikslas yra pastebėti ir įvertinti geriausius darbuotojus dėl jų pasiekimų, veiklos rezultatų, gerųjų savybių ar įsitraukimu į Įmonės veiklą. Šventinis renginys, kuriuo metu buvo paskelbti nominacijų nugalėtojai, įvyko virtualioje erdvėje gruodžio 16 d. Darbuotojų dalyvavimas metų renginio filmavime, jų prisidėjimas prie kolegų sveikinimų yra puikus komandinės dvasios ir įmonės kultūros formavimo pavyzdys.

Inicijuoti straipsniai nacionalinėje žiniasklaidoje (Generalinio direktoriaus interviu DELFI PLIUS Ignalinos jėgainės vadovas Kamienas – apie netikėtumus darbe, radiaciją ir Černobylio pamokas - DELFI Verslo požiūris, straipsnis TV3.lt Ignalinos atominėje elektrinėje vystomas unikalus projektas | tv3.lt).

2021 m. lapkričio mėnesį VĮ IAE antrą kartą atliko suinteresuotų šalių apklausą, kurios tikslas - sužinoti, kokie IAE veiklos viešinimo būdai yra patraukliausi ir labiausiai paveikūs, suteikiantys žinomumą bei apimantys platesnį suinteresuotų grupių ratą. Išanalizavus apklausos rezultatus bei pateiktus pasiūlymus Įmonės veiklos tobulinimui, priimtas sprendimas tobulinti viešinamos veiklos turinį pasitelkiant nacionalinius žiniasklaidos kanalus.

Gruodžio 1-17 dienomis atliktas darbuotojų tolerancijos korupcijai tyrimą/apklausą, nustatant darbuotojų požiūrį į korupciją kaip reiškinį, jų patirtį ir santykį su ja.

IAE dalyvavo Nacionalinio atsakingo verslo apdovanojimuose, kur laimėjo „Metų darbovietė 2021“ apdovanojimą didelių įmonių kategorijoje.

Organizuotas IAE darbuotojų vaikų piešinių konkursas, dalyviai apdovanoti atminimo dovanėlėmis. Vaikų viešiniai buvo naudojami šventinėje komunikacijoje darbuotojams.

Tęsiama geroji praktika, kai IAE naujienlaiškyje yra viešinami interviu su padalinių/projektų vadovais tokiu būdu darbuotojams suteikiant galimybę arčiau susipažinti su įvairiomis įmonės veiklomis.

Parengtas ir išleistas lankstinukas „Saugos kultūra Ignalinos AE“ (lietuvių ir rusų kalbomis).

Inicijuotas bendradarbiavimas su Visagino savivaldybe dėl Visagino muziejaus vystymo.

Tęsiama geroji praktika, kai IAE naujienlaiškyje yra viešinami interviu su padalinių/projektų vadovais tokiu būdu darbuotojams suteikiant galimybę arčiau susipažinti su įvairiomis įmonės veiklomis.

Radioaktyviųjų atliekų tvarkymo ir saugojimo klausimai tampa vis aktualesni tiek visuomenėje, tiek politiniame lygmenyje. Įmonės svetainėje galima stebėti aplinkos monitoringo informaciją, susipažinti su radioaktyvių atliekų infrastruktūros plėtra, stebėti radioaktyviųjų atliekų tvarkymo veiklos rezultatus. Tokie projektai, kaip MRAS eksploatavimo nutraukimas ir giluminio radioaktyviųjų atliekų atliekyno projektas susilaukia vis daugiau dėmesio. Įmonės veiklos skaidrumo užtikrinimas yra svarbus komunikacijos prasme, kas padeda kurti pasitikėjimą įmonės vykdoma veikla visuomenėje ir tarp suinteresuotų šalių. Suprasdami šio klausimo specifiką, laikomės maksimalaus informavimo, atvirumo ir bendradarbiavimo nuostatos ir siekiame, kad vykdomų projektų reikšmingų veiklų rezultatai būtų tinkamai pristatomi suinteresuotoms šalims ir

visuomenei. Siekdama skaidriai ir tinkamai komunikuoti visuomenei apie veiklą, įmonė viešina informaciją ne tik apie vykdomą veiklą ir rezultatus, bet ir neįprastus įvykius. Informacija apie neįprastus įvykius yra viešinama lietuvių anglų ir rusų kalbomis įmonės oficialioje svetainėje. Siekiant maksimalaus skaidrumo ir atvirumo, informacija viešinama ir tais atvejais, jeigu įvykis nesusijęs su branduoline sauga ir neturi poveikio personalui, visuomenei ar aplinkai.

Užbaigtas bendradarbiavimas su komunikacijos partneriais UAB Adverum dėl Giluminio atliekyno viešinimo strategijos parengimo – parengta projekto viešinimo strategija ir taktinis planas, kurių pagrindu planuojama vykdyti projekto viešinimo veiklą ateityje.

Edukaciniai renginiai visuomenei ir pagrindiniai vizitai:

2021 m. sausio 29 d. įvyko nuotolinis susitikimas su Didžiosios Britanijos Tarptautinės prekybos departamento, kuris yra atsakingas už šalies tarptautinės prekybos plėtrą, civilinės branduolinės energetikos sektoriaus ekspertu Tim Gilroy. Susitikimo tikslas – susitikti su IAE atstovais bei atsinaujinti informaciją apie vykdomus ir planuojamus eksploatavimo nutraukimo darbus.

2021 m. vasario 7-9 dienomis įmonės atstovai dalyvavo tarptautinėje studijų mugėje „Studijos 2020“, kuri kasmet yra organizuojama Litexpo parodų rūmuose. Nepaisant to, kad Lietuvos aukštosios mokyklos neruošia atominės energetikos specialistų, įmonės tikslas parodoje – supažindinti jaunimą su atomine energetika, kaip viena iš įvairių energetikos rūšių ir sudominti darbu įmonėje.

2021 m. liepos 21 d. IAE bendradarbiaujant su metinio projekto Antidote vystytoju, vienas iš sezono epizodų filmuotas teritorijoje prie IAE.

2021 m. liepos 20 d. energetikos ministras Dainius Kreivys lankėsi VĮ Ignalinos atominė elektrinėje. Vizito metu buvo aptartos strategines IAE veiklos kryptis, apžiūrėti nauji radioaktyviųjų atliekų tvarkymo infrastruktūros objektai bei šiuo metu intensyviai vykdomi įrangos išmontavimo darbai.

2021 m. rugpjūčio 20 d. IAE lankėsi fotografai iš Prancūzijos, rengiantys multimedijos projektą apie HBO serialą „Černobylis“, kuris buvo filmuotas IAE.

2021 m. rugsėjo 9 d. Ignalinos AE specialistai lankėsi Širvintų rajono savivaldybėje, kur pristatė IAE eksploatavimo nutraukimo darbus bei Maišiagalos saugyklos eksploatavimo nutraukimo projektą, jo eigą bei atsakė į gyventojams rūpimus klausimus.

2021 m. spalio 5 d. įvyko Seimo Energetikos ir darnios plėtros komisijos išvažiuojamasis posėdis į VĮ IAE, kurio metu Komisijos nariams buvo pristatyta Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo proceso eiga ir pažanga.

2021 m. lapkričio 15-16 d. Ignalinos AE lankėsi branduolinės ir radiacinės saugos, radioaktyviųjų atliekų tvarkymo specialistų delegacija iš Moldovos Respublikos. Apsilankymo tikslas – susipažinti su Ignalinos AE patirtimi planuojant ir tvarkant radioaktyviąsias atliekas.

2021 m. gruodžio 8 d. įvyko laidos „Proto industrija" filmavimas, kuriuos metu buvo pristatyta IAE veikla ir jos svarbą. Laidos tikslai - edukuoti visuomenę, didinti IAE žinomumą, gerinti darbdavio įvaizdį.

2021 m. gruodžio 20 d. įvyko VĮ IAE generalinio direktoriaus Audriaus Kamieno interviu Visagino miesto žiniasklaidos internetiniam portalui TTS apie įmonės veiklos pažangą ir artimiausius iššūkius.

APLINKOS APSAUGA

IAE eksploatavimo nutraukimas – veikla, kuri gali turėti milžinišką poveikį aplinkai, susijusį su radiologine tarša, tad visapusiška, visos eko-sistemos sauga – prioritetinė įmonės veiklos sritis, apibrėžta įmonės strateginėse kryptyse, kaip užtikrinimas, kad ateities kartos nepaveldėtų nepagrįstos radioaktyviųjų atliekų tvarkymo naštos. Visa įmonės veikla yra susijusi su gamtos išteklių (vandens, žaliavų, energijos) naudojimu, radioaktyviųjų, neradioaktyviųjų, pavojingų ir nepavojingų atliekų tvarkymu bei įvairių teršalų emisijomis. Be IAE eksploatavimo nutraukimo darbų nuo 2019 m. įmonė organizuoja surastų paliktųjų jonizuojančių šaltinių ar radioaktyviųjų medžiagų surinkimą visoje Lietuvos teritorijoje, gavusi pranešimus apie tokių teršalų aptikimą iš RSC. Taip pat sutvarko ir saugoja radioaktyviąsias medžiagas, gautas iš visų šalies smulkiųjų atliekų darytojų. Įmonės veikla labai sudėtinga, tačiau visose kryptyse akcentuojamas saugumas, ir pirmiausia – aplinkai. Įmonėje laikomasi apibrėžtos ir viešai skelbiamos aplinkos apsaugos politikos principų, galioja aplinkos apsaugos valdymo procedūra, poveikis aplinkai yra reglamentuotas, nuolat stebimas, užtikrinant kontrolę ir skaidrumą. Teršalų išmetimų stebėsena atliekama, laikantis griežčiausių Lietuvos įstatymų, Europos Sąjungos direktyvų bei kitų reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų. Visuomenei ir kontroliuojančioms institucijoms pateikiami išsamūs teršalų emisijos duomenys, priimami sprendimai ir kasdieninė veikla organizuojama taip, kad būtų mažinamas bet koks galimas neigiamas poveikis aplinkai.

Visus aplinkos parametrų tyrimus atlieka įmonės laboratorinių tyrimų skyrius, o radiacinės saugos skyrius juos analizuoja, kontroliuoja bei teikia duomenis suinteresuotoms šalims.
Įmonės vykdomos aplinkos apsaugos sritys ir neigiamo poveikio jose prevencinės priemonės:

Bendrieji neigiamo poveikio aplinkai prevenciniai principai, taikomi įmonėje:

- Aplinkos apsaugos teisės aktų reikalavimų laikymasis, atitinkamų įmonės vidinių darbo procedūrų rengimas, jų vykdymo kontrolė;
- Padalinių veiklos, susijusios su poveikiu aplinkai, kontrolė, veiklos neatitikimų nustatymas bei šalinimas laiku.

Įmonė, tvarkydama radioaktyviąsias atliekas, laikosi visų teisės aktais numatytų reikalavimų ir užtikrina radiacinį foną normos ribose, įdiegtos ir veikia aplinkos monitoringo sistemos. Visą parą vykdoma radiacinės aplinkos stebėsena leidžia operatyviai fiksuoti ir reaguoti į pastebėtus nukrypimus, radiacinio monitoringo duomenys viešinami įmonės vidiniame tinklalapyje, išorinėje svetainėje bei viešųjų erdvių monitorių ekranuose.

Poveikio aplinkai kontrolei nustayti strateginiai rodikliai, kurie įtraukti į pagrindinius įmonės rodiklius kontroliuojami įmonės vadovybės ir Enegetikos ministerijos, ir kas ketvirtį išleidžiamose strategijos įgyvendinimo ataskaitose: R6 – radioaktyviųjų medžiagų (su H-3, C-14) išmetimas į orą siektina reikšmė ne daugiau nei $3,8*10^{13}$ Bq, ir R7 – radioaktyviųjų medžiagų išleidimas į vandenį siektina reikšmė ne daugiau nei $1,5*10^{13}$ Bq.

IAE eksploatavimo nutraukimas vykdomas, atliekant poveikio aplinkai vertinimą (toliau – PAV), kurį reglamentuoja Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymas. PAV metu nustatomas, apibūdinamas ir įvertinamas galimas tiesioginis ir netiesioginis planuojamos ūkinės veiklos poveikis visuomenės sveikatai, gyvūnijai ir augalijai, dirvožemiui, žemės paviršiui ir jos gelmėms, orui, vandeniui, klimatui, kraštovaizdžiui ir biologinei įvairovei, materialinėms vertybėms ir nekilnojamosioms kultūros vertybėms bei šių aplinkos komponentų tarpusavio sąveikai. PAV metu numatomos priemonės, kaip sumažinti ūkinės veiklos galimą poveikį aplinkai. Poveikio aplinkai vertinimo procese dalyvauja ir savo išvadas teikia PAV subjektai t. y. valstybės institucijos, atsakingos už sveikatos, priešgaisrinę, kultūros vertybių apsaugą, saugomas teritorijas, taip pat vietos bendruomenė – savivaldos institucijos ir visuomenės atstovai.

2021 m. balandžio 12 d. 2-ojo IAE reaktoriaus zonų R1 ir R2 išmontavimo (projektas 2102) PAVA suderinta su VATESI ir Aplinkos apsaugos agentūra (toliau – AAA). 2021 m. balandžio 28 d. AAA informavo kaimynines valstybes (Baltarusiją, Lenkiją ir Latviją) dėl planuojamos veiklos. Balandžio 22 d. Aplinkos apsaugos agentūros pateikė sprendimą dėl planuojamos IAE A2 ir V2 blokų įrangos išmontavimo veiklos leistinumo. Sprendimas dėl projekto darbų poveikio aplinkai buvo priimtas pagal IAE pateiktą poveikio aplinkai vertinimo ataskaitą.

Užtikrinant aplinkos apsaugos proceso analizę, įmonėje apskaitomi, kaupiami ir laiku teikiami kontroliuojančioms institucijoms duomenys:

- IAE susidariusių atliekų apskaitos metinės ataskaitos;
- IAE duomenų ir informacijos apie chemines medžiagas ir preparatus metinės ataskaitos;
- IAE cheminių medžiagų ir preparatų metinės suvestinės;
- metinės ataskaitos apie ozono sluoksnį ardančių dujų (OAM) ir šiltnamio efektą sukeliančių dujų (F- dujos) turinčią įrangą, sunaudotų OAM ir F-dujų kiekį;
- IAE objekto aplinkos oro apsaugos metinės ataskaitos;
- IAE įrenginio (garo katilinės) technologinio proceso dalies veiklos lygio duomenų ataskaitos;
- IAE vandens naudojimo apskaitos metinės ataskaitos;
- IAE nuotekų tvarkymo apskaitos metinės ataskaitos;

- IAE narkotinių ir psichotropinių medžiagų pirmtakų (prekursorių) apyvartos ketvirčių ir metinės ataskaitos;
- šiltnamio dujų apskaitos ataskaitos;
- IAE aplinkos monitoringo (oras, vanduo) ataskaitos;
- IAE taršos šaltinių išleidžiamų teršalų monitoringo metinės ataskaitos;
- IAE regiono radiologinio monitoringo metinės ataskaitos;
- IAE požeminio vandens monitoringo metiniai duomenys;
- IAE radionuklidų išmetimo į aplinką ataskaitos, ir kt.

Savaime suprantama, kad didžiausias įmonės galimas neigiamas poveikis visose kontroliuojamose srityse yra susijęs su radioaktyviųjų medžiagų patekimu į aplinką. Nuolat atliekama radiologinė stebėsena, taip pat imami oro, kritulių, dirvožemio, augmenijos, vandens (Drūkšių ežero, geriamojo vandens ir t.t.), dugno nuosėdų, maisto produktų (Drūkšių ežero žuvies, mėsos, pieno, grūdų, kopūstų, bulvių, grybų), mėginiai. Stebint radionuklidų išmetimus, atliekama poveikio atmosferai, vandeniui Drūkšių ežere, požeminiams gruntiniams vandenims kontrolė, matuojant individualias apšvitos dozes, ir apskaičiuojant metines efektines apšvitos dozes, kontroliuojamas poveikis įmonės darbuotojams ir IAE regiono gyventojams.

Įmonės aplinkos stebėsenos metu nustatyta, kad iš IAE išmetami radionuklidai ne tik neviršija leistinų ribų, bet ir sudaro labai mažą jų dalį:

	Planuota ribinė reikšmė	2019 m.	2020 m.	2021 m.
Į atmosferą pašalintų radioaktyvių medžiagų aktyvumas (ne daugiau $3{,}8\times10^{13}$ Bq)	$3{,}6 \times 10^{12}$	$5{,}5 \times 10^{9}$	$1{,}1 \times 10^{11}$	**$2{,}73 \times 10^{10}$**
Į vandenį pašalintų radioaktyvių medžiagų aktyvumas (ne daugiau $1{,}5\times10^{13}$ Bq)	$1{,}2 \times 10^{12}$	$6{,}3 \times 10^{10}$	$6{,}45 \times 10^{10}$	**$3{,}1 \times 10^{10}$**

Metinė efektinė gyventojų apšvitos dozė yra apibrėžta Lietuvos higienos normose, pagal kurias apribotoji metinė efektinė dozė gyventojams, taikoma projektuojant, eksploatuojant (normalaus eksploatavimo ir tikėtinų eksploatavimo įvykių metu) ir nutraukiant BEO eksploatavimą, yra 0,2 mSv.
Apribotoji metinė efektinė apšvitos reprezentanto dozė, atsirandanti dėl kiekvieno radionuklidų srauto (į aplinkos orą ir vandenį), yra 0,1 mSv.
Reprezentantas – tai gyventojas, priklausantis reprezentatyviajai gyventojų grupei, kuri gauna reikšmingą apšvitos dozę dėl radionuklidų išmetimų į aplinką (orą ir vandenį). Kaip reprezentantas, kuris ‚radionuklidų išmetimo iš IAE į aplinką plane yra vadinamas *apibendrintuoju reprezentantu*, yra pasirinktas šalia IAE sanitarinės apsaugos zonos gyvenančių gyventojų atstovas. Tokio reprezentanto gyvenimo būdas, mitybos įpročiai bei veikla yra būdingi sodininkams, žvejams ir ūkininkams, todėl reprezentantą veikia visi apšvitos būdai, kurie atsiranda dėl taršalų išmetimų iš IAE į orą ir išleidimo į vandenį.

2021 m. bendras radionuklidų kiekis, pašalintas į Drūkšių ežerą su vandens nuotekomis (įskaitant debalansinius vandenis), buvo $3{,}1x10^{10}$ Bq/metus (0,21% nuo ribinio kiekio, kuris lygus $1{,}50x10^{13}$ Bq/metus).
Reprezentanto apšvitos dozė sąlygojama vandens išleidimas 2021 m. buvo 4,93 x 10^{-4} mSv, tai sudarė 0,49 proc. ribinės (0,1 mSv/metus) dozės ir 56,5 proc. mažiau, nei 2020 m.

Radionuklidai	Dozė 2020 m., *Sv*	Įtaka, *proc.*	Dozė 2021 m., *Sv*	Įtaka, *proc.*	**Pokytis**
Co-60	$4{,}16x10^{-8}$	13,21	$7{,}99\ x10^{-8}$	16,21	
Cs-137	$2{,}21x10^{-7}$	70,16	$3{,}88\ x10^{-7}$	78,70	
H-3	$5{,}24x10^{-8}$	16,63	$2{,}52\ x10^{-8}$	5,11	
Iš viso	**$3{,}15x10^{-7}$**	**100,00**	**$4{,}93\ x10^{-7}$**	**100,00**	**Δ -56,5**
Iš viso nuo leistinos normos, *proc.*		**0,32**		**0,493**	Δ -56,5

2021 m. bendras radionuklidų išmetimų į atmosferą kiekis buvo $2{,}732x10^{10}$ Bq/metus (0,07 proc. nuo ribinio kiekio, kuris lygus $3{,}81x10^{13}$ Bq/metus).
Apšvitos reprezentanto dozė, sąlygojama dujų ir aerozolių išmetimais į atmosferą 2021 m. buvo $1{,}374x10^{-3}$ mSv, kas sudaro 1,37 proc. ribinės 0,1 mSv/metus dozės. Apšvitos dozė 2021 m. yra 23,5 proc. mažesnė, nei 2020 m.

Radionuklidai	Dozė 2020 m., *Sv*	Įtaka, *proc.*	Dozė 2021 m., *Sv*	Įtaka, *proc.*	**Pokytis**
Co-60	$2{,}37x10^{-7}$	13,24	$2{,}47x10^{-7}$	18,00	
Sr-90	-	-	$5{,}28x10^{-9}$	0,38	
Cs-137	$8{,}14x10^{-7}$	45,42	$9{,}63x10^{-7}$	70,08	
H-3	**$5{,}98x10^{-10}$**	0,03	$4{,}75x10^{-10}$	0,03	
C-14	**$7{,}40x10^{-7}$**	41,31	$1{,}58x10^{-7}$	11,50	
Iš viso	**$1{,}79x10^{-6}$**	100,00	**$1{,}37x10^{-6}$**	**100,00**	**Δ –23,5**
Iš viso nuo leistinos normos, *proc.*		**1,79**		**1,37**	Δ –23,5

Atliekų tvarkymas

Atsakingas atliekų tvarkymas daro įtaką aplinkos apsaugai visose kontroliuojamose srityse. Įmonė siekia kiek įmanoma sumažinti atliekų kiekį ir taip prisidėti prie žiedinės ekonomikos vystymo. Atliekos įmonėje tvarkomos, taikant atliekų tvarkymo eiliškumo (prioritetų) principą:

- neigiamo poveikio aplinkai prevencija,
- atliekų rūšiavimas,

- paruošimas ir perdavimas pakartotiniam naudojimui,
- šalinimas.

Susidarančios gamybinės atliekos atskiriamos jų susidarymo vietoje, atsižvelgiant į rūšį ir pobūdį, atskirai surenkamos, rūšiuojamos ir ruošiamos perduoti pakartotiniam naudojimui (metalo laužas, metalų šlifavimo ir tekinimo atliekos, kabeliai, nebenaudojama įranga ir kt.) arba pagal rašytines sutartis perduodamos atliekas tvarkančioms įmonėms šalinimui.

2010 m. įmonėje įgyvendintas projektas, pagal kurį buvo įrengtas šiuolaikiškas medžiagų radioaktyvumo matavimų įrenginys (*angl.* Free release) – projektas B10, kurio pagalba tiksliai ir greitai atskiriamos radioaktyvios ir neradioaktyvios atliekos. Nuo 2014 m. iki 2021 m. pabaigos šiuo įrenginiu buvo patikrinta 21 385,8 tonos A , B ir C klasės atliekų, iš jų – 96,6 procento (20 655,7 tonų) buvo dezaktyvuotos iki 0 klasės (nebekontroliuojamo lygio).

Komunalinės atliekos tvarkomos Visagino savivaldybės atliekų tvarkymo taisyklėse nustatyta tvarka.
Siekiant iš komunalinių atliekų srauto atskirti antrines žaliavas įmonė kreipėsi į Visagino savivaldybę su prašymu įtraukti į atliekų tvarkymo sistemą ir organizuoti antrinių žaliavų atliekų rūšiavimo konteinerių įrengimą. Pirkimo ir sutarčių bei Materialinių išteklių valdymo skyrių iniciatyva buvo užsakytos ir įmonės administraciniuose 31V ir 87 pastatuose įrengtos 30 Žaliojo taško dėžučių, skirtų popieriaus, stiklo bei kitoms pakuočių atliekoms (plastikinėms, metalinėms, kombinuotoms ir kt.) rūšiuoti. Ant dėžučių be rūšiavimo taisyklių yra ir QR kodas, kurį naudojant galima parsisiųsti Žaliojo taško programėlę ir aktyviai dalyvauti programoje, mažinant aplinkos taršą. Suderinus sprendimą dėl antrinių žaliavų rūšiavimo biuruose su gaisrinės saugos tarnyba nuo 2020 m. spalio mėn. Visagino savivaldybės atliekų tvarkymo taisyklėse nustatyta tvarka įmonėje įrengti varpelio formos popieriaus, stiklo ir plastiko atliekų konteineriai, kuriuose surinktos antrinės žaliavos perduodamos savivaldybės parinktam atliekų tvarkytojui. Tikimasi, kad aktyviai rūšiuodami buitines atliekas biuruose, darbuotojai ugdys sąmoningumą, perkeldami įpročius iš darbinės aplinkos į namų bei kitą aplinką, ir savo pavyzdžiu motyvuos bendruomenę kasdieniame gyvenime aktyviai įsijungti į aplinkosauginę veiklą

Valdant aplinkos apsaugos rizikas, įmonėje yra įdiegtos monitoringo sistemos, pvz. IAE radionuklidų išmetimo į aplinką (tiek į orą, tiek į vandenį), IAE aplinkos cheminio monitoringo ir t.t. Šios rizikos valdomos ne tik ekologinės saugos, radiacinė saugos užtikrinimo, atliekų tvarkymo procesų apimtyje, bet ir korporatyviniame rizikų valdymo lygyje, kadangi dalis įmonės strateginių tikslų siejama su gamtosauginiais tikslais. Per 2021 m. įmonei nebuvo taikytos baudos ar sankcijos dėl aplinkos apsaugos reikalavimų pažeidimų, netinkamo pavojingų ar kitų atliekų tvarkymo.

Neigiamo poveikio aplinkai sumažinimui tarnauja ir energetinių resursų taupymas, apie jį plačiau socialinės ataskaitos skyriuje „Ekonominis aspektas. Veiklos efektyvinimą, energetinių resursų taupymas“.

EKONOMINIS ASPEKTAS. VEIKLOS EFEKTYVINIMAS, ENERGETINIŲ RESURSŲ TAUPYMAS

2011 – 2021 m. įmonėje per metus buvo suvartojama vidutiniškai 78 967 MWh elektros energijos ir 97 000 MWh šilumos energijos. Siekdama taupyti energetinius resursus, 2010 m. įmonė parengė pirmąją energetinių išteklių valdymo programą, ir nuo 2012 m. kasmet ją atnaujina, remdamasi

energetinių resursų valdymo procedūra bei iškeldama sau naujas aktualias užduotis. Nuo 2014 m. pabaigos energetinių resursų sunaudojimas įmonėje kontroliuojamas, pasitelkiant energijos išteklių efektyvumo koeficientus, pagal kuriuos vertinamas resursų sunaudojimas efektyvumas įmonės pastatuose. Įmonė nuolat ieško papildomų taupymo galimybių ir jas taiko, numatydama priemones energetinių išteklių valdymo programoje. 2021 m. pavyko apie 2,1 karto sumažinti energetinių išteklių sunaudojimą, palyginus su 2011 m., tačiau išlaidos energetiniams ištekliams vis dar sudarė apie 16 proc. metinių išlaidų.
2020 m. energetinių išteklių valdymo programoje buvo numatytos ir įvykdytos įmonės eksploatuojamų 101/1,2 ir 150 pastatų ventiliacijos ir šildymo sistemų atnaujinimo priemonės. 2020 m. užbaigtas projektas „Automatizuotos nuotekų siurblinės įrengimas 437/1 pastate“, kurio paskirtis esamą IAE siurblinę paversti šiuolaikine, įrengiant automatizuotą požeminę vandens nuotekų siurblinę, ir tuo pačiu sumažinti energetinių išteklių. Tai leido sutaupyti 19 MWh per 2021 metus. 2020 m. gruodžio mėn. užbaigti 120/2 pastate naujai sumontuotų dažnio keitiklių aparatinių siurblių elektros variklių 2VF13, 14D01 bandymai, ir tai leido per 2021 m. sutaupyti 590 MWh.

Po galutinio IAE energijos blokų sustabdymo įmonės pastatų ir naujų objektų B1, B3/4 šildymas vykdomas iš miesto katilinės SĮ „Visagino energija“ centralizuotų sistemų. Miesto katilinė nutolusi nuo VĮ IAE 7 km atstumu, tai lemia didelius šiluminius nuostolius. IAE eksploatacijos nutraukimo metu šilumos poreikis mažės, prognozuojama, kad po branduolinio kuro iškrovimo iš IAE blokų (po 2022m.) įmonės šilumos poreikis neviršys 30 MWh. Todėl bus vykdomas esamos garo katilinės modernizavimas (rengiami projektavimo paslaugų pirkimo dokumentai), užtikrinant šilumos tiekimą IAE pramoninės aikštelės pastatams, Taip pat inicijuotas projektas „Naujos modulinės katilinės įrengimas, siekiant užtikrinti B1, B3,4 objektų šildymo poreikius“ (projektas 1230), kaip ekonomiškiausias būdas atsisakyti UABĮ „Visagino energija“ paslaugų, tiekiant šilumą B1, B3/4 objektams.

Po galutinio IAE energijos blokų sustabdymo įmonės pastatų ir naujų objektų B1, B3/4 šildymas vykdomas iš miesto katilinės UAB „Visagino energija“ centralizuotų sistemų. Miesto katilinė nutolusi nuo VĮ IAE 7 km atstumu, tai lemia didelius šiluminius nuostolius. IAE eksploatacijos nutraukimo metu šilumos poreikis mažės, prognozuojama, kad po branduolinio kuro iškrovimo iš IAE blokų (po 2022m.) įmonės suvartojamos šilumos maksimali galia neviršys 30 MW. Todėl bus vykdomas esamos 30 MW garo katilinės modernizavimas (rengiami projektavimo paslaugų pirkimo dokumentai), pritaikant ją IAE pramoninės aikštelės pastatų šilumos tiekimui. Taip pat inicijuotas projektas „Naujos modulinės katilinės įrengimas, siekiant užtikrinti B1, B3,4 objektų šildymo poreikius“ (projektas 1230), kaip ekonomiškiausias būdas atsisakyti UAB „Visagino energija“ paslaugų, tiekiant šilumą B1, B3/4 objektams.

2021 m. įmonė savo reikmėms sunaudojo 3 proc. mažiau šilumos energijos ir 7 proc. mažiau elektros energijos nei buvo suplanuota metams.

Per 2021 m. įmonėje sunaudota 67 636 MWh šilumos energijos. Tai 9 728 MWh (beveik 17 %) daugiau, palyginus su 2020 m. Tai paaiškinama oro sąlygų - šiemet vidutinė šildymo sezono oro temperatūra sudaro -1,2^{o}C, o 2020 m. +2,5 ^{o}C; be to, 2021 m. šildymo sezono trukmė 4 d. ilgiau, nei 2020 m. Perskaičiuotas prie 2021 m. šildymo sezono sąlygų 2020 m. šilumos energijos vartojimo kiekis būtų 73 362 MWh – tai 5 726 MWh daugiau, palyginamai su faktiniu 2021 m. šilumos vartojimu. Tokiu būdu, 2021 m. energetinių resursų taupymo priemonių dėka sutaupyta 5 726 MWh šilumos energijos, arba pinigine išraiška apie 317 106 Eur.

Palyginus bendras įmonės išlaidas šilumai, 2021 m. įmonė išleido 3,75 mln. Eurų – apie 0,93 mln. eurų daugiau, nei 2020 m. (2,82 mln. Eurų). Šis skirtumas sąlygotas ne vien tik oro sąlygų, bet ir kainos pokyčių: 2020 m. vidutinė šilumos energijos kaina sudaro 48,66 euro/MWh, o 2021 m – 55,38 euro/MWh

Įmonėje per 2021 m. sunaudota 2 395 MWh mažiau elektros energijos (arba 4,0 proc.), palyginus su 2020 m. Paskaičiuota, kad energetinių resursų taupymo priemonių dėka 2021 m. sutaupyta 1 985 MWh elektros energijos arba pinigine išraiška, elektros buvo sutaupyta apie 139 486 eurų. Iš viso tai įmonei atnešė 0,457 mln. eurų naudos.

2017-2021 m. laikotarpiu išlaidos elektros energijai vidutiniškai sudaro apie 48 proc. nuo bendrų išlaidų energetiniams ištekliams. 2020 m. išlaidos elektros energijai sudarė 14 proc. nuo visų išlaidų, 2021 m. – 7 proc.

Grafike pateiktos elektros energijos sąnaudos ir kainos 2017-2021 m. laikotarpiu.

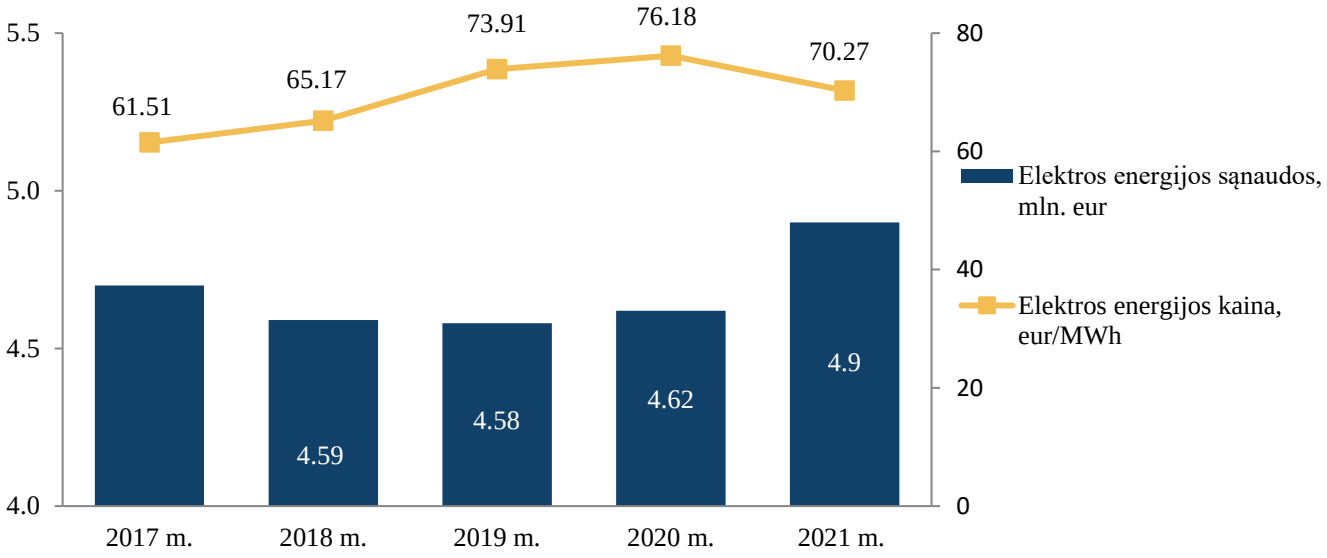

Šilumos sunaudojimas įmonės pastatuose 2021 m. sudaro 65 374 MWh – palyginus su 2020 m. (55 011 MWh), jis padidėjo 18,8 proc, dėl šaltesnio oro ir ilgesnio šildymo sezono.
Palyginus bendras įmonės išlaidas šilumai, 2021 m. įmonė išleido 3,75 mln. Eurų – apie 0,93 mln. eurų daugiau, nei 2020 m. (2,82 mln. Eurų). Šis skirtumas sąlygotas ne vien tik oro sąlygų, bet ir kainos pokyčių: 2020 m. vidutinė šilumos energijos kaina sudaro 48,66 euro/MWh, o 2021 m – 55,38 euro/MWh.

Įmonės veiklos strategijos įgyvendinimo priemonių plane numatyti konkretūs uždaviniai ir priemonės, padedantys taupyti savo reikmėms naudojamą elektros ir šilumos energiją, bei strateginis energetinių resursų taupymo rodiklis (R15, kuriuo matuojama valstybės lūkesčio „iki 2024 m. sumažinti energijos išteklių (elektros ir šilumos) sunaudojimą ne mažiau nei 25,5 proc. nuo 2016 m. suplanuoto išteklių sunaudojimo“ įgyvendinimo pažanga:

	2019	2020 m.	2021 m.
R15 – energetinių resursų taupymo rodiklis, *proc.*	69,6	66,6	**70,7**

Atsižvelgiant į susiklosčiusią elektros energijos tiekimo situaciją, elektros energijos kainos didėjimą ir valstybės lūkestį daugiau dėmesio skirti energijai iš atsinaujinančių šaltinių, įmonėje inicijuotas fotovoltinės saulės elektrinės, kurios pagaminta elektros energija būtų naudojama savoms reikmėms, įrengimas. 2020 m. I ketvirtį UAB Strategy Labs įmonės užsakymu atliko išsamią saulės šviesos elektrinės įrengimo galimybių studiją. Studijoje įvertintos 8 alternatyvios galimybės saulės elektrinės įrengimui ir pasiūlyta optimali technologija. Įmonė pasirinko techniškai ir ekonomiškai optimaliausią – 10,95 MW galios saulės jėgainės su dvipusiais moduliais, sumontuotais ant stacionariai tvirtinamos sistemos, įrengimą. Remiantis preliminaria ekonominio naudingumo analize, investicijos į saulės elektrinės projektą atsipirktų per 7-10 metų, priklausomai nuo elektros energijos kainos. Kol kas su Visagino savivaldybe dar neišspręsti klausimai dėl žemės sklypo skyrimo.

EKONOMINIS ASPEKTAS. VADYBOS SISTEMA IR VIDAUS KONTROLĖ

Įmonės politikos

Įmonė apibrėžia principus savo veikloje ir juos deklaruoja internetinėje svetainėje visuomenei viešinamose politikose:

- Aplinkos apsaugos politika, nustatanti vadovybės aplinkosauginius įsipareigojimus, nutraukiant branduolinės energetikos objekto eksploatavimą ir tvarkant radioaktyviąsias bei neradioaktyviąsias atliekas;
- Socialinės atsakomybės politika, nustatanti principus, kryptis ir gaires, kuriomis vadovaujantis kuriamas ir plėtojamas patikimos, skaidrios, darnios bei pažangios įmonės įvaizdis, formuojama aplinkai ir visuomenei atsakingos, pagarba žmogaus teisėms ir dėmesiu saugai grindžiamos veiklos kultūra bei praktika;
- Politika žmogiškųjų išteklių valdymo srityje, kurioje nustatyti vadovybės įsipareigojimai, užtikrinant efektyvią žmogiškųjų išteklių vadybą, įgyvendinant įmonės veiklos strategiją;
- Darbuotojų saugos ir sveikatos politika, nustatanti vadovybės įsipareigojimus, užtikrinant darbuotojų saugą ir sveikatą vykdant eksploatavimo nutraukimo darbus;
- Saugos politika, apibrėžianti vadovybės įsipareigojimus, užtikrinant branduolinę ir radiacinę saugą. Pateikiami pagrindiniais saugos principai ir tikslai (jonizuotos spinduliuotės mažinimas, dabarties ir ateities žmonių ir aplinkos apsaugojimas nuo žalingo jonizuojančios spinduliuotės poveikio, avarijų prevencija bei avarinė parengtis, saugos kultūros ugdymas), vidinės ir išorinės patirties vertinimas, veiklos strategijos ir tikslų siejimas su branduoline ir radiacine sauga ir kt.
- Kokybės politika, kurioje nustatyti vadovybės įsipareigojimai už kokybės vadybą, pateikti pagrindiniai kokybės, t. y. atitikties nustatytiems reikalavimams, principai ir tikslai (orientavimasis į suinteresuotas šalis, lyderystė, darbuotojų įtraukimas, faktais pagrįstų sprendimų priėmimas, teikiant prioritetą saugai, abipusis naudingas ryšys su tiekėjais ir kt).
- IAE eksploatavimo nutraukimo politika, numatanti vadovybės įsipareigojimus, laikantis pagrindinių principų ir tikslų, vykdant branduolinės energijos objekto eksploatavimo nutraukimą, bei visišką atsakomybę už saugų IAE eksploatavimo nutraukimą;

- Fizinės saugos politika. Joje nustatyti vadovybės įsipareigojimai užtikrinant IAE fizinę saugą, kibernetinį saugumą bei pagrindinius fizinės saugos ir saugumo kultūros principus, kurių turi būti laikomasi, užtikrinant IAE branduolinės energetikos objektų, branduolinių medžiagų ir (ar) branduolinio kuro ciklo medžiagų fizinę saugą;
- Dokumentų ir duomenų įrašų valdymo politika, apibrėžianti vadovybės įsipareigojimus dokumentų valdymo srityje, įmonės dokumentų valdymo pagrindinės gaires centralizuojant dokumentų valdymo procesą, mažinant popierinių dokumentų skaičių, plečiant informacinių technologijų priemonių naudojimą;
- Vidaus audito politika. Joje nustatyti IAE vadovybės įsipareigojimai efektyviam vidaus auditui kaip neatsiejamai vidaus kontrolės sistemos daliai užtikrinti, numatytos pagrindinės vidaus audito gairės ir principai;
- Korupcijos prevencijos politika. Joje nustatyti pagrindiniai įmonės korupcijos prevencijos principai ir reikalavimai bei jų laikymosi užtikrinimo gairės, kurių įgyvendinimas sudaro prielaidas bei sąlygas įgyvendinti aukščiausius skaidrumo standartus.

Vadybos sistema

Įmonės socialinės atsakomybės principai įgyvendinami, integruojant juos į valdymo elementus ir vadybos sistemą. VĮ IAE sukurta ir įdiegta procesais pagrįsta integruota vadybos sistema, atitinkanti VATESI reikalavimus BSR-1.4.1-2016 bei TATENA rekomendacijas BEO vadybos sistemoms. 2019 m. vasario mėn. VĮ IAE vadybos sistema buvo sertifikuota pagal LST EN ISO 9001 standartą BEO eksploatavimo nutraukimo, radioaktyviųjų atliekų tvarkymo, projektų valdymo ir ekspertinių paslaugų branduolinės energetikos srityse. Vadybos sistema nuolat tobulinama – 2021 m. buvo atliktas metinis IAE vadybos sistemos vertinimas padalinių vadovų apklausos būdu. Vadovybinės vertinamosios analizės metu įvertinus rezultatus, buvo parengtas IAE vadybos sistemos gerinimo priemonių planas. Taip pat vasario mėnesį atliktas vadybos sistemos sertifikavimo pagal LST EN ISO 9001 priežiūros auditas, kurio metu neatitikčių nenustatyta.

2020 m. buvo optimizuoti vadybos sistemos procesai. Šiuo metu VĮ IAE vadybos sistemoje yra identifikuoti 32 procesai. 2021 metais atnaujinti šie aukščiausio lygio vadybos sistemos dokumentai: Valstybės įmonės Ignalinos AE vadybos sistemos vadovas, Valstybės įmonės Ignalinos AE kokybės vadybos politika, Valstybės įmonės Ignalinos AE saugos politika.

Procesai nuolat kinta, atsiranda naujų, kitų apimtis sumažėja ir jie apjungiami, todėl vadybos sistema nuolat tobulinama. Remiantis gerąja tarptautine praktika, pagal identifikuotus įmonėje procesus turėtų būti kuriama ir jais grindžiama organizacinė įmonės struktūra. Idealu, kai kiekvieną procesą atitinka atskiras įmonės struktūrinis vienetas, kuris ir yra to proceso savininkas / koordinatorius / valdymo centras. Šiuo metu įmonėje yra 32 procesai, 36 veiklos rūšys, 41 padalinys (neskaitant tarnybų ir departamentų). Klausimai dėl vadybos sistemos tolesnio gerinimo šia linkme diskutuojami su Valdyba, Audito ir rizikų komitetu. Sekančią vadybos sistemos procesų peržiūrą planuojama inicijuoti ir sieti su planuojamais įmonės organizacinės struktūros pokyčiais.

Saugos priežiūros ir kokybės valdymo skyriaus auditoriai ne rečiau kaip vieną kartą per 3 metus atlieka įmonės vadybos procesų kokybės auditus, teikia audito radinius bei pasiūlymus dėl gerinimo. Pagal audito radinius padaliniai suplanuoja jų pašalinimo priemones, kurių įgyvendinimas kontroliuojamas įmonėje nustatyta tvarka. 2021 m. buvo atlikta 13 procesų kokybės auditų. Jų metu identifikuotos 7 neatitiktys. Neatitikčių bei pastebėjimų kilmės priežasčių pašalinimui, ir gerinimo siūlymams įgyvendinti viso suplanuota 91 priemonė, 4 procesų auditų rezultatai dar analizuojami.

Saugos priežiūros ir kokybės valdymo skyriaus auditoriai taip pat atlieka ir VĮ IAE saugai svarbių produktų tiekėjų ir subtiekėjų kokybės vadybos sistemų auditus bei vertina parengtus tiekėjų Kokybės užtikrinimo planus. 2021 metais buvo atlikti 6 saugai svarbių produktų Tiekėjų (jų subtiekėjų) kokybės vadybos sistemos auditai. Jų metu nustatytos 2 neatitiktys ir 1 pastebėjimas. Visiems radiniams parengtos priemonės. Per šiuos metus taip pat įvertinti 22 saugai svarbių produktų tiekėjų/rangovų Kokybės užtikrinimo planai. Saugai svarbių tiekėjų audituose pasirinktinai dalyvauja VATESI specialistai.

Vidaus kontrolės sistema

Vidaus kontrolė – tai visų įmonės kontrolės rūšių sistema, apimanti taisykles bei procedūras, kurias įgyvendina įmonės vadovybė ir darbuotojai, ir kurios yra skirtos identifikuoti galimus rizikos veiksnius, bei užtikrinti įmonės tikslų įgyvendinimą.
Įmonėje įdiegta vidaus kontrolės sistema užtikrina:

- įmonės veiklos teisėtumą, ekonomiškumą, efektyvumą, rezultatyvumą ir skaidrumą;
- strateginių ir kitų veiklos planų įgyvendinimą;
- turto ir informacijos apsaugą;
- informacijos patikimumą bei išsamumą; sutartinių ir kitų įsipareigojimų tretiesiems asmenims laikymąsi;
- su visa veikla susijusių rizikų valdymą.

Visi įmonėje vykdomi procesai yra reglamentuoti ir vykdomi vadovaujantis patvirtintomis taisyklėmis, tvarkomis ar reglamentais (pvz., vadybos procesų aprašai, įmonės administracijos vadovybės darbo reglamentas, dokumentų rengimo, tvarkymo ir apskaitos taisyklės ir kt.) Siekiant užtikrinti efektyvų vidaus kontrolės sistemos funkcionavimą, visi vykstantys procesai dokumentuojami, o dokumentai saugomi pagal taisykles, atsižvelgiant į Lietuvos archyvo reikalavimus. Dokumentų valdymui jau daugiau kaip dešimtmetį naudojama kompiuterizuota dokumentų valdymo sistema „@vilys“, kurios pagalba atliekamos įvairaus pobūdžio dokumentų derinimo, tvirtinimo, pasirašymo, archyvavimo procedūros, pavestų atlikti užduočių kontrolė ir pan.

Vidaus kontrolės sistemoje dalyvauja:

- įmonės vadovas, kuris formuoja vidaus kontrolės sistemą, įskaitant vidaus kontrolės sistemos planavimą, įgyvendinimą, veikimo priežiūrą, palaikymą, dokumentavimą. Įmonės vadovas turi užtikrinti, kad būtų sukurtas kontrolės ir rizikos valdymo mechanizmas, vadovaujantis trijų gynybos linijų modeliu;
- įmonės darbuotojai. Jie yra atsakingi už vidaus kontrolės ir priežiūros funkcijas, palaiko kontrolę, nes atlieka stebėseną, apimančią kiekvieną vidaus kontrolės elementą;
- vidaus audito skyrius, kuris atlieka vidaus kontrolės vertinimą ir konsultavimą gerinimo klausimais.

Siekiant užtikrinti visus vidaus kontrolei keliamus uždavinius ir vadovaujantis Lietuvos Respublikos vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymu, įmonėje veikia vidaus audito skyrius, kuris organizacinėje įmonės struktūroje tiesiogiai pavaldus generaliniam direktoriui. Įgyvendinant gerąsias įmonių valdysenos praktikas, buvo priimtas sprendimas vidaus audito skyriaus atskaitomybę labiau integruoti į įmonės valdybos veiklą, todėl nuo 2021 m. sausio 1 d. įsigaliojusioje struktūroje funkcinėje prasme audito skyrius yra pavaldus įmonės valdybos audito ir rizikų komitetui, taip užtikrinant efektyvų trijų gynybinių linijų vidaus kontrolės modelio veikimą ir didesnį audito veiklos nepriklausomumą. Vidaus audito skyrius savo veikloje vadovaujasi vidaus audito veiklą reglamentuojančiais norminiais teisės aktais ir vykdo nepriklausomą, objektyvią

tyrimo ir konsultavimo veiklą, siekiant didinti įmonės veiklos efektyvumą ir užtikrinant vidaus kontrolės sistemos funkcionavimą.

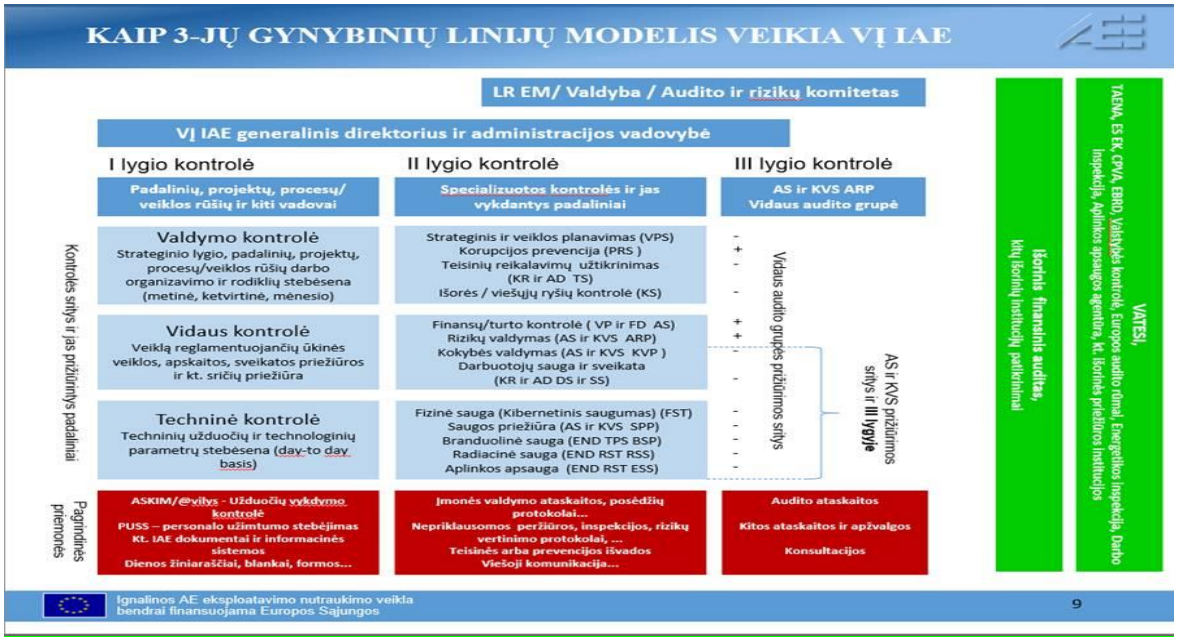

Įmonės darbuotojai savo veikloje vadovaujasi STARK metodologijos, kuria pagrįsta kontrolė individualiame lygmenyje, principais:

- Stop – sustok, sukoncentruok dėmesį į užduotį;
- Think – pagalvok, išanalizuok užduotį: ar tau aiški užduotis, ar turi reikiamų įgūdžių ir įrankių, ar užtenka laiko, ar žinai procedūrą;
- Act – atlik užduotį pagal procedūrą, pasižymėk nuokrypius ir pastabas;
- Review – išanalizuok ir apibendrink, ar teisingai atlikai užduotį, ar rezultatai sutapo su tikslu, ar užteko laiko, ar pastebėjai neatitikimų procedūroje;
- Comunication – pranešk vadovui apie užduoties įvykdymą, pasidalink savo patirtimi, informuok apie savo pastebėjimus ir nuomonę, ką galima padaryti geriau.

Vidaus kontrolės sistema padeda užtikrinti Įmonės veiklos efektyvumą, mažina galimų klaidų riziką ir jų įtaką veiklos efektyvumui. Įmonės darbuotojų teisės, pareigos ir atsakomybė numatytos darbo sutartyse, išdėstytos pareiginiuose dokumentuose, bendru pobūdžiu atspindėtos vidaus darbo tvarkos taisyklėse. Įgyvendinamas trečio vidaus kontrolės lygmens pagal trijų gynybos linijų modelį įtvirtinimas Įmonės vidaus kontrolės sistemoje, kurios funkcionalumą užtikrina tiesiogiai generaliniam direktoriui pavaldus Vidaus audito skyrius, atlikdamas vertinimo ir konsultavimo veiklą. 2021 m. II pusmetyje Vidaus audito skyriaus darbuotojai vykdė Ignalinos programos (IP) projektų UTS.20, ADA.20 (PPR), ADA.21 PPR ir DML.01 bei atliko Reikšmingų sutarčių sąlygų tvirtinimo ir vykdymo vidaus auditą, Suinteresuotų šalių valdymo vidaus auditą, padalinių metinio darbų, prekių ir paslaugų poreikio formavimo vidaus auditą, bei Statybos ir griovimo veiklos vidaus auditą, kurių metu buvo teiktos rekomendacijos vidaus kontrolei gerinti.

2021 metais, atlikus suplanuotus vidaus auditus bei stebint anksčiau atliktų vidaus auditų rekomendacijų, kurių įgyvendinimas yra suplanuotas 2021 metais, yra matomi šie IAE vidaus kontrolės pokyčiai:

- Identifikuotos asmens duomenų valdymo ir tvarkymo rizikos; asmens duomenų politika integruota į visus veiklos procesus; detalizuoti asmens duomenų tvarkytojų sąrašai; vidinės komunikacijos didinimas; įvykdyta įmonės eksploatuojamų informacinių sistemų analizė įvertinant ar jose yra tvarkomi įmonėje naudojami asmens duomenys; periodiškai (kartą į mėnesį) yra valomas U disko Exchange katalogas; formalizuota asmens duomenų naikinimo tvarka.
- Nustatyti patogesni sutarčių administravimui ir vykdymui reikalingi tipiniai (pavyzdiniai) dokumentai; išanalizuota geroji ir blogoji sutarčių vykdymo praktika bei vyksta periodinė komunikacija sutarčių vykdymo klausimais; atnaujintas Viešojo pirkimo sutarčių rengimo ir vykdymo kontrolės tvarkos aprašas; buvo organizuoti mokymai padalinių - užsakovų darbuotojams, atsakingiems už sutarčių vykdymą; peržiūrėtos taikomos sankcijos už netinkamą sutarties vykdymą.
- Formalizuotas darbuotojų užimtumo stebėjimo sistemos pildymo dažnumas; atlikta personalo užimtumo stebėjimo sistemos pakeičiamumo ir alternatyvų analizė; detalizuojama papildomų susitarimų sudarymo tvarka.
- Išanalizuotas naujo pirkimo proceso rodiklio, kuris būtų susietas su tinkamu metinio poreikio planavimu, poreikis.
- Stiprinant IPP ADA.21 PPR vykdymo vidaus kontrolę buvo parengta atmintinė dėl įvadinės inspekcijos atlikimo; organizuoti mokymai padalinių - užsakovų darbuotojams, atsakingiems už sutarčių vykdymą, kurių metu buvo priminta apie įvadinės inspekcijos svarbą ir esminius aspektus; planuojama atnaujinti norminę bazę bei įvertinti su ITS ar galima parengti elektroninę įvadinės inspekcijos akto formą siekiant išvengti žmogiškųjų ar techninių klaidų.
- 2021 metais inicijuota IAE vidaus kontrolės analizė, kurią atlikus bus teikiami pasiūlymai vidaus kontrolės sistemai gerinti.

Gerinant IAE vidaus kontrolės sistemą VAS, atlikdamas vidaus auditus, teikia rekomendacijas vidaus kontrolei stiprinti, bei analizuoja pokyčius, įvykusius įgyvendinus rekomendacijas. Laiku įgyvendintų rekomendacijų skaičius turi įtakos strateginio rodiklio R23 įvykdymui, kurio suplanuota reikšmė 2021 metais yra 100 %. Todėl 2021 metais didelis dėmesys skiriamas rekomendacijų įgyvendinimo stebėsenai, kas prisideda prie IAE vidaus kontrolės stiprinimo bei strateginių tikslų pasiekimo. 2021 m. R23 rodiklis, įgyvendinant vidaus audito rekomendacijas yra 94,5 %.

Gerinant įmonės vidaus kontrolę išorės organizacijų patikrinimų srityje, nuo 2019 m. įmonėje veikia išorės organizacijų atliktų patikrinimų ir jų rezultatų apskaitos kontrolės sistema, kurios pagalba yra kontroliuojamas išorės organizacijų radinių pašalinimas laiku, o apie patikrinimų rezultatus ir radinių pašalinimą periodiškai informuojama įmonės vadovybė, tai taip pat prisideda prie IAE vidaus kontrolės gerinimo, nes leidžia išanalizuoti veiklos trūkumus, dėl kurių buvo suformuluoti radiniai, laiku juos pašalinti ir tokiu būdu sumažinti tikimybę jiems pasikartoti ateityje.

Pagal Išorės organizacijų patikrinimų atlikimo organizavimo, apskaitos ir koreguojančių priemonių rengimo, vykdymo ir kontrolės VĮ Ignalinos AE tvarką Vidaus audito skyrius atlieka išorės organizacijų patikrinimų metu nustatytų radinių apskaitą bei valdymą įmonėje. 2021 metais buvo suplanuota pašalinti 37 radinius, o laiku pašalinti 36 radiniai. 2021 m. R23 reikšmė (susijusi su išorės organizacijų radinių savalaikiu pašalinimu) 95,8 %.

Viešieji pirkimai

Įmonėje 2021 m. įvykdyta apie 843 pirkimų. Viešieji pirkimai vykdomi ir kontroliuojami, vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymu bei įmonės teisės aktais. Pirkimus įmonėje vykdo generalinio direktoriaus įsakymu sudarytos viešųjų pirkimų komisijos, o mažos vertės pirkimams vykdyti paskiriami pirkimo organizatoriai.
Pirkimo procesą sudaro: prekių, paslaugų ir darbų poreikio formavimas, pirkimų plano sudarymas, pasirengimas pirkimui, pirkimo techninių specifikacijų bei pirkimo dokumentų rengimas, derinimas, tvirtinimas ir konkursų skelbimas, tiekėjų kvalifikacijos tikrinimas bei pasiūlymų vertinimas, pirkimo sutarties sudarymas, vykdymas ir kontrolė.
Prekių, paslaugų ir darbų poreikio formavimo eigą koordinuoja įmonės finansų valdymo skyrius. Techninių specifikacijų rengimą pagal centralizuotus įmonės pirkimus vykdo pasiruošimo remontui užtikrinimo skyrius, pagal specializuotus – kiti įmonės padaliniai, atitinkamai pagal savo reikmes. Viešųjų pirkimų komisijos parenka pirkimo būdą, atlieka pirkimo procedūrą, tikrina ir vertina tiekėjų kvalifikaciją bei nustato pirkimo konkurso laimėtoją. Pirkimams, kurių vykdymui reikalingos specialios žinios, vykdyti generalinio direktoriaus įsakymu į viešųjų pirkimų komisijos sudėtį be balsavimo teisės įtraukiami ekspertai. Visa pirkimų eiga yra dokumentuojama. Pirkimai, kurie finansuojami Europos Sąjungos lėšomis iš Ignalinos programos fondo, derinami su CPVA.

2021 m. įmonėje buvo sudarytas 135 viešasis rašytinis sandoris (neskaitant pagrindinių sutarčių, sudarytų preliminarių sutarčių pagrindu) reikalingų prekių, paslaugų ir darbų pirkimui už 7,226 mln. eurų (be PVM). Iš šių sandorių 15 – didelės vertės pirkimai, viršijantys 100 tūkst. eurų sumą, kurių bendra vertė sudarė 5,502 mln. eurų (be PVM). Pagal žodines sutartis, vykdant mažos vertės pirkimus, įmonė nupirko prekių, paslaugų ir darbų už 0,222 mln. eurų (be PVM). Iš svarbių 2021 m. sudarytų sandorių paminėtini (visų sandorių vertės nurodytos be PVM):

- Viso kūno radiacinio užterštumo matavimo prietaisų pirkimo sutartis UAB Lokmis, 0,952 mln. eurų sumai;
- Gelžbetoniniai saugojimo konteinerių pirkimo sutartis su UAB Sodbeta, 2,472 mln. eurų sumai;
- Potencialių gilumnio atliekyno įrengimui vietų socialinio ekonominio vertinimo paslaugų sutartis su IDOM CONSULTING, ENGINEERING, ARCHITECTURE, S.A.U, 322,79 tūkst. eurų sumai;

VĮ IAE žengdama koja kojon su Vyriausybės programa, kuri numato, kad nuo 2023 m. „žalieji pirkimai“ turi tapti dominuojančia viešųjų pirkimų rūšimi, jau dabar nustato ambicingas gaires savo vykdomiems viešiesiems pirkimams ir per VšĮ CPO LT elektroninį katalogą perka (planuoja pirkti) produktus (kompiuterius ir biuro įrangą, spausdinimo įrangos nuomą, valymo paslaugas, elektros energiją, buitines prekes, mobiliuosius telefonus, elektros prekes ir kt.), kurie yra pažymėti ženklu - „žalias pirkimas“. Įmonėje yra paskirti atsakingi asmenys, kurie kuruoja „žaliųjų pirkimų“ sritį, vykdo „žaliųjų pirkimų“ stebėseną, analizuoja būdus, kurie padėtų padidinti šių pirkimų skaičių, taip pat siekia supažindinti įmonės darbuotojus, atsakingus už pirkimo poreikio planavimą, su „žaliųjų pirkimų“ nauda ir įtaka, siekiant socialinės atsakomybės politikos tikslų.

Pasirengimas pirkimui – vienas iš esminių pirkimo proceso etapų, todėl siekiant tinkamai jam pasirengti, būtina išanalizuoti rinką. Įmonėje 2019 m. įdiegta ir tęsiama pirkimų ir sutarčių skyriaus iniciatyva, padedant racionaliau ir efektyviau vykdyti viešuosius pirkimus – organizuojamos tiekėjų dienos, kurios pritraukia įvairių sričių specialistus, taip išgryninant įmonės pirkimų poreikį, gaunant papildomos informacijos iš galimų tiekėjų bei efektyviau pristatant sritis, kuriose planuojami pirkimai. Taip pat planuojama bendradarbiauti su kitomis perkančiosiomis organizacijomis, siekiant

pasidalinti gerąja praktika, taip pat siekiant pritraukti tiekėjus ir paskatinti juos dalyvauti IAE vykdomuose pirkimuose.

Pirkimų ir sutarčių skyriaus iniciatyva įmonės vadovybei buvo pateiktas pasiūlymas dėl rinkos tyrimo kokybės pagerinimo (vienkartinėmis išorinių rinkos tyrimo specialistų paslaugomis). Šiuo pasiūlymu įmonė pasinaudojo, atlikdama kai kurių pirkimų vertės tikslinimus.

Pirkimų ir sutarčių skyriaus specialistai parengė dar keleto iniciatyvų projektus, kurių pagrindu rengiamas papildomų priemonių, kurios žymiai pagerintų viešųjų pirkimų proceso kokybę, planas 2021 m.

2020 m. pabaigoje nepriklausomas tiekėjas įmonės pirkimų ir sutarčių valdymo skyriuje atliko skyriaus veiklos analizę, identifikavo veiklos problemas, pateikė rekomendacijas, tarp kurių buvo ir siūlymas veiklą organizuoti, vadovaujantis LEAN vadybos sistema, ir tokiu būdu didinti veiklos efektyvumą. Veiklos tobulinimo kryptis – sumažinti vertės nekuriančias proceso dalis ir taip gerinti proceso valdymo rezultatus. Šiuo pagrindu 2021 m. pradžioje skyriuje įgyvendinti struktūriniai pokyčiai, perskirstytos atsakomybės, siekiama, kad pirkimų specialistai sugebėtų pirkti bet kokį pirkimo objektą, neatsižvelgiant, ar tai prekės, paslaugos, ar darbai, diegiami LEAN vadybos sistemos principai, planuojama apmokyti skyriaus darbuotojus ir pereiti prie LEAN sistemos viešuosiuose pirkimuose ir taip pagerinti veiklos efektyvumo rodiklius.

Viešųjų pirkimų vykdymą kontroliuoja įmonės prevencijos skyrius. Remiantis generalinio direktoriaus patvirtintu viešųjų pirkimų organizavimo ir jų vykdymo prevencijos ir kontrolės aprašu, 2021 metų įmonės prevencijos skyrius atliko 102 viešųjų pirkimų organizavimo ir vykdymo prevencinių patikrinimų, tai sudaro 10 proc. nuo visų pirkimų paraiškų.

Sudarytų sutarčių viešinimas atliekamas viešųjų pirkimų įstatyme nustatyta tvarka ir, remiantis viešųjų pirkimų tarnybos pateikta ataskaita, pagal 2020 m. sudarytų sutarčių viešinimo CPVA informacinėje sistemoje CVP IS stebėsenos rezultatus VĮ IAE paviešino 100 proc. sudarytų sutarčių.

Pažangių sistemų ir technologijų diegimas

Įmonė nuolat stengiasi ir ieško galimybių savo veikloje naudoti šiuolaikiškas technologijas, kurti ir diegti pažangias valdymo ir informacines sistemas.

Įmonės Informacinių technologijų skyrius rūpinasi IT sistemų atnaujinimu, inovatyvių sistemų diegimu. 2021 m. buvo tęsiamas IT sistemų bei įrangos realaus laiko elgsenos stebėsenos ir informavimo sistemos kūrimas (suplanuota 2023 m. įdiegti sistemą), baigtas senų operacinių sistemų „Windows Server 2003“atnaujinimas ITS serveriuose. Sausio 5 d. UAB ASSECO LIETUVA pateikė Dokumentų valdymo sistemos (toliau – DVS) „Avilys” su integruota DAMS 1 testinę versiją. 2021 liepos mėnesį DAMS sistemos duomenys buvo pilnai perkelti į Aviilį ir pradėta DAMS modulio eksploatacija Avilyje. 2021 metų lapkričio mėnesį senoji DAMS sistema pilnai išjungta.

Balandžio 24 d. pasirašyta sutartis dėl „Daugiafunkcinių kopijavimo įrenginių nuomos pirkimo“ (spausdintuvų nuoma II etapas kontroliuojamoje zonoje). Balandžio 28 d. užregistruotas naujai išleistas Informacinių technologijų skyriaus prižiūrimų informacinių sistemų sąrašas, kuriame įvesta informacija apie asmens duomenų tvarkymą ITS prižiūrimose įmonės informacinėse sistemose. 2021 m. gegužės-birželio mėn. buvo atnaujinama MS DYNAMICS AX 2012 versija: įdiegtas resursų kodų klasifikatorius, skirtas įrankių ir įrangos klasifikavimui, duomenys gauti iš padalinių apdoroti ir patalpinti sistemoje. Taip pat parengta darbui ir nuo liepos 1 d. pradėta

eksploatuoti įmonės integruota vadybos sistema. Tęsiama įmonės tarnybinių stočių virtualizacija (virtualizuotos 38 tarnybinės stotys). 2021 m Įsigytos naujos duomenų bazių platformos (ORACLE, MS SQL), šiuo metu vykdoma IS migracija. 2022 m. planuojama nutraukti eksploatuoti nepalaikomas gamintojų duomenų bazių platformas. Įdiegta dubliuojanti ugniasienė. Įdiegta ir eksploatuojama spausdinimo paslauga kontroliuojamoje zonoje. Vyksta kompiuterinių darbo vietų automatinės adresacijos ir kontrolės diegimo darbai. (planuojama užbaigti 2022 m. I pusmetį). Įsigytos vartotojų licencijos leidžia perkelti 95 proc. vartotojų į kompiuterių debesijos platformą.

Nuo 2009 m. dokumentų valdymui įmonėje naudojama kompiuterizuota dokumentų valdymo sistema, kurios funkcionalumas nuolat plečiamas. Tausojant gamtą ir mažinant popierinių dokumentų apimtį, nuo 2017 m. įmonėje įteisintas dokumentų pasirašymas nekvalifikuotu (sisteminiu) elektroniniu parašu, o 2018 m. į išorę siunčiamiems dokumentams pasirašyti įdiegtas kvalifikuotas elektroninis parašas. Nuo 2020 metų kovo mėn. kvalifikuotu elektroniniu parašu pasirašomi įmonės vidaus nuolatinio saugojimo dokumentai. 2021 m. 66,30 proc. visų įmonės dokumentų buvo pasirašyti kvalifikuotu arba nekvalifikuotu elektroniniu parašu. Situacija, susijusi su COVID-19 pandemija, įrodė dokumentų valdymo sistemos pranašumus ir efektyvumą.

2014 m. įdiegta uždirbtos vertės sistema, kurios pagrindu vertinamas projektų įgyvendinimo efektyvumas. Kol kas ši sistema apima projektų įgyvendinimo duomenis nuo 2014 m., tačiau jau baigiami sisteminti duomenys, tad sistema apims visą IAE eksploatavimo nutraukimo laikotarpį. Projektų įgyvendinimo efektyvumas apibūdinamas rodikliais CPI (planinės ir faktinės atliktų darbų kainų santykis) ir SPI (planinės atliktų darbų kainos ir planinės suplanuotų atlikti darbų kainos santykis), t. y. uždirbtos vertės rodikliais, įvertinančiais biudžeto ir laiko panaudojimo efektyvumą. 2019 m. užbaigus subalansuotų rodiklių sistemos (toliau – SRS) diegimą, apimant žemiausias organizacinės struktūros grandis, ir padalinių veiklos rodiklius hierarchiškai susiejant su strateginiais įmonės rodikliais, 2021 m. balandžio 26 d. buvo patvirtintas VĮ IAE struktūrinių padalinių subalansuotų rodiklių žemėlapis 2021 metams. SRS pagalba galima plačiau taikyti darbo užmokesčio kintamąją dalį, kurios dydis priklauso nuo darbuotojo pasiektų rodiklių.
Įmonės veiklos planavimui naudojama informacinė valdymo sistema Primavera, kurios pagalba sudarytas ir efektyviai valdomas visas IAE eksploatavimo nutraukimo grafikas kartu su jam reikalingų resursų apskaičiavimu.

Saugos užtikrinimas

Vienas iš labai svarbių vidinės įmonės kontrolės faktorių yra saugos užtikrinimas, siekiant išpildyti visuomenės lūkesčius, kad BEO nekelia pavojaus žmonių sveikatai ir aplinkai, kad jis tinkamai apsaugotas nuo bet kokio neteisėto branduolinių ar radioaktyvių medžiagų panaudojimo. Įmonėje sauga užtikrinama:

- teisinėmis priemonėmis – Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos lygmenyje;
- organizacinėmis / techninėmis – įmonės lygmenyje;
- personaliniu indėliu, kai saugos kultūra tampa vidiniu darbuotojų poreikiu.

Saugos būklei įvertinti įmonėje yra parengta saugos lygio vertinimo rodikliais metodika bei numatyta personalo apklausa kas treji metai. Saugos rodiklių naudojimo tikslas – įvertinti esamų eksploatacijos nutraukimo procesų indėlį į radioaktyviųjų medžiagų bei jonizuojančios spinduliuotės radiacinį poveikį gyventojams, supančiai aplinkai bei personalui VĮ IAE normalaus eksploatavimo sąlygomis bei esant galimiems nukrypimams siekiant nepažeisti nustatytų saugos ribų. Įmonės saugos lygis, charakterizuojantis eksploatavimo nutraukimo procesų neigiamą poveikį aplinkai, gyventojams, personalui, įmonės būklę, yra vertinamas kas ketvirtį.

Įmonės saugos rodiklio ir neįprastų įvykių dinamika 2019-2021 m.:

	2019 m.	2020 m.	2021 m.	Įvertinimas
Neįprastieji įvykiai „0 / žemiau INES skalės ribų“, *vnt.*	0	**5**	0	**Pasiekta**

2021 metais įvyko 9 įvykiai „0 / žemiau INES skalės ribų“, iš kurių 8 atitinka VATESI informavimo kriterijus ir 1 įvykis apie kuriuos buvo pranešta elektrinėje. Verta atkreipti dėmesį į tai, jog per 2021 m. įvykusių neįprastųjų įvykių tarpe įvykių, pasikartojančių dėl tų pačių kilmės priežasčių, neįvyko. Visų neįprastųjų įvykių tyrimo metu įmonėje pagal patvirtintą metodiką aiškinama jų kilmės prigimtis, tiesioginės ir esminės priežastys, taip pat numatomos korekcinės ir prevencinės priemonės bei kontroliuojamas jų įgyvendinimas.

Per 2021 m. įvykusių neįprastųjų įvykių įmonėje įtaka saugai, atsižvelgiant į saugos rodiklio pokytį, buvo neženkli. Vidutinė vertė sudarė 34,49 balų, kai per 2020 metus buvo lygi 35,90. Verta atkreipti dėmesį į tai, jog 2021 metais saugos rodiklis buvo vertinamas pagal peržiūrėtą/patikslintą metodiką, todėl gautos vertės palyginimas su ankstesniais metais būtų neobjektyvus.
Saugos kultūros ir saugumo kultūros būklė įmonėje yra vertinama indikatoriais. Žemiau pateiktame paveikslėlyje pateikta saugos kultūros indikatoriaus kaita 2019÷2021 m.

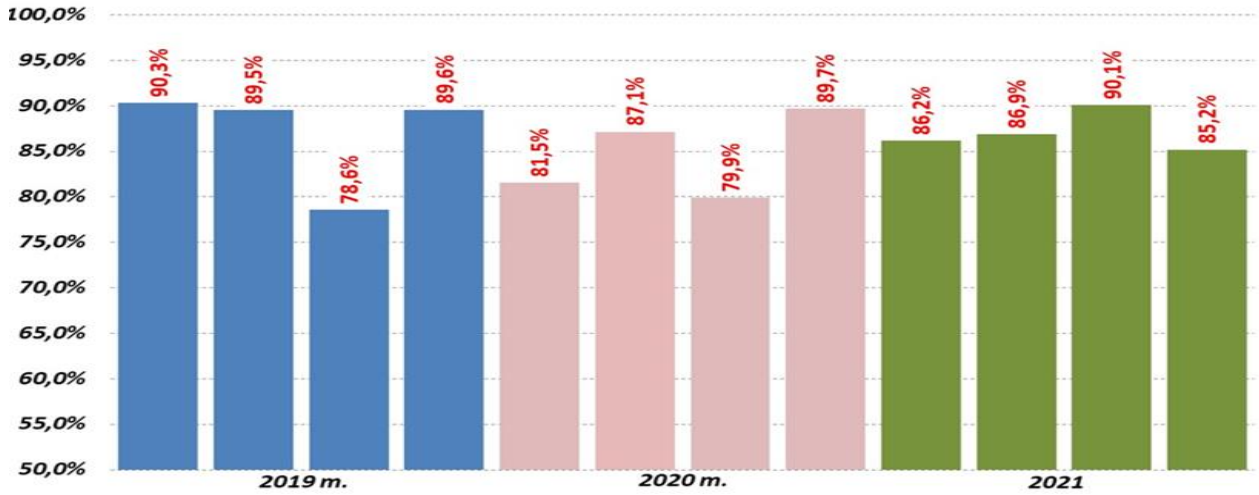

Lyginant su praėjusiais metais saugos kultūros būklė 2021 metais pagerėjo ir siekė 87,10 % (2020 m. – 84,50 %). Įmonės palankios saugos kultūros būklės išlaikymui per 2021 metus labiausiai įtakos turėjo eksploatavimo procedūrų, taikomų VĮ Ignalinos AE saugai svarbių sistemų ir jų elementų aptarnavime, tinkama priežiūra bei žemesnis neįprastųjų įvykių, kurių kilmė žmogiškasis faktorius, skaičius lyginant su ankstesniais metais. Saugos kultūros būklės prastėjimui per šį periodą labiausiai įtakos turėjo vangus saugai svarbių modifikacijų įgyvendinimas.
Lyginant saugumo kultūros indikatoriaus pokytį per tą patį periodą, tai jo vidutinė reikšmė liko nepakitusi ir siekė 0,99. Šis indikatorius yra sudėtinė saugos kultūros indikatoriaus dalis.

2021 m. buvo tęsiama žemo lygio įvykių (įrangos defektų) apskaita ir analizė. Informacija apie įrangos defektus buvo registruojama sistemoje „FOBOS“. Per 2021 m. buvo užfiksuoti 1 758 defektai, kai tuo tarpu 2020 m. šis skaičius siekė 1 829.

Remiantis „VĮ IAE 2021 metų saugos inspekcijų atlikimo grafiku", Saugos priežiūros ir kokybės valdymo skyriaus darbuotojai atliko 12 iš 17 suplanuotų saugos inspekcijų ir 2 neplanuotas saugos inspekcijas. Jų metu buvo nustatyta 14 neatitikčių, iš kurių 12 pašalinta darbine tvarka, nerengiant atskiro koreguojančių priemonių plano inspekcijos metu. Visos suplanuotos koreguojančios priemonės buvo įvykdytos laiku.

Įmonėje užtikrinama **fizinė sauga.** Siekiant užtikrinti tinkamą BEO bei branduolinių ir branduolinio kuro ciklo medžiagų apsaugą nuo neteisėto jų užvaldymo bei veiksmų, galinčių sukelti riziką žmonių sveikatai ir aplinkai, atliekama tokių veiksmų prevencija. Nuolat tikrinama, ar įmonei priklausančių objektų apsaugai taikomos fizinės saugos užtikrinimo priemonės yra efektyvios. 2016-2017 m. įdiegtos naujų objektų – LPBKS ir kietųjų radioaktyviųjų atliekų išėmimo, tvarkymo ir saugojimo kompleksų – fizinės saugos sistemos, 2018 m. atliktas trumpaamžių labai mažo aktyvumo radioaktyviųjų atliekų buferinės saugyklos (B19-1 projektas) fizinės saugos sistemos efektyvumo įvertinimas. 2019 m. atliktas SPBKS fizinės sistemos modifikavimas, užbaigta LPBKS fizinės saugos sistemos modifikacija, atnaujinta ir su VATESI suderinta IAE branduolinės energetikos objektų fizinės saugos sistemos efektyvumo įvertinimo programa, atliktas kietųjų radioaktyviųjų atliekų išėmimo komplekso fizinės saugos sistemos efektyvumo įvertinimas. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2019 m. rugpjūčio 29 d. įsakymu Nr. 1V-736, nuo 2019 m. spalio BEO fizinę apsaugą pradėjo vykdyti Viešojo saugumo tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos padalinys – Visagino dalinys. Nuo 2019 m. lapkričio 13 d. veikia VĮ IAE fizinės saugos komisija. 2021 m. suderinti su fizinės saugos subjektais Maišiagalos radioaktyviųjų atliekų saugyklos bei iš jos išvežamų radioaktyviųjų atliekų fizinės saugos užtikrinimo planai, kurie bus taikomi saugyklos eksploatavimo nutraukimo metu vykdyti Viešojo saugumo tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos padalinys – Visagino dalinys.

Bendras pažeidimų lygis sudarė 0,8 pažeidimo, tenkančio 100 sąlyginių asmenų, apsilankiusių visuose BEO per metus. Šis pažeidimų lygis yra labai žemas ir jo padidėjimas 7 procentais, lyginant su 2020 m. lygiu, yra nereikšmingas. Be to, bendras pažeidimų atvejų skaičius 2021 m., lyginant su 2020 m., nepadidėjo.

Vykdomos **kibernetinio saugumo** priemonės. Kibernetinio saugumo užtikrinimas tampa prioritetine sritimi pasauliniu mastu. Kaip praneša Nacionalinio kibernetinio saugumo centras, kibernetiniai incidentai darosi sudėtingesni, atakos tampa vis labiau rafinuotos, daugėja kibernetinių atakų, nukreiptų prieš kritines informacines infrastruktūras. Kibernetinio saugumo užtikrinimui ir įmonės informacinės infrastruktūros kibernetinių incidentų valdymui 2018 m. sukurta kibernetinio saugumo teisinė bazė, įdiegta centralizuota kompiuterinių įvykių kaupimo sistema bei Nacionalinio kibernetinio saugumo centro prie Krašto apsaugos ministerijos kibernetinės erdvės stebėsenos įranga, fiksuojanti ir užkertanti kelią kenkėjiškai programinei veiklai. Kibernetinio saugumo grupė vykdo įmonės kibernetinės erdvės stebėseną, ieško saugumo spragų, atlieka nuotolinių prisijungimų analizę, fiksuoja įvairias kibernetines grėsmes, vertina rizikas, operatyviai reaguoja į galimus kibernetinius incidentus ir nedelsiant imasi atsakomųjų veiksmų. Nacionaliniam kibernetinio saugumo centrui kas savaitę teikiamos kibernetinių incidentų ataskaitos, bendradarbiaujama, tiriant galimus kibernetinius incidentus.

COVID-19 pandemijos metu dauguma Lietuvos įmonių, kaip ir visame pasaulyje, dirba nuotoliniu būdu, todėl 2021 m. kibernetinėje erdvėje kasdien fiksuojami incidentai. Ne išimtis ir mūsų įmonė – 2021 m. užfiksuota 9 485 kibernetinių saugumo įvykiai (prievadų skenavimas, saugumo spragų

paieška, slaptažodžių parinkimo bandymai, įvairių kenkimo programinės įrangos atmainų platinimas, suklastotų kenkėjiškų el. laiškų platinimas, bandymai išvilioti prisijungimo duomenis ir kt.). Todėl pandemijos metu vykdomas nuolatinis IAE kompiuterių tinklo pažeidžiamumų skenavimas, ieškoma saugumo spragų įmonės IT infrastruktūroje, IT skyriui teikiamos rekomendacijos jų šalinimui. Per 2021 metus įvykdyti 44 kibernetinio saugumo būklės patikrinimai.

2021 m. įmonės kibernetinio saugumo grupės specialistai kartu su informacinių technologijų, dokumentų valdymo ir komunikacijos skyrių atstovais dalyvavo nacionalinėse kibernetinio saugumo pratybose „Kibernetinis skydas 2021“, kuriose buvo formuojami praktiniai personalo kibernetinio saugumo įgūdžiai, sudaromos sąlygos patikrinti kibernetinių incidentų valdymo procedūras.

Skiriamas didelis dėmesys darbuotojų kibernetinei kultūrai – nuolat atliekamas papildomas darbuotojų informavimas, konsultavimas, vykdoma švietėjiška veikla kibernetinio saugumo klausimais. Įmonės naujienlaiškyje talpinami straipsniai su rekomendacijomis dirbant nuotoliniu būdu, el. paštu platinamos kibernetinio saugumo atmintinės ir perspėjimai apie kibernetines grėsmes. 2021 m. buvo instruktuotas 103 vartotojai kibernetinio saugumo klausimais. Siekiant dar labiau sustiprinti įmonės kibernetinį imunitetą, įdiegta prieigos prie kompiuterių tinklo kontrolės (*angl*. Network Access Control, NAC) sistema.

EKONOMINIS ASPEKTAS. SKAIDRUMAS

Korupcijos ir galimo kyšininkavimo prevencija

Įmonės veikla remiasi skaidrumo, atvirumo, sąžiningumo, racionalumo ir atsakingumo principais, netoleruodama jokio pobūdžio korupcijos apraiškų. Siekiant užtikrinti veiklos skaidrumą, įmonėje veikia tiesiogiai generaliniam direktoriui pavaldus prevencijos skyrius, galioja korupcijos prevencinė politika, darbuotojų etikos kodeksas, darbuotojų privačių interesų derinimo ir deklaravimo tvarkos aprašas, įmonės vardu gautų dovanų perdavimo saugoti, įvertinimo, apskaitos ir saugojimo tvarka.

Korupcijos prevencijos politikoje nustatyti pagrindiniai įmonės korupcijos prevencijos principai ir numatytos jų užtikrinimo gaires. Politikoje aiškiai išdėstyta, kokie veiksmai įmonėje netoleruojami ar traktuojami kaip korupciniai, apibrėžta darbuotojų atsakomybė, užtikrinant nešališkumą, įmonės prioritetų laikymąsi, konfidencialumą ir teisėtumą, nustatytos interesų konfliktų ribos. Politikoje nustatyta, kad pirkimai įmonėje vykdomi, vadovaujantis viešųjų pirkimų įstatymu (toliau – VPĮ), užtikrinant skaidrumą, lygiateisiškumą. Paslaugų / prekių tiekėjai atrenkami, vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų (ir jį lydinčių teisės aktų) nuostatomis. Įmonė viešai deklaruoja neigiamą požiūrį į neskaidrią veiklą, sukčiavimą, kyšininkavimą, netinkamai įformintų sandorių vykdymą, nepotizmą ar kitas Jungtinių Tautų Konvencijoje minimas korupcijos apraiškas. Įmonėje veikia vidinė kontrolės sistema – numatytos kontrolės formos, tvarka, veiksmų periodiškumas, numatyti kontrolės funkcijas atliekantys ir sprendimus priimantys darbuotojai, apibrėžti jų įgaliojimai, įdiegtos priemonės, skirtos nustatyti ir įvertinti galimus korupcijos rizikos veiksnius.

Darbuotojų etikos kodekse įprasminti darbuotojų tarpusavio ir išoriniai santykiai, grįsti bendradarbiavimu, sąžiningumu, tolerancija, pasitikėjimu ir pagarba, įvardinti įmonės administracijos įsipareigojimai, numatytos kodekso veiksmingumo priemonės.

Įmonė yra politiškai neutrali, neteikia jokios paramos politinėms partijoms, grupėms ar atskiriems politikams.

Įmonės darbuotojų privačių interesų derinimo ir deklaravimo tvarkos aprašas yra skirtas nustatyti darbuotojų elgesio reikalavimus, jiems atliekant savo funkcijas įmonėje, privačių ir įmonės interesų deklaravimo tvarką ir darbuotojų veiksmus, iškilus interesų konfliktams. Pagal šį aprašą privačius interesus privalo deklaruoti įmonės darbuotojai, užimantys ar pretenduojantys užimti pareigybes, nurodytas generalinio direktoriaus patvirtintame Valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės darbuotojų privačių interesų derinimo ir deklaravimo tvarkos aprašo priede. Viešųjų ir privačių interesų derinimo, įmonės vardu gautų dovanų įvertinimo ir saugojimo tvarką kontroliuoja įmonės prevencijos skyrius.

Įmonės prevencijos skyrius periodiškai vykdo antikorupcinį darbuotojų švietimą. Prevencijos skyriaus iniciatyva 2021 m. buvo tęsiami 2020 metais pradėti vykdyti mokymai darbuotojams tema „Pranešėjų apsauga Lietuvoje – įstatymo taikymo praktiniai aspektai“, kuriuos, naudojant Microsoft Teams platformą, nuotoliniu būdu vedė Lietuvos Respublikos Generalinės prokuratūros vidaus tyrimo skyriaus atstovai. Jie dalyvius supažindino su įstatymo paskirtimi, tikslais, pažeidimus įstaigose pranešusių asmenų teisėmis ir pareigomis, jų teisinės apsaugos pagrindais ir formomis, mokymuose buvo akcentuojamos šių asmenų apsaugos, skatinimo ir pagalbos jiems priemones, siekiant sudaryti tinkamas galimybes pranešti apie teisės pažeidimus, pažeidžiančius ar keliančius grėsmę viešajam interesui, užtikrinti tokių pažeidimų prevenciją ir atskleidimą. Buvo išaiškintos būtinos sąlygos gauti pranešėjo statusą ir kita reikalinga informacija, pasidalinta praktiniais įstatymo taikymo aspektais ir patirtimi, nušviesta statistika Lietuvoje, kitose šalyse taikoma praktika. Generalinės prokuratūros atstovai atsakė į darbuotojams rūpimus klausimus. Šiuose mokymuose dalyvavo 54 įmonės darbuotojai. Tokio pobūdžio mokymų organizavimas – vidinė įmonės iniciatyva, siekianti stiprinti antikorupcinę kultūrą organizacijoje, didesnį dėmesį skiriant švietimui ir mokymams. Be to, 2021 m. 257 įmonės darbuotojams buvo pravesti mokymai tema „Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo nuostatų įgyvendinimas. Privačių interesų deklaravimas ir interesų konfliktų valdymas“, kurios, naudojant Microsoft Teams platformą, nuotoliniu būdu vedė Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos atstovai. Mokymų metu įmonės darbuotojai buvo supažindinti su Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo pasikeitimais, pagrindiniu įstatymo tikslu ir būdais kaip valdyti savo viešuosius ir privačiuosius interesus bei būtinus atlikti veiksmus, susidūrus su interesų konflikto situacija. Taip pat 62 įmonės darbuotojai dalyvavo Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos atstovų vedamuose mokymuose tema „Lobistinė veikla ir jos atpažinimas“.

Siekiant gerinti antikorupcinę aplinką, viešinami vidiniai informacijos apie pažeidimus teikimo kanalai, o naujienos ir aktualijos korupcijos prevencijos srityje nuolat nušviečiamos įmonės vidinės komunikacijos priemonėmis Didelis dėmesys skiriamas vidinių pranešimų kanalų viešinimui, skatinimui jais naudotis. Įmonės darbuotojams per vidinį tinklalapį, naujienlaiškį ir atmintines nuolat primenama apie įmonėje veikiančias antikorupcines priemones, nustatytas tvarkas ir prievoles. Taip pat supažindinama apie naujoves šioje srityje. Dokumentų valdymo sistemos @vilys pagalba darbuotojai supažindinami su išoriniais ir vidiniais teisės aktais, susijusiais su diegiamomis antikorupcinėmis priemonėmis. Kuriant antikorupcinę kultūrą įmonėje darbuotojams reguliariai organizuojami mokymai tiek įmonės viduje tiek ir išorėje. Įvertinus galimas rizikas tikslinėms darbuotojų grupėms vykdomi mokymai susiję su jų darbo pobūdžiu galimoms korupcijos rizikomis atpažinti, įvertinti ir valdyti. Antikorupciniam švietimui plačiai naudojamas įmonės vidinis tinklalapis, reguliariai leidžiamas naujienlaiškis, atmintinės, visi darbuotojai supažindinti su

įmonėje taikomomis antikorupcinėmis priemonėmis, atliekamos apklausos, siekiant išaiškinti darbuotojams aktualias antikorupcinio švietimo mokymų temas, numatant bendrus ir tikslinius mokymus.

Vadovaujantis vidinių informacijos apie pažeidimus teikimo kanalų įdiegimo ir jų funkcionavimo užtikrinimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. lapkričio 14 d. nutarimu Nr. 1133, įmonėje nustatyta ir nuo 2019 m. vasario 1 d. galioja tokios informacijos valdymo tvarka, o prevencijos skyrius paskirtas kompetentingu subjektu. 2021 m. vidiniais pranešimų kanalais buvo gauti 8 pranešimai. Atlikus tyrimus pažeidimų nenustatyta, tačiau pranešimuose nurodytos informacijos pagrindu buvo pateiktos rekomendacijos atsakingų padalinių vadovams dėl procesų ir priimamų sprendimų užtikrinant skaidrumo principo įgyvendinimą.

Prevencijos skyrius 2021 m. nuolat vykdė privačių interesų derinimo ir deklaravimo kontrolę įmonėje, nes nuo 2020 m. gruodžio 30 d. Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos sprendimu Nr. KS-176 „Dėl Privačių interesų deklaracijos formos bei jos pildymo, tikslinimo, papildymo ir pateikimo“ patvirtintos naujos Privačių interesų deklaracijų pildymo, tikslinimo, papildymo ir pateikimo taisyklės, pagal kurias darbuotojai, privalantys deklaruoti privačius interesus turėjo pateikti naujas privačių interesų deklaracijas naudojantis Privačių interesų registru (PINREG). Prevencijos skyrius parengė atmintines bei deklaracijos užpildymo vedlį, bei nuolat teikia konsultacijas privačių interesų deklaravimo klausimais. Įmonėje privačių interesų derinimo ir deklaravimo tvarką reglamentuoja 2020 m. sausio 10 d. VĮ IAE generalinio direktoriaus įsakymu patvirtintas VĮ IAE darbuotojų privačių interesų derinimo ir deklaravimo tvarkos aprašas. Atsižvelgus į VšĮ Valdymo koordinavimo centro rekomendacijas Prevencijos skyrius nuo 2021 m. kaip vieną iš prevencinių priemonių pradėjo vykdyti susitikimus su struktūrinių padalinių vadovais, kurių metu vadovai supažindinti su pavaldžių darbuotojų privačių interesų deklaracijų turiniu, aptartos galimos viešųjų ir privačių interesų konfliktų situacijų regimybės, aptarti kiti su privačių interesų deklaravimu susiję klausimai.

2021 m. balandžio mėn. VĮ IAE prisijungė prie Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos iniciatyvos „Skaidrumo akademija“ dalyvių, „Skaidrumo akademija“ tikslas yra apjungti didelę patirtį sukaupusius ir aukščiausią kompetenciją turinčius ekspertus, kurie dalysis patirtimi ir praktika su Skaidrumo akademijos dalyviais siekiant sukurti skaidrią aplinką.

Prevencijos skyrius kontroliuoja nereikalingo arba netinkamo (negalimo) naudoti turto pardavimą visuose įmonės skelbiamuose viešuosiuose aukcionuose 2021 m. VĮ IAE įvykdė 44 aukcionų (11 VĮ Registrų centro sistemoje, 33 – AUIS), taip pat vykdo IAE eksploatavimo nutraukimo, branduolinių ir radioaktyviųjų medžiagų ir atliekų tvarkymo, saugojimo ir dėjimo į atliekynus projektų parengimo ir vykdymo stebėseną bei stebi personalo atrankos darbui įmonėje vykdymą.

Pagal įmonėje parengtą viešųjų pirkimų organizavimo ir jų vykdymo prevencijos ir kontrolės tvarkos aprašą atrankos būdu atliekamos viešųjų pirkimų vykdymo patikros. 2021 m. atlikta 102 viešųjų pirkimų patikros, tai sudaro 10 proc. nuo visų pirkimo paraiškų.

Skaidrumas ir informacijos viešinimas

Bendra informacija apie reikalavimų metinės ataskaitos turiniui laikymąsi ir Valstybės valdomų įmonių skaidrumo gairių II ir III skyrių nuostatų taikymą

Tema	Puslapis, kuriame pateikta informacija	Pastabos
Bendra informacija		
Įmonės pavadinimas	6	Informacija viešinama interneto svetainėje
Įmonės kodas ir registras, kuriame kaupiami duomenys	6	
Pagrindinės buveinės adresas	6	
Teisinė forma	6	
Valstybei atstovaujančios institucijos pavadinimas	6	
Įmonės vadovo žodis	3	
Valstybės valdomos įmonės verslo modelio aprašymas	32,33	
Valstybės lūkesčių raštas	32	Informacija viešinama interneto svetainėje
Metinės veiklos ataskaitos turinys	1	
Ataskaitinis periodas	6	
Įmonės valdymas		
Informacija apie įmonės vadovą	17,85-86	Informacija viešinama interneto svetainėje
Duomenys apie valdybos narius	18-22	
Duomenys apie valdybos komitetų narius	22-25	
Veiklos strategija	26-30	
Įmonės veiklos tikslai, vizija, misija	26-28	Informacija viešinama interneto svetainėje
Valstybės valdomos įmonės veiklos strategijoje numatytų tikslų įgyvendinimas	28-29	
Veiklos apžvalga	32-53, 57	
Pagrindiniai įmonės veiklos rodikliai	7, 50	Informacija viešinama interneto svetainėje
Pelningumo, likvidumo, turto apyvartumo, skolos rodikliai	54-55	Įmonė atleista nuo buhalterinės apskaitos tvarkymo pagal tarptautinius standartus, platesnis paaiškinimas – skyriuje „Įmonės veiklos ir finansinių rezultatų analizė“, psl. 50

Tema	Puslapis, kuriame pateikta informacija	Pastabos
Specialiųjų įpareigojimų vykdymas	31, 51-52	
Valstybės lūkesčių vykdymas	33-37	
Informacija apie svarbius įvykius, įvykusius per finansinius metus ir po jų (iki metinės veiklos ataskaitos išleidimo)	48-49	Informacija viešinama interneto svetainėje
Taikomos rizikos valdymo politikos įgyvendinimas	63-65	
Dividendų politikos įgyvendinimas	57	Įmonė dividendų nemoka, atsižvelgiant į veiklos pobūdį
Vidaus kontrolės sistema	99	Informacija viešinama interneto svetainėje
Viešieji pirkimai	103	Informacija viešinama interneto svetainėje
Informacija apie darbuotojus		
Duomenys apie įmonės darbuotojus	66-73-79	Informacija viešinama interneto svetainėje
Atlyginimų politikos įgyvendinimas	68-72	
Bendras metinis darbo užmokesčio fondas, vidutinis darbo užmokestis pagal einamas pareigas arba padalinį	66-71, 81-82	
Informacija apie Aprašo II ir III skyrių nuostatų laikymąsi: nurodoma, kaip jos įgyvendinamos, kokių nuostatų nesilaikoma, ir paaiškinama, kodėl.	112	
Socialinės atsakomybės ataskaita		
Socialinės atsakomybės sritys	72-73	Informacija viešinama interneto svetainėje
Suinteresuotos šalys ir įmones įsipareigojimai joms	74-76	
Socialinis atsakomybės aspektas ir etiška darbdavystė	77	
Aplinkos apsauga	91-96	
Antikorupcinė veikla	109-111	
Organizacinė įmonės struktūra	11-12	Informacija viešinama interneto svetainėje
Įmonės veiklos finansavimas	14-16	
Informacija apie finansinį auditą	115	
Energetinių resursų taupymas	36, 96-98	

Tema	Puslapis, kuriame pateikta informacija	Pastabos
Veiklos ir finansinė prognozė	116-119	

Įmonė, siekdama didinti veiklos skaidrumą ir viešumą, būti atvira Lietuvos ir užsienio visuomenei, vietinei bendruomenei, vadovaujasi Valstybės valdomų įmonių veiklos skaidrumo užtikrinimo gairių aprašu ir laikosi jo nuostatų, viešindama informaciją. Remiantis objektyvumo, teisingumo, aiškumo ir reguliarumo principais, užtikrinamas įmonės atskaitingumas prieš suinteresuotas šalis ir visuomenę, vidiniame ir išoriniame įmonės tinklalapiuose viešinama objektyvi ir aiški informacija apie veiklą, vykdomus projektus bei skiriamų lėšų panaudojimą. Periodiškai, vadovaujantis skaidrumo gairėmis, rengiamos ir skelbiamos metinės bei tarpinė (ketvirčių) įmonės veiklos ir strategijos priemonių plano įgyvendinimo ataskaitos, informacija apie veiklos finansavimą (metiniai ir tarpiniai finansinių ataskaitų rinkiniai), bei darbuotojų darbo užmokestį: įmonės metinių finansinių ataskaitų rinkinys, metinė veiklos ataskaita, taip pat metinių finansinių ataskaitų auditoriaus išvada interneto svetainėje skelbiama per 10 darbo dienų nuo metinių finansinių ataskaitų rinkinio patvirtinimo, o tarpinių finansinių ataskaitų rinkiniai – per 2 mėn., pasibaigus ataskaitiniam periodui.

Įmonė taip pat skelbia savo interneto svetainėje įmonės įstatus, esamą darbuotojų skaičių, metinį darbo užmokesčio fondą, įmonės vadovų ir jų pavaduotojų mėnesinę algą, finansiniais metais įvykdytus, vykdomus ir planuojamus pirkimus bei investicijas.
Įmonės svetainėje pateikta pagrindinė informacija, susijusi su korupcijos prevencijos politika, sudaryta galimybė gyventojams tiesiogiai stebėti radiologinį foną 13-je nustatytų taškų, pateikta informacija avarinės parengties ir civilinės saugos klausimais. Vidiniame tinklalapyje ir įmonės internetinėje svetainėje talpinama informacija apie politiką įvairiose veiklose.

Visuomenės supažindinimui su įmonės prioritetais išoriniame įmonės tinklalapyje talpinama ir periodiškai atnaujinama informacija apie bendrą įmonės strategiją, įmonės valdymo organus, nuo 2020 m. pradėta taikyti geroji praktika viešinant rinkos konsultacijas apie planuojamus vykdyti viešuosius pirkimus. Siekiant skatinti visuomenės pasitikėjimą, formuoti teigiamą požiūrį į įmonės veiklą, plėsti auditoriją transliuojant pagrindinę žinutę apie IAE eksploatavimo nutraukimo darbų mastą, unikalumą, svarbą ir saugą, iššūkius bei pasiektus rezultatus viešinama ne tik vidiniame tinklalapyje ir įmonės internetinėje svetainėje, bet rengiami ir platinami pranešimai spaudai, teikiama informacija šalies ir užsienio žiniasklaidai, organizuojami seminarai, susitikimai su vietos bendruomene, rengiami reprezentaciniai leidiniai, platinama informacija per socialinius tinklus (*Facebook* ir *LinkedIn*) ir kt. Nepaisant skirtingų platformų profilio ir transliuojamo turinio, tai yra tinkamos papildomos priemonės informacijai viešinti. Paminėtina, kad įmonės veiklos viešinimas socialiniame tinkle *LinkedIn* įpareigoja didžiąją informaciją transliuoti anglų kalba dėl potencialių tiekėjų suinteresuotumo.

Įvertindami viešai pateikiamos informacijos reikšmę bei reaguojant į Valdymo koordinavimo centro ir Informacinės visuomenės plėtros komiteto kasmet pateikiamas rekomendacijas informacijos turinio pakankamumui, nuosekliai tobulinamas įmonės tinklalapis – pildoma informacija apie valdymo organus, jų atsakomybės sritis, aktualūs dokumentai, pavaldumai, esminiai pasiekimai vykdomuose projektuose. Oficialiosios VĮ IAE internetinės svetainės adresas: www.iae.lt

Vizualinės komunikacijos ir identiteto stiprinimui 2020 m. įmonėje sukurtas vizualinio identiteto gidas, kuriame paaiškinama logotipo reikšmė, dydžiai, įmonės šūkio naudojimo sąlygos, spalvos naudojimo motyvai, simboliai, papildomos komunikacijos priemonės. Viešinant eksploatavimo nutraukimo veiklas, šiandien įmonės naudojama simbolika yra atpažįstama, tačiau atsirandant įvairioms komunikacijos formoms, komunikacija reikalauja konkretumo ir aiškumo. Tai reiškia, kad vizuali komunikacija turi būti aiški, nuosekli ir svarbiausia – vientisa.

Su COVID-19 prevencija susiję komunikacijos darbai

Įmonės personalas buvo nuolat informuojamas apie situaciją, atnaujintas elgesio taisykles ir rekomendacijas, taikomas apsaugos priemones, nuotolinio darbo tvarką, skiepijimosi svarbą bei galimybes (TV monitoriai, plakatai, el. paštas, intranetas, naujienlaiškis). Pateikdami rūpimus klausimus darbuotojai gaudavo operatyvius atsakymus. Dažniausiai užduodami klausimai – atsakymai buvo platinami intranete.

Informacija apie finansinės veiklos auditą

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymu, Energetikos ministerija, kaip savininko teises ir pareigas įgyvendinanti institucija parenka audito įmonę metinių finansinių ataskaitų rinkinio auditui atlikti.

2020 m. finansinė įmonės veikla auditavo UAB „BDO auditas ir apskaita”, atlygis už paslaugas sudaro 24 200 eurų (su PVM).

2021 m. finansinę įmonės veiklą audituoja UAB „BDO auditas ir apskaita“, atlygis už paslaugas sudaro 24 200 eurų (su PVM).

Audito įmonė per ataskaitinius metus įmonei ne audito paslaugų neteikė ir jokio kito atlygio, išskyrus atlygį už audito paslaugas, iš įmonės negavo.

Įstatymų numatyta tvarka rengiamas ir viešinamas įmonės finansinių ataskaitų rinkinys. Metinės finansinės ataskaitos skelbiamos įmonės svetainėje, adresu:
https://www.iae.lt/administracine-informacija/finansiniu-ataskaitu-rinkiniai/56

VEIKLOS IR FINANSINĖ PROGNOZĖ

2021 m. kovo 23 d. Energetikos ministro įsakymu patvirtintame įmonės strategijoje numatytos strateginių tikslų pasiekimo rodikliai ir uždaviniai ateinančių 6 metų laikotarpyje. Įmonė planuoja efektyviai įgyvendinti IAE eksploatavimo nutraukimo projektą ir tvarkyti radioaktyviąsias atliekas, užtikrinant Megaprojekto kritinio kelio rezervo indekso reikšmę ne mažiau kaip 1, bendrų Megaprojekto laiko ir biudžeto panaudojimo indeksų reikšmes ne mažiau, kaip 0,9, laikytis priemonių plane numatytų darbuotojų saugos ir sveikatos apsaugos rodiklių, užtikrinti aplinkos apsaugą, taupyti energetinius resursus, atlikti numatytos įrangos radiologinius tyrimus, izoliuoti sistemas prieš išmontavimą, tęsti išmontavimo projektinių dokumentų rengimą.

Pagrindiniai darbai ir rodikliai 2022 metams:

- parengti pramoninių atliekų saugojimo aikštelės tyrimų ataskaitą ir patvirtinti įmonėje; atlikti radioaktyviųjų atliekų pervežimo į atliekyną pirma kampaniją, parengti Galutinė SAA ir pateikti VATESI derinimui, gauti VATESI leidimą atliekyno pramoninei eksploatacijai (B19-2 projektas);
- pasirašyti 1-os ir 2-os atliekyno rūsių grupių statybos (1 etapas) darbų vykdymo sutartį (planuota 2019 m.)[22]; parengti DP paviršinio atliekyno 1-ajam statybos etapui; pasirašyti elektros ir telekomunikacijos tinklų statybos sutartis[36]; pasirašyti technologinio kelio statybos sutartį[36]; pasirašyti sutartis inžinerinių barjerų modelio statybai; pasirašyti katilinės statybos sutartis[36]; mažo ir vidutinio aktyvumo trumpaamžių radioaktyviųjų atliekų paviršinio atliekyno (projektas B25-2) aikštelėje įrengti lietaus nuvedimo sistemą.
- parengti ir su savivaldybe bei visuomene suderinti PAVA[23]; gauti valstybės institucijų pritarimą bitumuotų atliekų saugyklos modernizavimo (B20 projektas) PAVA; parengti ir suderinti su CPVA projekto aprašą (fiche) saugyklos rekonstravimo darbų vykdymui;
- gauti VATESI leidimą B 3/4 pramoninei eksploatacijai;
- pasirašyti 1-jo etapo (R3D.01) paslaugų teikimo sutartys[36]; parengti 1-jo etapo sutarčių įgyvendinimo metodologiją ir suderinti įmonėje bei pasirinkti optimalų R3 zonos išmontavimo ir atliekų tvarkymo variantą ir gauti suinteresuotų šalių pritarimą.
- sudaryti išankstines sąlygas 2-jo bloko RĮ R1 ir R2 zonų (reaktoriaus viršutiniai ir apatiniai vamzdynai) išmontavimui (planuojama užbaigti 2023 m.); suderinti su VATESI Bendrųjų duomenų sąvadą, parengti ir pateikti VATESI derinimui TP ir SAA, parengti statybos darbų projektą ir pateikti Visagino savivaldybei, gauti leidimą statybos darbams; atlikti 2 reaktoriaus R1, R2 zonų ventiliacinės sistemos modifikavimą.
- sudaryti išankstines sąlygas A2 bloko (reaktoriaus ir jo sistemų patalpos) ir V2 bloko (reaktoriaus dujų kontūro ir specialiosios ventiliacijos sistemos patalpos) išmontavimui (planuojama užbaigti 2022 m.); suderinti TP ir SAA su VATESI, įrengti sąlyginai neradioaktyviųjų atliekų pakavimo ir radiologinių matavimų barą, A klasės radioaktyviųjų atliekų pakavimo ir radiologinių matavimų barą, transportavimo kelias ir A klasės

[22] Užtrukus pirkimo dokumentų derinimui su CPVA bei pirkimo procedūrai dėl nuo įmonės nepriklausančių aplinkybių (skundai, teisminiai procesai, pirkimo procedūros nutraukimas ne įmonės iniciatyva, pirkimo procedūrų pailginimas dėl COVID 19 pandemijos, force majeure ar kitų aplinkybių, kurių nebuvo galima iš anksto numatyti racionaliai ir protingai planuojant pirkimo procesą), rodiklis nebus vertinamas. Rodiklio įvykdymo terminui užtrukus ≥ 30 kalendorinių dienų, per 30 kalendorinių dienų nuo numatyto rodiklio įvykdymo termino pabaigos rodiklis ir nuo jo priklausantys rodikliai ir (arba) jų įvykdymo terminai turi būti peržiūrėti, ir esant poreikiui, pakeisti.

[23] Šio ir tolimesnių rodiklių, kaip ir viso uždavinio įvykdymas priklauso nuo VATESI pritarimo bitumuotų atliekų atliekyno koncepcijai. Jei pritarimo pasiūlytai koncepcijai nebus, per 60 d. turi būti parengtas planas kaip toliau bus vykdomas šis projektas ir nustatyti jo rodikliai.

radioaktyviųjų atliekų saugojimo barą V2 bloke, radioaktyviųjų atliekų smulkinimo ir dezaktivavimo barus prie atspariųjų sandariųjų boksų, šratasraučio valymo įrenginio barą.

- užtikrinti išankstines sąlygas A1 bloko (reaktoriaus ir jo sistemų patalpos) išmontavimui (planuojama užbaigti 2022 m.) pašalinti „karštosios“ (radioaktyviojo užterštumo) dėmes A1 bloko 209/2 patalpoje, parengti ir suderinti paslaugų pirkimo dokumentus ir paskelbti konkursą būgninių separatorių išmontavimui.
- surinkti visas nuolaužas ir pakrauti į konteinerį CONSTOR RBMK-1500/M2 iš 1-ojo ir 2-ojo bloko KIB, parengti ir patvirtinti galutinę darbų atlikimo ataskaitą.
- išvežti į LPBKS saugojimui paskutinį konteinerį su panaudotu branduoliniu kuru.
- įrengti MRAS radioaktyviųjų atliekų tvarkymo barą ir pradėti pervežti į įmonės saugyklas radioaktyviųjų atliekų.
- atlikti potencialių giluminio atliekyno įrengimo vietų socialinį-ekonominį vertinimą ir parenti giluminio gręžinio aikštelės aprašomąjį modelį, parenti bendruosius GA įrengimo Lietuvoje saugos kriterijus, bei GA Megaprojektą.
- surinkti, transportuoti ir sutvarkyti visas radioaktyviąsias atliekas pagal gautus Radiacinės saugos centro pranešimus ar sudarytas sutartis su smulkiaisiais atliekų darytojais.
- pabaigti technologinės įrangos išmontavimą D2 bloke.

		2022 m.	2023 m.	2024 m.	2025 m.	2026 m.	2027 m.
	Pirmojo ir aukštesnio lygio įvykių pagal INES skalę skaičius, *vnt*	0	0	0	0	0	0
	IAE įrangos išmontavimas, *tonų*	3 780	5 850	7 550	siektina reikšmė ~8500 t/ per metus		
	Iš senų saugyklų išimtų radioaktyviųjų atliekų kiekis, m^3;	975	785	570	metinis tempas didesnis nei ankstesniais metais		
	Nugriauti statinių skaičius	4	13	-	Iki 2027 m. pabaigos nugriauti daugiau nei 59 statinius		
Kitos radioaktyviųjų atliekų tvarkymo veiklos, m^3.	Skystų RA cementavimas, m^3 (B ir C klasė)	275	275	-[24]	>300 per metus		
	III grupės atliekų išėmimas	40	90	90	90 per metus		

24 Planuojamas cementavimo įrenginio atnaujinimas (taip pat ir įrenginio našumo padidinimas).

		2022 m.	2023 m.	2024 m.	2025 m.	2026 m.	2027 m.
	iš 157 saugyklos ir jų tvarkymas[25], m^3 (D+E klasė)						
	II grupės atliekų išėmimas iš 157/1 saugyklos ir jų tvarkymas, [16,26], m^3 (B+C klasė)	60	120	180	reikšmingai didesnis		
	I grupės atliekų išėmimas iš saugyklų ir jų tvarkymas[16], m^3 (A klasė)	600	300	300			
	Atliekų išėmimas iš MRAS ir pervežimas į IAE, m^3	sudaryta sutartis[27]	570	262			
	A klasės atliekų pakuočių perkėlimas į LMAA atliekyną, m^3	3 500	3 500	3 500	3 500 per metus		
Aplinkos apsaugos užtikrinimas, *Bq*	Į atmosferą / vandenį pašalintų radioaktyvių medžiagų aktyvumas, ne daugiau	<50%	bus tikslinama atsižvelgiant į planuojamus darbus				

Prognozuojamos įmonės išlaidos ateinančių 4 metų laikotarpiui, *mln. eurų*:

25 Tvarkymas reiškia sudėjimą į pakuotes ir jų patalpinimą tam skirtoje saugykloje – t. y. ta darbų apimtis, kurią galima atlikti kol nėra įrengtas atliekynas šio tipo atliekoms.
26 Lygiagrečiai II ir III grupės atliekoms turės būti tvarkomos B ir E klasės atliekos, susidarančios išmontavimo metu, jų tvarkymui bus skiriamas prioritetas, todėl laikinai II ir III grupės atliekų tvarkymo tempas bus mažesnis (turės būti rasti sprendimai kaip efektyviau tvarkyti visus atliekų srautus).
27 Pagrindinė sutartis, kurios pagrindu bus įrengiama atliekų tvarkymui reikalinga infrastruktūra MRAS aikštelėje. Pasirašymas numatomas II ketv.. Atliekų vežimas turi būti užbaigtas 2024 m. (*svarbu ne atliekų kiekis, o tai kad darbai būtų užbaigti)

	2022 m.	2023 m.	2024 m.	2025 m.
Darbo išlaidoms	39,88	42,57	43,93	45,27
Energetiniams ištekliams ir komunalinėms paslaugoms	14,95	12,18	12,54	15,05
Darbams ir paslaugoms, prekėms	13,67	12,88	12,80	13,00
Mokesčiams	0,40	0,10	0,10	0,03
Infrastruktūriniams projektams	17,62	72,24	74,71	46,22
Radioaktyvių atliekų iš smulkiųjų darytojų surinkimo ir apdorojimo veiklai bei MRAS eksploatavimo nutraukimo išlaidoms[28]	5,81	5,06	0,02	0,02
Iš viso	**92,33**	**145,02**	**144,10**	**119,59**

Planuojama, kad įmonės veiklai 2022 m. reikės apie 92,3 mln. eurų, įskaitant rizikas ir infliaciją. Iš jų ne mažiau nei 25 mln. eurų sudarys nacionalinis indėlis. Prognozuojamas lėšų poreikis įmonės veiklai 2022 m., *mln. eurų:*

	ES lėšos	LT lėšos	ES ir LT iš viso
IAE eksploatavimo nutraukimui	60,61	24,24	**84,85**
Kitai veiklai	5,74	0,80	**6,54**
NOR	0,80	0,14	**0,94**
Iš viso visai veiklai			**92,33**
Iš viso (su rizikomis ir infliacija)			**92,33**

Generalinis direktorius Audrius Kamienas

Alicija Uzdonienė, tel. (8~386) 28331
A.U., 1, 2022-03-31 2021 m. veiklos ataskaita.docx

[28] Į MRAS eksploatavimo nutraukimui planuojamas išlaidas įtrauktas PVM, nes PVM yra tinkamas finansuoti projekto lėšomis (3,46 mln. eurų be PVM)

Tel.: 8 37 32 03 90
www.bdo.lt

Baršausko g. 66
LT-51436 Kaunas
Lietuva

NEPRIKLAUSOMO AUDITORIAUS IŠVADA

Lietuvos Respublikos Energetikos Ministerijai ir Valstybės įmonei „Ignalinos atominė elektrinė“

Išvada dėl finansinių ataskaitų audito

Nuomonė

Mes atlikome Valstybės įmonės „Ignalinos atominė elektrinė“ (toliau – „Įmonė”) finansinių ataskaitų, kurias sudaro 2021 m. gruodžio 31 d. balansas ir tuomet pasibaigusių metų pelno (nuostolių), pinigų srautų ir nuosavo kapitalo pokyčių ataskaitos, aiškinamasis raštas, įskaitant reikšmingų apskaitos metodų santrauką, auditą.

Mūsų nuomone, pridėtos finansinės ataskaitos visais reikšmingais atžvilgiais teisingai pateikia Įmonės 2021 m. gruodžio 31 d. finansinę padėtį ir tą dieną pasibaigusių metų jos finansinius veiklos rezultatus ir pinigų srautus pagal Verslo apskaitos standartus.

Pagrindas nuomonei pareikšti

Auditą atlikome pagal tarptautinius audito standartus (toliau – TAS). Mūsų atsakomybė pagal šiuos standartus išsamiai apibūdinta šios išvados skyriuje „Auditoriaus atsakomybė už finansinių ataskaitų auditą“. Mes esame nepriklausomi nuo Įmonės pagal Tarptautinių buhalterių etikos standartų valdybos išleistą Buhalterių profesionalų etikos kodeksą (įskaitant Tarptautinius nepriklausomumo reikalavimus) (toliau – TBESV kodeksas) ir Lietuvos Respublikos finansinių ataskaitų audito įstatymo reikalavimus, susijusius su auditu Lietuvos Respublikoje. Mes taip pat laikėmės kitų etikos reikalavimų, susijusių su Lietuvos Respublikos finansinių ataskaitų audito įstatymu ir TBESV kodeksu. Mes tikime, kad mūsų surinkti audito įrodymai yra pakankami ir tinkami mūsų nuomonei pagrįsti.

Pagrindiniai audito dalykai

Pagrindiniai audito dalykai – tai dalykai, kurie, mūsų profesiniu sprendimu, buvo svarbiausi atliekant einamojo laikotarpio finansinių ataskaitų auditą. Šie dalykai buvo nagrinėjami atsižvelgiant į finansinių ataskaitų kaip visumos auditą ir mūsų nuomonę, pareikštą dėl šių finansinių ataskaitų, todėl atskiros nuomonės apie šiuos dalykus nepateikiame. Kiekvienas audito dalykas ir mūsų atsakas į jį yra aprašytas toliau.

Pagrindiniai audito dalykai	Kaip audito metu nagrinėjome pagrindinį audito dalyką
Ilgalaikio materialiojo turto nusidėvėjimo normatyvai (žr. finansinių ataskaitų II dalies „Apskaitos politika“ h) skirsnį „Ilgalaikis materialusis turtas“ bei III dalies „Pastabos“ 2 pastabą „Ilgalaikis materialusis turtas“) Šiai sričiai skyrėme pagrindinį dėmesį dėl Įmonės balanse apskaityto ilgalaikio materialiojo turto likučio reikšmingumo (kuris 2021 m. gruodžio 31 d. buvo lygus 194 mln. EUR) ir dėl to, kad vadovybei atliekant vertinimus dėl ilgalaikio turto naudingo tarnavimo laiko nustatymo reikia priimti svarbius sprendimus ir atlikti vertinimus. Vadovybė patikslino ilgalaikio materialiojo turto nusidėvėjimo normatyvus atsižvelgiant į planuojamą šio turto naudojimo laikotarpį.	Be kitų, šioje srityje mes atlikome tokias procedūras: Išsiaiškinome, supratome ir įvertinome vadovybės taikomus principus, procesus, metodus ir prielaidas, taikomus nustatant ilgalaikio materialiojo turto naudingo tarnavimo laiką. Peržiūrėjome vadovybės pateiktus duomenis apie ilgalaikio turto naudojimo planus. Mes aptarėme šiuos duomenis su vadovybe ir sutikrinome juos su vidiniais ir išoriniais duomenimis. Mes patikrinome, ar nusidėvėjimo normatyvai buvo tinkamai patikslinti atitinkamiems ilgalaikio materialiojo turto objektams.

BDO auditas ir apskaita, UAB, yra ribotos atsakomybės UK kompanijos BDO International Limited narė ir nepriklausomų bendrovių tarptautinio BDO tinklo vienintelė teisėta atstovė

NEPRIKLAUSOMO AUDITORIAUS IŠVADA (tęsinys)

Pagrindiniai audito dalykai (tęsinys)

Atidėjinys Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo darbams

(žr. finansinių ataskaitų II dalies „Apskaitos politika“ p) skirsnį „Atidėjimai“ bei III dalies „Pastabos“ 15 pastabą „Atidėjiniai“)

Ši sritis svarbi dėl subjektyvių prielaidų, kuriomis remiantis atidėjinys formuojamas, ir dėl to, kad vadovybei atliekant skaičiavimus dėl atidėjinio vertės nustatymo reikia priimti svarbius sprendimus ir atlikti vertinimus.

Vadovybė apskaitė atidėjinį atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo darbams tokia apimtimi, kuria, tikėtina, Įmonė prisidės prie atominės elektrinės eksploatavimo darbų savo valdomu turtu.

Be kitų, šioje srityje mes atlikome tokias procedūras:

Mes išnagrinėjome mums žinomas aplinkybes ir įvertinome, ar apskaitytas atidėjinys atitinka pripažinimo atidėjiniu kriterijus pagal 19-ojo VAS „Atidėjiniai, neapibrėžti įsipareigojimai ir turtas bei poataskaitiniai įvykiai“ nuostatas.

Išsiaiškinome, supratome ir įvertinome vadovybės taikomus principus, procesus, metodus ir prielaidas, taikomus atliekant atidėjinio skaičiavimus.

Peržiūrėjome šiuos reikšmingus duomenis, kurie buvo naudojami taikant skaičiavimų modelį: numatomi pinigų srautai 2022-2027 m.; diskonto norma. Mes aptarėme šiuos duomenis su vadovybe ir sutikrinome juos su vidiniais ir išoriniais duomenimis.

Mes patikrinome, ar skaičiavimo modelis yra matematiškai tikslus, ar gauti rezultatai tiksliai užregistruoti apskaitos registruose.

Taip pat įvertinome atidėjinio skaičiavimo rezultatų jautrumą pasirinktų prielaidų pasikeitimams.

Veiklos tęstinumo įvertinimas

(žr. finansinių ataskaitų III dalies „Pastabos“ 25 pastabą „Veiklos tęstinumas“)

Atsižvelgiant į faktą, kad Įmonė atlieka darbus, būtinus Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimui ir jos esminis pajamų šaltinis yra finansavimo sumos, gaunamos iš įvairių finansavimo fondų, šiems darbams finansuoti, dėl priklausomybės nuo išorės finansavimo šaltinių Įmonės veiklos tęstinumo klausimas tampa svarbus.

Vadovybė parengė 2021 m. finansines ataskaitas remdamasi veiklos tęstinumo prielaida. Veiklos tęstinumo prielaida, vadovybės vertinimu, yra tinkama, atsižvelgiant į patvirtintus finansavimo planus ir turimus susitarimus dėl Įmonės veiklos finansavimo.

Be kitų, šioje srityje mes atlikome tokias procedūras:

Mes išsiaiškinome, supratome ir įvertinome vadovybės taikomus principus, procesus, metodus ir prielaidas, taikomus sudarant būsimų laikotarpių finansinius planus.

Peržiūrėjome patvirtintus Įmonės būsimų laikotarpių finansinius planus, taip pat galiojančius susitarimus dėl Įmonės veiklos finansavimo.

Peržiūrėję šiuos duomenis, mes nenustatėme aplinkybių, dėl kurių veiklos tęstinumo prielaidos taikymas Įmonei rengiant 2021 m. finansines ataskaitas būtų netinkamas.

BDO auditas ir apskaita, UAB, yra ribotos atsakomybės UK kompanijos BDO International Limited narė ir nepriklausomų bendrovių tarptautinio BDO tinklo vienintelė teisėta atstovė

NEPRIKLAUSOMO AUDITORIAUS IŠVADA (tęsinys)

Kita informacija

Kitą informaciją sudaro informacija, pateikta Įmonės veiklos ataskaitoje, įskaitant Socialinės atsakomybės ataskaitą, tačiau ji neapima finansinių ataskaitų ir mūsų auditoriaus išvados apie jas. Vadovybė yra atsakinga už kitos informacijos pateikimą.

Mūsų nuomonė apie finansines ataskaitas neapima kitos informacijos ir mes nepateikiame jokios formos užtikrinimo išvados apie ją, išskyrus kaip nurodyta toliau.

Atliekant finansinių ataskaitų auditą, mūsų atsakomybė yra perskaityti kitą informaciją ir apsvarstyti, ar yra reikšmingų neatitikimų informacijai, pateiktai finansinėse ataskaitose, ar mūsų žinioms, pagrįstomis atliktu auditu, ir ar ji yra kitaip reikšmingai iškraipyta. Jeigu remdamiesi atliktu darbu, pastebime reikšmingą kitos informacijos iškraipymą, mes turime atskleisti šį faktą. Mes neturime su tuo susijusių pastebėjimų.

Mes taip pat privalome įvertinti, ar Įmonės veiklos ataskaitoje pateikta finansinė informacija atitinka tų pačių finansinių metų finansines ataskaitas bei ar Įmonės veiklos ataskaita buvo parengta laikantis taikomų teisinių reikalavimų. Mūsų nuomone, pagrįsta finansinių ataskaitų audito metu atliktu darbu, visais reikšmingais atžvilgiais:

- Įmonės veiklos ataskaitoje pateikti finansiniai duomenys atitinka tų pačių finansinių metų finansinių ataskaitų duomenis; ir

- Įmonės veiklos ataskaita buvo parengta vadovaujantis Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymo reikalavimais.

Be to, mes privalome patikrinti, ar buvo pateikta Socialinės atsakomybės ataskaita. Jeigu nustatome, kad Socialinės atsakomybės ataskaita nebuvo pateikta, mes turime atskleisti šį faktą. Mes neturime su tuo susijusių pastebėjimų.

Vadovybės ir už valdymą atsakingų asmenų atsakomybė už finansines ataskaitas

Vadovybė yra atsakinga už šių finansinių ataskaitų parengimą ir teisingą pateikimą pagal verslo apskaitos standartus, ir tokią vidaus kontrolę, kokia, vadovybės nuomone, yra būtina finansinėms ataskaitoms parengti be reikšmingų iškraipymų dėl apgaulės ar klaidos.

Rengdama finansines ataskaitas vadovybė privalo įvertinti Įmonės gebėjimą tęsti veiklą ir atskleisti (jei būtina) dalykus, susijusius su veiklos tęstinumu ir veiklos tęstinumo apskaitos principo taikymu, išskyrus tuos atvejus, kai vadovybė ketina likviduoti Įmonę ar nutraukti veiklą arba neturi kitų realių alternatyvų, tik taip pasielgti.

Už valdymą atsakingi asmenys privalo prižiūrėti Įmonės finansinių ataskaitų rengimo procesą.

Auditoriaus atsakomybė už finansinių ataskaitų auditą

Mūsų tikslas yra gauti pakankamą užtikrinimą dėl to, ar finansinės ataskaitos kaip visuma nėra reikšmingai iškraipytos dėl apgaulės ar klaidos, ir išleisti auditoriaus išvadą, kurioje pateikiama mūsų nuomonė. Pakankamas užtikrinimas – tai aukšto lygio užtikrinimas, o ne garantija, kad reikšmingą iškraipymą, jeigu jis yra, visada galima nustatyti per auditą, kuris atliekamas pagal TAS. Iškraipymai, kurie gali atsirasti dėl apgaulės ar klaidos, laikomi reikšmingais, jeigu galima pagrįstai numatyti, kad atskirai ar kartu jie gali turėti didelės įtakos vartotojų ekonominiams sprendimams, priimamiems remiantis finansinėmis ataskaitomis.

BDO auditas ir apskaita, UAB, yra ribotos atsakomybės UK kompanijos BDO International Limited narė ir nepriklausomų bendrovių tarptautinio BDO tinklo vienintelė teisėta atstovė

NEPRIKLAUSOMO AUDITORIAUS IŠVADA (tęsinys)

Auditoriaus atsakomybė už finansinių ataskaitų auditą (tęsinys)

Atlikdami auditą pagal TAS, viso audito metu priimame profesinius sprendimus ir laikomės profesinio skepticizmo principo. Mes taip pat:

- Nustatome ir įvertiname finansinių ataskaitų reikšmingo iškraipymo dėl apgaulės arba klaidų riziką, suplanuojame ir atliekame procedūras kaip atsaką į tokią riziką ir surenkame pakankamų tinkamų audito įrodymų mūsų nuomonei pagrįsti. Reikšmingo iškraipymo dėl apgaulės neaptikimo rizika yra didesnė nei reikšmingo iškraipymo dėl klaidų neaptikimo rizika, nes apgaule gali būti sukčiavimas, klastojimas, tyčinis praleidimas, klaidingas aiškinimas arba vidaus kontrolių nepaisymas.

- Suprantame su auditu susijusias vidaus kontroles, kad galėtume suplanuoti konkrečiomis aplinkybėmis tinkamas audito procedūras, o ne tam, kad galėtume pareikšti nuomonę apie įmonės vidaus kontrolės veiksmingumą.

- Įvertiname taikomų apskaitos metodų tinkamumą ir vadovybės atliktų apskaitinių vertinimų bei su jais susijusių atskleidimų pagrįstumą.

- Padarome išvadą dėl taikomo veiklos tęstinumo apskaitos principo tinkamumo ir dėl to, ar, remiantis surinktais įrodymais, egzistuoja su įvykiais ar sąlygomis susijęs reikšmingas neapibrėžtumas, dėl kurio gali kilti reikšmingų abejonių dėl įmonės gebėjimo tęsti veiklą. Jeigu padarome išvadą, kad toks reikšmingas neapibrėžtumas egzistuoja, auditoriaus išvadoje privalome atkreipti dėmesį į susijusius atskleidimus finansinėse ataskaitose arba, jeigu tokių atskleidimų nepakanka, turime modifikuoti savo nuomonę. Mūsų išvados pagrįstos audito įrodymais, kuriuos surenkame iki auditoriaus išvados datos. Tačiau, būsimi įvykiai ar sąlygos gali lemti, kad įmonė negalės toliau tęsti savo veiklos.

- Įvertiname bendrą finansinių ataskaitų pateikimą, struktūrą ir turinį, įskaitant atskleidimus, ir tai, ar finansinėse ataskaitose pateikti pagrindžiantys sandoriai ir įvykiai taip, kad atitiktų teisingo pateikimo koncepciją.

Mes, be visų kitų dalykų, privalome informuoti už valdymą atsakingus asmenis apie audito apimtį ir atlikimo laiką bei reikšmingus audito pastebėjimus, įskaitant svarbius vidaus kontrolės trūkumus, kuriuos nustatome audito metu.

Taip pat pateikėme už valdymą atsakingiems asmenims patvirtinimą, kad laikėmės atitinkamų etikos reikalavimų dėl nepriklausomumo, ir juos informavome apie visus santykius ir kitus dalykus, kurie, galėtų būti pagrįstai vertinami, kaip turintys įtakos mūsų nepriklausomumui ir, jei reikia, apie susijusias apsaugos priemones.

Iš dalykų, apie kuriuos informavome už valdymą atsakingus asmenis, išskiriame tuos dalykus, kurie buvo svarbiausi atliekant einamojo laikotarpio finansinių ataskaitų auditą ir kurie laikomi pagrindiniais audito dalykais. Tokius dalykus apibūdiname auditoriaus išvadoje, jeigu pagal įstatymą arba teisės aktą nedraudžiama viešai atskleisti tokio dalyko arba, jeigu, labai retomis aplinkybėmis, nustatome, kad dalykas neturėtų būti pateikiamas mūsų išvadoje, nes galima pagrįstai tikėtis, jog neigiamos tokios pateikimo pasekmės persvers visuomenės gaunamą naudą.

BDO auditas ir apskaita, UAB, yra ribotos atsakomybės UK kompanijos BDO International Limited narė ir nepriklausomų bendrovių tarptautinio BDO tinklo vienintelė teisėta atstovė

NEPRIKLAUSOMO AUDITORIAUS IŠVADA (tęsinys)

Išvada dėl kitų teisinių ir priežiūros reikalavimų

Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos sprendimu 2018 m. kovo 22 d. BDO auditas ir apskaita, UAB buvo pirmą kartą paskirta atlikti Įmonės finansinių ataskaitų auditą. Mūsų paskyrimas atlikti Įmonės finansinių ataskaitų auditą Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos sprendimu atnaujinamas kiekvienais metais ir bendras nepertraukiamas paskyrimo laikotarpis yra 5 metai.

Patvirtiname, kad skyriuje „Nuomonė“ pareikšta mūsų nuomonė atitinka finansinių ataskaitų audito ataskaitą, kurią kartu su šia auditoriaus išvada pateikėme Įmonei ir jos Audito ir rizikų komitetui.

Patvirtiname, kad mūsų žiniomis ir įsitikinimu, Įmonei suteiktos paslaugos atitinka taikomų įstatymų ir teisės aktų reikalavimus bei neapima Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 537/2014 5 straipsnio 1 dalyje nurodytų ne audito paslaugų.

Per audito vykdymo laikotarpį neteikėme kitų nei finansinių ataskaitų audito paslaugų bei patikros procedūrų, susijusių su Įmonės darbo išlaidų, netinkamų finansuoti Ignalinos programos lėšomis, dėl Įmonei perduotų VĮ Radioaktyviųjų atliekų tvarkymo agentūros funkcijų vykdymo, apskaičiuotų už 2021 m. gruodžio 31 d. pasibaigusius metus ir patikros procedūrų, susijusių su kaupiamomis ir teisingai rinkinyje apskaitomomis lėšomis - sukauptomis pajamomis už paslaugas, kurių įmonė šiuo metu suteikti negali - įmonės gautomis iš smulkiųjų radioaktyviųjų atliekų darytojų.

Audito, kurį atlikus išleidžiama ši nepriklausomo auditoriaus išvada, užduoties partnerė yra Virginija Sirevičienė.

BDO auditas ir apskaita, UAB
Audito įmonės pažymėjimo Nr.001496

Virginija Sirevičienė
Auditorius
Auditoriaus pažymėjimo Nr.000250

Vilnius, Lietuvos Respublika
2022 m. kovo 31 d.

Dokumentą elektroniniu parašu pasirašė
VIRGINIJA,SIREVIČIENĖ
Data: 2022-03-31 16:27:18

BDO auditas ir apskaita, UAB, yra ribotos atsakomybės UK kompanijos BDO International Limited narė ir nepriklausomų bendrovių tarptautinio BDO tinklo vienintelė teisėta atstovė